

N. Inv. 1412.

Lectura magistri Johannis de Jastzambye super prophetas minores

Magister Bilina dicit quod glosa prophetarum minorum habetur inter libros Doslossky felicis recordii

Lectura Magistri Joannis de Dastbarbie
super Prophetas Minores.

In nomine christi

Magistri Johannis professoris de Yesrzambe [illegible]

Ecce me fructus tuus inventus est, Ozee ultimo
Sicud diversi psalmi a diversis auctoribus con
positi in uno libro complectuntur sic duodecim
prophetarum prophetie in hoc presenti libro legende
reponuntur, quarum duodenarius numerus non
sine mysterio esse perhibetur, nam in ipso
est compositus ex decem et duobus, per decem
observatio decalogi et binarius dilectio
dei et proximi signatur, quorum fructuosa imple
cio sine gratia dei fieri non potest, Jo. 15 Sine
me nichil potestis facere, omne enim datum
optimum et omne donum perfectum desursum est desce
dens a patre luminum Jacobi primo et sicut glo(sa)
Sapiencie 9 ergo sine sapiencia a vobis dei proce
dit, et hoc dicitur per prophetam in verbis
positis dicunt Ecce me fructus tuus inventus
In quo tanguntur quatuor huius libri cause
scilicet efficiens materialis finalis et formalis
9 tanguntur. Causa efficiens tamen est duplex
scilicet principalis et est spiritus sanctus quo inspirante
loquti sunt prophete sancti ... non voluntate
humana allata aliquando prophetia sed spiritu dei
loquti sunt sed inspirati loquti sunt sancti
dei homines, et hoc tangitur ibi ecce me. Non
enim corporalis stat ad suspiciendum visi corporis
et ultra non progreditur sicut intellectus nature
cognitive stat ad illud quod ex sensibilibus ...
cognoscit quia ... talis cognitio non
... nisi ex ... et ultra se solo non
potest progredi, sed divinus lumine perfectius
illustratus elevatur super naturalem cognitionem
scilicet ad cognitionem futurorum attingendum
oculta cordium et hinc in prophetis dicuntur
se levatos Ezechiel 3 spiritus levavit et assump
sit me Apocalypsis 12 sustulit me in spiritu in
montem magnum et altum, Alia est causa
particularis sive ministerialis et sunt 12 prophete
12 qui sunt Ozee Johel Amos Abdias Jonas
Micheas Naum Abakuk Sophonias
Aggeus Zacharias Malachias, hii sunt
figurati per duodecim panes propositionis ...
... et sustentat
de quibus habetur levitici 24 figurati eciam
sunt per duodecim boves stantes super mare
e quibus tres respiciebant ad aquilonem
tres ad occidentem tres ad meridiem et tres
ad orientem et mare super eos
desuper erat 3 Reg 7. Causa materialis
est speculatio prophetalis tam gratie et salutis
... corporis ... de qua
salute exquisierunt atque scrutati sunt
prophete qui de futura in vobis gratia prophetaverunt
et hoc tangitur cum dicitur fructus. Causa
vero formalis est duplex scilicet forma tractatus et for
ma tractandi, forma tractatus consistit in divisione
libri, qui dividitur in duodecim partes

secundum numerum prophetarum, forma vero tractandi huius libri
est modus agendi in isto libro, et est talis 3
quod Ozee Joel et Amos suam prophetiam
principaliter sumunt ex speculatione divine misericordie
Ozee ... quia contingit prophetam ozee
... fornicarie, primo c., et misericordiam ...
que fuit ... in eodem
postquam narrat multa mala populi, et penas
pro malis, voce domini misericorditer concludit
sanabo eos contritiones eorum et diligam
eos spontanee. Similiter de Johel in cuius Joel
principio describit ... miseria et postea in ca(pitu)lo
... exortatur ad penitentiam Convertimini ad
dominum deum vestrum in toto corde vestro et sequitur
quia benignus et misericors est, et deinde
sequitur beneficium divine misericordie cum dicit Ecce
ego mittam vobis frumentum vinum et oleum
et replebimini et replebimini in eis et
non dabo vos ultra in obprobrium et multa
alia beneficia usque ad beneficium spiritus sancti
quia dicit et erit in die illa effundam de spi
ritu meo super omnem carnem et prophetabunt
filii vestri et filie vestre et finaliter concludit et
in die illa stillabunt montes dulcedinem
et colles fluent lacte, ex hoc ostendit quod
tota prophetie intencio est in dulcedine
divine misericordie. Similiter Amos qui multa peccata amos
et supplicia malorum describit, et postea exhor
tatur in 4 c. ... ad beneficium divine
dicens preparare in occursum dei tui Israel
quia ecce formans montes et creans
ventos et annuncians homini eloquium suum
et faciens matutinam nebulam, dominus deus meus
et postquam expressit multa peccata ... que digna
erant omnia consumptione orat propheta in 7
c. dicens domine deus parce obsecro, et sequitur
misertus est deus, et licet multiplicatis culpis
et prophetatis suppliciis postea divine misericordie
beneficium ... in fine concludit In die illa
suscitabo tabernaculum David quod cecidit
et reedificabo aperturas murorum eius et
in fine subditur stillabunt montes dulce
dinem sicut ... intencio prophete erat circa
dulcedinem divine misericordie. Abdias vero Jonas 3 abdias
et Micheas principaliter sumunt suas prophetias
ex speculatione divine sapientie in quibus
intenditur de doctrina sapientie predicanda ...
figuratur ... in Abdia auditum audivimus a
domino et legatum misit ad gentes et hoc
dicitur ad figurandam legationem predicatoris divine
sapientie destinandam et ... sapientium
huius sapientie, ideo ibidem dicitur perdam sapientes
de Ydumea et prudentiam de monte
Effraym. Similiter in Jona, cum dicitur vade Jonas

in niniven civitate gentium et predica ea
et in tercio c. secundi est ubi dicit ad Jonam
secundo dicens Surge et vade in niniven ci-
Micheas vitatem magnam et predica in ea / Et simi-
liter in primo michee inducitur testis deus testis
et prophecia cuiuslibet multis modis arguuntur
pseudo predicatores / Ne loquamini loquentes
non stillabit super illos et non comprehendet con-
fusio capitulo 2 / et patet in 3 capitulo prophete pseudo
redarguuntur qui mordent dentibus et predicant
pacem et si quis non dederit in ore eorum quippiam
sanctificant super eum prelium / similiter sacerdotes mali argu-
untur dicit sacerdotes eius in mercede docebant
et in capitulo quarto prophetatur tempore gratie lex et
doctrina vitalis cum dicitur de syon exibit lex
et verbum domini [illegible] de iherusalem / narratur
et locus in quo nascetur cristus ex quo [illegible]
quod isti tres prophete suam prophetiam principaliter a sapiencia
Naum 3 et contemplatione / Sed Naum Abacuk et
Zophonias ex speculatione divine iusticie
principaliter suam propheciam trahunt / ita in principio
naum exprimitur severitas divine iusticie cum dicitur
deus emulator et ulciscens dominus et habens
furorem et in toto exprimitur divina ultio / Item
Abacuk abacuk disputat de iudiciis divine iusti-
cie quia nunquid prevalet adversus iustum
ideo egreditur perversum iudicium et itemque
quare non respicis super iniqua agentes et ta-
ces conculcante impio iustiorem se / et in
secundo capitulo agitur de iudicibus dampnandis ubi dicitur
ve qui edificat civitatem in sanguinibus / et in
tercio agitur de iudicio redemptorum ubi dicit domine
Zophonias audivi auditum tuum et / Item in primo Zophonie
dicitur dominus congregabit impios ad puniendum
cum dicit congregans congregabo omnia a facie
terre dicit dominus congregans hominem et pecus
volatilia celi et pisces maris et post in eodem
dies illa dies ire dies tribulacionis et angustie
et in 2 dicit querite iustum querite
mansuetum / et in capitulo tercio dicit dominus iustus
non faciet iniquitatem et in fine concluditur de iudicio
retribucionis bonorum congregandorum ad
iudicium in tempore illo quo congregabo vos
dabo enim in nomine et in laudem cunctis
populis terre ex hiis patet quod istorum trium prophetarum est
contemplatio divine iusticie / Sed tres ulti-
Aggeus mi scilicet Aggeus Zacharias et Malachias principaliter
ex speculatione divine potestatis trahunt suam propheciam
ita in aggeo ad clausulam pro titulo ponitur
hec dicit dominus exercituum et similiter in zacharia
in malachia non dicit dicit Si ego dominus ubi
est timor meus ait dominus exercituum Item
patet ad ostendendum gloriam maiestatis divine
et omnipotencie dicit Ego movebo celum et terram
mare et aridam / et in fine ostendit quod
sue potestati non est resistendum Ego move-
bo celum pariter et terram et subvertam so-
lium regnorum et conteram fortitudinem regni
Zacharias gentium / Item zacharias prophetat de reedificatione
templi et iherusalem et de reditu de captivitate
in templo ultimo de potestate divina subdit

Egredietur dominus et prelia(bi)tur contra gentes et
erit dominus rex super omnem terram et erit nomen eius unum
Tercius vero ostendit potestatem divinam in ipso et
Malachias quarto capitulo dicit in 3 capitulo Veniet ad templum suum
dominator quem vos queritis et ostendit honore(?)
divine maiestatis subditur et quis stabit ad vi-
dendum eum / et in fine promittit bonis finale
victoriam de malis cum dicit Calcabitis impios
cum fuerint cinis sub planta pedum vestrorum
ex quibus patet quod isti tres ultimi prophete sumpserunt
suam propheciam ex contemplatione divine potestatis /
Hec forte tercio sunt ex quadruplici modo
speculandi prophetiam aut enim in speculo
eternitatis speculantur veritatem nature aut veritatem
sapiencie aut veritatem iusticie aut veram potestatem
et hec forte tangitur in verbis tuis / Causa
finalis est duplex scilicet propinqua et remota
propinquus finis huius libri est destructio errorum
amorem vitiorum quibus exstirpatis inseruntur
virtutes / secundum quod dicitur ysaie primo lavamini et mundi
estote auferte malum cogitationum vestrarum
Alius est finis remotus sive ultimus scilicet eterne
beatitudinis consecutio / et hii duo fines tanguntur
cum dicitur inventus est / nam fuga vitiorum et divine
voluntatis conformacio invenitur vita eterna
quam nobis concedat dominus ihesus cristus amen

Osee Johel amos abdias Jonas michea(s)
naum abbacuc sophonias aggeus zacharias
malachias
Non idem ordo est duodecim prophetarum / iste prologus
qui de quibus duodecim prophetis dividitur
in 3 partes. in prima ostendit diversitatem inter heb-
reos et hos interpretes / et quod ordinatur secundum
ordinem ebreorum / in 2a modum scribendi ponit et
hic ibi, Osee commaticus est / in 3a ponit utilitates
illorum et hic ibi et quia longum est / in 1a
ponit tempus prophetandi et hic ibi et Osee
Sinchronon, Dicit ergo non idem ordo est
duodecim prophetarum apud ebreos i. hebraice in eadem
ordine qui et apud nos scilicet secundum septuaginta
interpretes et hic intelligendum secundum tempus
Jeronimi quia tunc quando apud latinos septua-
ginta interpretatio habebatur, ad secundum quod ordo
prophetarum in nostra glossa sic talis habebatur / Osee
amos micheas Johel Abdias Jonas
naum Abbacuc Sophonias aggeus Za-
charias malachias / secundum hebreos vero est
idem sequitur est ordo qui superius dictus est
et de diversitas in scriptura primis et deceptas
in aliis, Eodem ut quod ibi legitur id est sed
Ebraica veritate, quia sic erepo translatio
sed Ebraica veritate a Jeronimo facta et com-
posita in subditur, sic quod dispositi sunt.
2 Osee commaticus est / hic 2a pars prologi
in qua ponit modum scribendi et diversitatem stili
ipsorum prophetarum / unde dicit, Osee commaticus
est sed incisus i. divisus eo quod in singulis
clausulis divisas et plenas sententias dicit
1 in coma grece dicitur cesio latine, a cedo
cedis, et hoc est tangit textus / et quod
per sententias loquitur et Johel planus in prin-
cipiis i. in principio clarus et in medio, quia
medium pro dicto principio respondet sunt, sed in
fine dicitur aliquid quod non est aliud / et racio huius
dicit in primo principiis et in fine obscurat
i. difficilis, et usque ad malachiam secundum ut
sunt hic singuli proprietates suas i. modos
scribendi habebant, quem scilicet malachiam, Ebrei
autumant i. estimant, esdram scribam doctorem
legis / qui legem moysi combustam re-
3 reparavit. Et quia longum est hic est 3a
pars in qua ponit utilitates illorum prophetarum in ultimo
libro, unde dicit, Et quia longum est scilicet quod
singulis prophetis fierent speciales libri, et
hic sub hoc tunc vos o paula et eustochium
hec fuit paula ad cuius petitionem beatus Jeronimus
istum et alios libros de Ebraico transtulit
in latinum / que fuit matrona sancta cuius
vita conscripsit Jeronimus / Admonitas
volo esse scilicet esse unum librum esse, xii
prophetarum qui hebraice dicitur Tareasra
2 Et osee Sinchronon id est contemporaneum in quo
ostendit tempus prophetarum / dicit et osee qui hic
ponitur primus in ordine, Sinchronon ysaie
contemporaneum dicitur enim a sin quod est cum et
chronos tempus / quod sit tempore Malachiam
vero quem putant esdram scribam, aggei et
Zacharie fuisse temporibus, et ante prophetaverunt
de reedificatione ierusalem / in quibus et po-
nitur quia satis patet quibus temporibus singuli
prophete prophetaverunt,

Temporibus ozie et ioathe

Iste est specialis prologus in librum ozee in
quo ostenditur tempus prophetandi, ozee, et causa
quare prophetavit, et scilicet hoc dividitur in duas
partes, in prima ponit tempus / in secunda ponit causam
ibi, demeorato itaque / temporibus ozie qui idem
est quod azarias de quo 4 Regum 15 et secundum Paralipomenon 26 / Ozie azarias
appellatur osias, et in prophetis / ioathe / in 4 Regum
15 et 2 Paralipomenon 27 / Achaz in 4 Regum 16
et 2 Paralipomenon 28 / Ezechie in 4 Regum 18 et
2 Paralipomenon 29 / Jeroboam filii ioas de quo
habetur in 4 Regum 13 14 et 15, et non
est iste sub quo divisus est israel a iuda
de quo 3 Regum 12 quia iste fuit filius ioas
qui descendit a Jeu tercia generatione, sed
ille sub quo divisus est israel a iuda fuit
filius naboth / Osee filius beheri / iste fuit
de tribu ysachar ortus in bethleemoth
hic prodigiorum dedit signum veniret dominus
in terra sed quercus que est in sylo hic in
terra sua sepultus plantata quiete dormit
sic dicit glossa. Ad prophetas ducedas propheta sancto
repletus / hoc dicit ad differentiam pseudo propheta-
rum qui prophetaverunt captivitatem qua decem tribus sunt
captivate a salmanazer rege caldeorum
de qua in 4 Regum 17 / Demeorato
hic est 2a pars istius prologi in qua ponitur
causa quare prophetavit et dividitur, quia
primo petitur malorum et penarum illis infligen-
da, 2o ponit promissio bonorum et hic ibi de-
inde modo, 3a adhuc in 3 ponit primo ponit
petitum 2 signum pene et hic ibi, Sed
ad dei preceptum et in tercia causa pene
infligende et hic vel cum compressiones hec
causa est dicit ergo sic, De meorato iuda
regum Achaz rex iuda et Jeroboam
rex israel duo delinquentes ut historia
refert de Achaz in 4 Regum 16, et secundum Paralipomenon
28 / de Jeroboam habetur in 4 Regum
14 ut hystorie regum / Et de achaz
et specialiter indicat scilicet de Achaz quia
de Jeroboam nulla fit mencio in Paralipomenon
et eciam israel ydolatre cultus impio at-
que potestate sua admittere cogeret / et ita
non solum in se sed in aliis eciam peccaverunt
propter quod deus ad ozee hec loquutus
est dicens / scilicet significantis fornicacionem
spiritualem populi israel propter quam recessit a cultu
dei ad ydola multa / Sume Accipe
tibi uxorem fornicariam sive fornica-
cionum et fac filios fornicacionis i. qua
filios fornicatos parit non fornicacionis cum a

fornicariam itaque non eloquitur corporis fornicatricem
i. non illam que corpus suum locavit ad pravum
sed gentilem dum ignorantem appellat hoc
est per populum istam mulierem intelligere debet in-
telligi quia hic secundo decem tribus fornicate sunt
non corporaliter cum meretricibus sed spiritualiter
cum ydolis, et hoc declarat sequens littera
que dicit creatoris sui amore contempto filia-
rum se subiecerat desideriis, sicut expositio
patebit in prophetia. Sed cum dei precepto
propheta qui non precepit malum, propheta in hac
re paruisset scilicet accipiendo meretricem
conceptum ex ea filium Jezrael precepit
nominare deo pollicente post breve
tempus sanguinem Jezrael in domo Jeu
vindicare, i. se scilicet vindictam accepturum
de Jeu qualem accepit de Jezrael. Jezrael
dictum est propter ultionem de interfectoribus
naboth qui fuit civis Jezrael sicut est
ulciscar de Jeu. Cuius promissionis
Ista est etiam pars prologi in qua ponitur
causa pene infligende dicit Cuius promis-
sionis hec causa est hieu per helisenum
in regem unctus i. auctore elizei quia
in iiii regum x dicit helisenus misit unum de
filiis ad defendendum sanguinem naboth
i. vindicandum civis Jezrael que tunc
temporis metropolis erat quem Jezabel
regis israel uxor interfecerat i. interimi
preceperat sicut regum historia exponit
in iii regum xxi. Et cum iussu domini
preceptum vindicandi sanguinis causa
in omnem interfecerit scilicet achab defensis
dominum descensum propheta ut sicut dicitur in
iiii regum x hoc precepto domini deliquisse inveni-
tur iiii regum x non recessit a peccatis Jeroboam
cuius abnepote Jeroboam iste fuit filius
ioas abnepos Jeu et non fuit filius na-
bath qui lectione comprehensus est lec-
tione prophete osee in titulo cum regibus iu-
da / virginitatis sive fide imitante i. pena
fusore de quo in iiii regum xiiii regnavit
Jeroboam filius ioas regis israel in sa-
maria xl et uno anno et fecit ma-
lum quod est coram domino non recessit ab
omnibus peccatis Jeroboam filii nabath
ac contra dei precepta scilicet non habebis
deos alienos, et religionem scilicet legis
populo israel agente / nove israel scilicet decem
tribuum / sanguinis naboth qui in
loco certe Jezrael fuerat effusus / in
iiii regum xxi / in domo Jeu patris mei
vati i. [illegible] quia in scriptura [illegible]
[illegible] solet [illegible] Jeroboe
propter peccata redundatur significatur
hoc [illegible] fuit propter alia peccata quia
[illegible] ira dei in populo israel per decem [illegible]
[illegible] prophete pressura dicitur

Jeu non peccavit in effusione sanguinis na-
both cum iiii regum x dictum est sibi, Quia
studiose egisti quod rectum erat et place-
bat in oculis meis, et omnia que erant
in corde meo fecisti contra domum achab filii
tui usque ad quartam generationem sedebunt
super thronum israel.

Domini autem iude Ista est secunda pars
prologi in qua ponitur promissio
facta bonis, et primo ponitur promissio, secundo
religionis promissionis ibi quia rex ezechias [illegible]
dicit. Domui autem iuda misereor [illegible] prophe-
ta de qua legitur iiii regum xix et xx li-
berabo te de manu regis assiriorum / lec-
tione scilicet osee prophetica ubi dicit Domui
iuda miserebor et salvabo eos in domino deo
suo, et hec facta sunt quando percussit [illegible] de exercitu
sennacherib c lxxxv milia de quo
iiii regum / ob hoc promissa est i. liberationis
promissio facta est, ut innuit, subditur causa
illius, quia Ezechias rex iuda filius achaz
sublatis i. destructis ydolis de quo in iiii re-
gum xviii, que facta fuerant scilicet achaz et ceteri
reges consecraverunt templum domini purgasse
scilicet per ejectionem sordium ac purificasse mon-
stratur scilicet per ejectionem ydolorum de quo ii
paralipomenon xxix mundate domum dei patrum vestrorum
auferte omnem immunditiam de sanctuario etc.

Verbum domini quod
Iste solus liber propheticus divisione
dividitur in duodecim partes secundum
numerum duodecim prophetarum, et ut
expositum est in prologo scilicet in osee determinatur
de speculatione prophetali [illegible] declaratur
[illegible] et [illegible] excecanda [illegible]
et [illegible] in [illegible] et in [illegible] ibi in
loquendi, in [illegible] genus prophetie et tempus
prophetandi dicit Ego verbum domini propheta hic est
factum est propheta per inspirationem scilicet per causam [illegible]
[illegible] in [illegible] est in domino in salute
non [illegible] inceptum etc. [illegible] in principio
erat verbum etc. Et est referre ad sequentia
scilicet Ad Osee filium beheri propheta prophetie quia
[illegible] glori [illegible] patres vel avos vel [illegible]
prophetarum quorumcunque in [illegible] illorum ponuntur
hebrei dicunt prophetas extitisse [illegible]
vaticinia non habeantur [illegible] ea tempore propheta
[illegible] ad dei in diebus ozie joatham
achaz et Ezechie regum iuda quia temporibus
[illegible] prophetavit et ponit hic nomina regum quia
[illegible] vel divinitus [illegible] dependunt
a regibus superiorum et in diebus Jeroboam
filii ioas regis israel qui regnavit cum osia
rege iuda xiiii annis de Jeroboam [illegible]
Principium loquendi / [illegible] in hac
prophetia [illegible] requisita ad officium predica-

[illegible] eloquentia requiritur et hoc tangitur cum dicitur [illegible] Ecce dedi verba mea in ore tuo. Secundo requiritur bona fama, ne sibi dicatur quod aliud docet et [illegible] et hoc designatur in nomine Osee qui salvator interpretatur ut dicatur [illegible] sustinere [illegible] salute eorum [illegible] Tertio requiritur scientia et hoc significatur in nomine Beheri qui puteus [illegible] interpretatur quia in predicatore debet esse scientie profunditas. Et hic est pro Osee quia profunditatis et [illegible] scripturarum predicator debet procedere [illegible] intelligentia scripturarum [illegible] doctores legis doctores non intelligentes neque que loquuntur neque de quibus affirmant. Quarto requiritur [illegible] et ista ostenditur in [illegible] temporis regum [illegible] per quos significantur prosperitates bonorum et malorum et adversitates bonorum [illegible] ad literam [illegible] [illegible] pluries sunt malorum prosperitates. Quinto requiritur gratia dei et hoc tangitur cum dicitur [illegible]

Principium loquendi

Hic incipit [illegible] et dividitur in duas partes. In prima parte [illegible] in secunda difficultatis [illegible] [illegible] Prima [illegible] in duas, in prima [illegible] non solum verbis sed et factis manifestando [illegible] et ab eis revocando, in secunda [illegible] verbis capitulo iiii. [illegible] [illegible] et erit numerus filiorum Israel [illegible] [illegible] finalis [illegible] in capitulo tertio ibi et [illegible] dixit ad me [illegible] [illegible] ibi et [illegible] Dixit ergo Principium loquendi [illegible] de fornicatione [illegible] Vade sume tibi uxorem fornicationum [illegible] In Osee [illegible] aliud est loqui dominum in Osee, aliud [illegible] Osee [illegible] ad alios [illegible] non loquitur [illegible] [illegible] verba [illegible] [illegible] In Osee non ad eum sed per eum ad alios. [illegible] ad Osee Vade sume tibi uxorem fornicationum [illegible] ut [illegible] obediendo [illegible] [illegible] glossa [illegible] [illegible] [illegible] non fuit fornicatio [illegible] corporis sed fornicatio mentis quia erat ydolatra gentilis [illegible] magis [illegible] ydolatrie [illegible] postea [illegible] [illegible] [illegible] Luce [illegible] Mathei [illegible] publicani et meretrices precedent vos in regno dei. In figura dominus salvator [illegible] peccatoribus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] referatur [illegible]

[illegible] non est culpandus propheta ut sequitur [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] mala [illegible] fecerit. Sed tu dices nullum peccatum [illegible] mortale [illegible] precepto sed hic propheta [illegible] a domino Vade sume tibi uxorem fornicationum [illegible] illud Deuteronomii [illegible] non erit meretrix de filiabus Israel neque scortator de filiis Israel [illegible] [illegible] glossa neque domine [illegible] neque propheta [illegible] [illegible] peccavit [illegible] [illegible] ad [illegible] fornicatio dicitur esse peccatum [illegible] contra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regulatur divina voluntate [illegible] [illegible] [illegible] facit ex voluntate [illegible] precepto et obediens non est [illegible] [illegible] [illegible] sicut etiam non est [illegible] [illegible] sit virtute divina [illegible] [illegible] Abraham non peccavit filium innocentem volendo occidere [illegible] [illegible] obedivit deo [illegible] [illegible] [illegible] Ita etiam Osee non peccavit fornicando ex precepto divino [illegible] fornicatio [illegible] [illegible] non [illegible] fornicatio [illegible] [illegible] propheta non fecit [illegible] lege [illegible] [illegible] divina et [illegible] [illegible] legis [illegible] fecit [illegible] [illegible] propheta in [illegible] ad movendum [illegible] [illegible] ut [illegible] in [illegible] intelligerent qui [illegible] fornicatus [illegible] [illegible] fornicata es in nomine tuo et exposuisti fornicationes tuas omni transeunti [illegible] [illegible] propheta [illegible] fornicationis [illegible] [illegible] filiis Israel [illegible] egyptios [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad deum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad creatorem [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] facit Iheronimus [illegible] Et fac filios fornicationum. In ebreo habetur sic [illegible] tibi uxorem fornicationum [illegible] accipe [illegible] filios quos [illegible] [illegible] uxorem et filios [illegible] filii enim quos genuit [illegible] uxor non poterant dici filii fornicationum fornicatione corporali sed legittimi erant [illegible] ydolatrie quia propheta non [illegible] [illegible] in [illegible] fac filios fornicationum [illegible] fac filios [illegible] qui fuerunt filii fornicationum [illegible] fornicatio [illegible] [illegible] [illegible] fornicatio per ydolatriam [illegible] decem tribuum et duarum. [illegible] propheta fornicatio fornicationis [illegible] ad denotandum multiplicem ydolatriam [illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible] regnum decem tribuum [illegible] fuit captivum sub Ozee [illegible] Regnum duarum tribuum sub Sedechia per Salmanazar regem Assiriorum [illegible] regnum duarum tribuum per Nabuchodonozor regem [illegible] [illegible]

a deo ipse recedens. **Et abiit et accepit**
Hic ponitur modus captivatis, et dicitur in 8°
primo primum captivitatis, secundo eius diminutas ibi
et concepit, tertio perfectio ibi et abiit ipse propheta
prompte obediens. **et accepit Gomer nomine**
ipsius, id est mulierem quam propheta accepit in coniuge,
filiam Debelaim, nomine est ipsius, id est propter huius
mulieris, ut beati Jeronimus dicit est scriptura
denominat filias a loco in quo nate sunt
ut filie Israhel, et non scribitur due dracme
propter quod aliqui estimant quod sit ibi propositio
tunc suo casuali, sed vere quod eius. **et concepit**
scilicet de propheta. **et peperit filium**. id est hunc
multi filii deferte magis quam eius in Helvitim,
Osee iiij°, vade sume tibi uxorem fornicationum,
id est ecclesiam iniquam est multitudo peccatorum ipsius
illos qui nolunt huiusmodi quibus est cura
curarum, amicorum. Za. [illegible] pesce peccati occasio,
sua peccato de fornicaria, Jere. iij. tu for-
nicata es cum amatoribus multis. fac
filios fornicationum, id est fac filios adoptionis
dei qui fuerunt filii fornicatores, unde Gal. 4
filioli mei quos iterum parturio donec formetur
Christus in vobis, quia fornicans fornicabitur
terra a domino, id est qui relinquit dominum peccando
relinquitur a domino. Eze. 16 multiplicasti
fornicationes tuas ad irritandum me. Ecce ego
extendam manum meam super te et auferam
fornicationes tuas et dabo in animas odientium te
filias Palestinorum qui fornicantur. abstine et
abiit et accepit Gomer, interpretatur consummata
debellatio et significat animam consummatam in voluptate
peccati, filiam Debelaim, interpretatur delicia Israel
talis decet accipere per vite innovatio confractione
et peperit filium, quia ubi habundavit delictum
superhabundat et gratia, ad Romanos quinto capitulo.
Et dixit dominus ad eum, Hic dominus
comminatur multiplicem penam, scilicet captivitatis
irrecuperabilis, 2° in captivitate delectationis
et vilitate, 3°, ibi et concepit. Et dixit dominus
scilicet per inspirationem ad eum. **Voca nomen eius**
Jesrael. Glosa idest valet ac si diceret voca eum
Naboth cuius sanguis erat vindicandus,
sed Naboth designat nomen loci in quo
sanguinis eius effusus, ut ibidem significet
vindicandum, quasi diceret voca Jezraelite
et hic in figura ipsum cuius sanguis conti-
nuus plures et iniuriosos erat vindicandus,
et significat hic per Jesrael quod vincetur ab
Assiriis in valle Jesrael, que erat
metropolis in regno x tribuum in quo
occisus est Naboth, ad quem vindicandum
suscitatur Hyeu qui delevit Achab et
Jesabel, sed quia ipse postea et filii eius
conversi sunt ad ydolatriam, regnum quoque
eius subvertetur, dicitur unde sequitur **quia adhuc**

modicum tempus et visitabo, id est
puniam sive vindicabo, **Et si Hyeu ulciscar
sanguinem Jesrael**, id est sanguinem innocentium
effusum in Jesrael, aliqui volunt intelligere
hoc de sanguine Naboth effuso ut habetur
iij Regum xxj, sed quia dicit super domum
Hyeu, quia domus eius non fuit punita
propter effusionem sanguinis Naboth, sed magis
exaltata, quia Hyeu in vindictam sanguinis
Naboth et propter occisionem sacerdotum, totam
domum Achab delevit, unde dominus dixit
ad eum et sacerdotes et omnes ministros
Baal interfecit iiij Regum x, propter quod dictum fuit
a domino ad Hyeu, Quia studiose egisti quod
rectum erat et placebat in oculis meis
et omnia que erant in corde meo fecisti contra
domum Achab filii tui usque ad quartam generationem
sedebunt super thronum Israel, sed quia Hyeu
postea et filii sui fecerunt malum in oculis
habetur, ideo dicit hic sanguis Jesrael
super domum, id est familiam scilicet super Zachariam
filium Jeroboam abnepotem Hyeu de quo
habetur iiij Regum xv, et extunc multum fuit
afflictum regnum Israel quousque fuit cap-
tivatum per reges Assiriorum scilicet Theglathphalasar
Phulasar et Salmanazar. **et quiescere
faciam regnum domus Israel** scilicet quod capti-
vos duxerunt in Assiriis iiij Regum xvij. et
hoc Osee eius rege captivatus. **in die
illa** intelligitur quando ulciscar sanguinem Jesrael
super domum Hyeu. **conteram arcum**, id est robur
iiij Regum 11 arcus fortium superatus est, quia tunc
superati erant ab Assiriis **in valle Jesrael**,
ubi cesus fuit Israel ab Assiriis iiij Regum xvij
Jesrael interpretatur semen dei, unde
dicit voca nomen eius Jesrael, id est facientes
semen dei hoc est filios dei per misericordiam, [illegible]
et moribus et doctrina, unde ad Titum 2° hec tu lo-
quere que decent sanam doctrinam, senes ut sobrii sint et
debet ergo vocari semen dei quod nichil sibi
attribuere debet, sed totum deo ascribere, unde j ad Cor.
iij neque qui plantat est aliquid neque qui
rigat sed qui incrementum dat deus, quia **ad-
huc modicum** a principio ultio qui erit velo-
ciores. **et visitabo** scilicet domum Hyeu
quam intelligit peccatores sive maleficos et hic
illum qui peccat non corripiendo et com-
portat Eze. iij sanguinem eius de manu
tua requiram, et quiescere faciam domum
Israel, id est peccatores ressipiscunt Israel, id est videre
sed non faciet. in die illa conteram arcum

vel similes facere, scriptura penetrantes corda,
tunc placatus alius predicator talis conteritur. Iste
arcus tenditur in scolis sed lapatur multis
luxuriosorum. Propterea filii effraym intendentes et mit-
tentes arcum conversi sunt in die belli.

Et concepit adhuc hic ponitur secunda
captivitatis similitudo et hic secundum nomen filie
vel dicitur **Et concepit adhuc** nullo prorsus co-
nato est israel et regnum eius destructum
est non tamen israel vel semine dei, vel mas-
culus sed femina, imbecilles semper nascuntur, que
victorum pateat iniuriis et hec eadem fecerunt
cum deum dereliquissent et ydola colerent. **Et dixit
ei Voca nomen eius Absque misericordia** propterea scilicet
veram inveniam captivitatis. **Quia non ultra non
addam misereri domui israel** differendo eorum
captivitatem, **sed oblivione obliviscar** scilicet
dimittendo eos in captivitate. Unde usque hodie illa
captivitas non dum est revocata. Sed quomodo in propheta
deus dicitur oblivisci vel misereri, de quo autem con-
tinetur in ira sua misericordias suas? psalmus. Ysaias xlix
Numquid potest oblivisci mater filii uteri sui. Respondetur
quod illa comminatio est sub condicione, scilicet nisi con-
vertantur. Sic etiam tunc ego non addam ut ultra
liberem vos, scilicet nisi conversi fueritis. **Et domui
Iuda miserebor** captivitate eorum differenda propter
merita Ezechie, qui regnavit tempore Osee, cuius
tempore Iuda fuit miraculose liberatus de manibus
Sennacherib, vel miserebor spiritualiter a miseria
liberando, unde Ieremias, recordatus sum tui mi-
serans adolescentiam tuam, quando secuta es me
in deserto. **Et salvabo eos in domino deo suo**
id est in meipso vel filio meo, et hoc fuit
factum quando misit angelum et interfecit in castris
assiriorum centum lxxxv milia bellatorum,
iv Regum xix, et iste modus salvandi fuit
Et non salvabo eos in arcu id est in arcu
fortium superatus est. **Et gladio** quod dicitur non
pugnabo sicut arcu et gladio nichil, quia
ipsi non eum in arcu meo speraverunt et gladius
meus non salvabit **et bello** vel in armis
bellicis, **et in equitibus** id est in equorum com-
itatu unde Ysaias xix clamabunt ad dominum
a facie tribulantis et mittet eis salvatorem
et propugnatorem qui liberet eos. **Et ablac-
tavit** id est in captivitate elongando a se dimi-
sit cibis celestis scilicet legitimo eos privavit
et ita per ablactationem ista significatur subtractio
consolationis divine spiritualis secundum remanentibus
in captivitate Ysaias xxviii intelligere fa-
ciet auditum ablactatos a lacte avulsos
ab uberibus, Lyra, et concepit filium

aliquid nascitur filii id est fortes in bono, alii
femine id est debiles et proni ad malum propterea quod
dicitur Ecclesiastici xxvi: In filia non avertente se firma
custodiam, ne inventa custodia abutatur se,
et talis dicitur vocari absque misericordia id est tunc dei
manifestat dicitur in ista hypocrita prudentie
Ecclesiastici vii Filie tibi sunt serva corpus illarum et non
ostendas faciem tuam hylarem ad illas. Vel
semper prima verbo ablactata est a lacte et ultimis principiis
doctrine de quo Trenorum iv lamie nudaverunt ma-
millas lactaverunt catulos suos. Et iste est
lac primum ex primi Petri ii sicut filii modo geniti ... te lacta
verunt petentes non ut crescatis etc. Et tamen
lac sane doctrine exponitur ex verbis duorum
testamentorum i Corinthiorum iii lac vobis potum
dedi non escam. Propter quod primo petre primo sicut modo
geniti infantes lac concupiscite, a primo
et hoc lacte dicitur ablactata filia predicta.

Et concepit et peperit ei filium
hic ponitur tercia iudeorum in adventu
Christi, vel aliter ponitur dictio est vilitas in cap-
tivitate et primo ponitur figura pene secundo ex
posita, et secundo primo nati filii in ea figura
virgo sunt adulti Ysaias xxvi, sicut que
concepit cum appropinquit ad partum dolens
clamat sic facti sumus a facie tua domine.
Et dixit scilicet dominus **Voca nomen eius Non popu-
lus meus** quod ad tertiam iudeorum adventum
refertur ad iudeos qui negaverunt ipsum coram
pylato dicentes regem non habemus nisi cesa-
rem et propter hoc fuit sicut non populus eius sicut quod
predicit david ea: ego quasi nodos habui
orridet populus et non erit populus eius qui eum
negaturus est, et de illis exponitur quod sequitur
vos non populus meus. Ideo propter quod sequitur: Et ego
non ero vester id est non populus meus significatur abiectio futura
in angustia captivitatis et ex de levi propterea
et recedam ab eis quia omnes sunt adulteri

Et erit numerus filiorum, hic incipit
tercia pars. Hebreus
in quo prima conceptio iudeorum ponitur
illud Genesis, et ideo dicitur hic incipere
novum tamen quia incipit alia sua an-
tecedenti, et dicitur in de Capitulo presenti ponitur secundo
vocatio secundo vocate consolatio ibi propterea secundo hic
prima in dicitur propter secundo per deum vocatio secundo ...
regni iuda captivitate vel iudicate dicit
Et erit numerus filiorum Israel id est gentium ad fidem
Christi conversorum quasi arena maris etc., id est
in multitudine magna sicut videmus imple-
tum ex conversione gentium. Vel secundum glossam
licet iudei vel per assirios vel nunc
per romanos sint captivati sibi hominibus
sunt in multitudine ad utilitatem accedunt mo-
ralis vivificati et nunc in exemplo multiplicando ex eis

Et non misericordiam [illegible] erit in
loco ubi dicetur eis. i. in loco [illegible] ubi
habitant gentiles, ubi dictum est eis non populus
meus [illegible] ydolis usque ad adventum
Christi, dicetur eis filii viventis dei, scilicet cum
ydola surda et muta abierint secundum interlinearem.
Secundum Haymonem non populus meus [illegible] qui
in omnibus gentibus [illegible] iudei non filii
dei sed dyaboli sed qui credent predicanti-
bus Petro et Iohanni [illegible] filii dei
vocabuntur, vel locus Ierusalem ubi iudei
tempore [illegible] colentes ydola dicebantur non
populus, sed tempore incarnacionis Christi apostolis et
aliis fidelibus inde assumptis data est eis
potestas filios dei fieri, secundum Io. 1 [illegible]
[illegible] dedit eis potestatem filios
dei fieri. Et congregabuntur secundum interlinearem cum
gentibus in una fide filii Iuda i. iudei scilicet
apostoli et alii fideles qui erant de nacione
iudeorum et filii Israel i. gentiles [illegible]
i. in una ecclesia [illegible] magis
congregabo te [illegible] dispersiones Israel con-
gregabit, et hec congregatio facta fuit
[illegible] incarnacione et passione [illegible] quasi
lapis angularis [illegible] duos parietes [illegible]
[illegible] iudeos et gentes in
unam ecclesiam, unde [illegible] Et ponent sibimet
[illegible] caput unum i. Christum
unum et ascendent de terra [illegible] Iuda et Israel
[illegible] inferi, de terra [illegible] multiplicabuntur
fideles per orbem [illegible] que pullulat de
terra, Quia magnus dies Iesrael, id est
magna congregatio fidelium [illegible]
[illegible] semen dei, de hac die [illegible]
[illegible] hec dies quam fecit dominus exultemus
et [illegible] dicitur magnus dies, quia parvus
dies fuisset ante [illegible] adventum
Christi, sed post facta est magna dies quando
[illegible] illuxit mundo, unde [illegible]
populus qui ambulabat in tenebris vidit
lucem magnam, et Mal. ultimo orietur sol iu-
sticie timentibus dominum. Et quia per fideles de
nacione iudeorum facta est [illegible] gentilium [illegible]
[illegible] alloquitur eos dicens Dicite scilicet vos
fideles de iudeis [illegible] fratribus vestris i. gentilibus
[illegible] fratres vestri [illegible] susceperunt; Ammi,
populus meus i. qui estis populus meus [illegible]
quia non est distinctio iudei et greci
ad Ro. iii. Et sorori vestre i. [illegible]
misericordiam consecutam i. per [illegible] mea revoca-
bitur ab ydolatria ad fidem meam [illegible]
conturbata sunt viscera mea super eum
miserans miserebor eius ait dominus [illegible]
[illegible] referri ad iudeos [illegible] ad captivitatem
[illegible] vos [illegible] Iuda dicite fratribus
i. aliis [illegible] tribubus ne desperetis de salute etc.

[illegible] exhortantur predicatores ad predicandum
[illegible] dicite, Ysa. lviii. Clama ne cesses,
Eze. iii. Si dicente me ad impium morte
morieris [illegible] Secundo hortantur
ad [illegible] quia fratribus vestris est, in quanto
magnus es [illegible]
mei i. qui sunt michi in voluntate conformes
[illegible] et hec est voluntas dei sanctificacio vestra
sicut dicit apostolus. Unde [illegible] estote quia
ego sanctus sum, et sorori vestre i. [illegible]
[illegible] predicandum est fratribus in bonis
operibus sed et peccatoribus, quia misericordiam consecu-
ta i. quantumcumque sit peccator non desperet de
misericordia dei. Iudicate matrem vestram
Hic [illegible] capituli [illegible] que fuit
[illegible] multiplicacio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
culpe [illegible] ignorancie [illegible] et hec
[illegible] et postea ad penitenciam eos vocat dicens Iu-
dicate [illegible] iudicio discrecionis quia [illegible]
[illegible] est mater vestra i. Ierusalem que
[illegible] et tota [illegible]
quia deum contempsit et ydola colunt [illegible]
[illegible] ergo habitatores Ierusalem et
viri Iuda iudicate inter me et [illegible] vos
et [illegible] Iudicate [illegible] quia
ipsa non uxor mea i. per ydolatriam a me re-
cessit et maxime tempore Manasse qui ydola
posuit in templo, unde dicitur Ier. iii. [illegible] si con-
tempnat mulier amatorem suum sic contempsit
me domus Israel, et [illegible] dicit. Et
ego non vir eius. Illa reprobando [illegible]
[illegible] vestris dimisit ma-
trem vestram. Auferat fornicaciones suas id est
ydolatrias [illegible] peccata manifesta que
[illegible] in facie sua [illegible] non
admittat, et adulteria sua i. peccata [illegible]
[illegible] auferte malum cogita-
cionum vestrarum ab oculis meis, de medio
uberum suorum [illegible]
[illegible] ubera sua [illegible]
[illegible] flagrancia ut magis placeat adultero
sic habitatores Ierusalem offerebant ydolis fla-
grancia tymiamata. Ne forte expoliem
eam, non est dubitantis sed libertatis arbi-
trii expressio [illegible] Ier. [illegible]
et aufer [illegible] cordium [illegible] viri Iuda
et habitatores Ierusalem ne forte egrediatur
ut ignis indignacio mea. Expoliem
eam nudam i. nudam faciam [illegible]
mea [illegible] est
[illegible] spoliavit eam omnibus bonis
[illegible] habuit [illegible] quasi [illegible]

veste Ezech. xvi. nudabunt te veste tua
[illegible]
tita es bisso et polimito et mult. coloribus
et statuet eam quasi in die nativitatis eius. i. in ma-
gna confusione et vitu. Ezech. xvi. in die
ortus tui non est precisus umbilicus tuus et
ut. d. contrarium ad statum primum ignorantie
qua ignorabas leges et cultum eorum redu-
cam te in ... Expecta corpus ... et an-
res eius aquam et oculos claude ne forte
videat oculis suis et corde intelligat
et ponam eam quasi solitudinem scilicet destitutam mu-
neribus et ... noluit quietem ... Et
statuam velud terram inviam, terra in via d.
ubi homo non permanere. Et interficiam eam siti
i. desiccare potum in obsidione. deut. xxviii.
servies inimico tuo quem immittet deus tibi in
fame et siti et omni penuria. Et filiorum
eius illius non miserebor ... vastatio illi an-
... quasi ... sed pacem credidit et pa-
trum captivabit et ista scilicet ... d. ...
per caldeos. Quia filii fornicationis sunt scilicet
per multitudinem multiplicis ydolatrie ... glo. d. ...
... fide habent ... adulterii filios
... xv. ... filii ... nasci-
tores ... adulteri ... Quia for-
nicata est mater eorum ... vipera viperam
generabat ... imprudens facta est ut ...
quidem et in stola ... Vadam post amatores
meos qui dant victum ad victum et vestitum
hoc dicit ... gentium
... quod ... habent a demonibus ... et
... ydolatrie ... filii colligit
... et ... ut faciant placentas regine
celi et libent diis alienis. Confusa est
que concepit eos. prius confusione ... de ...
... in confusione ... et operiet nos ...
... in die ...
... confusione pene ... confusi sunt
quia abhominationes fecerunt. Quia dixit vadam
post amatores meos. i. ydola que reputa-
tant amatores in reputatione ydolatre
... filii istius male in conspectu
dei et sequuti sunt deos alienos. Qui dant
panes mihi. glo. ... panis ...
... Et aquas meas ...
... que est ...
... Lanam et linum simulata sanctitas
et ... que ... in vestimentis ...
oleum. Oleum adulatoris de quo in ps. oleum
peccatoris non impinguet caput meum. Et potum
sacra scriptura quam illi ... Ideo ...
confusa est ... quia ... et ...
nulla ... a ... et ...

... concepit ... petit ... que
... ut ... in ... fornicarie facta
est tibi noluisti erubescere. Vadam post
amatores meos qui sunt demones qui
nos ad varia inducunt. ... de
fidelia. Dat panes ...
laudes ... ... est hoc ...
mediatur ... ... tabula ...
aquas que ...
et spiritus ... ambulare per loca
... Dat lanam ...
... Lanam dant
...
...
... de quo ...
in egypti ...
... quos
libidine inebriat ... qui tibi ...
in via egypti ut bibas aquam ...
Propter hoc. hic tangit due pene ...
afflictionis scilicet ... ydola et in
frustratione ... quas
...
i. caldeos ...
... gladiis ...
... angustiis et afflictionibus
Job xix. Semitam meam ... et ...
... Et sepiam eam maceria q.
est murus ...
... deut. xxviii. in omni ...
... tua ...
...
... et ...
... hostis tuus et semitas
suas non inveniet ...
... non inveniet ...
...
... Et sequetur amatores
suos ... studio ...
... caldeos ...
... ydola ...
et non apprehendet eos. i. ...
... magis ...
ydola ...
a morte non liberare ...
... deut. xxxii. ubi
sunt dii eorum in quibus habebant fiduciam
et queret eos ...
... et non inveniet ...
... nomen
baal ...
baal ... et ...
quevidet ... et dicet vadam
... Et revertar ad virum
meum priorem. i. ad deum qui me ...

desponsavit per legem et fidem i(d est) c(ontractum). Spon
sabo te mihi in fide (quia bonum mihi erat tunc mag(is)
scilicet quando preceptis eius obedivi quam nunc.
deus meus erat, quam nunc, scilicet quando propter
ydolatriam affligor in tempore angustie et in
vindicta, propter bonum quod sperare in deum quam esse
in talibus in principio de qua afflictione dicitur
Je(remie) xvi servietis diis alienis qui non dabunt
vobis requiem. hoc autem quod propter ista factum
fuit quando civitas ihe(rusa)lem videbat se in arto
posita et in puncto captivationis et destructionis
percepit quod male fecit colendo ydola et
querendo humana auxilia et despiciendo dei [illegible]
sed fuit nimis tarde. Ieronimus super quod sepa
rata est spiritus, ut spiritus sepultus quod in
hiis que malle cupiunt, dolorem puttoremque[illegible]
...: sequitur macera cum nostris desideriis
diverse obiectis obsistit, sensitus non numq(uam)
cum mala [illegible] facere et adepta peni
tenciam, et tunc appareat manus dei que post
delectatione annexa est amaritudinem, de quo
dicit Iere(mias) providencia divina sepe nobis
accidit mala ne habeamus que cupimus
et variis calamitatibus hiis scilicet ac multis ad
de servitute regum post multe et infinite
corporis postea accelerant, ut filii israel
ipsi tulit multis clamavit et domum iuda
vi, vi, et xxxvi, una petiumem [illegible]
ta est lapidibus, et sequetur amatores
i(d est) demones et hoc exponendo se operibus peti
Je(remie) ii. adamavi alienos et post eos am
bulabo. et non apprehendet eos, i(d est) effectum
sui desiderii non assequetur. Ezechielis
xvi tu dedisti mercedem cunctis amatoribus
tuis, et post dedisti mercedes et mercedes
non accepisti Jer(emie) xxx omnes amatores tui
obliti sunt te et non te querent, et dicet
vadam et revertar ad virum meum priorem quia mihi bene
erat tunc quam nunc, quia deus aliquando sic
compellit de petitis quere peccatore sunt ie
compelle intrare. Et hec nescivit
hic procedit per, que post agnovit que pro
cessit ex malicia ipsorum sicut quod deus sepe
cerneret eos malicia eorum, sicut subditur post
deus tempore. Et hec nescivit i(d est) noluit scire quod
est malicie, propterea noluit intelligere ut bene
ageret (quia ego dedi dedi ei frumentum
quod est nobis cibus, et vinum supplicatum quod
letificat cor hominis, et oleum, quod omnimodo
que sunt divicie naturales, et hec sunt necessaria ad
congruam naturam, et argentum multiplicavi
ei et aurum, que sunt divicie artificiales
que fecerunt baal, i(d est) que ipsi detulerunt
baal ydolo babiloniorum in sacrificio vel

ex quibus fecerunt baal et ipsum predixi [illegible]
fecerunt Ezechielis xvi tu tulisti vasa decoris
tui de auro meo et de argento meo que dedi tibi
et fecisti ymagines masculinas et forni
cata es in eis (ideo convertar, scilicet ad puniendum
Is(aie) i convertam manum meam ad te et excoquam
quod ad purum scoriam tuam (et sumam fru
mentum in tempore suo, i(d est) in ipse glo(ria) tue ma
ior est dolor cum quod de fructu rapitur
de manibus, (et liberabo lanam meam et linum
meum que operiebat ignominiam eius i(d est) de
servitute qua creatura mea sunt ydolis
qua fiebat de lana et lino cortinas
ydolis, ignominia dicitur ydolum quia facit
ignominiosos se colentes (et nunc revelabo
ignominiam stulticiam, scilicet que fuit in con
federacione cum ydolis in cultu quia nichil
sibi potuit prodesse, Je(remie) ii in tempore afflictionis
sue dicet surge et libera nos ubi sunt
dii tui quos fecisti tibi surgant et liberent
te in die afflictionis tue Je(remie) xi clama
bunt ad eos quibus libabant et non salva
bunt eos in tempore afflictionis eorum (in oculis
amatorum eius, i(d est) coram assiriis et idolis
eorum quibus serviebat, (et virgo non eruet eam
de manu mea i(d est) nullus sancti potest eripere
de potestate mea sed iusto iudicio faciam capti
vari ab hostibus, quod stulta fuit hic confede
rato sine cultu cum nullus evadet manus
meas deu(teronomii) xxxii non est qui de ma
nu mea possit eruere (et cessare faciam
omne gaudium eius, scilicet cantus et [illegible] ex
structio et cum redacta fuit in babiloni
ca servitute de qua ex hoc vetat (et solemp
nitatem eius, i(d est) solempnitates populi. pro
phetie Is(aie) i. solempnitates eius odivit ani
ma mea (et neomeniam i(d est) festum quod fit in
novilunio de quo .iiii. xxxviii, (et sab
batum, quod fit festum in fine cuiuslibet ebdomade
et omnia festa temporum phase que fiebat
in recordatione liberationis de egypto exo(di) xii
et penthecoste que festa fiebat semel
in anno (et corrumpam vineam eius et ficum eius
i(d est) vineas et alias arbores quas concedit [illegible]
tas dei in terra chaldeis exercitu, Joel
primo posuit vineam meam in desertum et ficum
meam decorticavit, (de quibus dixit: Mercedes
hee mee sunt, i(d est) quam putabat quod
non a deo sed ab ydolis quos colebat, Je(remie)
xliiii. saturati sumus panibus, et male
non vidimus, ex eo quod cessavimus sacrificare
regine celi et libare ei libamina indi
guimus huius omnibus, (et ponam eam in sal
tum, i(d est) rediget ad talem statum ut non
faciet fructum, quia destructa a babilonis

quae dederunt mihi amatores mei

longo tempore fuit sine habitatoribus et sic creverunt ibi spine et frutecta. Et comedet eam, scilicet destruet bona eius, bestia agri, id est Nabuchodonosor qui visione in Daniele electus fuit ab habitatione hominum et cum feris fuit habitatio eius ut habetur Danielis 4, vel bestia dicitur impius Romanus propter singularis feritatis depositiones. est eam, id est Ysrael. Hic vero sunt reprehendi ... et in eorum ... sanctam sacram scripturam que serat ... Non in solo pane vivit homo sed de omni verbo. Verbum est doctrina corripiendi, et alia doctrina consolandi, 1 Thessalonicenses 5: corripite inquietos, consolamini pusillanimes, suscipite infirmos, et argentum eloquii eius aurum sapientie. Job 28: Habet argentum venarum suarum principia et auro locus est, que fecerunt Baal, id est fecerunt sibi ... sculptile Baal, ut dictum est supra.

Et visitabo super eam. Hic explicatur causa pene inflicte dicens, ut iustitia appareat inflicte pene dicit Deus: Et visitabo, scilicet visitatione vindicte. ... visitabo dicit Dominus et in gente tali non ulciscetur anima mea? dies Baalim in quibus serviunt ydolis, et ornabat ... in quibus accendebat incensum non Deo sed demonibus, et ornabatur inaure sua et monili suo, scilicet in ipsis festis ad reverentiam ydolorum se ornabat sicut modo Christiani se ornant in festis sanctorum. Et ibat post amatores suos, id est post ydola se ambulavit post vanitates suas vani facti sunt. Et mei obliviscebatur dicit Dominus. Ideo visitabo super eam in diebus Baal ... superior et ... collectores Baal sunt adulatores qui plus debito honorant principes propter eos qui multum ... ita qui tribuunt ... honores quibus accendebat ... intelligitur devota oratio ... dirigatur oratio mea sicut incensum ... per aurem intelligitur obedientia ... in auditu auris obedivit mihi, sic ergo in aure ornatur et monili ... qui quod bonum ... sunt ut placeat hominibus et ibat post amatores suos, scilicet qui ... ad demonibus, scilicet qui temptationibus succubunt, sed quidam semper demones qui ex deliberatione vadunt ad vitia ... absque formidine ad faciendum subsequentes et tales sunt qui ... temptatione, et mei obliviscebatur per consuetudinem peccandi ... meo oblitus est mei Dominus etc. Propter hoc ecce ego. In ista parte ponitur gentis vocatio consola-

et sic debet referri ad precedentia ... concordia ... dicit ... et ... compuncta ... ad diem ibi ... in die ... et ... secundum ... ipso ... ibi et dicit in die illa ... et sic ista littera usque ad finem capituli secundum expositionem de relaxatione captivitatis ... est littera ... in pluribus locis et ... capituli secundum ... mystice exponitur sic ... scilicet ... convertatur ... Ecce ego lactabo eam, scilicet consolationibus spiritus sancti ... predicatione Petri cecidit spiritus sanctus super Cornelium et alios gentiles qui erant cum eo et loquebantur linguis. Et ducam eam in solitudinem, quia tempore persecutionum ... apostolorum multi conversi ad fidem ... se ad loca solitaria ut melius potuissent vacare contemplationi et reciperent consolationem divinam. Et loquar ad cor eius quod sunt ... in secreto revelatione et spiritus sancti consolatione. Et dabo ei vinitores eius ex eodem loco, id est apostolos qui vinum sacre doctrine de fide ... propinant, quorum vinum ipse Christus est. Vere ego sum vitis ... ex eodem loco, quia ex Iudea nati fuerunt. Et vallem Achor ad aperiendam spem, id est humilitatem ... et sic Achor non est ... nomen loci, quia appellative ... et significat turbationem. Et canet ibi secundum in fide et caritate ... dies iuventutis sue, et precedentes ... iuxta dies ascensionis sue de terra Egypti, quia transeuntes mare rubrum ... cantaverunt canticum Domino cantemus Domino etc. Exodi 15, sic primitiva ecclesia valde fuit devota ... in pluribus locis. Et erit in die illa, id est in tempore novi testamenti et gratie. Vocabit me vir meus, scilicet sponsam, et non vocabit me ultra Baalim ... est quia Dominus meus, que est nomen timoris, Malachie ... si ego Dominus ubi est timor meus et ... familiaritatis cum Deo ... eius vocabit eum sub nomine amoris ... timoris et ... statum nove legis que est lex amoris ... ipsius brevius dicitur legis et ... timor et amor. Et auferam nomina Baalim de ore eius quod factum est in predicatione apostolorum et aliorum ... Et non recordabitur ultra nominis eorum, ut ea adoret. Et percutiam eis fedus in die illa, id est tempore gratie, cum bestia agri, id est crudelibus tyrannis. Et volucre celi

i. eorum suplicijs vel regibus et crudelitati fere, i. eorum
iniusticie eorum, quia tales in primitiua ecclesia
ipsos fideles persequebantur; vnde impleta est prophecia ysa. habitabit lupus cum
agno, et arcum et gladium et bellum conteram scilicet feriendo persecutores eorum qui
in ipsos fideles tyrannisabant, scilicet de
medio, et dormire eos faciam fiducialiter
i. secure quiescere in mea fide et pace
sedata eorum persecutione. Et sponsabo
In ista parte ponitur copulacio dei cum
ecclesia in vinculo fidei et caritatis indissolubili.
dicit ergo et sponsabo te michi in sempiternum
i. usque ad consummacionem seculi. vobiscum ero
per fidem et vbi erit vobiscum sum usque ad
consummacionem seculi, et post in gloria sine
fine. et sponsabo te michi in iusticia i. in
obseruacione eius ut iuste secundum eam viuat, et
iudicio discretionis inter bonum et malum
iudicio, et in misericordia et miseracionibus i. dimittendo culpam et conferendo graciam bonorum. et sponsabo te michi in fide, que fuit [illegible] tam
omnibus temporibus incerta est, et scies quia ego sum dominus, (scilicet qui in fide te michi desponsabo. exaudiam)
scilicet preces fidelium dicit dominus exaudiam
celos scilicet intellectus i. apostolos qui celi enarrant gloriam dei, et illi exaudient terram
scilicet ut illa celesti pluuia irriget, et terra
exaudiet triticum vinum et oleum et hec
exaudient iesrael. glossa iesus hic sponsus
ad apostolos perueniet qui in principio a bethelem
sua predicacione et miraculis corda iudeorum vbi fructificare fecerunt/ qui sic scilicet
(dum audiunt a domino se mittendos) dum in occidentem operuit sonus eorum. Alia hec secundum glossam
celi qui gladium dei inebriant, exaudite sunt
irrigantes pluuie chananea, et pro
sorore petit, et celi exaudiunt terram i. homines
qui sunt in ecclesia terra audiens i. terra i. ita
iubet operacione michi, veteris et noui
testamenti ut letificet eorum audientium mo-
dificando doctrinam scilicet capacitate audiencium
et hec omnia i. celum et terra scilicet apostoli et
vniuersalis ecclesia audiet iesrael i. se-
men dei producet ad effectum operis ut
faciat id semen aliud fructum centesimum
aliud lx aliud xxx, lira exponit
quod dixit celi exaudiunt quod illi exaudi-
unt precantes et pro sanitatibus suis custodie
dedit/ sed terra scilicet fertilitates terre, pro vi-
num et oleum, signantur bona spiritualia, scilicet
pro iesrael signantur fideles quia sic semen dei
et seminabo michi eam in terra, vnde
multiplicabo in ecclesia bona spiritualia ad ho-
norem meum, et miserebor eius que

absque misericordia scilicet quod ydola colebat ut iudeus ...
sequatur, et dicam non populo meo populus meus
es tu, i. gentibus ad fidem et dicam eis vos
estis qui permansistis mecum in temptacionibus meis luce
22, et ipse dicet deus meus es tu
tu es christus filius dei viui mathei xvi, et post
voluit dominus meus et deus. cap^m tercium
Et dixit dominus dominus ad me
In ista parte ponitur exortacio generalis
ponitur finalis conuersio iudeorum/ circa
quam primo ponitur ingratitudo iudeorum, et tunc
eorum excecatio, secundo eorum finalis conuersio
et ibi post hec, prima in duo, quia primo ponitur
signum propheticum, secundo signatum ibi quia dies
multos, dicit ergo sic, et dixit dominus scilicet cui
est obediendum, ad me adhuc, vade et dilige
mulierem dilectam amico et adulteram, in hebreo
habetur socio in quo ostenditur duplex ingratitudo
ad dilectionem, vna quia dilecta est ab alio/ alia
quia adultera est a viro suo, et per has intelligitur
duplex ingratitudo iudeorum scilicet ingratitudo et per-
uersitatis, ingratitudo scilicet cum dicit mulierem di-
lectam amico scilicet a te vnde glossa in spiritu di-
ligis sed ipsa non diligit te scilicet iudaica synagoga
sed cum dicit et adulteram, vnde glossa spreto te
alium plus quam te diligit, sicut diligit dominus
filios israel scilicet eos de egypto educendo
et lege diuina et certa multa beneficia
eis largiendo ipse et ezechiel xvj. non fecit
taliter omni nacioni et iudicia sua non ma-
nifestauit eis, et ipsi respexerunt ad deos alienos, colentes
eos qui statim post legem datam fecerunt sibi
vitulum conflatilem exodi 32, et iijj regum xij
fecerunt sibi vitulos conflatiles et lucos
et adorauerunt vniuersam miliciam celi, et
diligunt vinacia vuarum, vinacia sunt res
paruitate amoris vel eorum spiritualium, sunt enim
vinacia pellicule que relinquuntur expresso vino, botrus de pluribus racemis, ra-
cemus pluribus vuis/ acinum granum/ glarea
a quo liquor [illegible] vinacium pellicula/ Vina-
cea ergo dicuntur ydola ex quibus nil efficitur
huiusmodi graciae ut liquor refectionis eorum
Allegorice hic notatur ingratitudo peccatoris respondens fi-
lio cum dicit adhuc vade quasi diceret dili-
gisti iterato sit adhuc diligas reuertendo
quantum in te est ipsi diligis eam que se
et nichil dedisti eorum que fecisti, sicut
diligit filios israel i. electos et contemplatiuos
ieremie xxxi in caritate perpetua dilexi te
et ipsi scilicet filij israel respiciunt ad deos alienos
ieremie 3 quia si cogitat mulier a toro suo
sic contempsit me domus israel et te vbi
tamen est illud 7 in regum xj colebat

salon[um] astarthe dea sydonio[rum] et chamos
deum moabitar[um] et molech ydolu[m] amoni
tar[um]. Astarthe int[er]p[re]t[atur] supellectilis plasma
tionis, que est dea lupinos[?] or[um], thamuz
consu[m]matus uel cong[re]gatus, qui est deus
amator[um], moloch rex uel princeps ydo
lum sup[er]bor[um]. Et respiciunt ad alienos
deos. Diligunt vinacia uvar[um]. que sunt
racemi. ipsa ex quibus eliquatum est vinum
sp[irit]ualis iocunditatis ecc[lesi]e est optimum. Idi
lecto cari[?] meo. gutturi tuo vinum opti
mum dignum dilecto ad potandum, h[oc] est magistra
tui tuo. Et fodi eam mihi xv
In ista p[ar]te co[m]mendat p[ro]p[he]ta obedienciam
in conducendo adultera[m], et p[ri]mo ponitur co
ductio, s[ecundo] p[re]cium q[uod] xv. argenteis. [ter]cio co
sic, et fodi ea[m]. s[ecundu]m lxx. h[abe]t, et conduxi
ea[m] sc[ilicet] adultera[m] a marito dimissam, s[e]c[un]d[u]m
aut[em] ut[rum]q[ue] tusta[?], loq[ui]tur de plebe iudaica
p[er] modu[m] vinee eo q[uod] d[icitu]r vinea domini
sabaoth ys[aie] v. bn[?] aut[em] d[icitu]r fodi. i. cu[m]
labore acquisivi, vinea eni[m] d[icitu]r, fodi xv
argenteis, quia s[ecundu]m doctores hebreos et
latinos eos sequentes, p[er] h[oc] designatur
designatur eductio p[o]p[u]li de egipto quam
fecit deus xv die mensis p[ri]mi ex[o]. 12.
et choro ordei et dimidio choro ordei
choro[rum] continet xxx modios, et s[ic] choru[m]
cu[m] dimidio continet xlv modios, ad
designandum xlv dies, qui fluxerunt a xv
die mensis p[ri]mi exclusive usq[ue] ad xv
die mensis t[er]cij inclusive, in qua p[ro]p[he]tes[?]
exeuntes de egipto uel adulcere[?] fuerunt
sobi[?] recep[er]t legem a d[omi]no s[ecundu]m q[uod] h[abe]tur exo.
xix. mense aut[em] t[er]cio egressionis filior[um] Is[rae]l d[e]
t[er]ra egipti in die hac .i. p[rim]a mensis
die. s[ecundu]m q[uod] exponu[n]t a[u]c[tore]s tractatus[?] et hebr[ei]
venerunt in solitudinem[?] synai[?], q[uod] a[utem] fuerunt
ibi xlv dies p[ro]bat[ur], sic patet quia iudei
faciunt menses p[er] lunaciones, una vero
lunacio h[abe]t 29 dies cu[m] dimidia q[uas]i[?]
p[ro]pt[er] q[uod] iudei p[ri]mum mense[m] faciunt xxx
dier[um] s[ecundu]m v[er]o 29 et s[ic] continue[?] s[ecundu]m modum ex
quo p[atet] q[uod] a xv die mensis p[rim]i exclusive
usq[ue] ad p[rimu]m t[er]cij inclusive fuerunt dies
xlv. Videtur a[utem] q[uod] p[er] istos .... nos
pot[er]it designari que[m]cu[m]q[ue] p[ro]p[he]te s[e]c[un]d[u]m
exposicione[m] r[abbi] s[alomonis] q[ui] plebis iudaice usq[ue]

ad x[ris]tum fuit deducta, ita q[uod] p[er] xv argen
teos intelligunt xv p[ro]ph[et]e, qui s[un]t ys[aie], ier[emie]
ezechiel et xij p[ro]ph[et]e. Danielem aute[m]
hebrei non reponunt int[er] p[ro]phetas s[ed]
int[er] agiographa ut p[atet] p[er] ieron[imum] in p[ro]
logo galeato, p[er] xlv aute[m] p[ro]p[ter]ea[?] exponitur
in genealogia x[rist]i co[m]plete, q[uia] ut s[ecundu]m p[ri]mam p[ar]tem
xlij. s[ecundu]m tres q[ua]t[u]ordenas ibide[m] positas q[ui]b[us]
si addant[ur] tres reges qui obmittuntur
int[er] ioram et oziam, s[ecundu]m q[uod] ieron[imus] declarat s[upe]r
m[a]t[theum] habem[us] xlv. Et dixi ad eam dies
multos expectabis me, in signum q[uod] mul
tis t[em]p[or]ibus expectavit messiam et adhuc
eum expectant, et non p[otes]t h[oc] referri ad
ad captiuitatem babilonicam, p[ro]ut iudei dicunt
h[oc] ibi fuisse impletum, quia ibi fornicati
s[un]t sup[er] sunt cum ydolis, et duces erant ipsorum
esdras zorobabel. et ideo h[oc] q[uod] se[quitur]
non fornicaberis s[cilicet] cum ydolis in p[er]peti
um. implet[ur]. cum iudei non s[er]viunt ydolis. et
non eris cum viro tuo .i. cum x[rist]o q[ui]a est
non separata p[ro]pt[er] incredulitatem sua[m]. Sed
et ego expectabo te s[cilicet] ad finale[m] conu[er]
sione[m], glo[sa] iere[mias]. ne putes me tibi
iniurie[?] munera par pari ego refero
ut tu[us] sedeo diu[?] et expecto adulterie
penitudinem[?] ut saltem in fine isr[ae]l credat
et fiat unus grex et unus pastor. Ex[positi]o
et fodi ea[m] h[oc] s[ecundu]m beneficium g[e]n[er]ale
ut fodi eam s[ecundu]m ierl[?] sepone[?] q[ui] ipse fossi[?]
erat p[ro]p[te]r foderunt man[us] meas et pe[des]
p[er] xv argenteos s[i]g[nifica]tur novi et veteris
testamenti, p[er] chor[um] ordei noti[cia] vet[er]is
n[ost]ra[?] clareri[?] qui s[i]g[nifica]tur mag[is] p[er] fil[ios] Is[rae]l p[ro]
dux magna beneficia fac[?] manifestado
ex que continetur in novo et veteri te[s]
tamento, p[er] argentum eni[m] s[i]g[nifica]t[ur] doct[ri]na no
vi tes[tamenti]. ps[almus] eloquia d[omi]ni eloq[uia] casta
argentum igne examinatum, ut p[er] x. argen
tum electum lingua iusti .i. x[rist]i, per
xv. eni[m] s[i]g[nifica]tur moralia legis ex p[ar]te
p[re]ceptorum[?]. x. cu[m] s[un]t moralia
v. adimpleto[?] eiu[s], quia h[oc] ad
moralia eius [con]sumat consilendo
op[er]a supererogacionis, et quantum ad in
diciu[m] tpat[?], lex ennj[?] p[re]cip[i]t punire s[ecundu]m
legem talionis, et x[ristu]s d[icit] si quis te
p[er]cusserit in una maxilla p[re]be ei et al[ter]am
s[ecundu]m quantum ad misteria sive parabolica exp[er]it
exponit ap[osto]l[us]? vobis datum est nosse
misterium regni dei, illis aute[m] qui

fol. hic in parabolis sicut sunt, vnde, quod sunt
umbratice in lege cum veritate contigit
quod ibi dicebatur de phase, hoc fuit figura
christi qui est agnus in noua lege. sequitur
Quia dies multos / hic ponitur
exposicio. prius dicitur literaliter, sine signacio et
post exposicio quid significet diuturnitas expectacionis,
secundo quid efficiet status expectantis, ibi sine
rege / dicit ergo **quia dies multos** q. d. sar-
ticulus designat quod dies multos sede-
bunt manebunt, filii israel sine rege in
p. 1. ex tristibus multi dies absque deo vo-
cor, sine rege de quo prius loquitur hic
eos insatiam regem eius iusticia, et in pede
ergo cum constitutus sit rex ab eo super syon
montem sanctum eius / etc. hoc autem modo imple-
tum est quia iudei non habent regem nec
principem sed alienis subiecti sunt, et sic per
hoc probatur destitutio temporalis honoris, et
sine principe quia alienum principes con-
stituunt, et sine sacrificio quia subuerso
templo et ciuitate necessaria non sacrificium nec
sacerdotium exercent; et sine altari super
quo sacerdotes offerebant, et sine ephod scilicet
i. sine ornatu sacerdotali quia sublato pral.
sacrificio cessat vsus vestis sacerdotalis, vnde
ephod, est lineum, erat indumentum ex-
terius in iudicibus ordinibus de quo 1 reg.
Samuel autem ministrabat eius faciem
domini puer accinctus ephod lineo, et
sine theraphim, hebraice est theraphim
dicuntur figure et simulachra quod hic intelli-
guntur cherubin et seraphin uel que
alia templi ornamenta. **Et post hec reuer-**
tentur ponitur consolacio iudeorum ne desperent
et hoc quantum ad finalem conuersionem dicit ergo et post
i. post iudeorum abiectionem et expectacionem reuer-
tentur filii israel ab errore suo ad fidem per
predicationem Enoch et helie, iuxta illud: ipsi mei au-
dient. sequitur nondum et quaerent eos de terra
quam dedi patribus eorum, et ipsi populo co-
nuertentur et veniet in syon. **et querent**
dominum deum suum, scilicet fide et dilectione, per pa-
ruo enim reuersi fuerunt de angustia sua
et clamauerunt ad dominum deum israel et qui
sierint eum reperient et inuenient. **et da-**
uid regem suum, i. christum filium dei secundum carnem
de stirpe dauid, et quod sic debeat intelligi
patet per translacionem caldaicam apud ebreos
autenticam que sic habet postea conuertentur
filii israel et querent cultum dei et obedient
messie filio dauid regi suo; **et pa-**
uebunt ad dominum scilicet quasi reuerendo eum

et ad bonum eius, per quod tamen deo declinabant
ab eo quod bonum est in oculis eius. in no-
uissimo dierum. i. hic implebitur circa finem
mundi, in quos fines seculorum
peruenerunt. Capitulum Quartum

Audite verbum domini filii [illegible]
In precedentibus propheta prophetauit
verbis et factis symbolicis, hic magis di-
stincte probat simplicibus verbis explanan-
do premissa, scilicet dei iusticiam in peccatorum puni-
cione et peccatorum dei iniuriam in peccatorum remis-
sione, et diuiditur in duas partes quia primo ponitur explicacio
secundo explicatoris promulgacio in c. viii et hic
ibi in gutture tuo sit tuba. prima adhuc di-
uiditur in partes explicacionis, quia iusticie in peccatorum puni-
cione, secundo eius iniuria in remissione eorum, c. 6
prima in duas quia primo explicatur dei iusticia
circa populum non distincte, secundo magis distincte
ibi prima in duas quia primo explicatur dei iusticia
in punicione peccatorum circa populum, secundo in peccatorum
punicione eorum duorum, ibi hic vltimi, dicit ergo
Audite verbum, i. debetis intendere hic xlii dicitur
audite celi michi. filii israel. qui
uel abias contentiosos, videtes deum, quia
causa iudicium domino cum habitatoribus terre
i. cum illis quos dedi qui habitant terram
bonam quam dedi eis secundum primo consummacionem
fiet domini cum festinacione omnibus habi-
tantibus terram, et sic deus vult cum populo
suo iudicari et aperire causas sue indi-
gnacionis et per hoc se ostendere iuste procedere
in eorum punicione, unde subditur, quia **non est**
veritas in ore quo ad proximum et **non est**
misericordia scilicet in opere erga pauperem in affectu cordis
et non est sciencia, in corde diuina in agen-
dis lex corruit in platea veritas et equitas
non potuit ingredi et facta est veritas in
oblivione. Ysaia. 1. in iudea, vel scienti-
sed 1. fides et cognitio dei ut ipsa sapiencia
patet maledictum i. vituperium sine detractio
proximi, et mendacium, quod fit intencione
fallendi job contra disputantes cum deo, vos
ostendam fabricatores mendacii et cul-
tores secundum infidelitatem nouitatum eorum sapiens et pro p.
ira homicidium sanctitatis decepit. et furtum
in rebus possessis. et adulterium inundauit
id est habundanter sunt et quasi aqua inunda-
tes oppressas reprobas exceperunt, et sanguis sanguinem
tetigit. i. peccatum peccato addunt. hec contra
[illegible] est iniquitas effraim propter hoc i.
propter predicta lugebit terra, i. desolabitur, quo
luge videtur terra cum remanet [illegible]
inculta hic est lugubris et desertum terra
et infirmabitur. et infirmabitur omnis

i. a suo statu precipitabuntur. qui habitat in ea
in bestia agri et volucre celi infirmabitur. sed et pis
ces maris congregabuntur, scilicet in morte
vel secundum aliam translationem deficient. moraliter secundum glo.
lugebit terra, i. terrestres terre incolentes
ea in quibus gloriabantur carnales, in quo
infirmati sunt comprehensi ab hostibus. qui
et bestie fuerunt, i. feroces. et volucres, i.
demittentes se efferentes, pisces in profundo
viciorum submissi et aere non videntes.
Verumtamen unusquisque iustus non iudicet, i. non
arguat peccata huius populi, quia frustra faceret,
et non arguat vir, i. non est dignus
argumentis. Math. vii. nolite sanctum dare ca
nibus, i. maledicentibus, et margaritas
spargere ante porcos, i. luxuriosos. unde ysa.
v. mandabo nubibus ne pluant super eam
ymbrem. et exponitur apparet magis. Et indi
gnationis subditur causa: populus enim tuus sicut
et hii qui contradicunt sacerdoti, i. incorrigi
biles, et quod deterius sunt corrigentibus subtrahe
ntes, primo exhortatoribus et correctoribus et ma
ioribus quia non obediunt prelatis. contra Ro. xiii.
qui potestati resistit dei ordinationi resistit.
et corrues, i. captivaberis, hodie, i. cito
... regno ... subito veniet ira
eius et corruet propheta tecum. glo. vel
pseudo vel aliquis gratia prophetandi, quia ante captivitatem
x tribuum habuerunt prophetas, heliam, heliseum
et alios qui in samaria prophetaverunt, sed
post captivitatem in x tribubus non legitur propheta
sed amos qui erat de tribu iuda ...
redire in patriam ... in samaria qui in de
cem regno prophetaverat. nocte tacere feci
matrem tuam, i. ierusalem, que in nocte fuit
captivitatis. et ... tenebris captivitatis non ...
debat ... malum suum. conticuit populus
meus, scilicet in captivitate, eo quod non habuit scientiam
legis domini, ut impleretur dictum ...
... labia sacerdotis custodiunt scientiam
et legem requirunt de ore eius. unde ysa. quinto
propterea populus meus ductus est captivus quia non
habuit scientiam. quia tu scientiam, dum tempore
i. repulisti quia ... inspirata et ydola adorabas, unum
in dan, aliud in bethel ... repel
lam te ne sacerdocio fungaris michi, i. non
habeas sacerdotes qui te doceant cultum
dei ... repulit dominus altare suum,
maledixit sanctificationem suam ...
et ... quia oblita es legis dei tui, scilicet
que prohibet ydola adorare. deuteronomii xxxii.
deum qui te genuit dereliquisti et oblitus es.
obliviscar filiorum tuorum et cetera, scilicet tradere

captivitati in ... succurendo
ego ... qui verbo doctrine
et ceteris subsidiis debet lactare suos sub
ditos ... statum assumata
et ubera tua ... ista nutrix
tacere nocte ignorantie, quibus ... sa
cerdotes muti non valentes latrare, et
ideo ipsi clamabunt ... ve
michi quia tacui, et ... plus
nunc a laude divina ut confessione peccatorum
... vita ... quia tacui in
veterascunt omnia ossa mea, eo quod non
habuit scientiam, quia vani sunt filii ...
in quibus non subest scientia sapientie, propterea quod non
ad utilitatem verbum sacerdotis, quia scilicet quia
tu repulisti scientiam, et ego te repellam
ut non fungaris michi sacerdotio. unde ...
... ignorantia sacerdotis est mors ple
bis et cetera. Secundum vitium.
In hac parte ostenditur multitudo divina im
... populi de peccato ... et ...
quia ... populus ... feminas
... scilicet fornicarius ...
dicitur ... vitium ... sic peccaverunt
michi, i. contra me. sed gloriam ... habuit
... totaliter ... demonibus in quo
ostenditur multitudo peccatorum. gloriam eorum, i.
ydolum in quo gloriabantur ... in gloriam ma
... in ydolum, in ignominiam commutabo,
i. ydolum fiet eis in confusionem, quia ...
... sacerdotes eorum et ipsum captiva
bunt. ... repletus est ignominia
... gloria eius. peccata populi mei, i. oblata
... peccatis ... victimas pro
peccato et pro delicto ipsi comedent.
... i. ... pro vobis peccatum ...
i. hostiam pro peccato comedet, quia ...
sustentabantur ex populi oblationibus ...
ydolis, et ad iniquitatem sublevant animas
eorum ... inducendo eos ad ydolatriam
ad maiorem questum consequendum. et erit
sicut populus sic sacerdos, i. quia equaliter per
ierunt equaliter punientur. ... populum ...
dominus ... et dissipabit eam
et affliget ... eius et ... ha
bitatores et ... sicut populus sic sacerdos. Et
visitabo super eum ... visitacione ...
... visitabo vos ... in
egestate. vias eius, i. mala opera
eius ... interrogabit opera vestra
et cogitationes scrutabitur. et cogitationes
eius reddam ei, i. non solum ... ope
ribus sed et ... cogitationibus punientur.

et comedent et non saturabuntur, i. non ha
bebunt cibos ad saturitatem / fornicati sunt
scilicet post vitulos aureos idolos Jeroboam iij Reg. 12
et non cessaverunt scilicet fornicari, scilicet ydo
latriam committendo. Jeronimus: vires in fornicatione
defecerunt et fornicandi desiderium non
quievit etc. Jeronimus: homo fornicator omnis
panis dulcis non saturabitur, transgrediens
usque ad finem / quoniam dominum, qui dicitur dominus deus
tuus adorabis. Deut. 6 dereliquerunt
in non custodiendo scilicet mandata eius, quia lege
domini abierant quamvis dolor ut eos quid
a peccatis ipsorum. fornicatio spiritualis tam corporalis quam
spiritualis / et vinum et ebrietas cor aufert
sicut per ebrietatem tunc mente bibentis per
vertitur ita fornicatio corporalis ut spiritualis
de racionali homine qui brutum efficit ut lupa
naria secuntur et ligna et lapides quasi
deum adorant, unde quod admirans propheta sub
dicit populus meus in ligno / i. in ydolo li
gneo interrogavit eventum de futuris et
baculus eius annunciavit ei, quia erat
modus divinandi per gentes baculo que
dicta est ad superstitionem pertinet, ideo
subdit. Spiritus enim fornicationis decepit eos
i. spiritus malignus temptans ad ydolatriam
et pertinentibus ad ipsam / et fornicati sunt
a deo suo i. per ydolatriam recesserunt
Jeronimus: in fornicabuntur cum lapide et cum
ligno adorant fornicati sunt qui amorem
primum alienant ab eo. etc. Ig. vinum et
et mulieres etiam apostotare faciunt sapientes
et non cessaverunt quoniam ad desiderium unde
sunt sicut illi de quibus dicit Amos 4 facti estis
torres de incendio rapti et non estis reversi ad
me dicit dominus. torres raptus de incendio est
luxuriosus raptus ab opere peccati per defectum
virium ullis / emittit fumum sordidum per
desiderium peccati, et illud ascendit feti
ditatem casti oris in naribus domini eis
quia dereliquerunt deum in non custodiendo
i. quia dediti sunt vino et crapulis propter
quod non cessant / quia sicut semel inchoata luxuria
diu sit. Jeronimus: venter mero estuans de facili
spumat in libidinem propter quod prov. 23
dicitur ne intuearis vinum quando flavescit
cum splenduerit color eius in vitro
et ideo dixit ultimo vinum fornicationis etc.

Super capita montium / hic ostendit
multiplicitatem peccati eorum ad multiplica
tionem dicit ergo Super capita montium sacrifica
bant i. in eminentibus locis, contra legem in qua
precipitur non sacrificabis domino nisi in

loco quem elegerit dominus deus tuus. Deut. 12 et non
plantabis arbores iuxta altare domini dei tui
causa fuit ut removeret mentes a cultu ydo
latrie ab initio / et super colles accende
bant tymiamata / sacrificium per hoc incipiebat ad
cultum inchoatum, sed incensio tymiamatis
ad consummationem, subtus quercum et populum
et terebinthum magnam umbram
faciens et terebinthum quas arbores non
eligebant propter fructum, sed ad voluptatem unde
subdit quia bona erat umbra eius id est
placebat exequendis voluptatibus, unde dicit
Jeremias ij: In omni colle sublimi et sub omni
ligno frondoso tu prostituta es et quia
multiplicatio culpe regulariter consequitur multiplicatio
pene ideo sequitur Ideo i. quia fornica
ti estis a deo fornicabuntur filie vestre et
relinquitur incorrecte fornicationes / et spon
se vestre adultere erunt. Jeronimus in originali: ideo
fornicantur et filie eius et sponse et absque
vindicta suo sceleri relinquuntur, ut quia si
bi et uxor parenti fecerant et marito
sic a liberis suis sentiant et proprio dolore
intelligant dolorem dei qui utique iratus
est ut nequaquam puniat delinquentes / Aliud
etiam est quod fuit ne ad illos supra
esi erat et uxores eorum violaverunt, et
sicut fuit permissum iusto dei iudicio, nam
propter culpam fornicationis spiritualis labi permissi
sunt in fornicationem corporalem unum, sed et
ideo ipso quod cum cognovissent deum non sicut
deum glorificaverunt etc. unde sicut ad Ro. 1
tradidit eos deus in reprobum sensum et illos
deus in desideria cordis eorum et immundicias
ut contumeliis afficiant corpora sua, et
est quod sequitur non visitabo super filias vestras cum fuerint fornicate
et super sponsas vestras cum adulteraverint
sic est quod vos filii mei a me patre vestro
et sponso vestro fornicati estis hoc etiam
patiemini scilicet in uxoribus et filiabus
vestris. Jeronimus in originali: tantum erat munerum
fornicationum in Israel ut cessaret pro ultione
desperatus emendationem / et magnum dei signum
sicut est puniri peccata, ij Mach. vj etenim
multo tempore non sinere peccatoribus ex sententia
agere / sed statim ultiones adhibere magni
beneficii indicium est. Jeronimus in originali: quando
videris peccatorem divitiis affluentem iactare
se potentia sanitate gaudere, et clarum purpu
re coronari, caveto, et nuplicii idem
quod scriptum est in labore hominum non sunt et
cum hominibus non flagellabuntur. Dico impio
cuncta prophetice esse completa, non vi
sitabo super filias vestras / 10 petit propheta

respice domine de celo et vide et visi
ta vineam istam, et quia sicut locus sic
persona assignat peccatum, ideo subditur arguendo
ipsos etiam cum quibus peccabant, cum ipsi cum
meretricibus conversabantur. que colebant bel
phegor, de quo supra v. in domo meretricis
luxuriabantur. Ieronimus in ori. quoddam ydo
latrum erat in israel. colentibus maxime feminis
belfegor ob magnitudinem obscenum membri quod
nos priapum possumus appellare de quo in regum
xv. abstulit effeminatos de terra purgavit
que universas sordes ydolorum que fecerunt patres eius
insuper et maacham matrem suam amovit
ne esset princeps in sacris priapi, et cum
effeminatis [castrabatur] id est cum sacerdotibus ipsorum demonum
qui castrati erant et galli dicebantur. et
populus non intelligens, scilicet deum, vel peccatum
suum esse tam turpissimum vapulabit. glossa quia templis
quasi cultum meretricum copulavit et cum abscissis
immolavit sue libidini hostias, vapulabit
id est a deo plagis durissimis verberabitur, et ma
xime per captivitatem, ysaie v. captivus ductus est populus meus
ductus in captivitatem quia non habuit scientiam.
aya Super capita montium sacrificabant quia
superbiam demonum imitantes dei virtute
strage se maculant, per colles etiam teneri
amoris accedit, cum primi desiderii estum corporis
corporis capiunt de hiis dicitur psalmus de monte
in collem transierunt obliti sunt cubilis sui
subtus quercum luxuriosi qui dat fructum
cibum porcorum. et populum qui habet folia
pulcra et alba ex una parte et ex alia
nigra, et est arbor sterilis, virum ypo
critam significat, mathei 23 ve vobis ypocrite
qui estis similes sepulcris dealbatis, talis
est sterilis a fructu operis. job xv congre
gacio ypocrite sterilis, Et subtus terebintum
que est arbor gerens bonum odorem, sed sterilis
sequitur amari, quia ancilla est ydolorum.
Si fornicaris tu israel. In ista
parte monet tribus duas ne imitentur
populum decem tribuum, dicit ergo si fornicaris
tu israel id est quia israel fornicaris ydola
colendo et sacrificia eis offerendo: non delin
quat saltem iuda, sed glossa qui possides ihe
rusalem et ex lege habes sacerdotes et levi
tas et ceremonias templi ne ydola colas
et non solum prohibetur eis ydolatria sed etiam
occasio ydolatrie unde subditur nolite
ingredi in galgala id est non eatis ad
loca ydolorum id est ... omnis nequicie

corum in galgala, et est locus ubi josue
fuit dux filiorum israel, ut habetur josue v, et quia
iste locus honorabilior reputabatur et fuit
in sorte decem tribuum qui iuda id est alias duas
nationes prosequebantur, ideo ibi precipua tamquam
in loco honorabiliori ydola posuerant.
Et ne ascenderitis in bethaven id est domum
ydoli quia ibi fuit positus unus de vitu
lis aureis per jeroboam in regum xii, neque iu
raveritis vivit dominus, supple, quia iterando invocatione
ad ydolum, quia talis honor deo attribuitur
in devotione pro domino deum tuum adorabis et illi
soli servies illique adherebis iurabisque in
nomine illius. quia sicut vacca lasciviens
que iugum recipit nolens sustinere declinavit
israel scilicet a iugo divine legis. All[egoria] Si tu hec
tice fornicaris saltem iuda id est ecclesia non forni
cetur. et ne ingrediatur in galgala id est hereticorum
conciliabula ubi peccata eorum revelantur.
galgal enim revelatio, vel voluptates
interpretatur et ad instar porcorum voluptatibus
in ceno versantur, ne ascendat in bethaven
id est ad superbas hereticorum dogmatum fictiones
non est enim domus dei sed domus ydoli ne
iuret per nomine dei propter eius maiestatem
male de eo sentientes polluit eum, ex ea sequitur
pena condigna illis qui declinaverunt. Cum
ergo deum custodiret nunc id est in presenti, pascet
eos quasi agnum id est faciet eos in ullo sin
gulares vel sine potestatis in ergo videtur maxime
fuit in captivitate deutero xxviii servies
inimico tuo in fame siti et nuditate et in
omni penuria et imponet iugum ferreum
super verticem tuam, in latitudine id est in lata terra
medorum deut. xxviii trahet te dominus
corruentem ante hostes tuos et per unam
viam egrederis contra eos et per septem fugies
et dispergaris et per omnia regna terre
istud fuit impletum iiii regum xvii ubi legitur
quod salmanasar transtulit israel in assirios
et posuit eos in civitatibus medorum. parti
ceps ydolorum ... dimitte eos ydolatrie effra
im ... vocat effraym
quia jeroboam qui erat rex x tribuum
qui fecit peccare israel fuit de tribu effraim
dimitte eum, id est non contendes ei ne conson
tes eius corporis parte separatum id est excommunicatum
est convivium eorum, quia alterius corporis sunt
disparatum a tuo cultu subditur mores per modum
fornicatores fornicati sunt, id est ydolis et deo
inmolabant per vitulis jeroboam
precipua ydolis omnia ... fornicati sunt
cum amatoribus suis ... multitudo
dilexerunt afferre ignominiam id est ydolatriam

prelatos eius, i. reges et sacerdotes qui populum protegere et defendere debebant, induxit ad ydolatriam. ligavit eum spiritus in alis suis, i. spiritus malignus per obstinaciam ut exire non posset. in alis suis, i. consiliis, i. in intellectu per excecationem et in affectu per obstinaciam, ne exeat bonis cogitationibus et affectibus, sicut aves que cum ale sunt ligate volare non possunt. Ideo in Ieremie xxx est: pungens pennas earum, iter earum in alis suis. Et confundentur a sacrificiis suis, i. propter sacrificia demonibus et ydolis oblata; tibi Ieremie: confundentur ab ydolis quibus sacrificaverunt. Et eciam aliqui confundentur confusione qui confidunt in sculptili. Moraliter hereticus per gloriam propria erit, nomine ut eam repellat, hereticum quia amictus est decore et fructifera sue doctrine permittit. Ubicunque sacrificia ab ecclesia separata sunt, dum non rite celebrat misterium corporis et sanguinis domini, et illud propter ostendit ... ras et iudicium sequitur et dilectio affic ... ignominiam in spiritualibus traditos et ligatos cum dyabolo, ne valeant stabiles permanere in ecclesia, sed animo ventus doctrine circumferet et confundentur a sacrificiis suis, quia retribuam eius et ct. luctus. C. v

Audite verbum sacerdotes

Capitulum quintum in quo declaratur magnitudo iniquitatis peccatorum magis distincte et dicitur in de p qua dedita culpa per pauperem pena ... ibi respondebit, et ita sunt ostenditur distinctio status populi, cum dicitur Audite, scilicet aure corporis, hoc sacerdotes, qui debebant regere in spiritualibus, ieroboam ... sacerdotes pro templo ad merum vocavit, et reges non ... sacerdotes sunt de tribu levi, sed quia sacerdotes a populo vocentur non, et sacerdos baal et prophete ... quadraginta quos interfecit helyas in regum xviii appellati sunt sacerdotes. Et attendite domus israel, i. populus subiectus qui tenebatur deo servire ex lege. Sicut ps. attendite populus meus legem meam. Et domus regis auscultate, i. principes qui erant in consilio regis quibus maxime populus per iudicium debuit exhibere, quia vobis iudicium, i. iusta condempnacione vos hoste sub tradidi, subditur causam, quoniam laqueus facti estis speculacioni ... vos quos posui principes populi ut erratis regentes facti estis laqueus captivitatis et suffocacionis et verbo exemplo et doctrina ad mortem inrecti, sed glosa speculacioni, i. aliis qui pro devotorum elevati

debebant in scium, et sicut rete expansum super thabor, sed glosa thabor mons est in galilea ... et sublimis in quo aves laqueos solent capi, sic et per prelatos et prelaposituris in eminencia dignitatis constitutis illaqueati erant subditi, quia quidam mutator ... poterat de prelatis suis illud Ieremie v: expansi ... peccatis incite. Et victimas declinastis profundum cogentes offerri ydolis et deferri in bethel, que in primo erat ad illud sicut legitur in regum xii et in aliis locis in bibilia dicere. Et ego eruditor omnium, i. correptor et ostensor, ... quod non potest se sacerdotes corrupere peccatum vestrum, quia ego scio effraym, i. petrum ieroboam qui fuit de tribu effraym et aliorum qui eum sequebantur in scelere de quo in regum xi. Et israel, i. decem tribus et ... repetens eius sub alio nomine ad maiorem ... quia fuit in predicti tempore fornicatus est effraym, quia tunc reges ceperunt recedere a deo adorando vitulos aureos et fornicante rege populus sequtus est pari studio et eo pari pena dignus. Contaminatus est israel scilicet macula ydolatrie. Ieremie per primus contra ... non dabunt cogitaciones suas ut revertantur ad dominum deum suum, i. obstinati in malo non cogitabunt reverti ad deum, ut converteantur, sed econtra male cogitacionem perficient. Ieremie v: indurarunt facies suas super petram et noluerunt reverti. Et hoc propter malignum spiritum in subditur, quia spiritus fornicacionis, i. dyabolus, ut ydolatriam recipiens in medio eorum, i. in cordibus excecans intellectum et ligans affectum. Supra iiii: spiritus fornicacionis decepit eos. Et dominum non cognoverunt, tamen ipse requiritur. Dominus in ... cognosco omnes posse, et ... ego scio effraym, i. peccata prelatorum et israel non est absconditus, i. peccata subditorum. Quod dominus peccata nota sunt ... delicta mea a te non sunt abscondita. Quos ... non decipient et omnia qui decipitur, quia nunc fornicatus est effraym, i. prelati, contaminatus est israel, i. populus, quia sacerdotes subditi in se trahunt quod ... fieri videt ... a prophetis ubi liquor egressa est pestilencia super terram. Non dabunt cogitaciones et quia multi sunt peccantes pauca penitentes. Ieremie viii: nullus est qui agat penitenciam super peccato suo dicens quid feci, quia spiritus fornicacionis, i. luxuriosa ... in medio eorum ... et dominum non cognoverunt ... vero ...

Et respondebit arrogantia israel.

Hic denunciat penam et ... inplurite ... magis explicite et ... vel claugite

dicit. Et respondebit arrogantia i. superbia que
fuerat causa contemptus dei colendo ydola israel quod
sine ex inoculto latuit per penam debitam
illatam in captiuitate pruppet in faciem eius
ne sit impunitum, et israel et effraym ruent
in iniquitatibus suis i. decem tribus per iniquitatibus suis
corruent in se non ruent singuli et per tendas
cadet, ruet etiam iudas cum eis glossa populus
de duabus tribubus sequentes scelera decem tribuum
ipsum sic puniet non tamen eodem tempore quia
regnum israel fuit captiuatum per philistinos scilicet
ozee et regnum iude post ea tempore sedechie
in gregibus suis i. in hostiis de grege
et armentis i. in hostiis de armento, hec
secundum glossam fuit quod ipsi percussi ab hosti-
bus placare deum intendebant modo sacri-
ficia ut cum placabile inuenerint, etiam
diuina dona iniquorum non probat altissi-
mus nec respicit in oblationibus iniquorum
nec in multitudine sacrificiorum eorum propitiabitur
peccatis, sed potius in interiori sacrificio cordis
et sacrificium deo spiritus contribulatus, et hoc
dicit per ysaiam quod agaue consurget. et non eum
inuenient nec, et hoc etiam dicit in textu
vadent scilicet israel et effraym similiter et iudas
ad querendum deum. s. quem hostiis offenderent
que offerebant ydolis, et maxime fiet in-
cente hora captiuitatis eorum, et non inuenient
tempus indigentie ubi eius, ablatus est ab eis
glossa i. ipsis recedentibus ipse recessit, sed quia
in deum preuaricati sunt i. contra deum quia preuaricatio
expellit deum, quia filios alienos genu-
erunt glossa quos ducentes paganas ydolis
consecrauerunt ut exaliginis geniti
cum peccata compulsi sunt ydolatrare. nunc
cito deuorabit eos mensis scilicet iulii
ut dicit ieronimus. i. in quo captiuata fuit samaria
cum partibus suis i. cum possessionibus quas
in diuisione terre promisse in sorte diui-
serant acceperant vel heres. De bonis exis-
tentibus et electis eorum i. sortes suas
susceperant, clericos enim ibi est et sortes insi-
gnes regione vna, coram vobis alieni deuo-
rant, hora in gregibus suis vadet cum
incorrecto corde ad deum se reuertere vello
ostendunt, oues enim per innocentia simplicitatis
quidam sunt per Bernardum oues de insuo positi sunt
a uobis decipiet eos, in armentis vero intel-
ligunt ... obedientie non reuertunt et ideo non
inuenient deum, quia sapiens dicit in maliuola
animam non intrabit sapientia, ablatus est ab
eis scilicet per peccatum vel in fine qui fit peccatum

vere dicit glossa deo et ipse ab eis **Clangite**
hic ponit promulgacio solempnis, dicitur, ter-
ra beniamin ex vna parte erat iuncta
terre decem tribuum, gabaa vero et rama, erant
duo fortalicia in sorte beniamin, betha-
uen vero erat aliud fortalicium in sorte ef-
fraym, et eo ipso destructo ab assiriis,
illi qui erant in fortaliciis beniamin re-
perant clangere buccinis ut per decem tribu-
um se pararet ad resistendum ne terra eorum
destrueretur. sed terra decem tribuum eis vi-
cina et hoc est quod dicit, clangite buccina
decem in ... buccina est pastoralis et
cornu recuruo efficitur, tuba de here uel ar-
gento efficitur. que in bellis et in sollempnitatibus
concrepat. unde deo fecit duas tubas
argenteas ductiles quibus conuocare possent
in gabaa super hoc per colles rama et
bethauen, que erant ciuitates in quibus
ydolis ymolabant, in gabaa natus est
saul, per clangorem ergo in gabaa et ra-
ma significatur captiuitas inde sine duarum
tribuum que erant ciuitates beniamin vlu-
late in bethauen tempore captiuitatis quia
ibi positus fuit vitulus aureus, adorare
captiuabant. post tergum tuum beniamin i. iuxta
te proximus et timendum est ne patiaris sicut
effraym i. regnum decem tribuum in deso-
latione erit quia instat ruina captiuitatis per
salmanazar in die correctionis i. afflic-
tionis per quam puniet corrigi, et in tribubus scilicet
decem israel i. fidelitate prophetarum meorum ostendi
fidem, i. fideliter prophetarum meorum qui eis
pronunciauerant destructionem eorum, vel hec
in ... in die correptionis atque suppli-
cii decem tribuum ostendi verba mea fidelia
quia prophetis comminatus sum ut ipso sermone
prospera ... ... i. eum pro-
feci a spiritu meo et ostendam verba quia
... ... istis verbis solicitudo
pastoralis exprimitur, buccina pastorum
est ad vigilias quas colles buccina utimur
... mediocrem peccata ... ...
... tuba in Rama clangitur que
... ... bellico appa-
ratu ... Rama enim dicitur excel-
sa in bethauen vlulandum est et non pre-
dicandum, Bethauen est domus ... ...
ydoli i. post illos qui peruerti a vita
vertitur. unde ... ...
super ... ...
bethauen ... domus ydoli est
... ... lupi ... vlulatus
est in sermonibus qui illis fuit sed
vlulat qui ceperunt lupos i. cum maior

duar
mo
mo

Dolor est illis predicandi / vaco vociferate
doctores et plorate et ululate in ministri
vestri. Quia quod buccina est rorem recipe-
rum. Sic nos qui predicatores debemus
retinere nos considerando vitam nostram
in sancti[?] ~~...~~ ubi propheta sacerdotem ut of-
ferat aures retorto capite ad collum
~~......~~ dies nisi mas se sciebat cum
qui sine peccato esse et; Clangite in tuba que
parat ad bellum, sed utinam non ad et rega
~~......~~ non est mors hastarum ad pu-
gnam sed voce cantatium audio ego / non cla-
ngendum est non ad regnum sed ad luctum ...
hel ~~...~~ cantate tuba in Syon u-
lulata in monte sancto meo conturbentur
omnes habitatores terre post tergum tuum ben
id est filii dextere qui debet post se peccata dimit-
tere in ~~..........~~ prevaricasti post tergum omnia
peccata mea. In bethaven, id est domo dei post
tergum beniamin id est per illos qui se filii
dextere debent esse sed cuncte principum
ne coniungat illis quod debet in pe[?] commixti
sunt inter gentes ut Effraym id est divites
erit in desolatione ~~...~~ aspexi terram
et ecce vacua erat, in die correctio-
nis id est in die iudicii lucis ... ve vobis divi-
tibus qui habetis hic consolationem vestram in Ebu
nus[?] ... id est videntur dici et corpus luget
pro desiderio post eum, ostendi fidem id est fi-
dem promissionibus meae debet pro ...
deus fidelis et absque ulla iniquitate
Facti sunt principes, ponitur consola-
quare terminum ex captivitate p. / sed comminac
pene quantum hoc. Dicit super eos. Dicit quasi facti
sunt principes iuda id est divites terminum ut fines
suos dilataret captivitate cuius decem tri-
bus per Salmanazar illi de regno iuda co-
gitavit dilatare terminum suum intra me-
tas terminum cum fortes essent et destructe
sed ordinatorem dei, et sic ceperunt letan
assumentes terminum id est fines captivorum pos-
sidendo, captivitatis cuius decem tribubus. Duabus
in iam recessit et ira dei ... quod subditur
Super eos effundam quasi aquam iram
meam id est mea indignatio faciet venire
super eos captivitatem per Caldeos et hoc
tam impetu de quo in ~~......~~ per
aquam cum designatur habundantia Job 24
apprehendit eum quasi aqua inopia et ysa-
~~...~~ ecce dominus adducet super eos aquas
fluminis fortes et multas regem assiriorum
et per ibit per iudeam inundans ~~...~~
sed glosa Ad principes alii dicit quod non
debet exultare et de predicatore ... /
sibi salutem estimare sed de scandalo

corpore videtur quia sicut tales principes quod aliquibus
ministria glaut et qui fuisset tunc id est a de
predicant quod ab aspius acceptant effundet deus
iram sic aquam ~~...~~ effunde iram tuam in gen-
tes que te non noverunt et in regna que nomen tuum non invocaverunt
Calumpniam passus est Effraym id est licet ante
patet ex parte sui tamen iuste invasit eum
Salmanazar et numquam voluit ipsi soli asseri-
abi[?] quia ulla causa calumpniatus est eum fractus
id est oppressus iudicio sed iusto dei quem assumit
Effraym ab assiriis, per Taphul, deinde
a Theglaphalazar in Regum xv et xvi per
ea a Salmanazar in Regum xvii non quod illi
iusti fuerunt qui eum oppresserunt sed quia qui pro
quodam peccato meo ... eos desolat tradet
ad penas, quoniam id est quia hac causa oppressi sunt
abire
cepit Effraym et Jeroboam, et post summe
post pri[?] post sordes id est post ydola que sordibus com-
paratur de quibus habetur in Regum xii et de ...
quorum post abierunt post deos alienos ut ser-
virent eis / ... quod pro se mitigaverunt[?] Effraym
id est divites paratum calumpnias sunt divicias
in diebus sed in corpore ... et non quod
habitare et sequi. ... facta est rixa inter
pastores Abraha et Loth / ... unde
bella et lites in vobis / ... eum et tunc
faciunt inter homines lites, fractus iudicio
id est divide dicat in operibus iudicia distrue[?]
... sup ... in tu esset iusti regum
illius non recte iudicasti neque custodisti
legem iustitie neque secundum voluntatem dei ambulasti
quoniam cepit abire post sordes divitiarum delinquen-
tes divicias sectantur ... in ... nutrie-
bantur in croceis amplexati sunt stercora
Et ego quasi tinea ... post iudicium
... et modo captivitatem / Dicit et ego
quasi tinea Effraym id est destruam eum paulatim
et successive ut patet in Regum xv et ...
et quasi putredo domui iuda id est tardius
punivi quia tardius corruptum pannus per
putredinem quam per tineam que aliquis corruptum
pannum in novitate sua et ita regnum iuda
tardius fuit captivatum ut superius dixi,
et secundum glosam non dicit iudam sed domum eius
consumunt quia de genere eius nascitur unde
nascatur ille cui repositum est et ipse est
exspectatio gentium non ... sicut ipsa que a
tinea comeditur vestis, / si fuit inveterata,
si non fuit in usum assumpta / sed non fuit ca-
lori solis opposita / vestimentum autem est cor-
pus ... omni tempore vestimenta tua sint candi-
da, quia si fuit in ... corpus est in con-
bustum et absque igni ... vestimentum
si fuit ... in vetustatem sic ... in ve-
tusta fecit pellam meam. Si non fuerit
assumptum in usum bonorum operum sic ...

[illegible] non est tussis de vase in vas
[illegible] fuit vos [illegible] p confessionem detectum
[illegible] in ypole posuit [illegible] suum
sicut adam qui [illegible] a deo
se abscondit [illegible] in pena tamquam
vestis a tunica consumitur [illegible]
[illegible] corpus non movetur et qui pu
tredo [illegible] putredo [illegible] est [illegible] tor
por et ocium [illegible] paulatim corrumpit
[illegible] [illegible] putredo
[illegible] et quasi vestimentum

Et vidit effraym [illegible] ostendit
impossibilitas liberationis [illegible]
et [illegible] subditur causa [illegible] locum
[illegible] et vidit i. intellexit [illegible] qui habet
aures audiendi audiat languorem suum
i. [illegible] afflictionem et captivitatem [illegible]
evasisset si precepta dei [illegible]
[illegible] audieris vocem domini dei tui et [illegible]
[illegible] est coram eo feceris et obedieris [illegible]
[illegible] eius cunctum languorem quem po
sui in egypto non inducam super te et iu
das vinculum suum i. captivitatem [illegible]
languor est infirmitas [illegible]
ita vinculum est ligatura [illegible] et abiit
effraym ad assur [illegible]
ut [illegible] regi
assiriorum ut liberaret eum a damasce
nis [illegible]
[illegible] misit ad regem egipti [illegible]
[illegible] regem [illegible] liberatus [illegible]
[illegible] qui descendit in egyptum
ad auxilium [illegible] regi [illegible]
regem [illegible] misit
dona [illegible] ut liberaret eum a da
mascenis iudas [illegible] sub rege achaz
misit munera [illegible] ut libe
raret de manu [illegible] et ra
sin regis damasci qui [illegible] liberavit
[illegible] debellavit [illegible] deo
[illegible] a nullo potest liberari et misit
iudas ad regem ultorem [illegible]
[illegible] et liberatio
[illegible] et ipse
non poterit salvare vos [illegible] a
captivitate [illegible] solus [illegible] est li
berator a tribulatione et solvere vincula
peccatorum et captivitatis nec solvere poterit
a vobis vinculum et [illegible] missio fuit
[illegible] destructionis regni [illegible] ut [illegible]
[illegible] subditur causa [illegible]
non poterit liberare quia ego quasi leena

[illegible] non poterit liberare [illegible] quia ego
[illegible] effraym et quasi catulus
leonis domui iuda [illegible] domum in
[illegible] deceptionibus [illegible]
[illegible] ego quasi panthera effraym et [illegible]
leo domui iuda [illegible] leone [illegible]
panthea velocior in panthera [illegible] velox
[illegible] assirios [illegible] regni samarie [illegible]
[illegible] fortissimus [illegible]
[illegible] regnum caldeorum ostendit [illegible]
se [illegible]
in corum dampnatione ut [illegible]
se [illegible] in eius indignatione
in [illegible] quod deus se [illegible]
[illegible] peccatores [illegible]
[illegible] quia
[illegible] est mitis facio [illegible]
crudelis [illegible]
[illegible]
et quasi catulus leonis domui iuda [illegible]
[illegible] cum quibus [illegible]
[illegible]
[illegible] ego sum [illegible]
[illegible] et [illegible]
sua [illegible] ut
leonis [illegible] ut catuli [illegible]
et [illegible] et amplexabitur et non
erit qui eruat ego ego [illegible]
ostendit quod deus [illegible]
et [illegible] captivi fuit [illegible] virtute [illegible]
capiam i. capi faciam ab hostibus [illegible]
[illegible] et [illegible] et capiet
[illegible] vadam in [illegible]
illos et tollam [illegible] sua [illegible] fuit [illegible]
de [illegible] iuda [illegible]
[illegible] vos a facie
mea et non est qui eruat [illegible] potestate
mea [illegible] est qui [illegible] mea
possit eruere [illegible] capiam
et non resistet [illegible] vadens [illegible]
[illegible] quod [illegible]
vos [illegible] monebo donec
[illegible] deficiatis et queratis me vadens [illegible]
ad locum meum [illegible] dei maiestatis eius
est [illegible] traditi fueritis hostibus [illegible]
[illegible] in maiestate mea quietus et [illegible]
[illegible] vos [illegible]
[illegible] eos quos [illegible]
[illegible] ut [illegible] et [illegible]
[illegible] subditur donec deficiatis [illegible]
te [illegible] et queratis faciem meam
i. [illegible] intelligentes [illegible]
[illegible] dat [illegible]
in angustia [illegible]
[illegible] hostili [illegible]
[illegible] meus [illegible]

In tribulatione sua mane // consurget //
[illegible] in quo [illegible] et
iusticie [illegible] [illegible] d[omi]ni
[illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible], et
[illegible] [illegible] [illegible] fidem [illegible] ydolatr[ie]
et [illegible] quibus [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dicit ergo in tribulatione sua [illegible]
mane [illegible] [illegible] [illegible] consurgent
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] d[omi]ne [illegible] [illegible] veite
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a cultu ydolorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] duo mala fecit [illegible]
me [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sibi [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] captivitatem fecit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] nos a captivitate liberando
[illegible] ut [illegible] [illegible] flagellando et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de manibus [illegible]
regum [illegible] [illegible] [illegible] custodia
[illegible] [illegible] [illegible] et vivificabit nos
post dies duos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] templi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] destructores [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] templi [illegible] Zorobabel
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tribulationibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] surgit [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tribulatione sua in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] nos
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ambulavit

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et ego [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
vivificabit nos post dies duos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de morte ad vitam
post duos dies in quibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] duos dies fuit sepultus [illegible] [illegible]
[illegible] resurget a mortuis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vel post dies [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hodie [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in die tercia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nos
[illegible] resurgere a mortuis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et vivemus
[illegible] vita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vite [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Joh. x. [illegible] est
[illegible] ut cognoscant te [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fidei ut in [illegible]
[illegible] sequentur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] vel [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut cognoscam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] te cognoscam [illegible]
cognitus [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Vim nasi diluculum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] diluculum [illegible] est egressus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quo tenebre fugantur [illegible]
at [illegible] surgente diluculo tenebre noctis
fugantur ita [illegible] egresso de thalamo [illegible]
[illegible] tenebre [illegible] dissipantur et
super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] orietur
vobis timentibus nomen meum sol iusticie
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] egrediatur ut splendor
iustus eius et salvator eius ut lampas
accendatur et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et veniet quasi ymber nobis
temporaneus et serotinus [illegible] [illegible] ymbre
[illegible] doctrina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ymber [illegible] [illegible] et [illegible]
fructus [illegible] [illegible] nos [illegible] [illegible]
ymbre temporaneo [illegible] fidei in nobis [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ymbre
serotino [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ymbre [illegible] et serotinum
[illegible] [illegible] qui descendit ymber et [illegible]
de celo et [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et devenit ista pauper
[illegible] passio [illegible] docta [illegible] [illegible]

Quid faciam tibi effraym. Hic est secunda pars in qua ostendit quibus mala divina denegatur scilicet ypocrite et astute malis, et ostenditur hic per individualis dominibus scilicet ysrael et juda scilicet secundum in regno ysrael post vi c. Dicit ergo Quid faciam tibi effraym i. quid volo faciam qui tibi tanta feci beneficia. Quid faciam tibi juda i. quid volo ... feci tibi facere poteram ysa. v. Quid est quod debui volo facere vinee mee et non feci quod d. tu tanta fecerim volui et me dereliquisti, nec pro aliquo delicto ... mea, vnde dicitur michee vi. populus meus quid feci tibi aut quid molestus fui tibi responde michi. Misericordia vestra i. tamen vos soliti sunt misereri beneficiando quasi nubes matutina et quasi ros mane pertransiens i. pertransiit nichil et ... qui adueniente sole arescit quasi d. si convertero d. vobis opera mea in proximo ... q. ... sufficatur q. ... ex vaporibus ascendentibus de aqua et terra sunt in ... spualiter ... descendit de sursum scilicet ... prosperitate ... pro sole ... totum ... signi est ... michi ... supra tibi ... et potus filii tui dereliquerunt me et iurant in hiis qui non sunt dii saturavi eos et mechati sunt ... vestra quasi nubes matutina etc. ... quasi dicitur sicut nubes matutina aliquando ... oriente sole sine pluvia, et ros matutinus sine humectacione terre, ut quod ... sic misericordia vestra est sine effectu et perseverancia fricta. et ita ypocrisis notabiliter viguit in judeis ... moralis ... hec ... exprimitur ... quasi dicitur prosincter ysa ... super quo ... vos ... assertores predicatores ... augustinus ... epistolam ad ... Invocatus in reos vindicat qui non in morte sed in vita ... ysa ... hec consolabor super hostibus meis quasi d. cum dolore vindico et magne ... vnde ... modo ... morte ... grauat ... amare ... Propterea hoc dolavi i. per prophetas fregi vos ... ut ... eos ad rectitudinem reducerem ... in ... Dolavi vos ... prophetas et verbis terribilibus ... scalpellum ignes et cauteria protuli, ut qui clementem contempserit timeret offensum. Septuaginta ... prophetas ... i. interfeci pseudo prophetas sub Elia ... et sub ... x. Et occidi eos i. occidere precepi ... Et ita erit ... ad illos quibus supra locutus est. In verbis oris mei i. prophetarum meorum qui sunt os meum ... perceptis ... Si separaveris preciosum a vili quasi os meum eris. Et judicia mea ut lux ... egredientur i. cum ... fecerim ... fuerint tua judicia mea clara et

manifesta apparebunt in prudencia eorum. Ubi dicit ... hec omnia feci ut judicium quod te judicaturus sum veritas appareat in illo nullus quod dubitet vos juste ... fuisse ... Ecce ... Castigabo te in judicio ut non videaris tibi innoxius, et ... Judicium suum dabit in lucem et non abscondetur. Quia misericordiam volui i. acceptam et non sacrificium i. volo ut prudeatis ut ego misereor ... corporis de sacrificiis ... sunt aversi a me, non sacrificia veteris legis non erant accepta ... se ... offerentium de ... ysa i. ... plenus sum ... facere misericordiam et judicium plus placet domino quam victime. et scientiam dei plus quam holocaustum. Vocat scientiam dei, ... instruit in agendis que magis ... plato ... caritatis super ... quia tu scientiam repulisti repellam et ego te etc. ... scientiam dei i. scientiam legis ... in ... de qua malachie ... labia sacerdotis custodiunt scientiam, ... aut ... illa ... et ... illius est ... hominis a deo ysa. v. ... est populus meus quia non habuit scientiam plus quam holocausta i. hec et non illa. ysa i. holocausta arietum et adipe pinguium et sanguinem vitulorum et agnorum ... magis accepta sunt opera mea a nobis ... caritatis ... sacrificium michee vi indicabo tibi ... quid dominus requirat a te utique facere judicium et diligere misericordiam et solicitum ambulare cum deo tuo. et hec ... ab ... anti ... placere deo. Ipsi autem sicut adam ... in paradyso transgressi sunt ... in terra. sicut enim adam transgressus fuit mandatum domini de ligno vetito comedendo, sic judei ... regno i. legem domini datam in monte Synai transgressi sunt. Et ... quod subditur pactum i. legem ... Sed in ... Ipsi imitati sunt adam ut quod ille in paradyso fecit, pactum meum legem ... in terra fecerunt ... populum meum ... ibi i. in paradyso. prevaricati sunt in me ... et ... prevaricandi in me ... gloria ... ergo ... in ... dampnat ... filiis ... ysa ... Transgressi sunt leges mutaverunt jus dissipaverunt fedus sempiternum ... judicio ... terra, et in hac ... notatur ... malicia ... eos in terra ... quam ... paradyso et ... prevaricati sunt legem dei ... Eleuatis ... regionem jordanis ... irrigabatur ... paradysus domini. Galaad civitas ... hec civitas fuit ... gloria. galaad civitas ... jordanem in tribu gad, et civitas fugitivorum in hac ... constructum ... primus

celebrior tanto peior per ydolatriam facta
est principium omnium malorum et ideo isti primi
captivati sunt per assirios. operantium ydolum
scilicet quia ibi ydolum fuit generatum. Nota ibi
cum contempsit me galaad civitas que operatur
vana, supplantata sanguine, id est humiliata
est sanguine, que fuit hijeu [illegible] in ra-
moth galaad quia in preceptum dei delet
domum achab, de quo 4 Regum 10, tunc [illegible]
facta sunt, galaad perdidit. Vel sic humi-
liata est, supplantata est in sanguine
id est humiliata captiva, propter sanguinem quem
effudit interficiendo pergentes in ierusalem ad
adorandum, et quasi fauces scilicet galaad virorum
latronum, fauces virorum latronum dicuntur
caverna in quibus latrones latitantes homines
occidebant, ita sacerdotes populum simpliciter se-
ducebant et si non poterant occidebant.
[illegible] congregatio [illegible] vel ga-
laad interpretatur coacervatio testium. et ipsi civi-
tati sibi novum et veteris testamenti testimonium [illegible]
[illegible] talis civitas facta ydolum quod pre-
latum sibi [illegible] constituit Zach 11 o pastor
et ydolum, et dicitur talis prelatus [illegible] ydolum
quia [illegible] sanctus [illegible] quia
[illegible] habentes speciem [illegible]
sanctitatis [illegible] veritate autem eius abne-
gantes [illegible] bethel qui [illegible] erat [illegible]
[illegible] quia stat pro
questu [illegible] ydola in [illegible] estiman-
tes questum pietatem [illegible] galaad [illegible]
[illegible] est [illegible] donorum qui [illegible] ci-
vitatis [illegible] isti sunt [illegible]
ydolatre [illegible] nepotes qui ydola colunt
illos presentantes Ezechielis [illegible] de auro et argen-
to meo fecisti tibi ymagines masculas
et [illegible] masculinas [illegible] videantur
esse [illegible] et sic ydolo [illegible]
exhibetur honor, et super ipsum aves [illegible]
[illegible] gaudet [illegible]
[illegible] non [illegible] in [illegible] suo la-
bore, supplantata id est humiliata est in
sanguine abacuk ve qui edificat syon
in sanguine. et quasi fauces [illegible] qui insi-
diantur ut rapiant pauperem [illegible]
vos fecistis eam speluncam latronum et
[illegible] fauces [illegible] quia totum devorat [illegible]
[illegible] audite principes iacob duces
domus israel. particeps sacerdotum id est isti
communicant cum sacerdotibus dan et be-
thel qui ponentes insidias interficiebant
pergentes in ierusalem in tribus festivitatibus
in via [illegible] quasi manus eorum galaad
erat [illegible] et participes in la-
trociniis, pergentes de sychem

scilicet in ierusalem ubi tunc licebat ymolare. Vel
forte quia in sychem fuit via [illegible]
de tribubus omnes principes tui infideles so-
cii furum. quia scelus operati sunt, [illegible]
ideo comparatio galaad illius sacerdotibus,
quia scelus operati sunt in interficiendo homines vel
in ydolatria [illegible] quod est [illegible] dilectus meus
in domo mea fecit scelera multa. Iere 11
notatur quod aliqui prelati sunt sacerdotibus [illegible]
[illegible] sunt subditi participes sunt in [illegible] ta-
men qui interficiunt pergentes de labore
ad visionem pacis per sychem [illegible] quod inter-
pretatur humerus sive labor. Ezech 29
[illegible] erat [illegible] vel illi male
facientes et suis operibus [illegible] scanda-
lizantes non sinunt ire ad visionem pacis
[illegible] vos non intratis et alios [illegible] sinitis
introeuntes intrare. Sed gravius
pena talium [illegible] Ezechielis 34 ecce ego
super pastores et requiram de manu eorum
gregem meum et cessare faciam ut ultra non
pascant, in domo israel vidi horribilem vi-
di horrendum, et homicidium [illegible] ydolatriam
[illegible] glorium suam in ydo-
lum obstupescite celi super hoc. ibi fornica-
tiones effraym id est ieroboam qui fuit de
tribu effraym [illegible]
[illegible]
taminatus est israel id est populus similiter,
in [illegible] illo fornicante sic ieroboam con-
taminatus est [illegible] populus similiter qui magis
[illegible] obtinuit
[illegible] contaminatus est [illegible] hereditate
mea posuistis in abhominationem. [illegible]
Iere [illegible] in domus [illegible] videtur [illegible]
[illegible] fornicantibus populus
seductus [illegible]
[illegible] ut [illegible] messis [illegible]
[illegible] non optando
sed prophetando dicit quia si peniteret [illegible]
[illegible] qui [illegible]
ideo [illegible] ut ibi [illegible] et hoc
est quod subdit Sed et iuda quia plus
peccasti [illegible] prevaricatrix soror
[illegible] iuda [illegible] adultera-
[illegible] dimisisse eam et dedisse ei li-
bellum repudii et non timuit prevaricatrix
soror eius iuda sed abiit et fornicata
est et ipsa [illegible] pone messem tibi [illegible]
[illegible] tempus ut [illegible]
[illegible] captivitas [illegible]
[illegible] in babilonem. Vel [illegible] messe [illegible]
[illegible] hostes metet
[illegible] fructus terre tue et [illegible]
[illegible] comedet plures quam ignoras
et hoc [illegible] tempore sedechie regis iuda

in tempore ultimo scilicet videbis illam quasi cum
vera que proprie [illegible] cum convertero captivitatem populi
mei, quod dicit secundum glossam tunc desiste mereri Iuda
inde te reductam quod erit sub Cyro et Ar-
taxerse, et cum multis subaudi videbis
quia multi qui captivi ducti sunt redierunt
reversionem et cum illis qui nati sunt in Ba-
bilone redierunt in terram suam. Sicut prius dicitur
Iuda evellam de medio eorum, et evellas
eos quando et misereberis eorum et reducam
eos. De ista tamen reversione non fuit promis-
sio pro decem tribubus, que in perpetua captivitate
tenentur, et ideo posset etiam sic exponi, scilicet
et Iuda pone messem tibi, quasi dicat cito du-
ci debeatis in captivitatem, sed consolatur eam: tibi
messis in terra tua cum reduxero captivitatem populi
mei sub Zorobabel de terra [illegible], et
Israel etiam non [illegible] destructo captivitatis inde
et Israel, quia captivitas Iuda fuit reversa ad
terram suam, sed Israel non est reversa. — vii

c. vii. Cum sanare vellem Israel.

Capitulum septimum in quo ostenditur negli-
gentia inde in regno Israel propter multitudinem
et enormitatem sue malicie, et primo ponitur eius
[illegible] dicitur Cum sanare
vellem Israel, id est dimittere peccata ydolatrie
quam in Egypto et in deserto ceperunt, [illegible]
revelata est iniquitas Effraym
[illegible] ydolatria a Ieroboam
et a [illegible] qui secutus est
regem suum, et malicia, id est ydolatria Sa-
marie, cuius rex erat Ieroboam, sicut est
hec malicia obstitit Deo volenti sanare
[illegible] peccata illius populi [illegible] quod scelus
Iacob [illegible] quia sic rex et populus
operati sunt mendacium, id est ydolum et verba
fallacia contra Deum et hoc [illegible] vel Baalim
[illegible] mendacium [illegible] est [illegible] et bene
ydolum dicitur mendacium, quia pretenditur
aliquid esse quod non est, et aliquid posse cum
tamen nichil possit. [illegible] neque si quid
mali patiuntur ab aliquo neque si quid boni
poterunt retribuere [illegible] dicitur [illegible] mendax
est conflatio eius, non est spiritus in naribus
eius, vana sunt opera eius. Et fur, id est Iero-
boam qui pater fuit aliorum [illegible]
[illegible] est, et qui fur extitit populum spolians.
Latrunculus foris, id est violenter compulit
ad ydolatriam, rapiendo aliena et spoliando
transeuntes in viis, et sic apparet evidenter
multiplicitas peccati eorum [illegible] quia non
solum ipse ydolatra erat sed alios in
viis spoliabat et compellebat ydola-
trare. [illegible] falsorum per

effusionem sanguinis sui et aliorum [illegible] et
plus congregata vellet peccata populi sanare
per penitentiam subito Effraym, id est heretici qui florem
dogmatum suorum primitus violare et [illegible]
Samarie qui dicit se precepta dei custodire
operati sunt ydolum falsorum dogmatum
et per illos ingressus est fur et latrunculus,
id est diabolus et ipsa fides [illegible] fur
insidiis occulte decepit, latro audacter
rapit. Dignitas [illegible] fur, clam ingressus
est latrunculus foris spolians, quia nequi-
verunt spoliare veste Christi nisi prius abscon-
dant ad sua dogmata traxerunt, consequenter
ponitur impenitentia [illegible] cum dicit: Et ne forte
dicant [illegible] ad suum excusationem in
cordibus suis scilicet cogitando quod puniet illos
peccatis, pellit pravitas eorum, omnem maliciam
eorum me recordatum, unde [illegible] Ezechiel 18.
patres comederunt uvam acerbam et dentes
filiorum obstupescunt, quod non est verum, quia
pro peccatis suis et patribus arguuntur, unde
subdit: Nunc circumdederunt eos adinventiones
sue, id est studiositates peccandi que et [illegible]
eos crudeles sunt, sicut funiculum quod circumdat
collum latronis deprehensi. Coram facie
mea facte sunt, id est non puta me latere, ipsa
[illegible] qui ad iracundiam me provocant
in facie mea [illegible] adinventiones
[illegible] vituli aurei quos adinvenit Ieroboam
[illegible] rex Israel [illegible] tempore
[illegible] Israel recedentes ad regnum David [illegible]
[illegible] et hoc est quod subdit
in malicia sua quia sponte consenserunt
ydolatrie. Letificaverunt regem scilicet Ieroboam.
Et in mendaciis, id est in commendatione cultus
ydolatrie, principes, id est consiliarii et colla-
terales regis. Adulterantes [illegible]
sed [illegible] a Deo recedendo, nam cum
venisset propheta Domini ad increpandum Ieroboam
vitulos ymmolantem, ad cuius dictum altare
fuit scissum et manus regis arefacta,
pseudopropheta falsus [illegible] ad virum Dei et reduxit
eum per mendacia sua, propter quod fuit percussus
[illegible] et sic falsus pseudopropheta affir-
mat regem in errore suo et dixit quod [illegible]
non erat propheta dei, unde a Deo missus cum
esset a leone in [illegible] percussus, et sic rex
et principes consentientes fuerunt letificati.
[illegible] quasi clibanus succensus est a coquente,
id est sicut clibanus succenditur ad coquendum [illegible]
panes, ita illi per Ieroboam succensi sunt
igne ydolatrie ad coquendum panes impietatis
quia sicut [illegible] ille qui mittat
aliud ad malum [illegible] succendere [illegible]
[illegible] reprehenduntur adulteri qui

laudat magnates maliciam ipsorum. qui laudatur peccator in desideriis anime sue et iniquus benedicitur Ezec. 13 ve qui consuunt pulvillos sub omni cubitu manus et faciunt cervicalia sub omni capite etatis. Sed quia mali principes non repellunt a se tales sed potius letantur tamquam filiis ostendentes maliciam suam hic sed princeps ipsorum princeps qui libenter audit verba mendacium omnes ministros habet impios. Et quod est detestabilius quod quidam prelati adulantur principibus [illegible] et in [illegible] sicut in figura [illegible] thabat medarum et faciebat applaudebat manibus suis et ipsius diligebat talia / tales [illegible] gloria letificat regem [illegible] qui est rex malorum Job quia ipse est rex super universos filios superbie. Enim [illegible] civitas [illegible] samaria [illegible] revelata est iniquitas effraym a tempore [illegible] tione fuerunt [illegible] ab instigatione Jeroboam cessavit cum Jeroboam a persuasione ydolatrie ut libido ydolatrandi magis invalesceret cessante persuasione alicuius [illegible] in qua [illegible] sunt [illegible] [illegible] primum persuaderet [illegible] [illegible] [illegible] principes deinde satellites tandem omnes populus [illegible] regi consentiens corruptus [illegible] in media [illegible] tota massa corrupta non [illegible] que [illegible] fermentum [illegible] quiescit et postea consumit [illegible] fermentum [illegible] suggerit [illegible] et postea quiescit et postea aliquos dies suggerit iterum et ita consumit [illegible] dies regis [illegible] hec est dies regis [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] vitulos aureos adorandum et tamen [illegible] in [illegible] ceperunt principes furere [illegible] qui [illegible] et instituti [illegible] [illegible] furere [illegible] et ydolatrie et [illegible] mentis sue intellectum amittunt et [illegible] oblivisci [illegible] et unus [illegible] cum principibus magis [illegible] ad suam intentionem [illegible] de quo [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ipsa extendit manum [illegible] Jeroboam manum suam [illegible] posuit assensum in cum illusoribus [illegible] qui variis laudibus ei illudebant [illegible] extendit manum [illegible] [illegible] super [illegible] sibi quod fuit in favorem illorum qui illudebant ei [illegible]

extendit manum [illegible] [illegible] et apparuit manus eius qui extendit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntate sequi [illegible] ydolatria [illegible] [illegible] Jeroboam ut astute [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolosi [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] ad mortem [illegible] [illegible] [illegible] tenebrarum et [illegible] dormivit [illegible] [illegible] [illegible] assentatores sibi [illegible] non timuit [illegible] ab eis [illegible] ad regnum David [illegible] [illegible] ad ydolatriam eos [illegible] [illegible] [illegible] ad cultum ydolorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nocte dormivit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mane [illegible] filios [illegible] [illegible] in cultu ydolorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqui religiosi et spirituales qui [illegible] eos male facere [illegible] Jeroboam qui peccare fecit [illegible] non est qui clamet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nomen eius [illegible]

Effraym in populis ipse [illegible] ponit [illegible] ydolatrie multiplicitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] decem tribus in populis [illegible] [illegible] [illegible] non solum ydola Jeroboam [illegible] et aliorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ydolatrie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deos alienos et ambulavere iuxta

xitum. Gentium quae non reversus est quia non sunt re-
versi ad deum per penitentiam, et hoc est quod dicitur est
supra v. c°. Non dabunt cogitationes suas ut
revertantur ad dominum. Comederunt alieni robur
eius, id est Assirii et Caldei ipsum spoliando ipsorum
thesauros in quibus confidebat eis abstulerunt
ut habetur iiii Reg. xviii. Vel dicitur primo
comedit eum rex Teglatphalasar, iste novissime ex-
spoliavit eum Nabuchodonosor rex Assiriorum. Vel robur
eius, id est fortes interficiendo et bona vastando.
Ysa. i. Regionem vestram coram vobis alieni devo-
rant et desolabitur sicut in vastitate hostili. Et
ipse nescivit, scilicet deum suum vel causam quare sit
traditus. Sed et cani effusi sunt in eo, id est sicut
canities hominis nuncius est finis, sic eorum regnum
destructionem, et ipse ignoravit, scilicet finem regni
[illegible] et humiliabitur superbia Israel in facie eius
[illegible] Superbia scilicet humilitas, id est deiectio
nec reversi sunt ad dominum deum suum, scilicet per conversionem
et veram penitentiam et per detestationem cultus ydo-
lorum. Et ita hic notatur obstinatio in malo. Et quia
converti scilicet bene operando vel satisfaciendo de commis-
sis omnibus hiis id est malis perpetratis. Et factus est
Effraym, id est decem tribus, quasi columba, id est timida,
seducta, scilicet vel rarius habens insipiens, scilicet parata
non habens cor, id est sapientiam, vel fiduciam in domino
reversus in defensionem ab hostibus. Ier. v. Audi
populus stulte qui non habes cor. Isti autem bene
comparantur columbe que est timida et insipiens
eo quod non poterat nec audebat hostibus
resistere. Insipiens est vel decepta eo quod non
confugit ad dominum sed ad Egyptios. Unde Ezechiel
Egyptum invocabat, scilicet in auxilium deos eorum
colendo. Ysa. xxxi. Ve qui descendunt in
Egyptum ad auxilium in eos sperantes, et hoc
fuit tempore Ozee. iiii Reg. xvii. Ad Assirios
abierunt, scilicet non voluntarie sed captivi iiii
Reg. xvii. et xviii. Et cum profecti fuerint, scilicet
confidentes de auxilio humano et diffidentes
de divino, expandam super eos rete meum, id est per-
mittam eos ita in captivitate detineri ne pos-
sint redire ad terram suam donec velit dominus.
Id est scopabit verbis pedibus meis. Et quasi
volucrem celi detraham eos, id est quasi datos superbia
ponam in deiectionem vilitatis. Ieronimus in orationibus
detraham non in perditionem sed ut recedant quasi filios
et redeant non in penarum magnitudine sed in timore
ut audientes futura supplicia sollicite tremebundi
emendentur. Ezechiel xvii. Expandam rethe meum
super eum et capietur in sagena mea. Audivit
Effraym in parabolis potest intelligi de scolaribus
qui in studio fuit bonus sed post scientiam scola-
bus efficiuntur mali potest Effraym sunt
[illegible] et diversa opera eorum Effraym

suus et submersurus hec et quod talis frequenter cum ipsa
post bona quaesita et [illegible], ubi queruntur multa domo
decrescere appetit. Vnde Gregorius in moralibus
dicit, sicut submersus super se ciborum portat
partem inferiorem deorsum premit partem superiorem talis
sordidiorem hec ego in ea ciborum tollit, ita
ergo qui terrena cogitat quid aliud quam se quasi
ciborum portat qui non resurgat cum terrenarum
moles a mente gravatur. Comederunt alieni
robur non potest exceptio quod nulla bona
domum. Ier. v. Percussisti eos et non doluerunt
[illegible] vel sequenti receperunt me et non dolui
vel sit peccatorum robur comedunt cum diabolo
incorporavit ut sunt membra eius et sic
demones in corpore spiritibus malis, ve mihi
delectant, sed et tamen in peccatis inveterascunt.
[illegible] subdit sed et cani effusi sunt, quia in pec-
catis indurati sine confessione sine penitentia
sue accipiunt. Psalmus. Aruit tamquam testa vir-
tus mea, adhesit lingua mea faucibus meis
et in pulverem mortis deduxisti, et sic peccati
suo operante quoniam excecavit eos malicia
eorum, non subdit et ipse nescivit. Propter hoc
dicit dicitur quantumcumque pena sit illius ydolatrie
iustum genera eum de Ier. xxvi id est punitam eos sicut
auditionem cetus eorum, id est sicut in cuius coetu eorum
mala audiunt in celis sic fecit sicut facere
ei. Vel sicut auditor cetus eorum, id est sicut quod audie-
runt comminationes meas per prophetas sibi factas
numero xxiii non est deus sicut homo ut mentiatur
aut filius hominis ut mutetur. Dixit ergo
et non faciet locutus est et non implebit.
Ephesiis morte trahit quod sicut malorum plus
acciperet mali penam luerent sub eadem men-
sura qua eam nesciri fuerit remetietur
vobis. Vel sicut quasi magis fuerint nostri vir
assignare magis debeat discipulus ut faciens
quae longior tempore domus tuarum, sicut
facies voluntatem domini et contra pera multis vap-
ulabit eis, id est contra dampna vel [illegible] tribulatorum
propter nisi hec causa recesserunt a me, scilicet
per multas ydolatrias et non penituerunt, hic
est quod dicitur ii ve autem eorum quoniam recedunt
sicut eis mala, scilicet contra, et Ier. in sic nita
civitatem tuam erunt erunt dies tui nisi
et vindicavit dominus et exposuit quod est ipse
vastabuntur, scilicet ab hostibus et sic miseri
erunt deinde xxxiii. Foris vastabit gla-
dius et intus pavor, quia prevaricati
sunt contra me, scilicet preceptum meum transgrediendo
et ydola adorando. Eze. xxxvi. Porta-
bunt confusionem suam et omnes prevaricationes
quibus prevaricati sunt in me. Ier. Omnis qui
egressus fuerit ex eis capietur. Quia multi-
plicate sunt prevaricationes eorum. Ego redemi
scilicet de Egyptiaca servitute eos et ipsi

ego redemptor eorum ysrael i. de servitute egipti. Ipsi autem, tulit dominus et eduxit de fornace ferrea egipti ut habetur deuteronomii iiij. Hedi-tam. Et ipsi locuti sunt contra me mendacia / cum in tempore ydolatrie ... bulsitaria ipsis fecerunt, que dixerunt hii sunt dii tui israel. exodi xxxij.

Io. dicit. Secundum exposicionem hebreorum mendacium et non fuerunt veraci, ... replicauerunt omnis rabi
redempti a domino et spiritum preterito spatiis
domini qui non reddiderunt debitum obsequium,
sed in pectoribus suis deum oderunt / de quibus ipse
deus ut me diligeant dicebat moysi
deut. 32. Generacio prava ... populus stul-
tus et insipiens / qui gentilis de domino obstinat
debent eius precepta obseruant nunc hec
... mendaces apud deum consteterunt, ut ipse
dixit. Et non clamaverunt ad me in corde suo. i. me de
corde deprecando / gregi quid valet strepitus
labiorum ubi mutum est cor. Sed ululabant
in cubilibus suis. i. in ydolatria sua ... lupis et
canibus ... super commessationibus suis
i. in templis ydolorum ... luxuriabantur
. i. in ... ... vlu-
le in cordibus suis et sermones in delubris
voluptatis super triticum et vinum ruminauerunt.
glo. i. habundanciam ... quod habebant semper
ad voluptatem ... ad fauces revocabant ut
inde delectabiliter pascerentur nichil aliud
cibos et luxuria ... ezech. 16. hec
fuit iniquitas sodome superbia saturitas
panis. Recesserunt a me. i. dando se cul-
tui ydolorum, et hec fuit maxima ingratitudo
Ego erudivi filii tui dereliquerunt me et nutrivi
hiis qui ... sunt ... saturavi eos et me-
chati sunt. Alia. Super triticum, secundum glo. exposi-
cionem de hereticis qui dicunt se habere et intelligere mi-
steria dei, super triticum. i. hereticum super corpus
et sanguinem simulant se lege ruminare,
et meditari et recedunt a deo qui docuit eum
in ecclesia et recedit fratri suo quod ... suis
resistit, et cogitat contra deum malicia, ...
cendo hec sunt / maxime autem ad modernos [illegible]
... que super triticum et vinum de-
fuerunt ruminare deum in corpore et san-
guinis sumptione abutuntur et velud be-
stie et canes in ... ... ritu
ecclesie in sumpcione [illegible] sed et ...
... abiceret ut tamen sine
... ad altaria accederet ... pro-
nant. Ego erudiui. intellectu prophetarum et
lege dando per moysen. Nunc iterum
... legis moysi ... mei quod mandaui
ci in oreb. Et confortavi brachia eorum

i. dedi eis fortitudinem bellandi contra hostes suos
ut tempore iosue ut machabeorum, ... posuisti ...
... crescere manu ... mea et in me cogita-
verunt malicia ... mea ... oriendos /
ut ... mea ... ydolis ascribenda in ... xvj.
... tui ... reuersi sunt ut essent sine iugo. ... ab ...
glo. ideo quod fuerunt autem eos, vocare
pro abraham et moysen ut absque iugo legis
et notitia dei ferrentur in preceps, ... conter. [ieremie ij.]
confregisti iugum meum ... Facti sunt ut arcus
dolosus, qui reflectit sagittam contra tenentem
cum ... ydola ... retorquebat blasfemias
contra deum ... ... dereliquerunt
deum blasfemaverunt ... et ... et ca-
dent in gladio i. interfecti ab assiriis
ut ... ... principes eorum. i. qui
... furore lingue sue.
... ...
... ...
... ... cadunt
in ore gladii ... ... qui interficiunt
per linguam suam ... plaga lingue
comminuit ossa. Ista subsannacio i. deri-
sio ... ... in terra egipti i. ...
... ... in terra egipti ... ... mori
in solitudine ... egressi erant de terra egip-
ti deum subsannauerunt ... ... sunt dij
tui israel exodi 32 et ... modo ... ...
... ... deum pectoribus suis ... dis-
sipati sunt nec ... sunt ...

In gutture tuo sit tuba. ... [viij.]
postquam ... ... et ...
... ... et ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ... In gutture tuo sit
tuba, i. clamor ... ... sonitus tube
que non potest abscondi, nisi voluisset clamare ne
esses quasi tuba ... vocem tuam ... et ... quasi
clamare debeat ostendit quasi aquila super
domum domini. i. ... veniet nabuchodonosor
ad destruendum domum domini / que fuit ... ...
... fuit ... ...
... ... aquila dicitur ... ezech. ...
... grandis magnarum alarum longo membrorum
... plena plumis et varietate ve-
... libanum ... ... zach.
... ... libane portas tuas et ...
... ...
... ...
... ... pro eo quod transgressi
sunt fedus meum i. legem ... ...
esset et penitus distincta / gen. xviij ...

foedus meum, ut me et tollerent, pro eo quod
rex a iuramento nomine meo firmatum, scilicet Sedechias
de terris sacerdotum rupit iuramentum quod fecerat
Nabuchodonosor de servando ei fideliter
de tributo. Et legem meam praevaricati sunt, id est
transgressi sunt legem quae data fuit Moysi [illegible]
in qua dicebatur: Non facietis vobis deos alienos.
nos. Et per hoc quod hic dicitur de destructione templi,
per Romanos, quia aquila est signum Romanorum,
per hoc quod transgressi sunt foedus, scilicet a Deo promissum,
qui missus erat ad consecrandum deum et populum et
legem meam praevaricati sunt, scilicet veritates mandatorum,
dum se suas tradiderunt quod comprobat textus
Matthaei xxv. Ubicumque fuerit corpus, illic congregabuntur aquilae. Dicitur
qui cum super ponetur nidum super astra, inde detraham te.
Si exaltatus fueris ut aquila inde detraham te.
Dicit dominus. Primum in lege scriptum: Ne aquilam
comedatis, quia aquila rex est volucrum. Galabula
qui quondam fuerat domus Dei et fecerunt
idola quia praevaricati sunt legem, et sine causa
dicunt: Tu es Deus meus, et nos cum dicimus
Israel, et Samaria nova regem sibi statuerunt fecerunt sibi
deum eum ipsum constituerunt sibi regem et principes
quos habebant ad idola mea quos non cognovi
notitiam meam non merentur. Me invocabunt.
Hic promulgat. Quia ista confutat
Israel dicit: Me invocabunt aratri ab Assyriis
tempore tribulationis dicent: Surge et
libera nos. Sed dicitur: Deus meus, cognovimus
te Israel, id est nos qui sumus populus tuus Israel. Dicit
enim: Nos venimus ad te, tu es Deus deus noster
et hoc verbo est fictum, propterea invocabunt
me et non exaudiam. Et hoc subditur: Responsio Dei:
Proiecit Israel bonum, id est cultum Dei, deserens
appellatus est Israel, quod interpretatur videns Deum,
in cultum ydolorum; et quia ita fecit, ab inimicis,
id est Assyriis, persequetur eum, id est usque ad
captivitatem ducendum. Ieremiae xxvii et xxix:
Persequar eos in gladio et fame et peste.
Hic est moraliter potest intelligi de illis qui de clericis
nobis pervertunt malum, bonum relinquentes,
sicut mereri barbam [illegible] dimittentes. Malachiae
xxvii: quos [illegible] maledictus dolosus
qui in grege suo masculum et votum
faciens immolat debile domino quia ipsi
ipsi regnaverunt, et non ex me, id est reges Israel, scilicet Saul, Ieroboam et
successores eius. Principes exstiterunt, scilicet me rege
relicto, et non cognovi, id est voluntate populi quia
petivit sibi regem sicut et gentes reliquae,
et ita fecerunt contra plenam voluntatem Dei. Principes
exstiterunt et non cognovi, scilicet notitia
approbationis, sicut confitebor eis quia
non novi eos. Et propterea amen, amen dico
vobis, nescio vos. Argentum suum et aurum
suum fecerunt sibi ydola, glossa: id est quae habebant
de auri divitiis quas dederam ad affluentiam et ornatum me neglecto fecerunt

ydola quae fecit eam sibi in interitum, Isaiae ii: Et repleta est
terra ydolis. Ezechielis xvi: Ut multiplicasti ... me et
adaequasti et ... et fecisti plenam ...
confecti auro de partis, et argentum statuta pon-
derasti, conducentes artificem ut faciat deum,
et [illegible] hoc est de ceteris, qui quidem fuerunt
ut spiritualem intentionem habebant non sunt in ydola
quae in corde suo fuerunt, non intuerunt,
scilicet cum illis in Israel ydolatria fuit causa interitus,
sicut hereticis heresis maxime causa damnationis.
Proiectus est vitulus tuus Samaria, id est populus
Samariae, id est proiecit vitulus est interitus
et hoc ab Assyriis quod fuit vituperatum,
et hoc singulariter populi est intellectum, ita quod per
Samariam intelliguntur omnes x tribus.
Iratus est furor, id est concitatus est furor meus.
Hoc habet: Concitatus est furor meus in eis, id est in eos
qui cum cultores vituli, id est iratus est
furor Domini in populum suum, et figurate dicitur, id est
ira Dei implacabilis, quod dicit Dominus: Domine, corripe
me Domine, verumtamen in iudicio, non in furore
tuo. Propterea Domine ne in furore tuo arguas me.
Usque non poterunt emundari, scilicet filii Israel.
Ab hoc delicto cum in ipsis fuerit quietas
et locum prius dederunt, et signum est volle
ad Dominum Christum. Quia ex Israel, id est ex invenientibus
Israel et ipse, scilicet vitulus, est, id est in Israel,
non ab aliis aut gentibus vitulum acceperunt
ut Baal et Astaroth a Sidoniis, ut
Chamos a Moabitis, sed vos ipsi et rex vester
Ieroboam qui in Egypto didicerat. Fecisti
in Israel, quod dicitur: Isaias ... vera ... terra ...
...et non videbunt gloriam Dei. Artifex
fecit illum, scilicet de argento, id est regnum Israel, et ita
est facta et non factor. Ideo sequitur: Et non
est Deus. Baruch vi: Non sunt dii, sed opera
manuum hominum, et nullum opus Dei cum illis.
Quoniam in aranearum tela erit vitulus Samariae,
id est cito peribit et destruetur in toto; vilem
tamquam tela araneae. Isaiae lix: Telas araneae
texuerunt. Sicut aranearum tela fissa
dissolvetur in ventum, ita vitulus
Samariae redigetur in nihilum. Et istam
praedicationem vituli sequitur prava lascivia, qui
sicut bos arat, ita docet Deus in verbo Dei. Lo-
quitur Iob i: Boves arabant et asinae pascebantur
iuxta eos. Sed talis populus sua lascivia
perit, cum nullius utilitatis fit doctrina sua pro-
pter mala opera. Iosue vii: Sculptile con-
flatum ad nihilum utile. Quia ventum
seminabunt, id est opera inania et vana
vetera, antiqua ... et turbinem
metent, id est in tempestate captivitatis ibunt. Ie-
remiae xxv: Ecce turbo Domini, indignatio ... egrediens,
tempestas erumpens super caput impiorum ... re-
quiescet, etcetera. Moraliter ille ventum seminat
qui in suis operibus humanam gloriam quaerit.
Iob vi: Ad increpandum eloquia concinnatis

et qui in ventum verba proferunt, tales dum adulterantes verbum dei, ier. xxiii. in prophetis ierusalem vidi similitudinem adulterii et iter mendacii, tales metum turbinis, i. ne indignos in medio, de quo psalmus. pro dei virtute tempestate et turbidine vie eius. Iob. iiii. vidi eos qui seminant dolores et metunt, flante deo periisse. Ieremie xxiii. ecce turbo domini furor egrediens procella ruens in capite impiorum conquiescet / vel ventum seminare est metere / et verba otiosa simulata et cetera. qui qui apprehendit umbram et sequitur ventum sicut qui tendit ad visa mendacia. quinto. qui innititur mendaciis hic pascet ventos / calamus stans non est in eis. i. si contingat in eis aliquid apparere prosperitatis non veniet ad effectum et si veniet tamen rapietur ab adversariis et ita propter imbecillitatem conparantur papule non stanti germini, sicut xxvi. non proferet terra fructum germine nec arbores poma prebebunt / germen non faciet farinam. i. fructum quem si concepit non reddet in usum / et hoc ideo quia propter colunt ydola, deuteronomii xxviii. immittet dominus super te famem et esuriem et increpationem in omnia opera tua que tu facis / quod si et fecerint. i. si aliquid reddat in usum alieni comedent eam. i. assirii quod quia devota [illegible] tue et omnes labores tuos comedent populi quos ignorabas et cetera / germen non habet, cum vita non faciet farinam culmus non facit / cum ipse qui predicat verbo profert nichil subtilitatis intelligentie nullum boni operis fructum reddit [illegible] ypocrite fructum boni operis ostendunt de hiis malignorum spirituum vota faciantur / alieni comedent fariam. i. non pervenit ad fructum boni operis / quia sine fide impossibile est placere deo [illegible] si aliquando bona agit alieni comedunt ea / que favoribus humanis elati remuneratione carebunt et ab hostibus. i. demonibus devorantur. devoratus est israel. i. interfectus est ab insidiis hostibus / vel nunc plangit, psalmus. quod devoratus aut absorptus sit quod nunc [illegible] israel nunc gentes nomine israel amisit [illegible] omnes bestie agri venite ad devorandum nunc. i. in brevi factus est in nationibus. i. cito deducetur ad assirios captivus / ecclesiastici de futuro pro mali preterito propter certitudinem prophetie quasi vas immundum. i. similes illis in sordidis operibus. [illegible] in egipto et ita tractabuntur viles / sicut quod legitur in prophetis magnus eius in cophino servierunt / quia ipsi ascenderunt ad assur. i. in captivitatem assiriorum cito ducetur quod et viles et abhominabiles sunt. vel ita captivi ab assiriis ducentur / onager solitarius sibi effrenatus. i. [illegible] et sic onager / et est asinus silvestris

qui deserit sibi deserta attrahens sibi ventum ad sui refrigerium sicut quod dicit ieremias in proprium quia qui steterunt in rupibus traxerunt ventum sicut dracones / sic iste deserebat ad diversa loca gentilium / ad attrahendum sibi ydolatras contra et cultum dei sui defugiens munera dederunt sibi. i. egipto et ceteris amatoribus. i. ydolis qui in reputatione suorum ydolatrarum dii amatores / vel amatoribus. i. assiriis cum quibus quasi erat quedam amicitia / et sic tangit historiam hic. iiii. regum. xv. quando manahem fecit ffallum regem israel / et regnaret pro eo et dedit mille talenta argenti phul regi assiriorum ut esset sibi in auxilium et firmaret regnum suum sed et mercede conduxerunt nationes / sic ut essent sibi in auxilium de quo supra. v. misit effraim ad assur ultorem / vel ut esset eis amici, ezechielis in omnibus amatoribus dantur mercedes tu autem dedisti mercedes amatoribus tuis / moraliter per omnia conplicatur superbia et avaritia / qui attraxit sibi ventum iungentes agrum agro ysaie v. ve qui coniungitis domum ad domum et agrum agro copulatis / et cetera quia ad [illegible] volunt solitarii esse per communicationem quibus [illegible] ve soli quia cum ceciderit non habet sublevantem se. nunc congregabo eos. i. in proximo congregabo pariter ad pugnam ut simul pugnent et pariter inde capti eunt ysaie iii. congregavit et vincemini / et quiescent paulisper. i. modicum ab onere regis et principum, glosa nec dent munera nec tributum dant pro quibus ad assirios ubi non munera dabunt quia liberi sed contra servitute premantur / unde iiii. regum xvii. dicitur quod osee filius ela captus est a rege assiriorum quia noluit reddere tributum sicut solitus fuerat / et propterea transtulit israel in assirios, sed nunc captivitate regis et captivitate populi non solvent tributa / [illegible] non [illegible] non permittes dyabolus non permittes nunc sede preterire [illegible] eius de [illegible] et iugo eius [illegible] regis dyaboli. Io. xii. nunc princeps huius mundi eicietur foras, sicut et non ducet in captivitatem / quia multiplicavit ffraym altaria, glosa non solum in dan et bethel / ut per [illegible] sed in montibus et in aliis locis ydola coluerunt pro peccato [illegible] x vi. immolabat victimas et adolebat incensum in excelsis et in collibus et sub omni ligno frondoso. ier. iii. nunquid vidisti quod fecit adversatrix israel abiit sibimet super omnem montem excelsum et sub omni ligno frondoso et fornicata est ibi ad peccandum fecit sibi ei. i. multiplicantur ei fuit eis in peccatum

fecit ei aras in delictum. i. are sunt ei in quae deliquerunt deum. Jer. 3. presertim cum uera eorum posuisset ibi altaria ad cas confusionis et quantum ad siue peccatum et delicta in re/ ferendo re/ peccatum dicit confusione cordis et inmutabilis delictum aut est auersio a bono incommutabili. Ysa. 3. de lingua dum blasfemauit sanctum israel. Scribam eis leges meas multiplices. Jer. 31. interrogatiue q. d. si addam alias leges preterquam nunc in mediatione eis fecit. q. d. non eo quasi eorum fuisset. vnde subdit que velut alienae conputate sunt. i. penitus abhominate ac si non essent. mee. Jer. in orationibus quid prodest vltra alias scribere cum ueteres scit eas esse ante suscepte et sic non. iterum aliquid scribende. Hostias offerent ymolabunt carnes et comedent et dominus non suscipiet eas, sed acceptatio carnalis, id est non est nisi voluptatis in vsibus et numquam non suscipiat de manu vestra. Jer. 7. Sic idem cum ibi colerent ydola, tamen cum hoc colebant deum, propter quod dixit eis Elyas in 3 Regum: usquequo claudicatis in duas partes, nunc colendo deum nunc colendo ydola, sed talis cultus non erat acceptus a deo. Ysa. prius vos multi dicit qui faciunt secundo de alieno. ecclesiasticus xxxiiii. ymolantis ex iniquo est oblatio maculata, eadem dona iniquorum non probat altissimus. Nunc. i. in presenti tempore. permanet in delictis recordabitur iniquitatis eorum et ad vindictam et uisitabit peccata eorum penam debitam infligendo per flagella captiuitatis. Jer. primum recordabitur iniquitatem eorum et uisitabit peccata eorum per visitationes in vindicta in numeris eorum et in verberibus peccata eorum. Ipsi in egyptum convertentur sic colendo deos eorum et querendo ab eis auxilium. Ysa. xxxi. ve qui descendunt in egyptum ad auxilium in equis sperantes. vel corporaliter in fine vite et durante hoc argumentum peti recedunt per iniquitatem carnis in sub ad vomitum et sub lota in volutabro. Sic est talis qui reuertitur ad vomitum sic imprudens qui iterat stultitiam suam, et post subditur repetito cause puniendi. Et oblitus est Israel factoris sui. i. factoris sui et edificauit delubra. i. prophana ydolorum. delubrum enim idem est quod domus dolentis umbram, et iudas propterea vilitatur ad declarandam diuinam iustitiam. Et iudas et iudas. i. due tribus multiplicauit urbes munitas, non quod edificauit ciuitates fusas et in se peccatum, sed quia post tribus in captiuitatem ductas due tribus fortificauerunt terram suam fortalitiis, ut dicitur ... et quia tempore Sedechie nimis confidebant de illis et parum de deo, ideo punitum se dicit de iudicio propter quod subdit. Et mittam ignem in ciuitates eius. i. crudeles deuastatores. iiii. Regum xviii. Anno ... Sennacherib rex assiriorum et vniuersas ciuitates iuda munitas cepit. Annos. Et deuorabit edes illius. i. nobiliores ciuitates et domus in ciuitatibus in quibus non sunt fundite erant euertendi etc. Capitulum nonum.

Noli letari Israel noli exultare ... die ... et ... hic postquam propheta increpauit mala ... et ... in quantum ... de delicto ... et dum in deum peccata ... propter quam ... ut ... peiorativa ... et ... et ... multa de uno malo in aliud incidendo ... bibenda in penuria ... de iudicio in eodem iudicio ubi burgum est ... de ... stultitia ... Gaudete ... de ... in ... vl. ... exsultent. dicit ... Noli letari sicut ... tu letaris in cultu ydolorum tuorum ... et gentes, sed noli letari sicut ... tuo ... Israel recedens a lege dei et colens ydola ex multis gentibus ... gente sicut dicit gaudens et gratulans ex quod a dei lege recessit et sit gentes ... cum ceteris et propterea ... nunc tempore ... et dicit ne gaudeas ne leteris ne putes te talem sicut cetere nationes. Sicut est quod dicit noli letari sicut iniquus, noli exultare sicut ... fornicatus es a deo tuo ... in legis ... cognoverat legem ... qui non ... confessione.

legis moysi mosayce scilicet in quibus precepta illius nobis sunt data, quia fornicatus es ydola trauda(?) ad(?) fu(?) ipsam legem transgrediendo, dilexisti mercedem i. cultum ydolatrie tempore enim reputabat te recepisse mercedem corporis quam habebas ut dicitur ij. vadam post amatores meos qui dant michi panes et aquas super omnes areas tritici i. ut habundanciam temporalium bonorum habundares sed accidit econtrario, non ista habundancia quam habebant qui colebant dominum, quasi erat eis tempore ydolatrie in penuria, unde sequitur area i. triticum et torta(?) torcular i. vinum non pascet eos et vinum mentietur eis i. vites multos flores et racemos ostenderunt et tempore maturitatis parum vini dabunt quod dicitur quasi probabatis ex ydolatria vestra vos habundare pane et vino non habebitis et cum hoc eicientur de terra vestra captivi unde sequitur non habitabunt in terra domini quia suis sceleribus polluerunt eam. Adverte quod dampnat amor temporalium ex quo pecunia congregata non cedit in usum congregantibus, ex quo de illo (?) multa habet bona posita in denariis plurimos, et si cedit in usum non facit vere(?) ipso dicitur appetitus divitiarum crescit in infinitum, et ideo facit alterum usurarium et cetera. vorantes non implebitur pecunia, et vinum mentietur quia promittit et seducit prodit ingrediens blande et in fine mordebit ut coluber, et non habitabit in terra domini quia nimis deditus temporalibus non intrabit in celestem terram de qua in psalmo credo videre bona domini in terra viventium. Jacobus iiij. quicumque voluerit esse amicus huius mundi inimicus dei constituitur. **Reversus est effraim** hic consequenter ponitur pars in qua ponitur interpositio(?) comminacionis hic ad (?) scilicet de iudicia ad iudicium et hoc est quod dicit hic non habitabunt de terra domini. Sed ergo reversus est scilicet corde ad colendo ydola in effraym et in egyptum scilicet de iudicia vite quam (?) sibi lex, ad imitandum ydolatriam quam exercuit effraim et egyptus, alii in egyptum i. in oppressione durae servitutis egyptiace, et in assiriis i. in captivitate assiriorum ab assiriis pollutum comedet i. cibos gentilium in lege prohibitos sumere

fructus (?) et sic in captivitate (?) qui (?) dicitur pollutum comedet i. ydolatra corporis comedet non libabunt domino vinum scilicet sed demonibus. Ideo clamabunt ad eos quibus libant et non salvabunt eos in tempore afflictionis sue. Ideo quia dereliquistis me et servistis diis alienis in terra, et non placebunt ei scilicet sed displicebunt, unde glossa in caldea, positi carebunt templo et altari in quo soli deo offerri et ibi non placebunt qui libant diis alienis. Sacrificia eorum sicut sicut(?) panis lugentium i. cibus qui post planctum est cibus polutus et pollutos fecit ipsum domo cuius in qua mortuus fuit per vij dies cibaria reddebat poluta et illi qui comedebant lamentantes pro mortuo (?), omnes qui comedent eum scilicet cibum contaminabuntur i. vel non dicuntur (?) corpora mortuorum semper (?) de ritu lamentabantur et in hoc spacio (?) de domo mortui aliquis comedebat. Unde fiebat sicut et qui offerebat et qui comedebat. Et que offerebat ydolis in mundi dicuntur, et ideo dicitur ipsos de cibos(?) quia panis eorum scilicet qui offerebant ydolis, parantur anime ipsorum i. ad reficiendum eos corporaliter pro sacrificio non intrabunt in domum domini quod dicitur ille panis pro refectione hominum sed non est aptus ut ex eo fiat oblacio deo, quid facietis in domo diei in die solempni et in die festi domini, continuo ytalia, ad facere quod dicitur ex quo debetis apparere coram deo cum oblacionibus et non vacui et non est hic aptus ad offerendum vel per ista ... scilicet quod facietis in terra coniugi (?) scripti sunt et tunc sic ... destitutus a refugio templi dicitur scilicet quid facietis et sic quid facietis qui domini quod de ... vir facit solempne qui ... et ... non habitis refugium ... alloquitur (?) ... quid facietis in die solempni hic ... in die iudicii de quo ... ultimate quia tempore est dies domini, et tunc deus faciet magnum festum bonorum ... faciet deus in morte hoc ... non proderunt divicie in die ultionis i. non proderunt divicie in die ultionis iusticia autem liberabit a morte ... malis tradet, demonibus ad devorandum ...

precepta animi(?)

p. a. (?) scilicet abo o(?) bllaw(?) ponit

dicitur de bestiis agri i. demonibus, de Ez. 39. convenite, properate et concurrite undique ad victimam meam quam ego immolabo vobis victimam grandem, et apo in venite et congregamini magnum dei ut manducetis carnes regum et carnes tribunorum et carnes fortium / ecce enim profecti sunt i. confiscent / quia pauci qui effugerunt in destructione iherusalem iverunt in egyptum contra consilium Jeremie, scilicet Johanan filius charee, de quo Jer. 43. xliii. et egyptus a vastitate / i. a caldeis sine hostibus. In istis vastitas est completo in vobis cum / et terra regionem vestram terram vos alieni devorat / et desolabitur sicut in vastitate hostili / sed talis fuga non valuit eis, quia cito postquam nabuchodonosor invasit egyptum et eos occidit, unde subditur egyptus congregabit eos, s. qui fugiet assyrios. memphis sepeliet eos / que civitas egypti metropolis, que nunc dicitur damiata. sepeliet eos scilicet interfectos a nabuchodonosor ut ab alio tyranno Jer. c. xliii. ecce ego mittam nabuchodonosor regem babilonicorum, ut me sequens percutiet terram egypti. Desiderabile argentum vestrum urtica hereditabit, Jeronimus. Josephus in loco illo / qui tempore belli abscondit argentum in terra / eum enim iherusalem deserta longo tempore fuit / sed habitatoribus, ubi fugientes absconderant, sua pretiosa / et sic ibi creverat urtice et spine, i. lappa in thabernaculis eorum / tempore desolacionis venerunt i. cito venient dies visitationis i. afflictionis de quibus supra c. quod faciet in die s. Ez. c. ix. appropinquent visitationes urbis et unusquisque habet vas interfectionis in manu sua. venerunt dies retributionis, sicut ut recipiant talia qualia fecerunt, et in hoc loco vastat eos [illegible] hoc est egyptus hic est iniquitas congregata malorum, eorum, hoc convolute sunt, imposite collo meo / cum impleta sunt que intenta erant / sed infinitum sepeliet eos, quod dicitur Jer. 25. xxv. item maledictionem in igne eorum, et ut urtica desiderabile argentum hereditabit, quod ex eis que nunc dilexerunt

prudentes sentient [illegible] ut omnes qui [illegible] et repleverunt non suam et sic nunquam non repulit / surget qui mordeat te / et unde et infra, dicitur hoc carum, argentum et aurum eorum non valebit liberare eos in die illa furoris domini / sed plaga que est herba tenax hic imperatur venire in possessionem, que potest in vobis habitare, id est in domibus sempiternis. Scitote hic incipit hic peroratio sed de sapientia in iusticia, dederat enim deus legem illi per hoc de quo dicitur in. Hec sapientia vestra et intellectus vester coram populis, ex quo cognoscere poterant, quid faciendum erat aut fugiendum / sed malicia eorum excecavit eos, quia sepius per totum quin mittebant que scripta per totum excecat oculos mentis et dicit Scitote quidam per totum sanctas dictiones et sic est cum tamen sequitur in hebreo est prima pars et tunc est cum tamen et est [illegible] scitote quod omnibus ipse populo ipsius fatuus est stultus stultum i. sine intellectu quod promittebat de pace / et unde hoc ei accidit quod dominus premisit iam per totum, quomodo testificatus est dominus in Israel et in iuda per manum omnium prophetarum et videntium dicens revertimini a viis vestris pessimis / et custodite precepta mea et cerimonias meas et qui non audierunt sed induraverunt cervices suas. prophetam insanum i. sine consilio, quia propheta eius erat deceptus a demonibus dicens subditur propter spiritualem i. malum spiritum acceptum et subditur statim causa illius propter multitudinem iniquitatis tue que hic sunt stultitia et insania / quia iniquitas eorum excecat eos, unde subditur et multitudo sed est amentie, quia pro aversione a summa et essentiali sapientia sunt insipientes / Jer. x. Stulte egerunt pastores et dominum non quesierunt / propterea non intellexerunt, moraliter hic redarguuntur nimis presidentes de dei misericordia promittentes et impunitatem eorum quos [illegible] v. dicitur ne dicas misericordia domini magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur. Similiter qui promittunt et multum tempore ad vivendum [illegible] Job. v. ne tardes converti ad dominum quia [illegible] de talibus prophetis, Tren. ii. prophete tui viderunt falsa et stulta et ex hoc multiplicat iniquitatem et maceravit omnia unde Zacharias xi. brachium eius ariditate siccabitur et oculus dexter tenebrescet. Speculator effraym cum deo meo i. qui constitutus est ut providet populo suo secundum quod dicitur ad Ezechielem. Speculatorem dedi te domui Israel, tunc [illegible] vero constitutus est [illegible] ut et ipse et sequentes reges vel

populus dei vitulum perduxerunt / propheta laqueus ruine factus est scilicet populo eo quod omnes in laqueos eius corruerunt. Super omnes vias suas i. in omnibus actionibus suis. Unde subditur insania i. vitulus aureus ad quem adorandum impellebat talis insanus in domo dei eius i. in bethel ubi prius domus dei erat de qua Genesis xxviii. vel aliter notatur quod aliqui prelati ecclesiastici in ecclesia dei confingunt insaniam et hoc vel in superfluis sive contemptando vel in [illegible] accidunt quod domus dei [illegible] et [illegible] unde quidam sequitur eos illaqueat ad casum. Profunde i. usque ad barathrum inferni peccaverunt sicut in diebus gabaa, et sic redditur secundum glossam ad mediam scelus filiorum israel qui uxorem levite reddiderunt de [illegible] nephando concubitu necata est [illegible] de quo Iudicum xix. et xx. tunc fuit scelus [illegible] de gabaa beniamin. vel quia electo deo fecerunt sibi regem de urbe gabaa i. saul. et multo magis peccaverunt eligendo Ieroboam et adorando idola. Iste enim removit populum a cultu dei statimque post scisma secuta est idolatria. Recordabitur scilicet deus qui quia patitur oblitus putatur secundum glossam iniquitates eorum ut puniat eas et visitabit peccata eorum.

Quasi uvas i. hic increpat quarta mutacionem de virtute in vicium et etiam hic ingratitudo eorum magna. unde dicit Israel quasi uvas scilicet que in deserto que sunt ibi valde preciose quia rare. unde antiqui patres comparantur vitibus et pomis in deserto quia ipsi fuerunt principium fidei et morum. Et dicitur in deserto i. in mundo qui erat quasi desertum scilicet sine cognitione fidei et morum. Inveni israel scilicet in primis patribus Abraham Isaac et Iacob et similibus. Deuteronomio xxxii. Invenit eum in terra deserta. quasi prima poma ficulnee que delectabilia sunt et cum ardore colliguntur ob celeritatem maturitatis. unde Michee vii. precoquas ficus desideravit anima mea. In cacumine vidi patres eorum i. in excellentia vite quia sicut in cacumine arboris fructus citius et melius maturatur eo quod liberius a sole attingitur sic dicto patres meliores posterioribus erant et ita secundum Ieronimum quod dicitur vidi patres eorum quod semper accepti erant deo quia hoc verbum vidi significat visionem approbationis secundum quod dicitur inveni cum quererem amissos quia posteri erraverunt. Psalmus Erravi sicut ovis que periit etc. Ipsi autem intraverunt ad beelphegor i. licet a bonis geniti et educati de [illegible] ad idolatriam amon et moab filiarum [illegible] Numeri xxv. fornicatus est israel populus cum filiabus moab que vocaverunt eos ad sacrificia sua. et abalienati sunt scilicet a deo tamquam ingrati qui tanta bona fecerat. in confusionem i. digni confusione quia ignominiose recesserunt a deo. Ysa. i. confundentur ab idolis quibus sacrificaverunt. et facti sunt abhominabiles

i. abiectione digni sicut ea que dilexerunt i. sicut idola que coluerunt. Psalmus Similes fiant illi qui faciunt ea. Sapientie xiiii. Similiter odio sunt deo impius et impietas eius scilicet operans et opera quia hic intelligitur de ydolis et ydolatris israel. cum in deserto huius mundi gentes ignorarent deum et ipse israel [illegible] primum in apostolis et apostolicis viris invenit deus [illegible] dei videlicet et dulcissimis horum saciatus est fructibus quasi si uva et ficus in deserto inveniatur. sed heretici prisciliani sibi nomen [illegible] intrat ad beelphegor i. simulacrum libidinis, proprie recipitur hereticus qui diligat castitatem et si ore laudet. Et [illegible] alienati ad confusionem i. ydolo [illegible] quod secundum ipsum intraverunt ad beelphegor quod interpretatur dei [illegible] inpudentia [illegible] Ysa. iii. peccatum suum quasi sodoma predicaverunt nec absconderunt. unde [illegible] confusione. Malachie ii. [illegible] fecisti pactum meum [illegible] dedi vos contemptibiles [illegible] pactum sacerdotum et contaminastis. quod habetur Exodo xxviii. filiis aaron [illegible] lineas et balteos in [illegible] balteum [illegible] custodia continentie

Effraym quasi avis hic ponitur [illegible] mutacio scilicet a fecunditate prolis in sterilitatem et dividitur in tres partes quia primo ponitur [illegible] iii. [illegible] et [illegible] eius. iiii. [illegible] ad primum redditur ubi Effraym ut vidi etc. [illegible] in magna parte fuit eius captivitas. dicit ergo sic Effra i. decem tribus quasi avis evolavit i. velociter de loco suo in captivitatem ducta et [illegible] de futuro per modum preteriti propter certitudinem prophetie sicut supra dictum est et sic in aliis locis intelligendum est. Gloria eorum a partu i. quia facile [illegible] ab utero quia facile in utero generabat et a conceptu quia facile concipiebat et ita [illegible] corporis facilius concipiebat et sine periculo pariebat [illegible] habundantia prolis in [illegible] omnibus [illegible] et ergo dicit [illegible] in filiis [illegible] Unde subditur Quod si enutrierint filios suos i. si fuerit licentia nutriendi multos filios non [illegible] eis quia videbitur eos tradi neci. unde [illegible] liberos eos faciam in hominibus scilicet interficiendo vel capiendo per assirios. Similiter [illegible] liberos [illegible] Iob xxvii. Si multiplicati fuerint filii eorum in gladio erunt

Sed et ve eis hic est pars [illegible] in qua propheta [illegible] demittat futuram destructionem populi iudaici per romanos [illegible] occasione ex eius destructione per assirios de qua iam immediate fuerat locutus. unde notat lyra hic quod iste [illegible] scripture veteris testamenti corrupti a iudeis

sicut dicit frater raymundus in hebrayca lingua
valde peritus / non cum intellexisset [illegible]
quod sic dicitur in hebreo quia est dictum ve
eis / besurde eis / hebrei vero dicunt
duplex scilicet samech et sin karactere
et sono diverse / quod vero besurn per litteram
samech scribitur significat in recessu meo
quod vero per sin scribitur significat incarnatione mea
hic autem scribitur per sin / et ideo hic est vera littera
quia est ve eis de incarnatione mea / assump
sit enim deus carnem ex iudeis et ideo ipsos
pro maiori parte sequutum est ve / quia pro
maiori parte fuerunt incredduli et persecuto
res ipsius et in vindictam mortis eius tra
dati per romanos fuerunt et captivati / quod est
designatum per hoc quod in principio dicitur quia est ve
eis est in latino additamentum sed et in
hebreo loco eius ponitur hic dictum gam quod hic
significat additamentum continens domi
no / ipsa enim tribulatio per romanos fuit tanta
communiter maior quam illa que facta fuit per
assirios et caldeos / a principio enim obsidi
onis per romanos usque ad finem fuerunt
mortui fame et pestilencia et gladio
decies centum milia [illegible] fidei
ut continua [illegible] repelle [illegible]
littera sin quod punctatur desuper non dissimili
parte hec sono et virtute littere samech
et . recessum scilicet hic recessu et de incar
natione / quia sic punctatur littera sin in hoc loco
sicut [illegible] vide fuga [illegible] alibi
sic punctatur ut dicit predictus frater raymundus
propter quod hoc additum videtur [illegible]
et plana post litteram lyra / Sed et ve eis sicut
in primo temporalis et eterna cum recessero
ab eis / scilicet per incarnationem mee negacionem
quia recedo deus dimisit iudeos in cecitate
eorum usque intrabit plenitudo gentium sicut
[illegible] deducitur diffuse apud ad romanos .

Effraym ut vidi / [illegible] secundum
[illegible] ad
petram [illegible] pluris in regno decem tribuum
et post [illegible] habundanciam / sed nunc miseria
in deserto / que maxima est miserie
prius fuisse felicem / dicit ergo ephraym id est
tribus ut vidi / id est ut michi visum est / tyrus
erat / id est similis tyro in multitudine felicium et
fortium fundata in pulcritudine / id est in multi

[illegible] quia [illegible] tunc [illegible] et pulchritudine
eorum / Effraym educet ad interfectorem
filios suos / id est ad regem assiriorum qui eos
debellavit et captivavit / ubi glosa dicit interfec
tor intelligitur azael rex syrie qui
samariam longa obsidione ita fame
afflixit ut habitatores illi intelligerent
melius ad eum esse exire et gladio cito
perire quam longa inedia / et quia propheta
videt quod in habundancia donorum dei sibi
sibi erant / precatur auferre causam superbie
[illegible] domini ad auferendum / Da eis et
respondet dabis eis vulvam sine liberis
id est uxores steriles / ne glorientur de multitudine
filiorum et ubera arencia / id est quod nutrire non
possunt [illegible] hec omnes ne
quicie eorum in galgalis / ubi iosue
circumcidit filios israel et ideo ibi quievit archa
aliquo tempore et saul unctus fuit in regem
dicit glosa propter quod propheta ita dicebat quod esset
locus sanctus / [illegible] templum quod erat in ierusalem
et docebat populum colere ibi ydola in quorum
cultu omnia scelera commiserunt ut dicit glosa
et ideo exposi reddebantur / et hoc est quod
subditur / quia ibi exosos habui eos
ita ibi sanctum [illegible]
illi habent vulvam sine liberis qui [illegible]
et [illegible] non [illegible] tales [illegible]
et maledictio [illegible]
[illegible] qui in diebus suis non [illegible]
sed omnis nequicias hic in galgal / qui
in peccato suo [illegible] / quia gal
galla / interpretatur involucio / et ex hoc fuit
exposi domino [illegible] propter maliciam adinventionum
eorum / id est propter ydolorum cultum qui advenerunt
ibi / [illegible] adinveccionum
suarum sic sistuebit de domo mea / id est
de terra promissionis ut exilium vel celo
eiciam / id est perpetualiter ita ut non possit
[illegible] quia tu dereliquisti me et
servisti diis alienis in terra vestra /
servietis alienis in terra non vestra / non
addam ut diligam eos / id est ut exhibeatur
eis signum dilectionis maxime in errore
[illegible] est israel a terra sua
in assyrios usque ad diem hanc / sed [illegible]
misericordia diligam eos spontanee / quia
quod ibi loquitur de quibus [illegible] omnes
principes eorum recedentes scilicet per [illegible]

recedetes p[er] desolata et in cap[itu]lo q[ui]nq[uagesim]o p[ri]mo glo. om[n]es reges fuit a deo recedetes usq[ue] hodie p[er]manet in captiuitate // redijs eor[um] p[er]cussi est effraym .i. x. t[ri]bus et maxima plaga obstinacio[n]is radix eor[um] exsiccata est glo. i. deus in quo fundati est u[e]l boni patres qui eciam tribus subuenire no[n] poterunt n[on] deus eos p[ro]tegeret et s[ic] n[on] h[ab]uere gr[aci]e iudei h[abe]nt usq[ue] in p[re]sente die fructum neq[ua]q[uam] facient q[uia] n[on] filios gen[er]abunt nec bona op[er]a facient in s[ex]to .v. radix eor[um] q[ue] famulla erit e[t] g[e]n[er]e eor[um] ut pulu[i]s asce[n]det q[uia] abiecerint eu[m] lege[m] d[omi]ni et s[er]mo[n]em eius blasfemauit et ita h[ec] e[st] una plaga de illis de quib[us] deut[eronomi]o xxviij. augebit d[omi]n[u]s plagas tuas et plagas seminis tui et plagas magnas p[er]sistentes cu[m] q[ui]a[n]di et multiplicandi sine vit[e] multiplicatio que fuit data p[at]rib[us] eor[um] s[ci]l[icet] Abrahe Gen. xxij. multiplicabo seme[n] tuu[m] sic st[el]las celi. est eis ablata, q[uia] et si genuerit q[uo]d no[n] habebit p[otes]tate[m] multiplicandi plus et si coniungat eos q[uia] ia[m] interficiam amantissima v[e]l vel viri i[n] illas q[ue] m[ihi] diligere vij. [illegible] uxor babilonis filios sedechie in oculis eius, abiciet eos d[eu]s de[us] meus d[e] t[er]ra sua in capitulo et est vox p[ro]phete exp[ri]mens d[omi]ni rec[e]dent eos qui sibi parere et p[ro]p[h]eta p[ro]hibebant, et d[icitu]r domini s[ci]l[icet] que no[n] timuerit iudat. p[ri]o si ego d[omi]n[u]s ubi timor deus eque .x[ij]o ditepnit p[er] gl[ori]am s[anctam] q[ui]a n[on] audierit eu[m] s[ci]l[icet] vocante[m] p[er] p[ro]phetas in ij xppm. testificat q[uia] e[st] domin[u]s in ysr[ae]l. et in iuda p[er] manum om[n]i[u]m p[ro]phetar[um] et videntiu[m] dicens reuertimi a vijs u[est]ris pessimis .i[d est] qui no[n] audierit s[ed] indurauit ceruice[m] sua[m] et p[ro]p[te]r p[ro]ph[et]as su[os] et no[n] audiuisse vocanti et no[n] respondisse p[ro]p[ter] q[uo]d et erunt vagi in nacionibus .i. dispersi p[er] diu[er]sa loca et captiuati, glo. p[ro]p[ter] h[oc] dici d[e] omnib[us] iud[e]is qui morte xpi[sti] inclamauerunt .x. de[us] repulit eos et expositi ne sic[ut] possent fac[er]e q[uo]d et si facerent lege[m] d[omi]ni meditari et q[ui] amatis filios f[ilio]s aliquo sta[re] et docere de corde suo protulerit ad sunt de[us] et erunt vagi in nacionib[us] no[n] h[abe]ntes templu[m] nec altare n[ec] ciuitatem s[ed] [illegible]

Vitis frondosa p[ro]ph[et]a q[uo]q[ue] inc[re]pauit p[o]p[u]l[u]m de sua p[er]horacione h[ic] an[te] p[ro]ph[et]a p[ost] increpac[i]o[n]e[m] de ingratitu[di]ne multiplicis b[e]n[e]ficij et h[abe]t p[ar]tes 4or. p[r]ima p[ar]s b[e]n[e]ficiu[m] cu[m] ingratitu[di]ne et in 3a s[e]q[uitu]r p[ro]ponit q[uod] tres ingrati[tudi]nes [illegible] p[ar]te [illegible] increpa[ti]o ingrati[tudi]nis culpa s[ecun]do sub[iungitu]r pena ibi diuisu[m] ... [illegible] q[uod] de[us] fecit illi p[o]p[u]lo magnu[m] b[e]n[e]ficiu[m] educendo d[e] captiuitate et introducendo in t[er]ra[m] lacte et melle manante[m] Ezech. xx. s[ed] h[oc] b[e]n[e]ficio ingrati tandi[u] fuer[unt] ad ydolatria[m] et h[oc] e[st] q[uo]d d[icitu]r vitis frondosa ysr[ae]l .i. ysr[ae]l fuit q[ua]si vinea d[omi]ni in me[dio] p[o]p[u]li et habunda[n]s diuicijs et fertilitate t[er]re fortificata .i. q[ua]si vinea multis frondib[us] Ysa[ie] v. vinea d[omi]ni exercitu[u]m domus ysr[ae]l e[st] Jer[emie] ij. plantaui te vinea[m] electa[m] om[n]e seme[n] vere fructus adequata est ei .i. multiplicatis sunt eis t[em]poralia s[ecundu]m multitudi[n]e[m] p[o]p[u]li q[uia] s[ecundu]m magnitudine[m] p[o]p[u]li creu[er]u[n]t fructus t[er]re sufficie[n]tes ad sustentac[ionem] p[o]p[u]li s[ed] q[uia] h[ec] habundancia fuit eis occasio recedendi a deo s[ecundu]m q[uo]d p[ro]phetat moyses Deutero[nomio] xxxij. incrassatus e[st] dilectus et recalcitrauit Osee x. h[oc] p[ro]p[ter] q[uo]d malo eu[m] h[abe]t q[ui] p[ro]sp[er]itate[m] sua[m] dei cogitare se iactant fine op[er]ib[us] multiplica[n]tes p[ro]ph[et]a ex agg[e]rat verbo[rum] cui eu[m] ysr[ae]l .i. videns deu[m] sit vitis frondosa cu[m] sola mane[n]s ... [illegible] se cotegit fructu adeq[ua]t[us] cu[m] fals[us] fructus reddet vane loquaci cui male[dixit] d[omi]n[u]s Math. xxj. q[uia] sub no[mi]ne ficulnee q[ue] qua[m] folia et no[n] fructu[m] inuenit. Glo. d[e] bono plata[ta] e[st] vitis frondosa q[ue] d[e] h[ic] folia .i. verba refrigeratio[n]e ficu[m] pro p[ro]ditor q[uia] aliud inutile e[st] et apta igni Eze. xv. filij h[ominis] q[ui]d fiet de ligno vitis et s[ecundu]m c[ap]l[itu]l[u]m igni datum e[st] in esca[m] Ap. si te plata h[ic] p[ro]hibetur ab estu p[ro]p[ter] frui[tu] adeq[ua]t[ur] ei et fouent illa .i. q[uo]d d[icitu]r Eccl[esiasti]ci xxiiij. q[ua]si vitis fructificaui ... [illegible] h[oc] sit cu[m] saluti crescit q[uo]d stultis ad simili[tudi]ne[m] plati Ysa[ie] xxiiij. sicut p[o]p[u]lus sic sacerdos s[ecundu]m multitu[di]ne[m] fructus sui diuiciar[um] n[atu]ralium ut p[o]p[u]li multiplica[tu]s multiplica[vi]t altaria s[ed] ad ydolatria[m] accende[n]da[m] et no[n] solu[m] vnius ydoli s[ed] multor[um] p[ro]p[ter] sub[ditur] iuxta vbertate[m] t[er]re sue .i. p[ro]ut magis suppeteb[a]t illis facultas et habundancia t[er]re, exubera[n]ti[a] symulacris .i. in ydolor[um] cultibus sacrifici[um] se copiosius effudit et in multiplica[n]te altariu[m] Jer. xvij. Oltaria eor[um] q[ua]si aceru[u]s lapidu[m] p[ro]p[ter] sulcos agri et Osee xiij. multiplica[vi]t Effraym altaria. Glo. h[abe]bat d[omi]n[u]s sub d[e] domo d[omi]ni vocat[ur] vinea d[omi]ni et afferunt vberes fructus recedetes v[er]o ab uno altari .i. vnitate fidei plures errores struunt aras, iuxta vber[tatem] s[ed] .i. iuxta acumen

ingenii, a diis dati copulerat simulacra, quia
ipso per naturam avariores tanto pestilentiora et in-
audita preparaverunt dona. Hic ponitur subsequens

Divisum est cor

pena. et primo ponitur punitio quo ad cultum,
et hoc ibi: arabit ydolas. secundo in 3 quia primo
ponitur punitio populi, secundo asportatio ydoli, ibi
vaccas bethauen; 3 captivatio sequentis re-
gni, ibi confusio. Dicit ergo: Divisum est cor eo-
rum, i. subditorum a rege. et hoc erat in tempore
Osee, ubi legitur quod Osee rex tribuum fecit
malum coram domino, sed non sicut reges Israel
qui ante eum fuerunt, quia non tantum compellebat
ad ydolatriam. Nunc interibunt, i. cito interfi-
cientur et alii captivabuntur per regem assiriorum.
Ipse confringet simulacra eorum, accipiendo au-
rum et argentum eorum, et hoc de virtute di-
vina contra populum. Ergo validus et fortis domine
turbo confringet sed impetus exercitus militarium
immundarum. Depopulabitur aras eorum, i. destruet
ornamenta preciosa eorum accipiendo, et quod multiplicaverat
de suis bonis. Pro intellectu huius advertendum est
quod dicit Divisum est cor eorum, sicut dicit glosa,
tradunt hebrei quod in tempore priori consensu reges
et populus colebant vitulos in dan et bethel capitibus,
quia quondam posuerat Jeroboam populum quod per idolatriam
regnum ad idolatriam [illegible], sed postquam Osee
qui fuit ultimus rex x tribuum permisit populo
ut si vellet ire ad templum domini Jerusalem
et ibi sacrificare, Divisum est cor eorum quia populus
regi in hoc non consensit ut ab ydolatria re-
cederet, et ideo tercio anno [illegible] nono
anno regni Osee per Senacherib est captiva-
tus et ad assirios ductus. Quia tunc di-
cent: Non est rex nobis [illegible] et eorum ca-
ptivitate imminente non est rex nobis, qui
nos protegat, et ita hic sunt. Non enim timemus
deum, quia aliqui bonum inter eos dicebant: Quia
non [illegible] dominum faciendo talia multa rex
quid faciet nobis, i. non poterit nobis temporale
subsidium prestare. Ecce Jeroboam ei non timor
domini teneret te [illegible] cito [illegible] domus
tua. Loquimini verba visionis inutilis. proprie
est prophete [illegible] eorum, qui sibi
pacem et prospera polliciebantur tales fuerant falsi
prophete [illegible]. [illegible] mendaces et divi-
natores fraudulentam et seductorem [illegible] sui
prophetant. In hebreo habetur: Loquimini verba iura-
menti, i. quod iuratis falso iuratis. Et ferient
fedus cum mendacio, i. inseparabiliter adhibent prophe-
tis prophetantibus vobis mendacium, [illegible] appre-
henderunt mendacium et noluerunt reverti, et [illegible]
[illegible]. Ecce vos confiditis in sermonibus menda-
cii quod non proderunt vobis. Et germinabit quasi
amaritudo iudicium super sulcos agri, i.

punitionis iudicium pauperum qui secundum literam hic sulci
agri vocantur, eo quod per potentiores divitum opprimuntur
et molestantur. Vel secundum glosam: tempus sedit mendaciis non
germinabit vobis bonos fructus quibus pascemini, sed
iudicium amaritudinis captivitatis et interfectionis.
et hoc super sulcos agri, i. terrena corda de quibus
malum semen germinat. Moraliter: Replete sunt hic
predicatores veritatem subtrahentes quos alios decipiunt
[illegible]. Hi enim curabunt contricionem filie populi mei
cum ignominia dicentes pax pax et non est pax.
tales ferunt fedus cum diabolo qui est mendax et
auctor mendacii [illegible] contra populum: percussimus
fedus cum morte et cum inferno fecimus pactum.
Tales germinabunt quasi amaritudinem iudicium super sul-
cos agri, i. super terrena corpora et prava quod prohibet
dominus [illegible]. Non seminetis mala in sulcis
iniusticie.

Vaccas bethauen

In hac parte ponitur asportatio ydoli. Et quia secundum literam
lyra, ista litera est intricata et secundum hebreos corrupta,
et ideo ad intellectum eius sunt aliqua
premittenda. Primum est quod Manaen rex Israel dabat
singulis annis munera preciosa regi assiriorum
ut confirmaret regnum suum quod in primo invaserat
in [illegible]. Et inter illa munera fuere vituli
aurei quos fecerat Jeroboam vel saltem unus illorum,
de quo hic fit mentio, scilicet ille qui erat in Bethel,
qui alio nomine dicitur Bethauen. Josue [illegible]. Et
in hoc conveniunt alii hebrei et latini. Dicunt etiam
aliqui latini expositores ulterius quod sacerdotes ydo-
lorum fecere occulte vitulos de cupro deauratos,
et illi portati fuere in terram assiriorum et sibi
fictione retinuere aureos, et cum processu temporis assi-
riorum vidit fraudem, indignatus afflixit terram
Israel, et secundum hoc ita exponunt textum. Vaccas
bethauen, i. vitulos qui erant in betel
quos propheta vocat nomine vacce derisorie et
ponit singulare pro plurali eo modo quo Aaron
[illegible]. Isti sunt dii tui qui eduxere te
de terra egipti, et tamen ibi non nisi unus vitulus
erat conflatilis. Coluerunt habitatores samarie
que erat metropolis, et ita habitatores eius colebant
ydolum a rege suo factum. Quia luxit super eum, i.
vitulum bethel, populus eius qui cum eo colebat
luxit, quia fuit asportatus modo predicto, et edi-
tui eius, i. sacerdotes in eadem domo commorantes cum
vitulo, et dicuntur editui ab ede et tueor, eo
quod tuentes vel custodientes ede ydoli. Super eum
exultaverunt scilicet quia sibi fuerat retenta quem
populus sublatam credebat. In gloria eius, i. de vitu-
lo qui putabatur honor populi eo quod aureos
haberet deos, quia migravit ab eo, i. a populo vel a
Bethauen secundum estimacionem populi, siquidem et ipse
scilicet vitulus in assur delatus, i. in assirios secundum
opinionem populi delatus est munus regi ultori,
i. Phul vel Senacherib, qui sunt nomina eiusdem
secundum quosdam qui ultiscebatur de Manaen de
contradictionibus [illegible] [illegible]

manahem fuit mille milia talenta argenti ut esset ei
in auxilium et firmaret ei regnum suum. i. ut resi
steret ei de illis qui eum vellent amovere a reg
no. et cetera. Et ipsum vitulum. quia assur et misit eum
regi ultori. quo ille. Editui qui gaudebant super habitare
in samaria. i. de custodia mandatorum dei solli
citudinem. i. lascivias secutas sunt in die indigna
cionis amare plangent. lugebunt populi sui eum vi
tulum. i. super dogma pravum suum, quod habebat quasi
deum. et editui non dixit consultabunt sed consulta
verunt. super gloria sua. quia quedam glosa consideravit
eo quod transmigrabit populus a deo, sive gloria dicitur a populo
a quo fuerat collecta, quidam autem editui populi
similiter loquuntur, regi suo a deo. mittitur mu
nera. ad quem cuncta referebantur quod supradictus est confu
Confusio. i. pudicio capiet effraym. i. decem tribus et
confundetur israel in voluntate sua. quia deprehensa fraus
de quod erant aurei vituli, regi assiriorum putantes
regem israel voluisse illudere et munera que
ad placandum data erant magis iratum reddiderunt
ut et postea eos debellaverunt. Et quod dicitur Jere
mie: Confusi sunt sapientes perterriti et capti sunt.
verbum domini proiecerunt. Confundetur israel de consilio
suo quia regem assiriorum placare estimaverat cog
to quod vituli non erant aurei. inde ille magis
offenderet sicut dictum est supra glosa. Sed secundum literam
aliquis videtur non sic exponendum scilicet non placet dicendum
dubitatur eo quod furtum illud non potuit tam occul
tum fieri, eo quod non sciebat populus ymmo furtum
sacerdotum. videtur esse fictitium eo quod in talibus pre
tiosis adhibetur custodia. Scitur quod hic littera
hebraica ad vaccas bethauen timuerunt
habitatores samarie scilicet ne infortunium et ma
lum eveniret super regnum propter missionem vituli
regi assiriorum, erat enim samaria metropolis
regni. ideo propterea quod secundum timentur tiod eius facta
infortunium futurum. Et translator noster videtur
credidisse hunc timorem fuisse reverencie. Et ideo
transtulit coluerunt pro timuerunt. quia lugebit super eum
i. super vitulum transportatum populus eius i. populus
regni. Et editui i. sacerdotes illius luxerunt
quia habuerunt maiorem causam lugendi. Et ille luxerunt
maxime habitatores samarie. ad magis timendum
de infortunio futuro. i. super eum consultabunt de gloria
eius i. super vitulum consultabunt sacerdotes quia in gloria
sua venerabantur. et ideo luxerunt in eius deportacione
de qua sibi quia migravit. ita quod hic quia
migravit refertur ad id quod premittitur de luctu
sacerdotum et populi. Alia pertinet ad superiorem
Confusio. Hic ostenditur post alia peccata in
gratorum et culpa eorum scilicet quod
populus in captivitatem scilicet et in ydolis. Et
ideo sit confusio i. pudicio capiet effraym, i. regnum
israel quod sic nominatur quia primus rex inde

fuit de tribu effraym. Et confundetur israel i. populus
in voluntate sua, quia consulit regi de cultu vitu
lorum. et i. erubescet de consilio suo. Jeremie v.
Omnes qui te derelinquunt confundentur. Jeremie
Confusi sunt sapientes perterriti, quia verbum domini pro
iecerunt. Consilium autem hoc est super. Transire fecit
samaria. i. populus per tribum regem suum. fuit
captivitatis in tempore iosue. et fuit osee rex
quasi spumam. i. vilis. sicut spuma e
res vilis eo quod ipse consensit in cultu
ydolorum. per regem ydolatria fuit multiplicata in
regno que causa fuit captivitatis regis
et populi. et quod dicitur super faciem aque notat
velocitatem. quia spuma cito evanescit. sap.
v. Spes impii quasi spuma que a vento
dispergitur. Et disperdentur excelsa ydoli in
quibus ydolis immolabant. in aliis in ipsis in
excelsis immolabant. peccatum israel. i. que ex
celsa fuit peccatum israel et causa. quod de fuit
illo peccato. regum iiii. Et xvii. offenderunt filii israel
verbis non rectis dominum deum suum et edificaverunt
sibi excelsa in cunctis urbibus suis. Lappa
et tribulus non signum ulterioris desolationis
ascendent super aras eorum. i. terra deseretur
in desertum. Isaie v. ixiii. lappa in tabernaculis
eorum. et dicent. scilicet israel. montibus operite nos
et collibus cadite super nos. quia imminente cap
tivitate desiderabant occultari in cavernis mon
tium. Et sic gloria non ponitur ad captivitatem. Aliter
sunt que admonendo indicat tempore romanorum posset
referri sermo domini in evangelio luce 23. filie syon
nolite flere super me. sed super vos. et sic in die
iudicii dicent reprobi qui magis alium virtutum non
tetis sanctis operite peccata una vere operibus. et col
libus qui non habitant naturale alterius. sed putabunt
hic aliqui sublimiter loquentes cadite super
nos. montes aperiuntur. et colles cadunt. Et vel
ira ... dilui de die iudicii tanto terre
generetur ut si fieri posset optabunt vel
effugere penam iudicii et tempore nunc quod eternaliter
Ex diebus gabaa. Hic post ea
que intre
genda erant eis penam, scilicet presenciam. i. ex
ex diebus gabaa, i. qui illicito concubitu uxore
uxore levite tempore et crudeliter interfecit, pec
cavit israel. scilicet peccato ydolatrie. quia tempore quo
gabaa enormiter peccavit in uxore levite, tota
populi peccavit in ydolo quidem qui transmisit illud
hic stare in tribu dan usque ad capitulum et libri
iudicum xviii. Vel ex diebus gabaa. i. ex quo
danite statuerunt ydolum miche in lachis
ibi steterunt. i. perseveraverunt quia ydolis in
miche in tribu dan stare permiserunt et ...

Et sic h' iniuria d' peto gabaa. arguit d's p'm
isrl' qui fuit ita sollicitus vindicare quandam
iniuriam et neglexit divinam. licet enim bis
ceci'it in primo s. pugnando 9' gabaonitas tm
magis tenebat eos s'dm s. ad amovendu' ydolum
de tribu dan / et ita dei magis neglexit co'tra
quam impetu' q' ut deo placeret et agere vin-
dictam hois / dei iniuriam no' vindicat / nec
ydolum d' domo michee subduxit / s'o enim deum
ipse d'l et postea h'ne iniuriam vindicabo
sic. Iste 9'prehedet eos in gabaa p'lium s' filios
iniquitatis i. gabaonites quibus no' prevaluerunt
p'a vice et s'a (s'm glo. eo' iuste captivati sunt
in p'lio in gabaa / no' q' vindictam o'prenderet
contra filios beniamin s' ipsi putabat . ubi
enim bene fecerit q' s' zelo iustitie vindicare
et si p'lus fecere q' mali dolor h' amor iustitie
iuxta desiderium meum i. voluntate meam q'
est iusta et ordinata et no' iuxta t'as ipsos
ipsi fuerunt / corripiam eos i. t'dam flagellis in
c'e. spons' p'cepit dns' d' semine ipsius et affli-
xit et tradidit eos i' manu diripientium congre-
gabuntur sup eos p'pli i. assirii 9'primentes eo-
rum corripiet s. p assirios pro duabus iniqui-
tatibus suis s. q' vindicavit iniuriam hois
Iud. xx. et d' sui iniuriam neglexit quod
nec d' cultum ydoli michee . vel q' peccant
in duobus vitulis in dan et i' bethel / d'glo
vel q' deum deserunt et ydola coluerunt / de q'o
Iere. duo mala fecit p'p's meus / me dereli-
querunt fontem aque vive / et foderunt s' cisternas
/ subdit' pena et causa pene / effraym
i. x tribus vitula docta i. silis vitule d'
diligit triturare amore 9'sueti labori s' id
est 9'suetudo est in illis regionibus q' vi-
tule triturando triturant fruges / et tc pa-
scu't' habundanter et ad libitum suum iuxta
illud deut. xxv. no' alligabis os bo-
vis triturantis / p'p' q'd vitula licet ibi
flagelletur et ducere labore / nichil'us tn'
ibi ibat et ruitebat / sic p'p's isrl' ista
fuit vitula p'p' cultum ydolatrie / nam
licet p'p's iste fuit flagellatus a deo p'p'
ydolatriam tn' no' dimisit eam et p d'
misit itum revertebatur ut p'z Iud. x. et
. x. et in hebreo est littera ista planior
q'ue est talis / effraym vitula stulta
ta diligit triturare i. locum triturare non
dimittens eum p stimulo pungente / et ego
transivi i. corripui multis flagellis / quia
correctione dign' h' d'h transitus quidam sed p'
vita ista erit p'maneris sup pulchritudinem
colli eius i. sup collum effraym subiungendo
eo ipsum regi assirio . Iob. v. vidi stul-
tum firma radice et maledixi pulchri-
tudini eius / vel sup g'o t'ansire s' collum eius / est ipsa
supbia qua q' dum erectus est gravare
et iui q' p h' eo d' transivi vel. male-
dicendo effraim qui noluit iugum legis
portare Ier. xx. effraym docta dilige-
re cutem s. di effraym qui est 9'tectus
no' vult honera legis portare nisi p'pter cap-
tivitate . vii. xxx. sup'ponam effraym / ubi
nos habemus ascendam sup effraym i. faciam
ascendere rege assiriorum sup ipsum ita q'
sibi ipsum p captivitate subpeditabit na'
ille qui aliquem captivat d' ipsum sibi
subpeditare. Arabit iudas h'c
correctio duarum tribuum / et d' in d p.
quia h' p'o correctio / h' tribuum obstinatio
ibi arare / vel u'd h' glosa q' decem tribus
p ydolatria captivantur / tc due tribus et Iacob
i. qui d' aliis tribus sunt veluti cepunt corda
sua arare / et duritiam frangere / ut b'oru'
fructum multum d' possit afferre / d'go
arabit iudas i. due tribus disponent
se ad p'niam et ad opera muta ut deo possit
fructificare confringet sibi sulcos Ia-
cob i. q' fuit veluti de x tribubus eius
sicut corda sua ad suscipiendum semen iusti-
tionis / et h' fuit est tpe ezechie . Ii. p'a
xxx / xxxi. Iudas arat cum sumere
penitudinis 9'fessio corpus et animam
colliter et fatigat / Iacob sulcos co-
frangit cum peccata 9'terendo s'i quidam iniuriae
parit 9'plan'ctu' eq'a no' d'sinit / et
d' sibi confringere / quia sua iniurie
commodo no' aliq' faciunt 9'patitur /
seminate vobis in iustitia i. facite
opera legis et penitentiam sup hiis
que fecistis / et ita adhuc seminatur
xi. Iosua dicitur / et metite in ore
misericordie q. d' si facitis opera iuste colige-
tis opera miserie vii. lex. p'mittemate
fructum vite / vel metite in ore s'
i. recipite p'missiones p'phetarum que
fecit s' in ore ipsorum qui s' ob meum
Ie. xv. si separavit p'ciosum a vili
q's ob meum erit / et innovate vo-
bis novale i. novum cor facite
vobis ad fructificandum bo'a s. opera
Ier. iiii. innovate vobis novale
et nolite serere sup spinas / tempus
erat q' 9'ppositio aste. seriate in mise-
ricordia i. tempus metite in ima
i. in g'rua ora tempus at requiren-
dum d'n s'pe tc est cum venerit qui

docebit vos iustitiam i. observationem legis
Sic exponit. alle dominus iubet ut semi-
net in iustitia i. in observantia legis et me-
tet in ore i. in gratia eius, sed prima
agite quod iniungebatur regibus celorum ... et
se subdunt ... currit ... fiet dicitur: tempus
autem requirendi dominum quia sic est cum
venerit scilicet Christus per incarnationem, sed populus qui
docebit vos iustitiam, sed quia que in
lege figurabantur manifestabuntur. finis enim
legis Christus est. Ysa. ii. Venite ascen-
damus ad montem domini et ad domum dei Iacob et
docebit nos vias suas. Aliter ... hereticis
illi qui per heresim separati sunt ab ecclesia, ut
... petunt a deo ut ... et ro-
rent ... seminent iustitiam, ut in novo
metant misericordiam et innovent novalia bono-
rum operum et querant dominum qui eos doceat
veram iustitiam. Ysa. lv. Querite dominum dum
inveniri potest, invocate eum dum prope est.
Glossa. quod dicit tempus autem requirendi dominum, aud-
...[illegible] non potant sed attingere ad do-
minum quia qui totus est in celo quo ascen-
dere non potant. Ysa. lxiiii. ... inclina
celos et descende, et alibi dicitur in celo
... post diem iudicii non erit
accessus ad eum quia clausa est ianua.
Matthei xxv. sed medio tempore querere do-
minum. Ysa. lv. Querite dominum ...
... nobiscum est ... vobiscum sum usque ad consummationem seculi. Ro.
... est ... quam
... nox precessit dies autem ...

Arastis impietatem. In ista parte ... con-
... ostendit obsti-
nationem in malo ... dicit arastis
impietatem i. laborastis in cultu ydolatrie
que dicitur impietas sicut pietas seu theo-
sebia dicitur cultus dei. iniquitatem messuistis
scilicet ex cultu ... ydolorum, de quo dicitur
... et non sine
causa quia que seminat homo hec et metet
... arastis ... ara-
verunt impietatem quia egerunt impie ...
dominum relinquentes ... et adorantes
ydola et messuerunt iniquitatem ... de malo se-
mine mala fruges ... comedistis
frugem mendacii i. ... mendacii
... pseudoprophetarum ... apprehen-
derunt mendacium et noluerunt reverti et
fruges ... per errorem in quo steterunt

peccatis suis ... exceca-
vit eos malitia eorum ... confisus es ... sic
in cultu ydolorum ... in cultu
ydolorum, vel mittendo nuntios ad regem
Egypti ut rebelles regi Assyriorum quod fecit
Osee ... et in multitudine ... in ro-
bore fortium tuorum ... confidens
... in deo ... non in multitudine ... ro-
bur victoria belli sed de celo fortitudo est.
... non ... impietas ... deliberata
sententia ... mentis ... et co-
... consuetudine ... Iob
... eos ... et me-
tunt eos. consurget tumultus in populo
tuo. i. ... confusio fugientium de
populo quando vastabuntur per Assyrios et ...
omnes munitiones tue sunt in quibus confidebas
vastabuntur sicut vastatus est Salmana
... principes Madian ... Iudicum viii. ...
quod Gedeon debellavit Zebee et Salma-
na principes Madian et captos occidit
eo quod interfecerant fratres suos in Thabor et
sic ... sicut vastatus est Salmana a
domo eius i. a familia qui vindicat
... i. vindictam accepit de eo, quia
... altare eius et lucum succidit
... in die prelii i. die qua commi-
... mater super
filios allisa i. quia ... allisa est
... filiis ... eo quod Salmana interfecerat in Tha-
bor filios coram matribus ipsis ... ma-
tribus super filios postea occisis ... interfecit
cum Gedeon ... legitur expresse quod Sal-
mana interfecerat matres super filios ...
... Iudicum viii. ... dixit
Gedeon ad Zebee et Salmana quales
fuerunt viri quos occidistis in Thabor, qui
... et unus ex eis quasi
filius regis, quibus ille respondit fratres mei
fuerunt filii matris mee. vivit dominus si
servassetis eos non vos occiderem, ex quo
loco ... quod occidit ... coram matre
... sicut fecit vobis ...
Bethel i. cultus ydoli in Bethel
... adorastis et ... quem
coluistis a facie malicie nequicie vestre
i. ita ... impudentia et ydo-
latria vestra. ... sicut fecit ...
... mulieres ... sicut ...
... iustitia tua. ...
... quia
altare dei sibi vendicare conati sunt
... qui dixerunt hereditate possideamus
sanctuarium dei ... decepisti
populum dei ut non quererent ... panem
qui de celo descendit. sic fecit vobis Bethel

a f. malicie mag[is] vnde .i. vna h[ic] ipse apta[tur] h[ab]et[ur] sic faciet vob[is] etia[m] vnde quia vos vocat[is] domu[m] dei / sed ex quo vos tenet[is] n[on] domus dei s[ed] bethauen .i. ydoli est vocanda ut ma[n]ua[m] corru[m]p[it] s[upr]a c. xxx.

Sicud mane transit p[er]transit[ur] rex isr[ae]l — hic incipit ingratitudo popli [...] Ebrei qui abusi s[unt] b[e]n[e]ficio eductio[n]is ab hostibus, et d[icitu]r ca[usa] p[rimo] ut (?) p[ri]ncipes ex p[er]o p[o]p[u]li vastato p[er] i[n]na intri[n]se[cu]s / Ex cuius contemplac[i]o[n]e dicta dulce [...] q[uod] d[icitur] **Sicud mane** .i. ortus aurore transit scilicet celeriter, quodam[m]odo q[uasi] repentinus transitu p[er]transijt .i. p[er]transiet / rex isr[ae]l regnu[m] in Ebrais / vt osee .xiii. vbi / et h[ic] p[ro]pt[er] ingratitudi[ne]m b[e]n[e]ficij accepti sc[ilicet] statim exponit b[e]n[e]ficia q[ue] eis de[us] co[n]tulit / **quia puer isr[ae]l**, sp[eci]aliter erat minima, s[ed] tamen in sensu, de q[uo] p[ro] .i. cor xiiii. nolite pueri effici sensibus set malicia parvuli estote, **et dilexi eum**, de vt[er]o virtute elegit domin[us] ut sibi ei[us] p[o]p[ulu]s pe culiaris de cunct[is] p[o]p[u]lis qui s[un]t s[u]p[er] t[er]ra[m] no[n] quia gentes cunctas nu[mer]o vince bat s[ed] quia dilexit vos domin[us] / **ex egipto vocaui filiu[m] meu[m]**, sc[ilicet] .i. isr[ae]l sc[ilicet] p[er] moysen, exodi iiii. d[icitu]r domin[us] filius me[us] primogenitus isr[ae]l, et in isto loco ut h[ab]etur est d[e] censio[n]e dei ut xpi[stu]m vocavit in terra[m] [...] math. ii. **vocauit eos** sc[ilicet] moyses aaron et alij p[ro]ph[et]e ad eos exhortando p[ro]p[ter] / et p[ost]q[ua]m subd[itu]r abusio[n]e b[e]n[e]ficior[um] d[icitur] **sic** ip[s]i vocati **abierunt a fa cie eorum** ip[s]i vocantiu[m] retrocedentes a monit[is] eorum. iii. reg. xxii. p[re]uaricauit p[ro]ut n[on] volet fecerunt mala in co[n]spectu dni dei n[ost]ri, derelinquentes eum auerter[unt] facies suas a thabernaculo dni / h[ic] et fecerunt colendo vitulu[m] exo. xxxii. et fornicando cu[m] diis moab nu[meri] xxv. **baalim immo labant** sc[ilicet] in terra p[ro]missionis, t[em]p[o]re achab .iii. R[eg.] xvi. **et simulacris sacrificabant** .i. diu[er]sis ydolis ymolabant iud. x. filij isr[ae]l peccatis veteribus iungentes nova fecerunt malu[m] in co[n]spectu dni et s[er]vierunt diis baalim et astaroth, et diis syrie et sydonis et moab et filior[um] amon et philistim. Moral[iter] in h[oc] q[uo]d d[icitu]r mane p[er]transijt ostendit[ur] breuitas t[em]p[or]e p[re]st[itu]te [...] omnia p[re]t[er]it breuis / et in ps. vidi impiu[m] sup[er]exaltatu[m] / Ex q[uo] d[icitu]r puer et dilexi eu[m] ostendit[ur] q[uia] domin[us] diligit

p[uer]os / ab qui s[un]t pu[ri] p[er] innoce[n]cia[m] / x. mar. x. ut ibi dicit[ur] a p[ro]ph[et]i[s] est puer / et math. xix. sinite paruulos ad me venire / et ex egipto vocat filiu[m], q[uia] a t[ri]stitudine tenebrar[um] / vocat ad se / qui est lux ioh. viii. ego sum lux mu[n]di / et math. xi. venite ad me o[mne]s qui labor[atis] et quosdam vocat p[er] se / p[ro]ut p[ro]uerb. p[rim]o vocaui et renuist[is] / quosda[m] p[er] suos math. xxii. misit s[er]vos vocare ad nuptias inuitatos / sed sic vocati abierunt a facie eor[um] iuxta illud iere. ii. verterunt ad me t[er]gum et no[n] faciem dorsa habentes ad templu[m] et s[upra] angusta /

Et ego quasi nutricius hic ponit b[e]n[e]ficia indicis exhibita post eductionem de egipto / dicens. et ego quasi nutricius effraim .i. sic nutrix portat et custodit infantulu[m] sic ego eu[m] custodiui ipsos alesione hostiu[m] et in via pro missionis / deut. i. portauit te domin[us] deus tuus ut solet ho[mo] gestare paruulu[m] suu[m] in omni via q[ua] ambulasti / et xxxii. expandit alas suas assumpsit eu[m] atq[ue] portauit in humeris suis / exponit Augustinus allegorice sup[er] ioh. nutrix frangit lingua[m] ut se contempet paruulo balbuciens sic et x[ristu]s ut se paruulis co[n]temparet factus est puer sine forma pueri suscep[it] ys. ix. puer natus est nob[is] / **portabam eos in brachijs meis** sc[ilicet] sic[ut] d[icitu]r ys. xl. in brachio suo co[n]gregabit agnos et in sinu suo leuabit fetas ipse portabit h[ic] v[erbum] dom[in]i ut accedam / **et nescierunt** .i. sc[ir]e noluit eu[m] deos alios sibi fecerunt / q[uod] **cu rarem eos** .i. q[uod] cura[m] gererem de ip[s]is eis multa b[e]n[e]ficia exhibendo / ut ab inf[irmitati]b[us] custodiendo / p[ro]ut ibi erat in t[er]ribus eor[um] infirm[us] / vel etiam curando a morbis sup[er]ueniend[is] / de quo nu[meri] xxi. exo. xv. app[are]t eor[um] mag[is] ingratitudo **in funiculis adam traham eos** .i. in b[e]n[e]ficiis q[ue] quodam[m]odo s[un]t vincula ligua[m] in amore homin[is] et sunt s[an]c[t]i adam / ho[mines] vel **in funiculis adam** .i. eadem bonitate qua creaui adam ut eu[m] p[er]duc[eret] vel sic traham eos .i. co[n]t[ra]ria eor[um] ducendo p[ro] de[bi]to / **in vinculis caritatis** alia translatio ut d[icitu]r glo[sa] h[ic] in funiculis homin[is] .i. ea caritate qua astrixi michi abraham ysaac et iacob et ce teros quinq[ue] et istos michi / **et ero eis quasi exaltans iugum sup[er] maxillas eor[um]** .i. sublevans onera ipsor[um] sicud auriga facit qui videt boues nimium onera tos leuat eos ne

defecerat sic dominus pro se nec alio multa bene ficia exhibuit post afflictionem. Allegorice funiculis Adae sunt penalitates quas Christus assumpsit ipse scilicet mortalitas et passibilitas ipsius glosa passio vel ipse vinculis debemus Christo fortissime astringi quia Christus induta vos nisi funiculis federis et fortissimis vinculis istorum dicitur. Ionae. xii. cum exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum. et sponsa petit trahi. cant. primo. trahe me post te. et est quasi exaltans iugum quia abstulit iugum legis de quo act. xv. quid temptatis imponere iugum. item peccati iugum ys. x. computrescet iugum a facie olei item nobis receptaculis. cetera. vel iugum quod super filios Adam a die exitus de ventre matris eorum. Iere. xxx. in die illa dicit dominus exercituum conteram iugum eius de collo tuo et vincula eius disrumpam et non dominabuntur amplius eius alieni. Spiritualiter dyabolus astringit eos suis funibus peccatorum. peccata funes peccatorum amplexi sunt me. ys. v. ve qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis et quasi vinculum plaustri peccatum. Et declinavi ad eum ut vesceretur dando de celo mannam. exo. xvi. et allegorice hoc factum fuit. Alleg. vel etiam in adventu Christi quia in adventu Christi duo erant defectus hominis qui tanguntur in ps. erraverunt in solitudine viam civitatis habitaculi non invenerunt. esurientes et sitientes anima eorum in ipsis defecit. hos removet dominus in suo adventu. scilicet viam manifestavit veritatem exhibuit. ps. reduxit eos in viam rectam ut irent in civitatem habitationis. et post animam esurientem satiavit bonis. scilicet carne sua. ps. panem angelorum manducavit homo. Non revertetur in terram egypti. in terra egypti. sed verba quiminantis prophetam. prophetica contra ipsos ut non reverteretur in egyptum querendo auxilium ab egyptiis. sed quia sub ire si sunt hoc. sub. fugerunt. sub ... et assur. vel rex assiriorum scilicet senacherib ipse rex eius scilicet capiet subveniendo sibi et captivando eum voluit quia si sub ... et hoc ... magis in homine quam in deo. Deus. et dicetur in glo. sub manaen rege decem tribum fugere voluit in egyptum a facie senacherib. sed captus est ab illo qui et deo magis est illius misericordia victoris. Ros. Rursum est dicere. qui in terra sua deos egyptios adoraverunt. Cepit gladius super hostium in suo ... xxx. i. dominus operatus est et limatus operatus est ut cedat vitimus ut splendeat limatus est. In civitatibus eius. i. non solum in agris

et possessionibus et in hiis que extra erant eorum magis in usu. et consumet electos. i. fortiores qui in tribu verbis verbi et electi. et comedet capita eorum. i. reges et principes qui velut capud corporis regunt sicut ipsi erant rectores populi. et populus meus pendebit. i. suspensa mente et confusa expectabit remedium. q. d. consumptis rege et principibus et robore exercitus ita ut iam non potuit sibi invenire subsidium. timore pro confusione coactus. iuem prestolabitur. Mor. gladius dei peccatum. nam sic gladius separat spiritum a corpore sic peccatum hominem a deo. Item qui adheret ... domino unus spiritus est cum eo. i. cor. vi. qui adheret deo unus spiritus est cum eo. de hoc gladio quam malus est dicit Job. xix. fugite a facie gladii quoniam ultor iniquitatis est gladius. et consumet electos. i. principes quos pro electi principes eius subiunxi sunt. et comedet capita. i. prelatos. ys. ix. longevus et honorabilis ipse capud tales comedit gladius. i. peccatum et populus pendebit ... i. non agit penitenciam super peccata suis patris. Iugum autem. scilicet extinsice servitutis imponetur eis. scilicet ab assiriis aliis occasionibus. scilicet quod non auferetur. quia captivitas x tribuum non fuit revocata ab assiriis sed captivitas duarum tribuum fuit reducta de babilone. et fuit ista iusticia pena ut quia iugum domini portare cum iocunditate contempserant iugo alienigenarum opprimantur. et hoc dicitur fuit eis comminatus deute. xxviii. eo quod non servieris domino deo tuo in gaudio cordis servies inimico tuo in fame et siti et nuditate et omni penuria et ponet iugum ferreum super cervicem tuam donec te conterat. et per hoc vel ferri sic. Hic dicit glosa ad ipsa romanorum qui iudei illa captivitate dampnati sunt ultio.

Quomodo dabo. In ista parte ponitur divina mia in consolatione populi. et hoc ostenditur excludit prophetam plenitudinem. dicens quomodo dabo te effraym. scilicet dolore in captivitatem dura et in illa sic deducam de misericordia effectione. quomodo dabo q. d. et si iniquitas hec meruit quomodo patrius affectus hoc sustinebit. Ecce allegatio misericordie. Iere. xxxi. filius scilicet iste populus et effraym primogenitus meus. protegam te scilicet quod semper protegam ab hostibus cum peccata captivitate meruerit. Ecce allegacio misericordie. ys. xlix. numquid oblivisci potest mulier... vos ...

Ierem. in origi. Quomodo dabo te est iterata
repetitio et est signum perplexionis, sicut Ysa.
i. Heu consolabor super hostibus meis
id est heu motus meus, vel dicit consolabor
iustus iustitia, et hic respondet illi quomodo
sicut Adama ponam te ut Seboim, id est tunc
demum debes subiri in perditionem, sicut ille
civitates scilicet Adama et Seboym que subverse
sunt cum Sodoma, de quibus Genesis xix. Unde
dicit glosa super Ier. v. maiores urbes subver-
sas fuerunt plures in scelere et in pena
Sodoma et Gomorra, quibus duabus
comparantur due tribus peccantes, unde Ysa.
i. Audite verbum Domini principes Sodomorum
et percipite legem Dei populus Gomorre, et Ezechiel
iustificata est Sodoma ex te, quia ergo
due tribus templum habebant et ibi idola
colebant magis peccantes maiori pena
digne sunt quam x tribus que longe a templo
et a civitate erant, unde due tribus Sodome
et Gomorre iuste comparantur, x vero Ada-
me et Seboym que perfecte minoribus erant
earum exemplo comprobabantur. et ideo minus puniende
Gilr et allegorice etc. vir, sicut ciste, sicut ciste
cunctis quibus populus punitur contaminant ang-
oribus peius dignum sunt. et quamvis ira
et misericordia sunt in omnibus operibus Dei veniunt
tamen ira ita quod non puniat Deus secundum rigorem
iustitie, unde subditur conversum est in me cor
meum, id est non puniam te secundum totum rigorem
iustitie, unde glosa prius penitus mutat sententiam
et penitet quod talia sit locutus. Hic cor-
tor Dei in se convertitur cum ex ipso ad pie-
tatem reflectitur. pariter conturbata est penitudo
mea, id est penitet me populum meum delere
et hic patet ex pietate mea, glosa agitavit
auctoritate iudicis mitigat pietatem patris visce-
ra, non potest pati ut ita deleat populum
Ieremie xxxi. conturbata sunt viscera mea super
eum, non faciam furorem ire mee, id est rigo-
rem iustitie mee. et hic propheta petit Ier. x.
corripe me Domine verumtamen in iudicio et
non in furore tuo ne forte ad nichilum
redigas me, non convertar supple clementia
mea ut disperdam Effraym, id est non perdam
quantum est in me. lxx. non faciam iuxta
iram furoris mei non derelinquam ut delear
Effraym, sicut quod omnes iste permissiones completes
sunt, et intelligitur si sunt vaticiniis quasi eorum

Christum ego Deus qui possum ut corrigam et non
ut perdam et est principium ad misericordiam, quia
nemo bonus, nemo est bonus nisi solus Deus
et in medio tui qui possum condemnare, et intelligo
q. d. ego possum ut revocem vos a malo sed
in medio tui sanctus, id est sanctificavi te si penitue-
ris Levitici xxvi. ambulabo inter vos et ero
Deus vester, et non ingrediar civitatem id est ma-
nifesta non erit ei a Deo, sicut sanctum in monte
supple vidi multi. et sanctitatem in civitate,
vel ita non ingrediar in civitatem, id est cultum
meum non ponam tantum in una civitate sed
per totum mundum erit, et hic impletum est tempore
gratie in quo sacrificium non in una civi-
tate offertur sed per totum mundum, sicut fiebat tempore
veteris legis, unde in Ier. ii. non erat locus
sacrificii, et hic dixit Dominus Mal. i. a solis
ortu usque ad occasum magnum est nomen
meum in gentibus et in omni loco offeretur et
sacrificabitur nomini meo oblatio munda
unde dicit psalmista psalmo lxxi. veniet hora quando neque
in monte hoc neque in Ierusalem adorabitis patrem. tunc ado-
rabitis patrem, sicut supra. post Dominum am-
bulabunt sicut etiam dicit, et est versus
prophetie de duabus gentibus, et pro x particula,
quia quedam pars de x tribubus effugit manus
hostium successive hec ii Paral. et xxx,
quasi leo rugiet, id est Dominus minuet terrorem
gentibus ipse rugiet leonis mittit
terrore sortis, Ysa. sicut expositum de Messia
et quantum ad hoc vero dicit, sicut ego dicit conque-
esse futurum filium Dei, quia Christus ideo vocatur leo
de tribu Iuda, Apoc. v. qui ita rugit clamore
predicationis in se et in apostolis. et formida-
bunt filii maris, id est homines huius seculi, quod est
mare periculosum, sicut etiam expositum de filiis
istis, qui dicuntur filii maris, propter multiplicem
perturbationem, quibus rugiet Dominus timorem
incutiendo et tribulationem in captivitate, Ier.
xxv. Dominus de excelso rugiet et de habitaculo
dabit vocem suam, quia ipse rugiet sicut
Dominus, id est per predicatores, id est perturbationes istis.
et avolabunt quasi avis, id est velociter
venient ad fidem ex Egypto, id est ex errore
infidelitatis et hic fuit factum tempore predicationis
apostolorum, quando fides Christi fuit publicata
quia non solum ex gentibus sed ex undi-
que sunt, et quasi columba, que est velox
in volatu et sine felle, de terra Assy-
riorum, scilicet demonum, idolorum mutantes et
collocabo eos in domibus suis, sicut est.
dicit Dominus

[illegible] primi [illegible] edificatis et tandem in celestibus habitaculis, quoniam in domo patris mei mansiones multe sunt. Et sic exponi de captiuitatis liberatione, qua que deus pro se sustulerat in egipto et alij captiui per assirios dispersi. Conuersa sunt cor meum, sicut scilicet est in eo conuersatur, qui a tremore alterius erigitur, conturbatur penitentia cius, quod super impijs et bonis uel malis patitur. Clemens est affectus et non faciam furorem ire mee, quia furor ire sue non facit quod reliquias habeat rogamus nos, sed alius, que dicitur fecit sicut fecit deus in [illegible] et sicut deus non quia in tremenda sua, sed misericordia quietet ad se, sed quomodo non ingredietur ciuitatem, sicut qui habitat in eo, in qua fuit tumultuose cogitatos, quia in pace factus est locus eius et in syon habitacio eius, et hoc figuratum erat in saulo in pisina, qui dominum in turba non cognouit, [illegible] et zacheus qui potuit dominum videre pre turba, sed ascendit in arborem sycomorum. Luc. 19. c. xij

Circumdedit me [illegible] incipit [illegible] in quo ostenditur punitur de inie et primo ingratitudo, secundo ingratitudo [illegible] beneficium impensum Jacob non solum pro se sed pro posteris et illo beneficio abuse sunt x tribus idolis dimittendo et erga fratres suos dura per bellum [illegible] ut patet in [illegible] et in alijs locis, et [illegible] describitur [illegible] [illegible] malicia primo ubi ibi galaad [illegible] qui [illegible] [illegible] ibi et ego dominus [illegible] [illegible] malicia [illegible] beneficium dei [illegible] ibi in utero parto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] Dicit ergo primo ponitur culpa x tribuum secundo pena ibi effraym pascit. Dicit ergo sic circumdedit me i. delusit effraym i. ieroboam qui fuit primus rex in x tribubus de tribu effraym in negatione sua i. [illegible] ydola colens et michi nichil diuinum tribuens, uel in negatione, sicut filij mei dicunt dicentes non est nobis pars in dauid ut habetur iij reg. 12. et in dolo domus israel i. populus subditus regibus [illegible] in dolo [illegible] me [illegible] negauit dominum et dixerunt non veniet super nos malum. Judas autem i. due tribus que iudas appellate sunt testis scilicet veritatis et iudicaturae que deus [illegible] est inter eos, quia tunc iudas in [illegible] cultus diuini obseruando [illegible] et [illegible] [illegible] que deus [illegible] fuit testes operis dei quod fecit cum educeret de terra egipti [illegible] [illegible] [illegible] vos filij [illegible] que est ista religio, dicetis victima transitus domini est, quando transiret filios israel [illegible] Descendit cum deo i. humiliter sequitur deum [illegible] x tribubus recedentibus. iij. reg. xij. nos custodimus precepta dei [illegible] que vos reliquistis. In hebreo habetur iudas autem adhuc potens cum deo, quia licet diminutum sit regnum suum in [illegible] habuit potestatem, scilicet tres tribus scilicet iude, beniamin et leui [illegible] sacerdotes et leuite per regnum israel dispersi in ciuitatibus sibi assignatis [illegible] dimiserunt eos nolentes vitulos colere, et habitauit in regno iude, ubi [illegible] dei cultus. Ideo dicit et cum sanctis fidelis [illegible] et fidelis [illegible] et cum sanctis fidelibus [illegible] [illegible] ut angelis uel patriarchis ac prophetis et ceteris qui [illegible] [illegible] [illegible] a via scilicet [illegible] [illegible] et [illegible] referendum est ad tempus [illegible] [illegible] tribus iste [illegible] et [illegible] due tribus [illegible] exponitur sic cum sanctis fidelibus i. cum deo sancto et [illegible] [illegible] exposito [illegible] [illegible] est [illegible] fidei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum sanctis fidelibus [illegible] pluralitatem [illegible] singularitatem [illegible] [illegible] personarum in deum in unitate essencie etc.

Effraym in ista parte ponitur pena x tribuum et primo ponitur in bonis possessis. Dicit effraym i. x tribus sic nominate [illegible] [illegible] rex in eis fuit de tribu effraym pascit ventum i. reddet tributum superbis assirijs [illegible] in eorum auxilio, iiij. reg. xv. dabat manaen [illegible] talenta argenti ut esset sibi in auxilium et firmaret regnum eius et sequitur estum i. egiptum qui est in plaga australi respectu iude et sic in calidiori regione, et dicitur sequi petendo auxilium [illegible] rex [illegible] quomodo liberari a tributo assiriorum misit nuncios ad regem egipti [illegible] [illegible] magnis ut eius auxilio liberaretur de [illegible] iiij. reg. xvij. tota die mendacium [illegible] [illegible] regi [illegible] federabatur [illegible] [illegible] assirijs [illegible] cum egipcijs dolose et mendaciter, et vastitatem multiplicat i. destructionem regni sui, quia rex assiriorum [illegible] [illegible] volebat ab eius seruitute

recedens. Terra enim ista ... et ipsum sua cap-
tivavit et ita causa captivitatis fuit dolus
et mendacium. Foedus cum Assiriis iniit. Hoc
exponit quod prius dixit Ephraim pascit ventum
de quo [illegible] cum deprehendisset rex As-
syriorum quod Osee rebellare vellet, mittens
regi Egiptiorum munera de quo foedere
[illegible], et oleum in egiptum ferebat.
Hoc est exponit illius et sequitur, id est oleo
lucidissimo quo habundat terra ista quo
carebat terra Egipti mittebat rex iste
regi Egiptiorum ut ipsum a tributo Assiriorum
liberaret, et ita [illegible] locutio synodochi-
ca, quia ponit partem pro toto. Moraliter hic reprehen-
duntur illi qui pascunt [illegible] que figurantur
per ventum [illegible]. Omnes pastores tuos
pascet ventus; et tales quia sequuntur
ventum [illegible]. Ignis est usque
ad consummationem devorans; ex hoc ulti-
me dacium per avaritiam [illegible] a minore
usque ad maiorem omnes student avaritie a
propheta usque ad sacerdotem cuncti faciunt dolum
et corpore [illegible] sibi vastitatem per
honorem [illegible] voluptatem ad [illegible]
vastabit eos; sicut tales faciunt foedus
per consensum in malo. Ysaie [illegible] per-
cussimus foedus cum morte; oleum
descendentes id est [illegible] per superbiam
in egiptum oleum mittit cum [illegible]
[illegible] quod putrescet nigrum a facie
olei. Allegorice glosa [illegible] malis operibus
[illegible] et [illegible] esse
qui flores et [illegible] et [illegible]
[illegible] doctrina qua [illegible]
[illegible] id est [illegible] qua
et sunt multiplicata foedus cum Assiriis
init quia cum demonibus pacem habet
[illegible] voluptates sequuntur [illegible]
est [illegible] magnus ut quecunque [illegible]
sapiens fantasie videatur; oleum in egip-
tum ferunt quia cum sint in tenebris [illegible]
[illegible] se [illegible], sed licet [illegible]
[illegible] oleum [illegible] et ce-
teris liquoribus non miscetur. Super [illegible]
[illegible] est [illegible] in glosa

Iudicium ergo hic subdit consilium
[illegible]
et demum pena [illegible] ostendit
[illegible] in utero [illegible]
Iudicium [illegible] pena [illegible]
[illegible] glosa [illegible]

non petentur, sed [illegible] peccatis [illegible]
[illegible] quemadmodum [illegible] peccato [illegible]
ipsius peccatum est maius peccato [illegible]
[illegible] iudea habuit templum et
[illegible] Iacob id est duas tribus
de Iacob [illegible] qui nomine Iacob opti-
nent tamen dignitates, iuxta vias suas
id est opera sua, et iuxta adinventiones suas red-
det ei [illegible] opera que [illegible]
[illegible] visitata sunt per flagella [illegible]
[illegible] visitabo super vos iuxta studia
vestra [illegible]
[illegible] iuxta vias suas et iuxta fructum
adinventionum suarum. In utero supplantavit
[illegible] ut videatur [illegible]
[illegible] duabus tribubus inflicta [illegible]
[illegible] et [illegible] Iacob [illegible]
[illegible] erat isti [illegible]
in utero supplantavit fratrem
suum scilicet esau [illegible] collidebantur
in utero matris et [illegible]
[illegible] conflictu [illegible] duo populi ex
ventre tuo dividentur [illegible] super-
bit et maior serviet minori [illegible]
[illegible] in etate facta, et in fortitudine
sua id est in [illegible] directus est cum
angelo [illegible] cum angelo [illegible] pugnavit
ut benediceretur [illegible] gloria [illegible]
[illegible] noli timere sine
[illegible] Iacob et [illegible] que [illegible]
[illegible] est [illegible] angelus fuit cus-
tos esau [illegible] zelans pro eo voluit
impedire Iacob ne [illegible] terra pro-
missionis et [illegible] benedictionis et
primogenita [illegible] usurpat [illegible]
esau, sed dominus [illegible] fortitudinem contulit
Iacob quod non potuit eum impedire, sed
magis Iacob prevaluit ideo dicitur directus
cum angelo id est obtinuit dicere quod volebat
et invaluit ad angelum id est [illegible]
benedictionem et [illegible] est spe-
[illegible] obtineret benedictionem [illegible]
benedictionem enim in eodem loco, flevit et
rogavit eum id est angelum [illegible]
[illegible] nisi benedixerit [illegible]
[illegible] fletus non invenitur [illegible] fletu
[illegible] postulavit, sed
[illegible] retraxit ab angelo
[illegible] vidit [illegible] eo quod non potuit
eum impedire et rogavit quod dimitteret
eum [illegible] dimitte me
iam aurora est [illegible] quemadmodum dilacionem

contra voluntatem dei super iure benedictionis et primogeniture. Sed ista expositio hebrayca contradicit nostre, primo quia si talis angelus fuit custos esau, iste fuit bonus et cognoscebat voluntatem dei, deus autem disposuit eam ad iacob venire in sua nativitate, genesis xxv [illegible] non autem est [illegible] quod angelus bonus vellet impedire [illegible] divini mandati cum habeat voluntatem conformem voluntati divine. Sed dicunt quod angelus [illegible] revelatorem [illegible] ipsi iacob, quia [illegible] revelator fuit [illegible] angelis, tamen est quia iacob suam revelationem manifestavit uxoribus suis Rachel et lye, genesis xxxi [illegible] latet angelos quorum cognitio non impeditur per distantiam localem, item illi dicunt quod hoc fuit in persona angeli scriptum in bethel invenit eum scilicet deus. Item angelus [illegible] tanta fortitudine in iacob ut dicunt hebrei ignorare non potuit quod esset angelus [illegible] et [illegible] de hoc nullo modo flevisset nec dilationem de iure benedictionis et primogeniture [illegible] voluntati conformis voluntati divine. Et ergo ille angelus erat custos iacob et ex voluntate dei apparuit sibi in corpore assumpto ut non solum verbo sed etiam alio signo assecuraret eum de fratre suo esau et ideo post luctam in qua superaverat se non posse [illegible] iacob prevalere [illegible] fortis [illegible] contra dominum id est contra angelum missum a deo [illegible] participatione [illegible] magis contra homines prevalebis id est contra esau cum filiis suis [illegible] illa [illegible] fuit mediatum [illegible] longius ire [illegible] angeli significabat [illegible] descendentes de iacob prevalet [illegible] descendentibus ab esau [illegible] significabat quod [illegible] longe erat [illegible] ut ponitur genesis xxxv in bethel invenit eum id est eundem angelum [illegible] dominus [illegible] et ibi locutus est nobiscum id est deus in persona angeli quod dixit ego deus omnipotens cresce [illegible] et subditur terram quam dedi abraham et ysaac dabo tibi et semini

Gn 28 tuo, et sic ibi locutus est deus filius [illegible] in persona [illegible] vel locutus est nobiscum [illegible] et dominus deus [illegible] qui est exercituum dominus memoriale eius id est memoriale nominis sui dedit illi ut diceretur israel [illegible] dominus deus [illegible] illi imposuit [illegible] ut quia semper deum videbo eius memoriale habet [illegible] memoriale tuum in generatione et generationem [illegible] memoriale eius sicut vinum libani. Osee

[illegible] iacob [illegible] esau [illegible] quia [illegible] debet [illegible] carne [illegible] est in concupiscentia cogitationis carnalis [illegible] qui tenebit et allidet parvulos suos ad petram [illegible] iacob supplantavit esau [illegible] iacob supplantat vitia in utero in conceptu [illegible] ad romanos [illegible] esse [illegible] sermonem meum qui loquitur [illegible] supplantat vitia [illegible] et [illegible] in [illegible] pedibus meis [illegible] subditur invaluit et demum robo[ratus] in bonis operibus [illegible] et confortatus est [illegible] verbum quod egredietur de ore meo non egredietur vacuum ad me, quia [illegible] sicut [illegible] in scripturis [illegible] subditur flevit [illegible] in audito verbo dei [illegible] et [illegible] veniam de peccatis veniam postulando [illegible] sequitur rogavit et [illegible] fecit dominum invenire per veniam obtentam [illegible] subditur in bethel quod interpretatur domus dei [illegible] invenit eum [illegible] iacob [illegible] in [illegible] suscipite insitum verbum dei quod potest salvare animas vestras et ibi locutus est ei [illegible] dominus loquitur quod iubet aliquid facere [illegible] et dominus memoriale eius [illegible] quod non simus obliviosi sed in memoria [illegible] habeamus. Iob [illegible] ad me [illegible] est [illegible] absconditum [illegible] ut teneat [illegible]

Et tu ad dominum [illegible] hic ponit [illegible] vocatus [illegible] ad se dicit et tu ad dominum deum tuum [illegible] si iacob [illegible] studiens [illegible] ad [illegible] quod [illegible] custodi [illegible] [illegible] vola et non sacrificium [illegible] misericordiam in tempore tribulationis [illegible] Si [illegible] indicatiuum [illegible] a deo, et spera in deo tuo semper [illegible] sacrificate sacrificium iustitie et sperate in domino, et [illegible] misericordia et iudicium [illegible] spei, quia si [illegible] non fecit timeat ne incidat in [illegible] dampnationem, et [illegible] medicina sine iustitia [illegible] sanitatis, et [illegible] iustitia sine misericordia crudelitas. **Canaam** [illegible] ad describendum malicium [illegible] cupiditatis [illegible] sine filiis [illegible] chanaan id est effraim sub nomine chanaan designatus et non est [illegible] nomen [illegible] appellatur [illegible] [illegible] fecit et vendidit et [illegible] tradidit chananeis in manum

cum statera dolosa .i. falsa mensura hec
est dominus prohibuit / sed quia statera iusta
et equa sunt pondera iusteque modius equus
et sextarius calumpnia dilexit, effudit .i. non
solum dolosam stateram habet sed quia aliquam
summam obicit proximo ut aliquid ab ipso aliquid ex-
torqueat. Unde calumpnia est quando fraude ci-
bi vectore proximus leditur. Ideo prohibet / sed eius
non facies calumpniam proximo tuo nec vi oppri-
mes eum, verumptamen dives effectus sum
quia dico cuiquam / quod habet acquisitum sufficit
mihi ut habeam quod possideam / Zach. xi. venit
dabunt ea .i. pecora divites vendentes dominus
deus divites facti sumus .i. opprimebant
pauperes et opprimuntur divites facti opprimunt gentilium
inveni ydolum mihi .i. aurum vel argentum
quod est cupidi ydolum ad ephesios v. avari-
cia est ydolorum servitus / in hebreo habetur hic
inveni censum michi facile acquisitum. Omnes
labores mei .i. quibus divitias acquisivi
non invenient mihi iniquitatem quam peccavi
secundum glosam quia audiget pecunia non accusa-
bunt quod ea per pecuniam acquisierunt sed potius
me laudabunt quia qui iniqua gerit
benedicitur et divitiis multiplicatis super omnia prevale-
sit misit operatur propter talem acquisitorem / et
hic est modus excusandi usurariorum qui
sic excusant suas iniquitates divites labor
est meus prompte ista sunt mihi data / unde
plura acquisivisse propter istam pecuniam et
iste multo plura amisisset si non sibi de-
disse eam usuram pecuniam / et ita per iniqui-
tatem sibi impunitate secundum Ieronimum veniret / aliter
in manu hereticorum statera dolosa quia
quosdam qui possunt decipiunt et innocen-
tes calumpniantur / et cum deceperunt simplices
dicunt divites facti sumus scilicet turba discipulorum
invenimus ydolum omnia figmenta heretico-
rum ydola sunt. Hec differt a simulacris genti-
lium / solet etiam dicere quicquid fecero non po-
terit michi imputari / ex hoc divitias
arguntur plurimorum intellectum populi quam si videlicet
me peccare non putabit / secundum dicit in glosa
Et ego dominus / postquam descripta
est malicia suis
dolus populi. hic incipit hec ponit gratiam dei
ut maior appareat / opposita enim iuxta
se posita magis elucescunt / dicit Et ego
dominus deus tuus de terra egypti .i. licet
letaris in scelere tuo et es indignus

beneficiis. tamen adhuc ego dominus deus tuus etc.
adhuc sedere te faciam in thabernaculis fes-
tivitatis .i. in festo scenophegie. secundum Ieronimum de quo
scenopegia mense septimo festa celebrabuntur
et habitabunt in umbraculis vii diebus omnes
qui de genere sunt Israel manebunt in thabernaculis
vii diebus / secundum rationem sensum expositum temporis dicit in quo
auferam te a stateris dolosis et faciam te se-
dere in thabernaculis .i. in synagogis et stat-
tum auditoribus dive legis et hoc fuit impletum
quando dominus de theloneo vocavit matheum
Mt. ix. c. et de arboribus publicanum Zacheum Luc.
xix. et confestim ad suum discipulatum / sicut
in diebus festivitatis .i. in sabbatis quando conve-
niebant iudei audire doctrinam dive legis
et nunc Romani conveniunt audire doctrinam Domini Ihesu
Christi diebus dominicis et festivis. Et locutus
sum scilicet ut venturus super prophetas .i. per prophetas
et ego visionem .i. revelationes prophetie de futu-
ris / quia sicut dicit glosa omnis visio de prophetia
dicitur revisio et prophete dicuntur videntes quare
quod loquebantur spiritualiter intelligebant quasi
non visu suo sed illuminati quibus prophetie futura
monstrabat deus / et in manu quod sequitur multiplicavi /
et quantum ad populum / unde dicit ratio sensum super
Zachariam / quod unusquisque propheta non est locuti
nisi ad dies messye scilicet quantum ad Christi tempus
Christo duravit et non solum verbis adventum
Christi verbis dividebat sed et operibus vide-
sequuntur / et in manu prophetarum .i. in operibus
eorum, assimilatus sum .i. prefiguratus sum ut
in dormitione ade de cuius latere formata
fuit Eva / quod prefigurabat ecclesiam formatam
de latere Christi dormientis in cruce et per Ionam
qui fuit tribus diebus et tribus noctibus
in ventre ceti quod prefigurabat Christi
sepulturam prout dicitur Mt. xii. / Ieronimus audite
hoc quod conscendet exercitui de petris / spiritus 1
est evasio tenebrarum / propterea quod dicitur ego
dominus deus tuus de terra egypti. Sicut deus
nos de terra egypti eduxit quod dicitur tene-
brosis vero in admirabile lumen suum
vocat .i. per illud de tenebris nos vocavit in
admirabile lumen suum / secundum est spirituale 2
in pugna contra hostes spirituales et hoc tangitur
adhuc sedere te faciam in thabernaculis, tabernacula
enim est eccia militantium / num-
quid pulchra tabernacula tua Iacob
et tentoria tua Israel. ut valles nemo-
rose et orti iuxta fluvium / tertium 3
est gaudium in gloria / et hoc tangitur.

a f

in die festiuitatis ecclesie. ibi et apti aggregantur
celi qui digni sunt consolacione per uocacionem ihesu
4 christi / Tercia est confirmacio in bono per
verbum predicacionis et hoc tangitur ibi et loquitur
sum propheciis / scilicet verba que confirmant homines
7 per peccatum tam habitu confirmacio / Quarta
est visio dei per contemplacionem / et hoc ibi et
ego visionem multiplicaui canticorum v. oculi
sui sicut columbe super riuulos aquarum que
lacte sunt lote et resident super fluenta
6 / Sextum est conformitas mortificacionis per
compassionem christi et hoc ibi in manum prophetarum
assimilatus sum / col. j. adimpleo ea que
desunt passionum christi in carne mea etc
Si galaad / Postquam posita est
increpacio contra quam
est solita et maliciam / hic ponitur increpacio
quarta de ydolatria / et primo ostenditur ad ciuitatem
galaad cuius habitatores pessimi erant
et ideo hic specialiter hic increpacio mitte de ydola
tria / et primo arguitur hoc vicium / secundo innuitur
hoc peccatum erga iacob patriarcham dei beneficium
ibi fugit iacob. dicit ergo si. i. quia galaad
ydolum / scilicet colit galaad fuit ciuitas
in x. tribubus et in scriptura galaad fusior
... de quo ... galaad ciuitas
operancium ydolum frustra. i. inutiliter
et fatue erat / scilicet per tribus bobus. vitu
lis immolantes in galgal galgala autem
ciuitas iuxta bethaniam que in tempore quo hec
prophetabantur erant sub imperio duarum
tribuum sicut dicit ieronimus de hoc ... annis
nequicie eorum in galgal. et si tu
tribus sequeris ydola. tu autem apud quam est
templum et sacerdocium / ecce non debuisti
fornicari cum ydolis / via et altaria
eorum precepte erunt quasi aceruus super sulcos agri
i. destruentur ita quod non habebunt cultum
vel aliquem honorem / sicut dicitur ... xxxvi stant
quasi ager arabilis et ierusalem in aceruum
lapidum erit / Nota galaad galaad
tumulus testimonii / galgal a uero voluta
bilis ... / pro quo dicit quod principes
hebreorum testimonii uel tumulus in me
moria et quod colunt ydolum est et sacri
ficia eorum sunt sicut acerui de lapidibus
sunt enim alii de lapidibus quos illic
congregant / vel de sabulo ita hec
tria de scilicet sapiencia fraude et me
dacio simul ... ponit deum et simul e
roribus ymmolant adorantes opera
manuum suarum ad instar bouum cultu

et sicut vites fructibus operantur
... hic ... populum vinum parituri / Fugit ia
beneficia ipsi iacob exhibita et arguuntur
... duce / et hic pos refertur ad pre
cedencia et ad subsequencia / dicit fugit ia
cob in regionem syrie. scilicet ad laban, et hoc
de consilio matris ne a fratre esau interficeretur
genesis xxviij. et de voluntate patris genesis 28
et dominus sibi apparuit in via dicens ego
custos tuus quocumque perrexeris genesis xxviij.
et seruiuit israel. i. iacob alio nomine vocatus
israel in vxorem. i. pro vxore rachele
vij annis de quo genesis xxix. et in vxo
re seruiuit. i. pro lya alius septem / pastor
dominus pecora laban hebrei dicunt quod preterea
septem annis seruiuit ... sibi daretur
et ad hoc refertur ... sua
sibi pactum initum cum laban de duabus
sibi ... filiabus suis / et te posito beneficio
in presenti ponit beneficium iacob exhibitum
in posteris tum dicit in propheta. i. in moyse
eduxit dominus israel. i. ... de egypto
exodi xiij. ... ut appareat a ...
paupertate et ... ad quantam vene
rant ... et dignitate et sic ipsi magis
... magis indigni diuino beneficio / et
in propheta scilicet in moyse seruatus est ab his
... persequentibus exodi xiiij. et ne domini
eos ... transgressiones ydolatrie,
vituli in medio exodi xxxij. et nunc ...
de isto beneficio erant ingrate, ... deceret
... subditur ad iracundiam me prouocauit
effraym / ieronimus in ebreo ... ego effraitata
... ut ... et solium ... te
... reducerem et ... filiorum
parente ... deseruit me. nunc ... cum
iracundia prouocat in amaritudinibus
suis. i. in hiis peccatis que ... ama
rerunt et ad amaritudinem pene perduxerunt
deuteronomii xxix. ne forte sit inter vos vir
aut mulier familia aut tribus cuius cor auer
sum est a domino deo vestro ut vadat et
seruiat diis illarum gencium et sit inter
vos radix germinans fel et amaritudinem
actuum viij in felle amaritudinis et in obli
gacione iniquitatis video te. Et sanguinis
eius. i. pena peccati sui super eum veniet
per debita et dura punicione / scilicet ... i. ...
sanguis eius super caput eius, et op
probrium eius restituet ei dominus deus
suus. i. sicut opprobrabilis fecit ... me
... et ipse opprobrabilis erit ... ipse
fecit facere ... in tota die ...

blasfemia[?] in his diebus ultimis in corde
meo annus retributionis mee venit.
Loquente Effraim Hic propheta ponit
peccatum ydola-
trie et post(ea) cominatur penam pro ingratitudine
contra dei beneficia et dicit in hoc capitulo quia
primo ponit peccatum malefitia scilicet ydolatrie
contra dei beneficia ibi **Ego autem dominus**. Dicit ergo **loquente**
Effraim id est Jeroboam scilicet ad vitulos ista scilicet
dii tui Israel qui eduxerunt te etc. ut ipsos coleret 3 regum 12.
horror id est cultus ydolorum qui est peccatum hor-
ribile **invasit Israel** id est tribus Israel. Jeremias 2:
Vidi in domo Israel vidi horrendum ibi forni-
catus est Effraim, vel **horror** id est timor regis
et principum quia maioribus ei contradicenti-
bus ipsos timuit resistere, et subdit ultimum
illius cultus, **et deliquit in Baal** quasi dicat non
suffecit eis ut colerent vitulos quos
Jeroboam fecerat, sed etiam ydolum Baal co-
luerunt. Judicum 8: Postquam mortuus est Gedeon aversi sunt filii Israel et for-
nicati sunt cum Baalim percusseruntque fedus
cum Baal ut esset eis in deum. Psalmus: Baal
immolabant et immolaverunt sacrificabant, **et**
mortuus est scilicet morte culpe que separat
a deo qui est vita, Deuteronomii 30: ipse
est vita tua longitudo dierum tuorum. **Et nunc**
addiderunt scilicet ydolatrie peccatum, id est peccatis
peccata addiderunt, supra, 4: sanguis sanguinem
tetigit. Jeremias 2: filii Israel peccatis veteribus
augentes nova fecerunt mala in conspectu
domini. Isaias 30: ut adderetis peccatum peccato. Sequitur ultimus ydolorum domi-
niorum genus. **Feceruntque sibi conflatile de**
argento suo. Glosa dicit quod Jeroboam rex
fecerat sibi vitulos aureos, postea de ar-
gento fecit sibi vitulos ut pro sua pos-
sibilitate haberent deos argenteos ad similitudinem
aureorum, et hoc est quod subdit **quasi similitudinem**
ydolorum scilicet aureorum quos fecerat Jero-
boam. **Factura artificum totum est** id est opus
et exemplar. Psalmus: simulacra gentium argentum et aurum opera manuum
hominum sunt. Sapientie 13: super vanitatibus homini
se converterunt. **His** ~~ipsi ydolis~~ **ipsi dicunt**
sacerdotibus ydolorum **ipsa** scilicet principes dicunt
immolate homines id est filios et filias vi-
tulos adorantes. Psalmus: immolaverunt filios suos
et filias suas demoniis. Prius erat hic hoc
esse notandum et textus sic est: ipsi scilicet sacerdotes
ydolorum propter questum **immolate** o vos
homines adorantes vitulos aureos scilicet propter
vos. Post hoc subdit penam. **Ideo** id est quare
homines vitulis immolabant, **erunt quasi**

nubes matutina vel cito annichilabuntur quia
nebule solent in mane ex vaporibus a terra as-
cendentibus condensari et consequenter ascen-
dente sole annichilari sic erit de illis isti. **Et**
sicut ros matutinus id est cito ab hostibus dis-
solvendi sicut ros ab ortu solis dissolvitur
mane. Ecclesiastici 3: Sicut in sereno glacies
solventur peccata tua. **Sicut pulvis tur-**
bine raptus ex area id est sic cito redigentur
in captivitatem, et sic **fumus de fumario** id est de fo-
ramine per quod fumus ingreditur de domo
dispergentur de domibus in omnibus partibus a summitate
terre usque ad fines eius, quia pulvis et
fumus in tenues auras dissolvuntur sic
ergo hi cito dissolventur et elabentur sic illi
cito ducentur in captivitatem sub Sennacherib. Tunc sic
fecit Samaria regem suum quasi spumam super
faciem aque Osee 10. Hic notandum quod potentes
pro nube elevati sunt, et delicati pro
rore, mutati et pro fumo avari superbi
et pro pulvere cupidi, quia omnes tales cito
et leviter pereunt. Sapientie 2: nos nati continuo
desinimus esse, et ibidem: quoniam ut difflu-
ent tamquam mollis aer et vita nostra sicut
nebula dissolvetur. **Ego autem dominus**
Hic ponit beneficia
dei, cuius misericordia est super omnes, pluit enim
super iustos et iniustos Mathei 5. Et dicit in
hoc capitulo primo ponit beneficia preterita, secundo promittit
futura ibi **De manu mortis**. Hoc adhuc
in hoc capitulo primo ponit magnitudinem de beneficio, secundo iusta
domini punitio ibi **Et ego** etc. Dicit ergo contra populum
dei **Et ego dominus** Israel per prophetam sive
rationis **Deus tuus** regens per sapientiam tuam, quasi
dicat cum genus de te provideo et de ne-
cessariis ex debilitate est in futuro
et deum absque me nescies id est non debes
scire. Isaias 45: ego dominus et non est alter
deus. Precepit enim deus Exodi 20: non
habebis deos alienos coram me. **Et**
salvator qui salvare possit non est
preter me quasi dicat ego solus salvare possum
Isaias 43: Ante me non est formatus deus et post me non erit. Et 43: ego sum dominus et non est absque me
salvator qui ego non novi. Et 45:
ego dominus deus et non est absque me
salvator. Mathei 1: preterea beneficium libera-
tionis de peccato ibi de terra Egypti. Psalmus: quis ipse
liberavit me de laqueo venantium etc., et alibi
laqueus contritus est et nos liberati sumus. Hic 2: tunc finis
instructionis fidei, quia et deum nescies
absque me. Mathei 22: ... hic scimus quod

marginal notes (right column): mar[ginalia] · // extra Egypti · me. · 2

verax est et via dei in vite doctor ec-
clesie in futuro salvus, et hic subdit salvator
non est preter me / etsi non essem aliquo alio
salus non est nec aliud sub celo in quo re-
de hiis Rom. [illegible] ego fide pacem ha-
beamus ad deum per dominum nostrum ihesum christum per
quem et accessum habemus per fidem in gratiam
istam in qua stamus et gloriamur in spe
glorie filiorum dei / ego cognovi te glo. id est
dilexi et elegi te, et contuli tibi beneficia
in deserto s. ubi nullo habitabat homo, terra
solitudinis s. ubi defectus erat omnium bonorum,
ibi pavi te copiose. Ier. ego pascebam
te in solitudine in terra inhabitabili. Deut. 8
ductor tuus fuit in solitudine magna. iuxta
pascua sua id est ita laute cum quidem ac si
essent in terra fertili, quia de celo dedi eis
manna et de petra fontes et est modus
loquendi de [illegible] ad terram / deinde ex-
ponit [illegible] pastura eorum fuit in habundantia
et adimpleti sunt s. diviciis et saturati
sunt s. [illegible] et [illegible] rebelles erant,
[illegible] subdit: elevavit cor suum
[illegible] intumescebat per superbiam contra dominum
Deut. 32 incrassatus est dilectus et
recalcitravit, et obliti sunt mei per ydola-
triam [illegible] Deut. 32 deum qui te genuit
dereliquisti et oblitus es domini creatoris tui.
[illegible] Deut. 8 cave
[illegible] et saturatus fueris [illegible]
ne ne obliviscaris domini qui te eduxit de
terra egypti, et quamvis ingratitudo beneficiis [illegible]
[illegible] repeti-
[illegible] quod ibi non fuerat di-
[illegible] / at hic ostendit bonitas quia
cum adhuc peccatores essemus pro nobis
mortuus est. Rom. 5 commendat deus caritatem
suam in nobis quoniam cum adhuc peccatores essemus
[illegible] mortuus est [illegible]
nobis carnem in cibum et sanguinem in potum
in quo vitam eternam consequi possumus. Io. 6
qui manducat hunc panem vivet in eternum
et hec est [illegible] pascua / Io. 10
inveniet [illegible] in deserto [illegible], et per caritatem
[illegible] dilexi te. Et ego ero eis
in ista parte ponitur
pena illius ingratitudinis et causa puniendi /
ibi colligata est [illegible] et ego ero eis
s. ingratis quasi leena que est fortis
et crudelis, ita quod [illegible] non potuit
Ier. 5 percussit eos leo de silva, sicut par-
dus s. qui est maxime velocitatis et ita ve-
lox ero ut effugere non possint. Ier. 5
pardus vigilans super civitates eorum in
via assyriorum ~~[illegible]~~ quia duce-

s. ne possit evadere
ra capti in captivitatem [illegible] eos. quasi ur-
sa raptis catulis, que si [illegible]
tu catulos perdiderit [illegible] ita crudeliter
et fortissime in captivitate [illegible], et dirum-
pam s. per assirios interiora iecoris eorum
id est tanta multa afflictione in eos ut quasi ie-
cora eorum facta crepare / nec est quod in
via qua ducebantur in captivitatem multi morie-
bantur ex afflictione famis et itineris [illegible]
[illegible] bestie [illegible] quasi leo
et consumam eos ibi s. in captivitate / Ier.
[illegible] inter gentes et hostilis terra eos
sumet / Ier. 9 mittam post eos gladium donec
consumantur / et bestia agri scindet [illegible] sen-
nacherib / vel [illegible] scindet
eos s. reliquias decem tribuum cum duabus
et sic [illegible] per mundi climata
/ sed quia ista punitio et miseria non pro-
cessit ex defectu divine misericordie sed
[illegible] et ipsorum iniusticie, ideo subdit
perditio tua id est captivitas et afflictio
[illegible] demeritis tuis facta est
tantummodo in me auxilium tuum id est afflictio tua
non potest per aliquem nisi per me sublevari
[illegible] o infelix ysrael et dignus
maledictione perpetua in tantum [illegible]
descendit profundum ut solius dei solu-
[illegible] tue ysrael quem
[illegible] / ubi est rex tuus s. ier-
oboam vel saul vel aliquis qui tecum est
captivatus et [illegible] illis qui contra
voluntatem dei elegerunt sibi regem in cuius
fortitudine se victuros fore iactabant, dicit
ergo ubi rex de quo promittebatur tibi
quod [illegible] bella bellaret hic maxime te salvet nunc id est instante angustia
[illegible] ab assiriis
non habes hominem regem qui me deum precessit
ergo non salvabit [illegible]
[illegible] in malicia vos et
rex vester peribunt, et hic [illegible] subdit: in
omnibus urbibus tuis [illegible] subvenire
[illegible], et iudices tui tamquam comites et re-
tenti principes sub regibus / de quibus dixi-
sti id est cum [illegible] petisti da mihi regem [illegible]
[illegible] constitue nobis regem ut iudicet nos
sicut et omnes habent nationes, et principes
s. [illegible] quia petens regem petit quod prin-
cipes, et licet illa petitio exaudita fuerit
tamen ei displicuit. Ubi subdit: dabo tibi
regem in furore meo, [illegible]
ibi [illegible] in [illegible] dum [illegible]
ubi dixit samueli audi vocem populi
non enim te abiecerunt sed me ne regnem

sup eos et auferat in dignac mea q
i in vindicta iusticie mee, sic sunt sublati
osee rex isrl et sedechias rex iuda
ppt peccata sua. nō intelligis ep d^t p dilo tua
ep te isrl. ago. nd. transsi pene et
est inictas hos et h^c figurata est in saul
qui se suo gladio interemit. vel ult^o
et depccato viribus suis homo libertati
qui per se in peccatum cecidit. nd. in h^c ab
ep. me tuo auxi^m tuum. ps auxi^m meum
a deo qui fecit et c. colligata est iniquitas effraim
i. simul reservata apud me qui addebat
noua veteribus. iud. vo. filij isrl peccastis
veteribus ingerentes noua ce^m iij. sanguis
sanguinem tetigit. absconditum peccatum
eius glo. nō deo cui omnia aperta sunt sed
ipsis qui noluunt hic in mente petij
vel absconditum quod credebat se a deo
puniendos. scilicet q. prauaricatio prauaricata
est in me domus isrl et domus iuda nega
uerunt dominum et dixerunt nō est ipse et nō
veniet super nos malum gladium et famem
nō videbimus. dolores parturientis qui sunt
vehementissimi sunt, sic dicit. Veniet peccatum
eius audiui angustias ut parturientis ve-
niet ei i. p. regis assiriorum vel sic
h^c refere ad punis capti^s temporis. vnde glo.
Cum venit vltima captiuitas et iniquitas eorum sibi
manifestabit^r et repentinis doloribus ve
parturientis cruciabuntur et subditur ratio illius
ipse filius nō sapiens. i. dij patres nō co-
gnoscens sed abiuro ad ydola i. recessit
supra vi. effraim quasi columba seducta nō
habens cor. sup. insipiens et nō solum
vehementi dolore habebunt sed est dupliciter
vel subditur quia iam in proprio nō stabit in
contritione filiorum i. in pena q infliget filiis
cum qua quos filij puniunt. Certo et uero
relinquunt. sed nō sit ipsa et maior pena
ista nā sunt et est iusta ita pe. iuste
cui est ut parentes per eius puniat^r nō
pena filiorum. qui sa xx. supra nō est plus
sup^ra^s ... nō miscebit ei qui fecit
illum vel qui formauit illum nō. parcet
ei. vel liberorum minus. colligata est
iniquitas in excelso loqui sunt et abscon
ditum peccatum quia putat venire in corde
eorum absconde. sed cum venit dies tribula-
tionis doloribus et cruciatibus parturientis
sic est filius insipiens quia de sapientia deliquit
et in contritione filiorum quos amicit nō ha
sustinere nō poterit. sed amplius enim

De manu mortis [illegible] parte
[illegible] via quaa
rea expositionem fuerit [illegible] sed quod
quidam exponunt iste [illegible] capti^s
babilonie vi violenta [illegible] babilo^nca
liberati sunt de manu mortis. sed ep d^t bt^o ier.
qui btus paulus aps. fuit in lege et de apostolis
diuinis et humanitus [illegible] exponit
hanc partem de vi^c finali. nec [illegible] quod fecit
pro populo et ad vitam eternam ubi nō est mors
[illegible] xv. [illegible] mortale [illegible] induerit
immortalitatem ipsum qui [illegible] absorb
ta est mors victoria tua [illegible] et quia
populus in sua [illegible] libera^t de ptate
mortis sic educendo partes de lymbo. et in
vi^c finali liberabit omnes gratia. et secun-
dum exponit. iij. manu mortis [illegible] de pecca
to impellit ad mortem [illegible] mors
et vita in manu lingue [illegible] liberati
bo eos qui in sua [illegible] quorum
et in generali omnis et sunt [illegible] heb-
rei populum deposuit via Iosue, sicut leui im
tum [illegible] mortis usque ad portas gehenne
et nunc morem messyas [illegible] et ad
videt [illegible] rapto luce messie [illegible] de
pendit iste educet nos de hac absolute
sicut scriptum est in osee de manu mortis re-
ducet eos, de morte [illegible] inferno
redimam eos. scilicet pretio sanguinis mei. glo.
mors est quo separatur a ca a terre inf[illegible]
locus ubi recluduntur [illegible]
nel. ad penam de hac dominus liberat nō
mortuus est ut nos vitam morte nō
moriamur, sic in degluciens morte ut
vite eterne heredes efficeremur et subdit per
quem h^c fiat. ero mors tua o mors dicit
in persona xpi qui sua morte mortem
inchoatam destruxit et per generalem re[illegible]
destruet consummate. sicut pro xpo. peccati
tabitur morte in sempiternum et aufferet
de omnis facie lacrimam ab omni facie. [illegible]
xv. ubi est mors victoria tua ubi est
mors stimulus tuus mortis [illegible] stimulus. [illegible]
peccatum quod impellit ad mortem [illegible]
ero morsus tuus inferne i. aliquos [illegible]
ta sicut sanctos et prophetas dimittam [illegible]
pro morsu. [illegible] fiet in finali iudicio
qui bona egerunt ibunt in vitam vite et
qui mala in supplicium eternum. [illegible]
spoliatio inferni facta fuit et est, virtute unius
passionis xpi. za. ix. in sanguine testa-
menti eduxisti vinctos de lacu, et q.
nullus sciret de q grege est [illegible]
sit [illegible] nescit [illegible] ut de
sit [illegible]

consolatio [illegible] que fiet sub in p̄ria et
in futuro [illegible] absconditа est ab oculis
meis [illegible] desolacio p̄phe videntis
morte [illegible] sufficiente et non
efficiente [illegible] O vos omnes qui
transitis per viam attendite et videte, et p̄q
quia vindemiavit me dominus et locutus est
in die [illegible], quia ipse i. xp̄c ul
ivit [illegible] i. in h. qui ab ex
celso [illegible] descendet. dividet s̄ s̄e
parte [illegible] et asperbus [illegible] xp̄i et aud
dicens [illegible] venit te domini p̄mittet ignem
conflagrationis ideo subd. adducet
ventum [illegible] domini i. ignis conflagrationis
qui [illegible] desertis, de deserto descen
dentem, q̄ ignis ascendet tantum quantum
aque diluvii ascenderunt vel p̄ ventum urens
xp̄i [illegible] dicit venti refrigerantis con
[illegible] petorum [illegible] fecit [illegible]
fornacis [illegible] ventum roris flante [illegible]
[illegible] desolationis [illegible]
ab [illegible] veniet et siccabit venas eius
et desolabit fontem eius. Si q̄ igitur
male [illegible] et ora vinea et sicca
bit [illegible] siccabit duas venas
scilicet culpam et penam que sunt grete in
[illegible] ipse eis salvum faciet populum
suum [illegible] corporis [illegible] apostoli [illegible]
[illegible] lacrima ab oculis eorum,
de [illegible] nunquid non tu siccasti mare
aquam abyssi vehementis, in mari quod e
[illegible] pena, [illegible] abyssos p̄fundi
culpa que est fluxibilis, et desolabit sicut
xp̄us fontem eius idest dyabolum qui
est origo omnis iniquitatis [illegible] in [illegible]
[illegible] dyaboli mors intravit in orbem, et [illegible]
[illegible] est et [illegible] eius
et ipse [illegible] igitur diripiet thesauros eius
vasis desiderabilibus i. omnes qui modo
[illegible] ut ipse xp̄c diripiet [illegible]
[illegible] de limbo, et in generali iudicio omnes
electos qui sunt vasa in [illegible]
[illegible] cum fortis armatus custodit atrium

Pereat samaria quoniam

Hic ia ponitur promulgatio divine
[illegible] post promulgationem divine iusticie et
[illegible] contra tempus q̄ iste
propheta [illegible] decem tribus, et
dicit pereat [illegible] propheta non [illegible]
[illegible] samaria metro
[illegible] in regno [illegible] quia ad amaritudinem
i. ad amaram vindictam, concitavit deum suum

[illegible] cultum ydolatrie [illegible] samariam velle
revelata est iniquitas [illegible] et malicia samarie
quia operati sunt mendacium in gladio pereat
[illegible] assiriorum parvuli eorum in terra allidantur
[illegible] et fete eius i. mulieres p̄gnantes
discindantur i. gladio dirumpantur in morte
et dicit glosa q̄ hoc omnia accidit illis tempore
captivitatis, quando sunt [illegible] in perpetuam captivitatem
sunt adducti, vel [illegible] fuisse impletum
tempore manaen, iii Re. xv. percussit manaen
tapsam et omnes qui erant in ea et [illegible]
noluerunt ei aperire et interfecit omnes
p̄gnantes eius et scidit eas [illegible] hic re
prehenditur [illegible] non corrigentes [illegible]
[illegible] pereat samaria [illegible] custodia, [illegible]
pereat quia multum peccat in subditis [illegible]
[illegible] custodi virum istum qui si [illegible] talis pe
rient in gladio divine iusticie Job xix. ultor
iniquitatis gladius est, et parvuli eorum i. sub
diti hic est minores et minores [illegible]
[illegible] omnes qui [illegible] in gladio
infantes eorum in gladio allidentur in
oculis eorum

Convertere israel

[illegible] divina iusticia in punitione peccatorum istorum
in fine agitur ponitur amicabilis admonicio
et ondit gratia divina [illegible] et [illegible]
[illegible] propheta invitat ad penitenciam [illegible]
ostendit [illegible] divine liberalitatis [illegible]
[illegible] et [illegible] invitat [illegible] penitentes
ibi, quis sapiens [illegible] per vias penitencie
ad dominum quia debetur timor [illegible]
deum cui debetur honor, [illegible] cui debetur
amor [illegible] convertimini ad me
et salvi eritis omnes fines terre, Eze. xviii.
[illegible] et agite penitenciam ab omnibus iniquitatibus
vestris et non erit vobis in ruinam iniquitas
[illegible] propheta [illegible] est [illegible]
penitencie et [illegible] est [illegible] evangelii
et [illegible] penitenciam agite
[illegible] vobis regnum celorum M. x.
[illegible] penitencie et credite [illegible] et [illegible]
decebat [illegible] figura [illegible] vitalis [illegible]
[illegible] et baptismus Johannis fuit quedam [illegible]
[illegible] de penitencia in adventu xp̄i [illegible]
[illegible] in iniquitate tua [illegible] statum [illegible]
[illegible] culpe et pene de culpa [illegible]
in impietate sua corruet impius, de [illegible]
[illegible] qui decepit [illegible] in via mala
in interitu suo corruet, [illegible] causa
debemus [illegible] quia [illegible]
nos [illegible] [illegible] et
[illegible] benignissime suscipit [illegible]
[illegible] ad me dicit dominus et ego suscipiam
te

et quia periculosum est ab eo elongari
nam dicitur in psalmo qui elongant se a te peribunt
quia corruisti in iniquitate tua id est expulisti
a gratia per iniquitatem tuam. psalmus xxxvii conturbabit
ea iniquitatis sua et corruet. Tollite vobiscum
verba scilicet confessionis peccati et laudis divine,
non dicit vitulos quia in nova lege omnia
illa sacrificia veteris legis quo ad umbram
cessaverunt [illegible] apparuerunt. De istis
verbis dicitur Job vii: non parcam ori meo
loquar in tribulatione spiritus mei. Et nota dicit
vobiscum, id est cum hoc quod convertimini ad dominum per
dicta verba necesse est ipsa ex profunditate
cordis emanare, scilicet ut non solum sint verba
oris sed et cordis, ne dicatur illud de vobis
Ysaie xxix: populus hic labiis me hono-
rat cor autem eorum longe est a me. Et etiam
quia dicit vobiscum, id est ne fiat divisio
deo et dyabolo sicut [illegible] medio, scilicet quod sit cor
medio, et ideo deo solum, ne dicatur vobis illud
Jeremie xii: prope es tu ori eorum et lon-
ge a renibus eorum. Et convertimini scilicet corde
et spiritu. Johelis ii: convertimini ad me
toto corde vestro in ieiunio. Ad dominum scilicet
a quo per iniquitatem corruisti. Et dicite ei
voce deprecando omnem aufer iniquitatem id est peccata
et reliquias peccatorum per sacramenta eius qui abstu-
lit a nobis peccata. Nam per baptismum abstulit
originale peccatum et per penitentiam aufert cotidie
actuale. Johannis i: ecce agnus dei ecce
qui tollit peccata mundi. Et accipe bonum scilicet con-
fessionem peccatorum et gratiarum actiones, quod tol-
le iniquitatem ut tibi sit acceptum bonum [illegible]
quod in nobis operaris. Nam nisi mala nostra
tuleris bonum quod tibi offeramus habere non
possumus. Psalmus cxviii: declinate a me ma-
ligni et scrutabor. Et reddemus vitulos [labiorum nostrorum]
id est laudes et gratiarum actiones. Hebreorum xiii: offe-
ramus hostiam laudis semper deo id est laudes
confitentium [illegible] in ore vituli sa-
crificantur [illegible] sunt laudes et gratiarum actio-
nes. In die sacrificium deo spiritus contribula-
tus. Et satis est apta [illegible] d'cessa-
tione legalium quia sacrificio vitulorum
debet succedere sacrificium laudis. Assur
non salvabit nos id est decetero non fugiemus
ad Assur pro auxilio. Super equum non ascen-
demus id est ad egyptios non curremus pro auxilio
ubi erat multitudo equorum. Ysaie xxxi: ve
qui descendunt in egyptum ad auxilium
in equis [illegible] te in pressuris non revertemus

ad auxilium [illegible], sed dominum, sicut fecerunt
[illegible] tempore ecclesia et nunc
qui in pressuris recurrunt ad dominum auxilium
et liberantur. Unde legitur de sancto Basilio
quod cum ad [illegible] et ipsi preces, deus sus-
citatur Mercurium iam diu per mortem occisum
qui interfecit Julianum apostatam magnum
persecutorem ecclesie. Nec dicemus ultra dii
nostri opera manuum nostrarum id est ultra ydola
non colemus quod in adventu Christi deleta est
ydolatria. Quia eius qui in te est misere-
beris pupilli vel pupilli id est in te confiden-
tium non negabis veniam, et bene dicit pupilli
quia deum patrem amiserat, scilicet non habebat
patrem proprium et matrem ecclesiam.

Sanabo

In ista parte propheta ponit
divine misericordie liberalitatem, dicit ergo ex
persona christi: Sanabo contritiones eorum id est dimittam pecca-
ta vere penitentibus, ipse est enim quasi ypocras
qui sanat omnes infirmitates nostras, et hoc
est quod dicitur Jeremie iii: convertimini filii revertentes
et sanabo aversiones vestras id est peccata que fa-
ciunt aversionem a deo. Et diligam eos spontanee id est
non suis meritis sed mea gratia sola et bonitate
et ita causa dilectionis nostre addita est bonitas
dei. I Johannis iv: diligamus deum quoniam ipse prior di-
lexit nos. Quia aversus est furor meus [illegible]
[illegible] ab eis [illegible]
et per mortem christi placatus est deus
pater et sic et filius [illegible]. Et
ero quasi ros Israel id est refrigerans in estu peccati
[illegible] obviat ardori vehementi simi-
liter efficiet [illegible] fecundans virginem [illegible]
[illegible] descendit et fecundat [illegible]
sicut de filio [illegible] in [illegible]
que rorem petebat Ysaie xlv: rorate celi
desuper. Et Israel id est ecclesia cui deus reve-
lavit secreta sua. Johannis xv: vos [illegible]
nomine tuo [illegible] Germinabit sicut lilium id est mul-
tiplicabitur in puritate vite [illegible]
[illegible] et [illegible] sicut lilium [illegible]
germinabit. Et erumpet id est roborabitur et
efficacis virtus [illegible]
se radix eius id est [illegible] qui sunt radix
ecclesie, ut ipsa radix [illegible]
apostoli et predicatores ecclesie [illegible]
[illegible] ibunt rami eius id est fideles multipli-
cabuntur [illegible] in virtutem. Et erit
quasi oliva id est fructifera [illegible]
[illegible] liquores ut ipsa arbor semper in vi-
rore manet gloria eius scilicet christi, quia ipsius
viredo numquam deficiet. Et odor eius ut
libani id est diffundetur ipsius fama bona

diffundetur per universum orbem sicut dicit apostolus
ad corinthios. bonus odor sumus in omni loco
canticorum. odor vestimentorum tuorum sicut odor
thuris quod velit dicere secundum glosam spiritualia sancta christi
et ipsius apostolorum erunt aliis in exemplum

Convertentur sedentes secundum quosdam securitas

sine principio per christum eodem sensu dicitur convertentur
sed addunt sedentes in umbra eius id est in
protectione christi, et erunt sedentes id est quiesce-
tes sub protectione de ista umbra dicit cantica
in. sub umbra eius quem desideraveram
sedi. vivent id est vita eterna et que concepte fuerunt
tritico id est ex susceptione digna corporis christi sub specie
tritici et tritico panis. jo. vi. si quis man-
ducaverit ex hoc pane vivet in eternum, et
durat sicut panis vivet in eternum, et
sic debet exponi patet quia jonathan filius
iosie qui fecit missam calduum loco
sic vivent tritico sustulit ... vivificabunt
mortui, quia christus et eius fideles nove
...multos mortuos suscitaverunt et ger-
minabunt id est multiplicabuntur in virtuosis
operibus quasi vinea id est producunt fructus
dulcedinis et iocunditatis spiritualis, unde
christus dicit jo. xv. ego sum vitis vera et vos
palmites, memoriale eius id est delecta-
bitur deus in operibus eorum, que ex fide
devotionis procedunt, effraim quod dicet
quid mihi ultra ydola id est maniabitis ea
... qui ea assiriis
et forte ea aliis nationibus colebant
ydola predicantibus apostolis crediderunt
in nomine Jesu christi et abiecerunt ydola, ego
exaudiam. tamquam misericors pater. unde psalmista
ego dominus exaudiam eos deus israel non
derelinquam eos, et dirigam eum id est in via salu-
tis ducere eum faciam ego ut abietem vi-
rentem, quia faciam eum abietem sub qua videt
in quo nota securitatis et confidentia quia
habitabunt confidenter absque ullo timore
ex me fructus tuus inventus est glo. id est
novi et veteris testamenti observatio processit
ex meo dono **Quis sapiens**
secundum admirationem propheta pauci credentium
quia propheta sancta prudenter prophetia, paucitatem
contemptorum respiciens non contemptorum et
illa admiratur cum tanta opera mira-
culosa operata inter eos fiant. dicit quis sapiens
sed in effectu id est sic sapiens qui est sa-
pere bonum et cavere malum. et intelliget ista
intelligens, glo. que in prophetia continent
... paui, et sciet hec sed que dicta
sunt, ... in pe quis sapiens et custo-
diet hec et intelliget misericordias domini, quia
recte sunt vie domini id est mandata novi
et veteris testamenti et iusti ambulabunt

in eis id est soli iustificati per fidem christi in-
telligent et opere implebunt, prevaricato-
res vero id est iudei et heretici et filii ...
tum in lege peccant et per legem quoque
punientur, corruent in eis, id est non habe-
bunt ... intellectum quia in malivolam
animam non introibit sapientia nec habitabit
in corpore subdito peccatis, et ita nec opere
implebunt ... sic enim impletur
quod dicit glo. id est lux in cecis sed posita est
in regione viventium et in resurrectione
iustorum, vel glo. in hiis viis non am-
bulat nisi qui gratiam dei habet et a quo
aufertur velamen quod erat super faciem moy-
si, et qui dicit cum david revela oculos
meos et considerabo mirabilia de lege tua.
sic vere ambulat ut inveniat
christum, hic per gratiam et tandem in futuro
per gloriam, quod nobis concedat dominus christus. gre.

Finit osee in nomine domini Jesu christi.

qui vivunt loca

Verbum domini. Iste liber in quo Jo
hel propheta sua prophetia sunt
ex tempore plagarum dimittit cum ministerijs
eius, postquam causa rerum
sunt plurimi divide in duas
partes scilicet in prohemium et tractatum, tractatus
ibi Residuum eruce, prohemium potest
2 ta scilicet auctore scilicet cum dicit ad Johel
que describit expresso nomine et genere, cum
dicit filium Fatuel, et quod materia libri
1 cum dicit verbum domini, tercio exhortacio
ad audiendum ibi Audite etc., dicit ergo
i. verbum scilicet increatum, domini id est patris ab
eterno genitum, Joh. primo In principio erat
verbum, quod factum est, glossa Jeronimi non quod
se factum, sed cum ad quem fit semper deus, sicut
in psalmo, factus est michi in salutem, sic
ergo factum est verbum id est locutum est
verbum ad prophetam scilicet ad Johel, vel sic
verbum domini id est tota prophetia sequens factum
est id est revelatum est Job iiii. ad me
revelatum est dictum est verbum absconditum
quasi furtive suscepit auris mea venas
susurri eius, filium Fatuel, quarto
et fuit propheta, quia sic dicitur in principio
Osee et habetur ex glossa, quod patres vel anti
qua prophetarum quorum nomina ponuntur in ti
tulis prophetiarum, fuit prophete, quamvis
eorum prophetie non fuisset conscripte,
et secundum Jeronimum a lxx interpretibus batuel
vocatus, sed cum batuel in hebreo non
dicitur sonet nichil, ut Fatuel legamus
quod interpretatur latine ut apperiens deus
in quo notatur quod divina apperire et latere
sue sapientie est aperire alicui spiritum
prophetie vel verbum dei filius Johel id est inci
piens, quia qui incipiente cogitat
per humilitatem crescet in perfectionem, Audi
te id est percipite aure cordis, quia scriptura
quam dicit Audite non ad preceptorum cordis
refertur, Matthei xiii. qui habet aures au
diendi audiat, Ysa. l. mystica que
dicturus sum, Senes id est sapientes. Job
xii. in antiquis est sapientia et in multo
tempore prudentia, vel senes spiritua
les et perfecti, et in etate sunt, Sap
iiii. etas senectutis vita immaculata
et auribus percipite id est auditu cordis
omnes habitatores terre id est ecclesie qui spe

in terris ponitis si non potestis audire
spiritualia saltem auribus corporis percipite sta
le spiritum, sicut Ysa. i. Audite celi auribus perci
pite terra, Habet istud Luc. / ul nos /und. n / si
apparuerit cum peruz et hasta in milibus
Israel, ystud scilicet tragice quod sequitur in te
in diebus vestris scilicet presentium, aut in diebus
patrum vestrorum, id est precedentium sacerdotum suorum recep
tum, nulla etas meminit quod dicturus
sum nec vestri patres viderunt tales maiores
tamen scilicet sicut fuit quando maius tales fuit
est in Israel ex eo quo ascenderunt patres
vestri de Egypto usque in presens tempus, Sed contra
hoc videtur Exo. x. de locustis inductis super
terram Egypti et sederunt in universis finibus
eorum, innumerabiles, quales ante illud tempus non
fuerant nec postea futuras sunt, Respondeo hoc intelligi
tur scilicet quod in Ysrael locuste fuerunt plures
et maiores quam iste tamen plage hic ponite
scilicet eruca bruco locusta rubigine sed sup
te sunt maiores, et sic intelligendum est
dicit propheta, quia quatuor tales pestes sibi invicem
sibi succedentes non fuerant temporibus patrum,
Sed potius quod hic propheta loquitur figuraliter
ut postea patebit, super hoc filijs vestris
narrate id est hanc prophetiam in memoria tenea
tis et per successores recolenda sit quia
bona narranda sunt posteris ad imitationem
eam, et mala ut fugiant Judith viii.
et nunc fratres vos qui estis presbiteri in populo
dei ex vobis pendet anima illorum ad eloquium
vestrum corda eorum erigite, ut memores
sint quia temptati sunt patres nostri ut proba
rentur, si vere colerent deum suum, memores
debent esse quomodo abraham pater noster temp
tatus est, Vel aliter Johel sic dicitur quod interpretatur
incipiens, et hoc timore domini, a quo
incipit homo proficere quia inicium sapientie timor
domini, ecce sunt interpretatur domini descensus et sunt
humilitate et ad tales fit verbum domini Ysa. Ixvi.
ad quem respiciam nisi ad pauperculum et
contritum spiritu et trementem sermones meos, talis
meretur dici Fatuel id est aperiens deus id est cui
deus aperit gratiam, ubi supra Sap. x. sapientia
aperuit os mutorum
hic incipit tractatus Residuum
in quo propheta incipit narrare sua miracula
et dividitur in tres partes, in quarum prima ponitur
quindecim desolationes, in secunda exhortatio
ad penitentiam ibi Nunc ergo convertimini ad me
in secundo c., et tercio consolatio penitentibus
ibi zelatus est dominus terram suam c. Secunda
prima adhuc dividitur quia primo ponuntur prophete,
secundo monet alios ut faciant eodem ibi

factum est

et ... cognoscimus mala ...

mor

canite tuba in syon c. ii, dicit residuum
eruce / etc. sed ut quantum ad res gesta
et ad sensum litteralem sic quod terra iudee nascencia
sic ter fuerat sumite vastata / et ex
hoc secuta est fames quam predixerat
heliseus durans septem annis / et ex
hoc patet quod iste pestes non fuerunt eodem anno
sed diversis / glosa tamen dicit hec tangunt
quatuor pestes a regibus iiii regnorum
iudeis illatas / per erucam significantur assirii
et caldei qui captivaverunt iudeos
iiii reg. penultimo et ultimo et ii paralipomenon ultimo
eruca autem est vermis qui nascitur ex olei
bus et prima pestis ortum habuit ex ha
bundancia temporalium / unde ysa. xxxix ecce
dies venient et auferentur tibi omnia
que in domo tua sunt / et que thesau
rizaverunt patres tui / amos iiii omnia
vinea et fructeta vestra comedet eruca / re
siduum quod eruce id est caldeis sive persis et
caldeorum sive assyriorum, comedet lo
custa, et per hoc significatur clades illata a me
dis et persis, qui sublato regno calde
orum iudeos habuerunt captivos sicut in
... permittente tempore ex ducibus ebubus
cum zorobabel sunt reversi, de quo i esdre
vii residuum locuste comedit bruchus /
per hoc significatur macedones / et maxime anti
ochus et epiphanes alexandri succes
sores. bruchus vocatur fetus locuste /
antequam habeat alas / et tunc significat macedones,
quia more bruchi sedebat in iudea
anthiochus / et omnia relinquens porro
residuum devorat / residuum bruchi co
medit rubigo. rubigo est quod tenet / et
fruges nostras vastat paulatim ita specie
super calamum viride vertitur in rubo
rem rubeus colores, et per hoc significatur romani
scilicet titus et vespasianus / qui sicut dicit glosa
totam iudeam penitus vastaverunt / et sub
versis urbibus templum dei succenderunt
et omnem populum fame gladio et cap
tivitate absumpserunt / hec igitur sunt
4 regna que vastaverunt iudeam, hec
iiii cornua que ventilaverunt iudeam /
zach. i / hec etiam sunt quatuor quadrige egre
dientes de medio montium zach. vi isti
sunt quatuor venti celi qui egrediuntur
ut stent coram dominatore universe terre.
zach. vi. Vel eruca est superbia que
nascitur in viridi oleo id est in temporalium
habundancia. ysa. v. ... super
super essera, locusta volans in manus
ytra super ... ... ve
... ... volutus

celi etc. per bruchum qui dicitur est fessum
accidia, vii et paralitico contractus ad ... ra
bigo latens tamen cordibus est invidia / rad
... putredo ossium invidia. Item ... rubigo
Vel sic brevius ... per erucam nota libi
per locustam inanem gloriam, per bruchum inglu
viem, ventris per rubiginem iram, exulta
damat libidinem sed unde exurgunt in
superbia / de superbia venit in ingluvie
de nimia comestione et ebrietate in
iram et furorem / et per ea sequitur mag
nitudo cladis commate etc. dicit exper
gisci- / ebrii id est considerate statum vestrum qui
estis peccatis repleti, ysa. ... vide vias tuas
in valle quid feceris ... leonis expli
cavis vias tuas / et flete scilicet pe
nam temporalem, et ululate scilicet penam eter
nam que exigentibus peccatis cum ululatu sus
tinebitis ysa. lxv. servi mei lauda
bunt pro exultacione cordis et vos clama
bitis pro dolore cordis et pro contricione spiritus
ululabitis / omnes qui bibitis vinum id est vestra
mala ... ... in dulce
dine id est in iocunditate vini mellis / dulcia
sunt verba dum sunt et mel de labiis
meretricis distillat / quia periit id est peribit tempo
re penitus per futuro / ab ore vestro, ista dul
cedo et delectacio vestra / vel id sancte periit
sunt qui non cognoverit deum in prosperis
cogantur cognoscere in adversis / et qui
divicijs abusi sunt per penuriam cogan
tur ad virtutes redire / sed glosa pre
notatis ... passionibus, monet
ut iacentes surgant a vicijs et fletibus
penitencie dei iudicium impetrent / et liberentur
a captivitate demonum / Gens enim
ascendit super terram meam et ... iuxta hanc partem post predictam figuratam
destructionem terre iudeorum / et primo de
scribit destructores / a fortitudine et multitudine
et crudelitate / deinde post destructionem ... ...
/ gens enim ascendit id est ascendet ad
terram que terra montuosa erat et loquitur
de futuro per preteritum propter certitudinem prophetie
super terram meam id est iudeam que specialiter di
cebatur terra dei quia ibi vigebat cultus
divinus, quia ista ascendet super dicta
regna / ier. v. ecce adducam super vos
de longinquo domus israel gentem robustam in
quibus humana industria non potest
resistere / ier. v. ecce adducam super vos de
longinquo domus israel gentem robus
tam / et post, pharetra eius quasi sepul
crum patens universi fortes / et come
det segetes tuas, et immerabitur ...

que ultimo loco ponitur per locustas, quia eodem
modo bruti comedit locusta / talis gens
fuit assiriorum caldeorum grecorum et romanorum
ut patet exposito de quibus est dictum Sophonie.
multiplicati sunt super locustas et non est numerus
in omnibus dentes eius ut dentes leo-
nis, et non crudelitatis / quos comma-
ioret et molares eius ut catuli leo-
nis, id est crudelitas quo commoveret
Jere. vi. ecce populus venit de terra aquilonis et gens
magna consurget a finibus terre sagittam
et scutum arripiet crudelis est, et non
miserebitur. et postea subditur destructo
populi iudaici / posuit scilicet hec gens vineam
meam in desertum ad literam, quia nunc
regnum pugnam despoliat vineas /
et cetera arbores, magis hic loquitur
de destructione populi, quam de egypto egyp-
to eduxit deus vineam meam id est populum
israel quem eduxi de terra egypti de quo
ys. v. vinea domini domus israel est, in
desertum quia de terra sua sustulit iudeos
et fecit eos desertum a cultu domini Jere.
v. sicut dereliquistis me in terra vestra sic
servietis diis alienis, in terra non vestra
et ficum meam id est civitates multas in
quibus habundat magis dilectio bonorum
decorticavit id est destruxit et cetera iiij Reg.
Anno xiiij regis Sedechie, ascendit rex
Sennacherib rex assiriorum ad univer-
sas civitates iuda munitas et cepit eas
Jere. v. comedet vineam tuam et ficum
tuam, conteret urbes munitas tuas in quibus
habebas fiduciam, nudans spoliavit eam
multis bonis eorum diripiendo quosdam
captivando quosdam interficiendo Jere. v.
comedet segetes tuas et panem tuum
devorabit / filios tuos et filias tuas
comedet et vineam tuam et ficum tuam
et hoc est quod subditur et proiecit scilicet interficiendo
ii. paralipomenon ultimo adduxit super eos regem
caldeorum et interfecit iuvenes eorum
gladio non est misertus adolescentis et
virginis et senis nec decrepiti sed omnes
tradidit in manibus eius, albi id est al-
bi facti sunt rami eius, in quo notatur
durior captivitas ys. 32. consummata est
vindemia, collectio ultra non veniet
Allegorice hec glosa / terra Dei est humana
anima / Ezechiel xviij sicut anima patris
ita anima filii mea est, gens id est demon
ascendit per eam id est conatur ut ipsam ascen-
dere / huius gentis sunt dentes leonis
quia rugiens querit quem devoret
i. petri v catulus leonis est dogma

hereticorum, hec gens si ascendit super nos
statim in desertum ponit vineam id est cor saepe de quo
dicitur exire vinum spiritualis iocunditatis
quod letificat et ficum multa decorticat ne
habeamus dulcedinem spiritus sancti, nec sufficit
huic genti ista nisi virtutes despoliet
et quidquid vitale fuit interficiat et ut
omnem virorem consumpto albi et mortui re-
maneant rami scilicet boni actus et cetera
Plange quasi virgo
ponit magnam cladem quam minatur, quantum ad
cessationem spiritualium que per planctum ante
significantur et dividitur in duas partes sequentes
propheta inducit alios ad planctum, deinde
ponit suum, ibi ad te domine clamabo
primo adhuc in duas quia primo inducit populum
ad planctum deinde sacerdotes, ibi accin-
gite vos et plangite sacerdotes, et in prima
parte ponit rationem planctus, secundo subiungit
occasionem illius planctus dicit scilicet plange
iudea quasi virgo glosa sicut iuvencula
sponsa amittens sponsum flore iuventutis
pubescente et subditur modus accincta
sacco id est cilicio, super virum scilicet amissum pube-
tatis sue, hic ponitur per pro et plurimum vehe-
mentia doloris innuitur iij regum xxj.
cum audisset achab sermones istos scidit
vestimenta sua et operuit cilicio carnem suam
ieiunavit quoque et dormivit in sacco, unde dicit
glosa, sic talis sponsa accingitur sacco
et ploratu ita hortatur propheta civitates ut
plus ploret de amissione sponsi cui postquam
que amisit eo quod idola coluerunt
in egypto sicut hec plebs virgo in patriarchis
et prophetis virginitate mentis et cultu
dei et postea per ydola adultera facta est
et subditur causa ipsius planctus cum dicit periit
sacrificium scilicet de animalibus et libatio scilicet de humidis
et hec sunt acceptabilia de domo domini, id est de templo
unde glosa dicit vastatis agris vineis per
gentes, que in quo dicitur animalibus significatur
cessat sacrificium scilicet de solidioribus que fiebant
ut ordeo frumento carne / et libatio que
est de liquidis ut vino et oleo quibus
ablatis luxerunt sacerdotes quia non offere-
bant ea de quorum decimis vivebant
et hoc accidit tempore Sedechie regis quando est
destructum templum et vasa eius translata
ta erant in babilonem / osee in sede principe et sine
bunt filii israel sine rege et sine sacrificio
et sine altari, et ministri domini id est altaris,
scilicet cessante sacrificio, et oblatione decima
martyrum ... clamoris pas-
torum et ululatus optimatum gregis quia
vastavit dominus pascua eorum depopula-
ta est id est vastata est ab hostibus
regio

ysti per regionem videlicet terram meam alieni
devorant et desolabitur sicut in vastitate
hostili. hoc est hominum. i. terra privata est
fructibus et secundum metaphoram sicut dicit sidere
que habundat fructu. Ysaie xxiiii. luxit
terra et infirmabitur omnis qui habitat
in ea. Et iste ysaias xxxiii. luxit et elanguit
terra et infirmata est quia devastatum
est triticum i. ablatum ab eis. et confu-
sum est vinum quia id quod eos poterat confor-
tare esse videbatur vel dulcia confringebat.
elanguit oleum. i. defecit et languit.
sicut solet fieri in hieme vastacionibus
terrarum. confusi sunt agricole. scilicet frustrati
spe sui laboris. Jeremie xiiii. confusi sunt
agricole operuerunt capita sua. ululate
vinitores i. cultores vinearum super
frumento et ordeo glossa. quia deo pre-
mium tenent fruges messionis
et vindemie venit hiems gentes et
tulerunt omnia unde debent vivere et ipsos
fame et gladio perdiderunt et hoc est quod
subditur quia periit messis agri. vinea i. que
que hominibus solet gignere [illegible]
Jeremie posset videlicet hec omnia contigisse
pro lamentatione comparato passionibus
que ierusalem fame et gladio vastata
a romanis et omne gaudium et omnia
regalia deseruerunt. mistice est dicitur ecclesia
bona doctrina instituta peccatoribus a sponsis
fuerint separata post ibi sacrificium quia
iustitia nunquam erigere sit tantum sacrifici
id est quo in pace sacrificium deo spiritus contribu-
latus cor contritum et liberatur i. vinum quod leti-
ficat cor hominis. et hec habundante ini-
quitate doctores ecclesie quasi cultores vi-
nee dolent virtutes deficere et vicia cre-
scere. quia deficit triticum fidei et vinum
spiritualis intelligencie et oleum misericordie et
ordeum simplicis vel observancie litteralis
que vastant eos contra super dicta
scilicet libidine. nunc glossa veniunt singu-
li et cum diuina plangunt ulis
ecclesia ut consolationem a deo accipiat
et non solum vastati erant in bonis mo-
bilibus sed fructu sed etiam immobilibus sicut ar-
bores vinea subditur vinea confusa i. calca-
ta est ubi hostium et ficus elanguit
i. marcida facta est ad modum languentis
malogranatum et est arbor media-
nalis cuius poma rubea et cetera ut
dicitur amara et dicitur malogranatum eo quod
fructus eius multa grana habeat et pal-
ma dicitur quod in pace iustus ut palma flo-
rebit et malum dicitur quod eius
malum ut ligna silvarum et omnia ligna
agri i. fructifera et infructifera
aruerunt Jeremie in singulis quod loquor

de frumento vino et ordeo et vino
et oleo ligna fructuosa et infructuosa
vastante locusta consumpta sunt et ideo
hec omnia ut gaudium confusum est a filiis homi-
num. Jeremie v. comedet segetes tuas et panem
tuum devorabit filios tuos et filias tuas
comedet gregem tuum et armenta tua
et comedet vineam tuam et ficum tuam.
quia confusum est i. turbatum et sublatum
sive annichilatum est gaudium a filiis
hominum i. iudeis unde dicit glossa sicut id est post
Jeremie in ordinis sepe fit dei providencia
ut qui non cognoverunt eum in prosperis
cognoscant in adversis et qui diuiciis
male usi sunt ad vicia et virtutes pe-
nuria corrigantur. ysaie xxvi. domine
in angustia requisierunt te et cetera.
Accingite vos sacerdotes [illegible]
[illegible] ad planctum [illegible]
[illegible] induat sacerdotes [illegible]
Accingite glossa sacco et cetera in signum
humiliacionis coram deo ysaie xxxii. accin-
gite lumbos vestros super ubera plangite
super regione desiderabili et plangite glossa
non ficte sed puro corde sacerdotes scilicet mi-
nores ministri scilicet maiores scilicet alta-
ri et cetera glossa prius monet sacerdotes
ad planctum ut sicut ipsi peccantibus
peccata prius ita peniteat ipsis penite-
tibus. Jeremie [illegible] glossa sacerdotes qui co-
medunt pascha domini accingant baltheo
castitatis et sint lumbi vestri pre-
cincti et lucerne ardentes peccatores quos
remordet consciencia ululent ut plangant
sua et populi delicta. Jeremie xxv. ululate
pastores et clamate et aspergite vos
cinere optimates gregis ingredimini
scilicet in templum quia solebant valere coram
deo planctum effundere templum ingredi
Jeremie xxxvii. de et factum est cum audis-
set rex ezechias scidit vestimenta sua et
involutus est sacco et intravit in domum
domini cubate ministri dei mei i. per-
severate in planctu. q. d. si vultis pla-
tum aliquid impetrare debetis in planctu
perseverare et tunc subditur causam illius
planctus quia interiit i. peribit de domo
dei vestri sacrificium et libatio. Deinde cum
sanctificate ieiunium i. disponite vos ad ab-
stinenciam carnalis et ad bona opera glossa
enim aliter non sufficit accipere ieiunium
purum nisi ieiunium aliis bonis operibus co-
oruetur et nisi abstineatur a criminibus
illicitis Jeremie in ordinibus si omne ieiunium
deo placet minus dicit sanctificate ieiunium
Jeremie xlvii. nolite ieiunare usque ad hanc
diem sicut vocate cetum i. synodum con-
gregate senes scilicet moribus supra mi-
etas senectus vita inmaculata

et omnes habitatores terre, i. in peccatores ut
ex parte minorem impetrent veniam clementia
sup. ex. audite hec senes et auribus perci-
pite omnes habitatores terre in domum dei
vestri, i. in templum ubi presbiteri deputati ad
dominum, sicut modo fit in ecclesia de quo iii° R.
viii. Si quis cognoverit plagam cordis
sui et expanderit manus suas in
domo hac tu exaudies. Non quod ieiu-
nium est utile ad primo ad veniam impetran-
dam ut patet de ninivitis qui ieiuna-
verunt et veniam consecuti sunt Ione iii°. Item de
achab qui ieiunavit et dormivit in sacco
et unde dominus ad heliam dixit nunquid vidi-
sti achab humiliatum coram me, non in-
ducam malum in diebus suis iii° Regum xxi.
Secundo ad penam vitandam ex. in hester
que ieiunavit et intravit ad regem
et revocata sententia lata contra iudeos ut
hester vii. Tertio valet ad culpam expel-
lendam Matthei xvii. hoc genus demoniorum non
eicitur nisi in ieiunio et oratione. Quarto ad
iudicia conservanda sicut ieiunavit daniel
et socii eius ne inquinarentur cibis
regis dan. i. Quinto ad victoriam asse-
quendam ut patet de iudith et iudeis
judic. xx. quod alie tribus pugnantes contra tribum
beniamin non potuerunt obtinere sed ieiu-
ne... Sexto ad gratiam et illuminationem
cordis optinendam sicut ieiunavit daniel
ut ei fierent visiones dan. x. et apostoli
ieiunaverunt et sic datus fuit eis spiritus sanctus
act. xiii. Clamate scilicet omnes simul ad dominum,
et ponit modum clamandi a a a tertio pro-
pter plures iniquitates quia commiserunt in peccato
idolatrie una est contra preceptum dei, alia est
in iustitia sui, tertia est abusio creature
de quo ezech. xxx. iniquitatem, iniquitatem, iniquitatem
ponam eam. In hebreo tamen est vna dictio
et sonat sicut alfa et est interiectio do-
lentis vel ... interiectio ... et sic
... glosa ... apponit ... heu, scilicet
heu mihi heu mihi heu mihi, et subdit
causam plangendi, quia prope est dies domini
i. venire dies scilicet iudicii generalis vel
captivitatis iudeorum de quo sophonie i°.
iuxta est dies domini iuxta et velox
nimis, et ideo propheta monebat clamare
ad dominum ut saltem temperaret rigorem
sue iustitie et quasi vastitas, hoc
est expressivum vastitatis, a potente
i. a deo a quo omnia dispensantur. Veniet
Ysa. xiii. Ululate quia prope est dies domini
quasi vastitas a deo, nunquid non coram oculis
vestris i. in presentia vestra alimenta per-
erunt scilicet quibus vivere debuistis, scilicet in
... ante oculos ... alimenta que

... fructus de manibus auferuntur de
domo domini dei nostri scilicet letitia et exultatio
tanto magis quia ibi non offertur sacrificium
et ideo levite non cantabant cantica le-
ticie sed magis lamentationes quia mutata erat
hec ... gloria ... alimenta est et letitia
illa quorum deus venter est defecit in sua
superbia et ydolatria et neglecta venit
et ubi vita fuit, computruerunt iumenta
in stercore suo i. ita attenuata sunt ... fa-
me que iumenta que iumenta non possunt
... se et ita computrescunt intus ...
... computrescere facta ...
iudea et israel i. ubi super quibus ... erant
demolita i. destructa sunt horrea i. loca
in quibus ... dissipate sunt apo-
thece i. celaria, apotheca dicitur repositio-
rium et sunt loca in quibus ponuntur res pro
victu ... confusum est triticum, de vastata
est ... apothece sunt sedes
... que ... scilicet fuit dicta
... quid ingemuit
iumentum ...
armenta ...
et sic ...
... et subdit causam quia
non est pascua eis, quia omnia virentia
eis erant ... herba
defecit ...
...
et ...
...

Ad te domine clamabo, quando propheta ex-
citavit ad planctum hic ad clamandum ad
dominum in persona sua et dicit ... quia
... clamor ... ibi ...
... Ad te domine qui
es liberator in tribulacione ... non est
... absque me deus ... et
salvans non est preter me, clamabo scilicet
corde ... in toto corde ... et hic
... subdit causam clamoris
quia ignis ...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
... quasi area

luceat. sicut terra nimis ardore fessa desiderat
quasi fauces hyme et ymbre desiderare
se suspexerunt ad te. super aquas, quod ex-
ponit remedium quia in exsiccasti fontes
aquarum et hec fuit iusta pena, ut quia
dereliquerunt fontem aque vive dominum, ip-
si careant fontibus aquarum materialium, et ignis
id est inimica adusta caloris [illegible] tempestas per
plurima devorat speciosa deserti id est dulcia
pascua agri sicut dicit [illegible] sicut c. j.

Canite tuba [illegible] posuit quinque
... ad convocandum [illegible] invitatione
ad comitandum [illegible] et de interitu [illegible]
in [illegible] invitatio ad conveniendum, in se-
cundo quod ibi convenient omnes, et in tertio
[illegible] quid clamandum, ubi quia venit
dies. dicit ergo Canite tuba id est manifeste
annunciate populo qui est in civitate, indicat
[illegible] est modo loquendi in prophetis
[illegible] lxiii. quasi tuba exalta vocem tuam et annuncia
populo meo scelera eius. in Syon
ubi est locus eminentior et [illegible] pulsatum
et vocem [illegible] credat [illegible] de cantu [illegible] sub
dicit ululate id est [illegible] clamate [illegible]
in monte sancto meo id est in templo quod in sancti-
tate [illegible] Osee v. clangite buccina in
gabaa tuba in rama, ululate in beth
aven conturbentur id est sic clamate ut
conturbentur id est tremant omnes habitatores terre
id est indeterminate omnes populi qui
[illegible] dei ut ipse tuba exaltet
vocem suam ut ad strepitum clamoris et
[illegible] conturbentur [illegible] 3.2.
obstupescite [illegible] et conturbamini co-
[illegible] et confundimini!

Quia venit dies [illegible]
et [illegible] scilicet ultio domini!
[illegible] et terre [illegible]
[illegible] dies tenebrarum [illegible] ergo
quia venit dies domini id est tempus domine ulcio-
nis captivitatis [illegible] iudicii
[illegible] ve desiderantibus
diem domini [illegible] non differet dies
[illegible] magis id est dies tenebrarum
id est calamitatis et miseriarum [illegible]
maxime habuit locum [illegible] destructione
templi per caldeos et [illegible] et in
tempore [illegible] quando antiochus
posuit ydolum in templo dei [illegible]
dies nubis [illegible] et caliginis [illegible]
[illegible] per
caldeos, dies nubis [illegible]
[illegible] opposuisti
nubem ne transeat oratio [illegible] ad [illegible]
[illegible] et turbinis id est impetus hostili
[illegible] turbo magnus egredietur a fi-
nitatibus terre et [illegible]
illa [illegible] ista [illegible] referre ad
dampnatos quibus caligo tenebrarum
[illegible] dies iste [illegible]

dies iudicii [illegible] finis eorum que est te-
nebrarum et caliginis [illegible]
[illegible] et status [illegible] morte [illegible]
[illegible] habet [illegible] solis [illegible] dei [illegible] quia
dampnati non sentient liberationem [illegible]
[illegible] magni [illegible]
rapietur ad gehennam [illegible] et [illegible]
[illegible] et in huius [illegible] leti
sunt [illegible] tenebrosi temporis
et dierum multorum qui tunc venerunt na-
[illegible] ieremie xxx. ecce
[illegible] domini turbo furor egrediens
procella ruens in capite impiorum conquiescet
[illegible] illata [illegible]
stante [illegible] hostibus [illegible] quasi mane
id est manifeste et publice expansum
super montes [illegible] clari-
[illegible] sicut veniet [illegible]
[illegible] super montes [illegible] et in
hoc [illegible] sicut cum ma-
ne [illegible] sol [illegible] lucescere
et diffundere [illegible] montes sic
[illegible] super [illegible] veniet [illegible]
[illegible] et [illegible]
non potuit resistere [illegible] ecce ego
adducam super vos gentem de longinquo
gentem robustam et [illegible]
[illegible] sequitur [illegible] fortes
[illegible] non fuit [illegible] lyra [illegible]
[illegible] in aliqua [illegible]
[illegible] assyriorum in [illegible]
[illegible] in [illegible] dolorem
plus [illegible] regnum [illegible]
[illegible] et 2. machabeorum
[illegible] potestate [illegible] regnum
[illegible] quia sicut ferrum
domat [illegible] regnum [illegible] domat
alia regna [illegible] non fuit
[illegible] assyriis [illegible]
[illegible] regibus [illegible]
[illegible] generationis [illegible] usque
ad alexandrum qui [illegible] regnavit super
totam greciam et [illegible] usque [illegible]
[illegible] ante faciem eius id est in
adventu [illegible] ignis vorans id est co-
[illegible] et [illegible]
flamma id est [illegible] multum [illegible]
et maior [illegible] caldeorum et [illegible] quod
quia quidem [illegible] flam-
ma [illegible] quasi ortus volupta-
tis [illegible] terra [illegible] eum [illegible]
[illegible] sic [illegible] reple-
[illegible] sicut terra [illegible] repleta
erat omnibus bonis [illegible]
[illegible] bona [illegible] aquarum et fonti-

terre sicut uineti orti uinearum in quibus fuit
et malagranata nascebantur olei et mellis.
et post eum solitudo deserti, id est quasi attingit
in nichil redigetur et familia sicut in Ie-
remia suo diminuetur terra uastata.
Ieremie xii: dederunt portionem meam desiderabilem
in desertum solitudinis, posuerunt eam in dis-
sipacionem. neque est qui effugiat propter
velocitatem persequencium, ut supra dicitur glossa. non
effugit Sedechias et principes eius, et com-
prehensi sunt ab exercitu Nabuchodonosor et occi-
si sunt principes eius, et ipse orbatus lumine transla-
tus est in Babilonem. Quasi aspectus equo-
rum, id est ferocium, aspectus eorum, id est sicut aspectum
equorum qui habet aspectum ferocem et sic
notatur ferocitas eorum, Ieremie ultimo: adduxit
[illegible] super eos regem Caldeorum et interfecit
iuuenes eorum gladio, non est misertus
adolescentis, virginis et senis nec de-
crepiti. quasi equites sic current, id est pe-
dites eorum sic velociter festinabunt ad
interficiendum quasi essent equites. sicut sonitus
quadrigarum, scilicet erit sonitus eorum quando
[illegible] deuicerit eos. super capita
montium exilient, id est ad excelsa con-
scendent. sicut [illegible] sonitus flamme
ignis deuorantis stipulam, id est terror eorum
deuicerit eos deiciet eos sicut flamma
ignis deuorat stipulam, quia causabatur
ex multitudine ad [illegible] et ex fragore
armorum velud [illegible] fortis preparatus ad pre-
lium, hoc loco verbum est expressiuum veritatis
id est certe nimius animo et armorum pre-
paratus qui venit ad prelium aduersus te
filia Syon. A facie eius, id est a presentia co-
ram ut ex solo aspectu cruciabuntur populi
et omnes vultus scilicet iudeorum redigentur
in ollam, id est in nigredinem olle que igni
apposita nigredinem et fuliginem contrahit
et sicut ex nimio terrore [illegible] in-
denigrata est super carbones facies eorum
et sicut [illegible] facies eorum sicut nigredo
olle. Sicut fortes current, id est agiles erunt
et non impedientur armorum onere, Trenorum
iiii: velociores fuerunt aquilis celi perse-
cutores nostri. quasi fortes viri bellato-
res, id est strenui et in arte bellandi
exercitati ascendent murum, scilicet Ierusalem
ad ipsius occupationem, [illegible] non portas
[illegible]. In glossa: cum Caldei venirent ad
portas Ierusalem unusquisque viam sibi [illegible]
venit ad murum ingrediendum faciens
sibi aditum in muro. Vir in viis
suis gradietur, id est ordinate procedent
et non declinabunt a semitis suis. In glossa
per distinctionem et ordinationem acierum se-
[illegible]

Margin (left): † exilient — [illegible marginal note]

tere sibi diuisos aditus in muro Ierusalem,
Ieremie lii: interrupta est ciuitas et
omnes viri bellatores nocte fugerunt. unus-
quisque fratrem suum non coarctabit, id est ita ordi-
nate ibunt quod in nullo se comprimant nec se [illegible]
[illegible], et talis est aptus ad [illegible]
bellandum, quia sic se inuicem non impe-
diunt. singuli in calle suo ambulabunt,
scilicet secundum dignitatem et locum suum progredientes.
Sed et per fenestras, id est si contingat eos adi-
tum habere per fenestras, cadent et non de-
molientur, id est non ledentur ex inde. Urbem
quia non est in ciuitate qui eis resistere pos-
sit, ut patet Ieremie ultimo: irrupta est ciuitas.
In muro current, id est de muro circumquaque
atque illuc discurrent. Domos, id est ambitum
domorum conscendent, scilicet de muro intra-
bunt quasi fur, scilicet ad predam capiendam et predan-
dum. In hebreo tamen habetur in atriis stabunt,
et utile non querent, id est non querent diuicias
plus sed interfectionem [illegible]. A facie eius, id est a presentia
exercitus contremuit terra, id est contremuerunt ha-
bitatores terre, quod est translati sunt in cap-
tiuitatem, glossa: [illegible] sic quod terra contre-
miscit et mutat habitatores locis suis,
de quo habetur iiii Regum ultimo, ubi dicitur quod re-
liquum vulgi transtulit Nabuzardan prin-
ceps militie et de pauperibus terre reliquit
vinitores et agricolas. moti sunt celi,
id est translati sunt maiores principes, sicut legitur
de Ioachym rege Iuda iiii Regum [illegible]
et de Sedechia ultimo. Sol, id est rex, et luna,
id est regina contenebrati sunt, id est immissi
in carcere [illegible] obtenebratus
est sol et luna non splendebit, iiii Regum [illegible]:
transtulit rex Babilonis Ioachim et ma-
trem eius et uxores in Babilonem.
et stelle, id est principes retraxerunt splen-
dorem suum, id est claritatem in [illegible]. Stelle enim
[illegible] stelle celi et splendor earum non
expandent lumen suum [illegible]
et sunt exposite ista [illegible] translati
in captiuitatem. Sol per motum celorum potest
intelligi angeli qui sunt deputati ad
custodiam diuersarum gentium, qui [illegible]
in pugna contra se pro gentibus sibi custo-
die deputatis, sicut patet Danielis [illegible]
gna est sine discordia. Sol et luna
obtenebrati sunt etc. per hoc significatur
[illegible] magna in hominibus [illegible] est
loquendo methaphorice sicut dicitur iocunda est
dies quando non sunt in ea turbationes. [illegible]
hominis. **Et dominus dedit uocem suam**
[illegible] super [illegible] hostium
et crudelitatis [illegible] hoc competit a for-
tiori [illegible] hostes [illegible] quod deus
habet virtute [illegible] et ipsa impugnante

Margin (right): [illegible marginal notes]

Et dominus dedit vocem suam i. terrore intonuit ante exercitum suum quod est exercitus Caldeorum qui sunt exercitus [illegible] domini formidolosi et non est ipse in facie sua exercitus sui, digne exercitus quia movit [illegible] terra defendendo [illegible] divino, quia multa sunt castra eius, s. quia quilibet exercitum fuit magnus in multitudine et fortitudine vel hic incipiendo ad deum quia multa castra, quia angelorum et hominum eius, scilicet qui obediunt [illegible] contra castra dei [illegible] hec et homini, quia fortia et facientia verbum eius i. voluntatem dei [illegible] opus operatum [illegible] nullus potest resistere, nam [illegible] qui facit iudicium de eius quibus stabit et quibus [illegible] in die furoris eius, et propheta ostendit [illegible] mala que iudeos ventura [illegible] eos ad penitentiam, magnus enim dies domini i. dominice vindicte quia [illegible] in [illegible] magnus propter quod [illegible] vindicte inflicte et terribilis [illegible] iudeis, de quo supra c. clamate [illegible] a a a quia prope est dies domini [illegible] vel quia maior est dies ista [illegible] plus eius dies [illegible] et quis poterit sustinere eum [illegible] captivitatem et afflictionem [illegible] iudeis potest sustinere [illegible] pene [illegible] et [illegible] et [illegible] apparuit in civitatem et templi destructione, per caldeos [illegible] per romanos [illegible] vel dies domini ista tenebre et non lux quia [illegible] fugiat [illegible] a facie leonis et occurrat ei ursus et ingrediatur domum et mordeat eum coluber etc.

Nunc ergo [illegible] postquam [illegible] in precedentibus propheta predixit multa mala iudeis, hic invitat eos ad penitentiam, ut predicta mala possint evadere, et dividitur in duas partes, [illegible] cum hortatur in prima [illegible], secundo monet ut alios hortentur, ibi canite tuba, in prima parte ut magis eos alliciat, ad penitentiam, ostendit magnitudinem divine misericordie, et [illegible] consequenter docet quomodo se disponere debeat, dicit ergo [illegible] ergo s. propheta comminatione dicit dominus, cum est obediendum quia ad ipsius obedientiam sequitur benedictio et ad inobedientiam sequitur maledictio [illegible] in [illegible] homo benedictionem et male[dictionem] benedictionem si obedieritis mandatis dei vestri, maledictionem si non audieritis. Convertimini ad me, per penitentiam ne pereatis, quoniam [illegible] vobis [illegible] si penitentiam egerit gens ista a malo suo, agam et ego penitentiam super malo quod cogitavi ut facerem.

ei in toto corde vestro i. voluntate et intentione gratie non solum in [illegible] sed toto intellectu et voluntate et operatione [illegible] glossa aperte corda vestra confessione, quia qui [illegible] sua peccata et [illegible] sponte [illegible] sunt [illegible] de ista integritate dicitur in [illegible] [illegible] laudetis in duas partes, si dominus est sequimini eum, in ieiunio [illegible] ut in [illegible] [illegible] beati qui esuriunt quia saturabuntur, et fletu scilicet ut [illegible] beati qui lugent [illegible] et planctu ut [illegible] et per [illegible] [illegible] cordis per quam [illegible] ad deum clamatur, et scindite corda vestra scilicet ut nullum peccatum mortale sit ibi [illegible] ut cogitationes removeatis, et non vestimenta vestra [illegible] iudei [illegible] in [illegible] [illegible] vestimenta ut patet [illegible] iob et de paulo et barnaba actuum [illegible] scissio [illegible] sine scissione cordis, et demum ut habeant fiduciam de [illegible] ostendit magnitudinem divine misericordie, dicit et convertimini qui per peccatum recessistis, ad dominum qui potest deum [illegible] vos [illegible] peccata fecerit [illegible] glossa ne desperetis si peccata magna habetis quia maior est misericordia dei qui dixit nolo mortem peccatoris sed penitentiam, quia benignus scilicet in [illegible] et peccatores allicit ad penitentiam [illegible] ignorans quia benignitas dei te ad penitentiam adducit, et misericors est in [illegible] suscipiendo [illegible] cum adhuc longe esset vidit filium pater suus et misericordia motus est et [illegible] super collum suum, patiens expectando conversionem peccatoris [illegible] an divitias bonitatis eius et patientie et longanimitatis contempnis, multe misericordie in remittendo culpam et [illegible] gratiam [illegible] magnitudo illius sit et misericordia eius cum ipso et prestabilis super malitia, glossa i. prestans [illegible] post penitentiam de malitia, scilicet malum in bonum [illegible] omnia [illegible] in bonum, nota quod dicit in toto corde [illegible] quatuor sunt affectiones cordis dolor gaudium spes et timor, toto ergo corde ad deum convertitur qui dolet [illegible] de eo quod deum offendit, in nullo gaudet nisi in deo [illegible] nichil metuit nisi ipsum, [illegible] nisi ipsum, [illegible] totum [illegible] [illegible] quia totum [illegible] [illegible] quia [illegible] mala [illegible] dicit dominus [illegible] gaudentes [illegible] no[ta] no[ta] no[ta]

ingaudet Ioh. xvi. videbo vos et gaudebit
cor vestrum / gaudentes erunt ... gau-
dio spiritus cum petro / currentes
non offendit Prov. iiii. currens non habebit
offendiculum / non offendentes apostolo
dicit / .i. Cor. x. sine offensione estote [illegible]
dati / comprehendentes tenent / ipsa
li ingaudii et leticiam obtinebunt
tenentes non amittunt / causam ex[illegible]
remissionem enim ut dimittam [illegible]
Et quia profundi sapientie dei nemo penetrare
potest / sed sepius magnam misericordiam ostendat / ne tamen
ex nimia confidentia presumat / et penitere negligat propheta subiungit, dicens: Quis scit si convertatur. Sic ab
ira domini / quasi dicens: nescit, licet possit
aliquid coniecturari, et ista vox est
prophete ignorantis secreta dei / non [illegible]
spiritus sanctus revelat cordibus prophetarum
et magis et minus / et ideo aliquid
per eos dicit an [illegible] sit penales futuras
quod licet sit certi / quod illis revelatio sit
a deo tamen adhuc quedam ignorant, utrum
sit prophetia predestinationis que semper
impletur vel prophetia comminationis que
pro penitentia impeditur / sicut Ionas dixit:
adhuc xl. dies et Ninive subvertetur
tamen ideo ignorat quod hoc esset impediendum
per penitentiam [illegible] sit et iste propheta
de plagis super positis ignorabat, et
ideo dicit ubi hic: quis scit si convertatur, vel quis
cognovit sensum domini, et ignoscat deus
peccatis nostris, et ideo agenda est penitentia /
Ion. iii. quis scit si convertatur et ignoscat
deus et revertatur a furore sue ire
et non peribimus / et relinquet post se
.i. post suum flagellum et vindictam
benedictionem .i. remissionem peccatorum / quasi dicat
neque certi sumus utrum velit ignoscere,
ante flagellum, neque post flagellum,
quia quandoque dominus in nobis flagella
vertit non dimittit, Ier. xxiii.
dabo vos in obprobrium sempiternum,
et ignominiam sempiternam que nunquam
oblivione delebitur, sacrificium .i. penitentiam
que debet benedictionem, ut sibi possimus
digne offerre sacrificium / quod est de
solidis / et libamen quod est de liquidis
[illegible] ... sacrificium et libamen domino
deo nostro dominus [illegible] que debet [illegible]
[illegible] maiestate / quod deo que
debemus [illegible] / nostro
que [illegible] bonitate / Za. viii.
et erit sicut eratis maledictio in
gentibus domus iuda et domus ysrael

sic salvabo vos et eritis benedictio [illegible]
Canite tuba [illegible] hortatur ad penitentiam
in persona ipsa / et dicit
in [illegible] quia propheta [illegible] solo hortatur alios
ad predicandum penitentiam [illegible] rite
et ut predicatio sit efficacior [illegible]
dicit sic: canite .i. publice predicate penitentiam
tuba .i. clara et alta voce quia tuba est
[illegible] ad tubandum / quasi dicere, quod alios [illegible] vos [illegible]
neatis in syon ubi erat locus eminentissimus / quia [illegible] regis palacium ubi rex
et principes frequenter veniebant / de ista
predicatione dicit Ys. lviii. quasi tuba exalta
vocem tuam, et hec ibi fiebat in
syon hec hodie in ecclesia / sanctificate ieiunium
bona voluntate et [illegible] vocate
cetum .i. synodum / ut [illegible] qui
solet fieri congregatio [illegible] dicebant
[illegible] solempnitatis [illegible] in lege [illegible]
septem [illegible] congregabatur [illegible]
[illegible] in distributione pauperum / ut [illegible] Leu. xxiii. et Deut. xvi.
congregate populum .i. minores ad ieiunium [illegible] modum penitentie, sanctificate ecclesiam
.i. mediante [illegible] in ecclesia, et [illegible]
[illegible] sanctificatio in ecclesia
ut nullus sit in ea [illegible]
[illegible] / quia modicum fermentum totam massam corrumpit / Ro. [illegible] quod dicit sanctificate
ieiunium quod non omne ieiunium est acceptum deo
[illegible] non dixit propheta sanctificate
[illegible] ieiunium sit sanctificatum / primo requiritur
ut peccata mortalia dimittantur in figura
[illegible] primo baptizatus est et deinde intravit
desertum et ieiunavit ut patet Luc. iiii. / Secundo
quod sit bona intentio [illegible] sola voluntas placendi
deo, [illegible] dicitur [illegible] est ieiunium
[illegible] / Tertio requiritur ut fugiamus [illegible] strepitum et [illegible] appetitum
et hoc [illegible] desertum in quo [illegible] ieiunavit
[illegible] / Quarto ut strenue pugnemus
[illegible] temptationes dyabolicas, quia [illegible]
[illegible] impugnat quem videt operibus
penitentie insistere, unde postquam ieiunasset voluit
temptari a dyabolo / Quintum est ut mereamur
[illegible] in ieiunio et hoc [illegible]
quia angeli ministrabant ei, coadunate
.i. ad sanctificandum [illegible] eligite, senes
[illegible] et [illegible] ut [illegible]
[illegible] et doctrina Iob xii. In antiquis est
sapientia / congregate parvulos et
sugentes ubera / ut [illegible] et [illegible]
[illegible] placet [illegible] glosa
nulla etas [illegible] quia [illegible]
est [illegible] infantibus [illegible]
[illegible] actuali tenetur originali

mo[illegible]
Ion. [illegible]
coadunata

egrediatur de cubili suo sponsus, et sponsa de thalamo suo, id est sponsus et sponsa sint in castitate tempore penitentie quia, ut dicitur Eccl. iii, tempus amplexandi et tempus longe fieri ab amplexibus. Sed
super hunc locum dicit glossa [illegible] non
sunt castitatis et loquitur de coniugatis, unde
Eccl. iii: est tempus amplexandi et tempus
est longe fieri ab amplexibus. Et
demum ut se sit [illegible] [illegible]
sacerdotes eorum orabunt. Inter vestibulum, id est porticum
templi et altare, scilicet holocausti, plorabunt, scilicet ut precibus lacrimosis obtineant
sibi et populo veniam. Sacerdotes qui debent
flere cum flentibus et alios ad fletum movere,
ministri Domini, quia ipsis specialiter ministerium
Dei fuit commissum, ministri, Aaron et filii
eius constituti super cultum sacerdotii. Ex-
necesse qui accessit moriatur et dant
formam orandi cum dicitur: Et dicent, scilicet orando,
Parce Domine, scilicet culpe, parce populo tuo, scilicet
[illegible] quam demeruit per culpam, et ne
des hereditatem tuam, id est populum electum, de quo Deut. [illegible]:
Domine Deus ne disperdas populum tuum et hereditatem
tuam quam redemisti in magnitudine tua, in
opprobrium, glossa: vel ut serviat gentibus. [illegible]
[illegible] nos in opprobrium populus novum tantum.
Ut dominentur eis nationes, id est gentes, scilicet [illegible]
[illegible] que supra dicta [illegible] eruca locusta
[illegible] bruco et rubigine, ex quibus patet ut dicitur
[illegible] quod Iohel non solum prophetavit terre
destructionem per erucam locustam, scilicet et captivi-
tatem per [illegible] [illegible] patet quia e-
[illegible] non habet dominium super homines,
nec vastat illis [illegible] [illegible]
subditi dominio alienigenarum. Quare
dicunt in gentibus, id est quare permittis dici populis
derisorie: Ubi est Deus eorum, vastatis
enim iudeis gentes deridebant eos dicentes:
ubi est Deus vester qui vos non liberat.
[illegible] est [illegible] que dominus parcit, [illegible]
est oratio, sicut Moyses orando placavit Deum,
et petrus pro [illegible] [illegible]. [illegible]
recordatio passionis Christi [illegible] [illegible]
[illegible] poma [illegible] meum in nubibus
et recordabor federis mei, arcus iste
est Dei filius qui nos reconciliavit
Deo patri per mortem suam. Tertium est humi-
liatio [illegible] [illegible] achab iii Reg. xxi, et de
[illegible] Iacob [illegible] est opera
[illegible] [illegible] [illegible] Iacob filius
suis [illegible] in summitate [illegible] optimis terre
fructibus et ferte viro munera. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] placabitis.
Zelatus est Dominus terram suam [illegible] [illegible]
in hac prophetia, post exhortationem ad penitentiam,
promittit consolationem penitentibus, et di-
viditur in tres partes, quia primo promittit prosperitatem
temporalem, secundo spiritualem ibi, post hec effundam,
et in tertia parte promittit vindictam de inimicis
ibi, quia ecce in diebus, capitulo iii. Dicitur ergo
[illegible] [illegible] [illegible] promissio [illegible] [illegible]
[illegible] ibi, et vocavit, dicit: Zelatus est, et
est duplex, scilicet zelo amoris correptivi
[illegible] [illegible] zelus divinus [illegible] hoc: terram suam, id est populum suum, in glossa dicitur volens corripiendo
et flagellando Deus populum suum, sed postea
placatus penitentia eorum pepercit populo suo.
Et pepercit populo suo desistendo ab
affligendo, Abacuc iii: cum iratus fueris misericordie
recordaberis, et dicitur ideo: sunt exaudi-
endo. Et dixit populo suo, scilicet per prophetam [illegible]
ipse dixit, et sic fuit mandatum [illegible] glossa
[illegible] agete penitentiam [illegible] pareret Deus, ut
eos sua visione dignos faceret, et hic
[illegible] [illegible] fieri in celum. Ecce ego
mittam vobis frumentum [illegible] [illegible] [illegible]
supra [illegible] [illegible] que vastatum est [illegible]
et vinum [illegible] [illegible] [illegible] confusum est
vinum, et oleum [illegible] [illegible] [illegible] est ela-
guit oleum. Et replebimini eo, id est in
habundantia habebitis, [illegible] [illegible] confluent
ad bona domini super frumento vino et o-
leo et fetu pecorum et armentorum, et ita
dicit [illegible] [illegible] post [illegible] famem que fuit
tempore Ioram [illegible] [illegible] est abundantia
[illegible] [illegible] que cum [illegible] fuerat,
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
zei [illegible] fuit in iudea fame [illegible]
tatis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
spiritualiter, unde frumentum mittit dominus
cum auget in nobis fidem qua [illegible] sus-
tentatur et vivit sicut corpus frumento.
Abacuc ii: Iustus autem ex sua fide vivit,
et ipsa confortat cor hominis sicut panis in [illegible]
panis cor hominis confirmat, et i Io. v:
[illegible] est victoria que vincit mundum fides
nostra. Sed vinum mittit quando spe letos
efficit, [illegible] est vinum [illegible] [illegible] et vinum
letificat cor hominis, Ro. xii: spe gaude-
tes. Oleum mittit quando caritatem [illegible] [illegible]
[illegible] sicut oleum supat omnes liquores,
sic caritas preciosior est ceteris virtutibus,
i Cor. xiii: maior horum caritas. Et non
dabo vobis [illegible] in ista parte ponitur secunda
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
promissio [illegible] [illegible] causa [illegible]
[illegible] liberabo ab hostibus, vel et cum quo
ab [illegible] [illegible] dicit: Et non dabo vos ultra
opprobrium in gentibus, id est captivitati gentium
[illegible] et iudei sumunt argumentum [illegible]
[illegible] non fuit messias, quia ipso veni-
ente sic liberandos de captivitate, sed [illegible]
[illegible] [illegible] non dicit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et ultra non venit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultra
ibi non dicit [illegible] sed longum spatium
temporis quia postea veniebat [illegible]
ut patet [illegible] [illegible] [illegible] ad Iacob

dixit autem neque ultra vocaberis Ja-
cob. Genesis xxxii. cum tamen postea vocabatur
Jacob, sicut Genesis xlvi. Ysaie ii. non levabit
gens contra gentem gladium nec exercebuntur
ultra ad prelium, sicut ultra non dicit eternitate
sed longam duracionem temporis, quia in adventu
Christi fuit magna pax per totum orbem, propterea
modicum et eum qui ab aquilone est abscondit. Glossa: qui est ab aqui-
lone id est Assyriorum scilicet Sennacherib
Jeremie i: ab aquilone pandetur omne malum
et figuraliter per locustas. Vel glossa: non aquilo
solis austro solet locustas adducere
non enim ex frigore veniunt, sed ex ca-
lore. Sed quia de Assiriis per similitudinem locusta-
rum loquebatur, aquilonem inpo-
suit ut nomen locustarum. Sed Assyri-
os et Caldeos intelligimus. Et expellam eum in ter-
ram inviam. Haymo dicit: quidam quod hic alluditur
regi Assyriorum qui tempore Ezechie
regis fugit confusus de Judea. iiii Regum xix.
Ysaia xxxvii: sic dicit Dominus de rege
Assyriorum in via qua venit per eam
revertetur et civitatem hanc non ingredietur.
Et expellam eum scilicet Sennacherib
in terram inviam et desertam, quia interfe-
cto exercitu ab angelo scilicet c.lxxxv milia
bellatorum fugit in terram suam per
loca deserta, sic in regione faciem eius
contra mare orientale, id est per partem
exercitus eius contra mare mortuum
ubi quinque civitates Sodome submerse
sunt. Et extremum id est extrema parte eius ad
mare novissimum id est mare occidentale
vel, ut dicit, quod erat tantus exercitus quod
extendebatur a mari mortuo usque ad mare
occidentale. Ita sancta habet expositio de lo-
custis et illis animalibus supradictis, scilicet
quia ista animalia nunquam debent intrare
in terram Judeorum. Et ascendet fetor eius
et ascendet putredo eius, quia quando
talia animalia moriuntur, in magna multitudine
consurgit magnus fetor et aer corrumpitur.
Quod dicit se fore ditissime in terra illa, et
ita videtur quidam quod non debet intelligi
ista littera de exercitu Sennacherib sed
de animalibus, quia tunc hostes nostri ...
Sennacherib corpora fuit sub ...
et vestibus innumerata, et sic operiuntur
non ascendit fetor. Sed sequitur littera dicit
quod dicit intelligi de ... exercitu, cum dicit
quia superbe egit, scilicet Sennacherib et
exercitus eius de cuius superbia iiii Regum xix:
superbia tua ascendit in aures
meas, et terra ... quod fuit egrediendo

de corporibus innumeratis fetidus erat.
Noli timere | Quia supra in fine
capituli primi comminatus est
terre vehementer quia fiet ruina
terre nascencium, hic e contrario promittit habun-
dantiam plurimarum rerum que fiunt terre
nascencia, et dicit indeclinabilis in prima mutat
ad gaudium in septima ... gaudii
ibi. Nolite timere animalia, dicit noli timere
terra confide scilicet id est terre promissionis intole(rabilis) ...
nisi ... nolite timere sicut incola ...
quam elegi. Exulta scilicet gaudio et letare
interius, quod contra quod supra i capitulo: ... exultacio et
exultacio, quia magnificavit Dominus ut
faceret, id est effectum glorie ut ...
munera multiplicet, que fiunt fame
et siti afflicta, sequitur, et solitudinem ... locus
nonnullis complent ... complanta-
reli ... ubi ... fecit Dominus ululate
... tunc: Nolite timere animalia regionis,
quod est ... i. ingemuerunt ...
... ... non solum
... hominibus sed et pecoribus ...
... quia germinaverunt speciosa de-
serti ... illud quod dicitur supra i: ignis
devoravit speciosa deserti, quia lignum
attulit fructum suum, contra quod dixit supra i
ligna agri aruerunt, ficus et vinea
dederunt virtutem suam, id est fructum in habundancia
contra quod ... vinea confusa et ficus elan-
guit. Et filii Syon id est habitatores Judee
qui ad litteram dicebantur filii Syon nomine
habitatores ab excellenciori parte terre. Ex-
ultate per devocionem non per dissolucionem et
letamini in Domino Deo vestro, id est in
aliis rebus ... est in Domino gau-
debo et exultabo in Deo Jesu meo. Quia
dedit, id est dabit pluviam, prophetice futuro doctorem
id est doctores ... postea ... ex quibus
venit ... , isti sunt doctores
... Esdras Neemias Zorobabel et
alii de quibus ... Esdre ... sicut ...
alios in ... iusticie ...
... ministratores eius ... loco ibi
gloria ... Jhesu ... Dominus ... est
... id est ... dicit exultate in Domino
quia non est letandum in carnalibus dele-
ctacionibus sicut faciunt gulosi et luxurio-
si quia ... sunt ... plerumque
quorum finis interitus et ... ad ...
divites in deliciis ... mortuus est.
... in ... voluptas ... dives ... non
... et ... dicite
... stulte hac nocte animam tuam ...
... non ... honoribus quorum ...
... qui ...

no habet consortium et .i. agarsa in glad
honiis peccatorum et vinis in dno
hodie exultat et letat. ps exultate
iusti in dnoo / Et exaltata est ex
ultac in dno dat spe esse exultacionis
p ad 18 annos gaudens etate stare fil
in solac aut fr fratres spat. Ifs tarde co
fert spale auditu. ps. xv. cor gaudens
exhilarat faciem in merore ad deiec
spus ut te dyabolus devincit. Ysa. xxx.
in tympanis et cytharis et bellis pre
cipuis expugnabit eos dominus d' assyri
et .i. reg. iiii. audientes philistei vocem
clangoris dixerunt ve nobis **Et des**
cendere / in ista parte ponit
causa habundancie et pro
pria habundancie ibi et implebuntur. Dicit et
descendere faciet / dnus ad vos ymbre
matutinum] glosa qui te vel qua messis
serotinum] qui te vel gra messis
tollitur set coniste s glo. ymber ma
tutinus est fides / serotinus est opus op
pus. sive imber, i. aux. fra ciat selus
p corrosionem eruce locuste bruci et
rubiginis. i. fundabit bonis / Zach
conforcabo domum iuda p / erut
sic sicut qua non p iecant eos / et imple
buntur aree frumento. i. non solum habe
bunt, nutrire, s. est in hamudam mag
q. qe b. d. demolita sit horrea et
redundabunt torcularia vini et olei p hoc copia
mag designat / ut et alias possit
pberet etc. supra est. p. cp. de dis
sipate sit apothece et t. augustum
reddendum ipsis in tpe suo et p plus
bundancia erit. exaltabit lignum. ig feta
sunt ex fructibus etiam lignorum habunda
pro et ole. copia fuit habunda
cia / Et reddam vobis annos quos co
medit locusta brucus et rubigo
96 i. pro quot annis famem sustinuistis p tot
itera annos duplicabo fructus /
[illegible] que a deo [illegible]
sit tredimus [illegible] / et felicite [illegible]
nouis frugibus expensata [illegible] locu
sta et bruchus rubigo et eruca [illegible]
serat annis [illegible] implet
fortitudo mea magna .i. illa corrosio et
vastatio fuit ostensio mee fortitudinis
[illegible] manifesti [illegible]
[illegible] ut [illegible] paulatim [illegible]
ymo fortitudo misi in vos ad puni
tionem, Je. xxv. assumam [illegible]
[illegible] et nabuchodonosor seruum
meum regem babilonis dabo / et addu
cam eos super terram istam / Et comedetis ves
centes / ad saturitatem et saturabimini
[illegible]
[illegible] alimenta Je. xxxi. inebriabo

[illegible] / et [illegible] saturabo / et
laudabitis nomen domini dei vestri qui fecit vo
biscum mirabilia. [illegible] qui fecit vobiscum mirabilia
Juxta domum / in desperatione sua [illegible] et
qui [illegible] ps. [illegible]
tanta inopia [illegible] et non confundetur
sed confusione [illegible] xxxiiii. 6
audiens [illegible] ut custodias
[illegible] mandata eius faciet te excelsio
rem cunctis gentibus que versantur in terra
populus meus [illegible] in sempiternum
[illegible] Ysa. xlv. israel salvatus e
in dno salute eterna non confundemini
neque erubescetis in seculum seculi et hic se[m]per
[illegible] usque
ad iubileum [illegible]
p multos annos et [illegible]
[illegible] cognoscetis me
[illegible] quia
in medio israel ego sum. p [illegible]
[illegible] Sophonias. iii. exulta et lauda
filia syon quia in medio tui [illegible]
Zacharias [illegible] in medio tui ait dominus
et hec [illegible] illorum [illegible]
[illegible] posse [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] et sic in medio
eorum [illegible]
[illegible] ex toto corde [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et ego dominus [illegible] ad pro
tegendum deus vester [illegible]
Je. xxx. salvabo te de terra longinqua
de terra longinqua et semen tuum de terra
captivitatis eorum et revertetur iacob et [illegible]
[illegible] bonis et non est
amplius i. non est [illegible]
[illegible] ego primus et
novissimus et absque me non est deus et
non confundetur populus meus sed confusione
captivitatis. Ezech. xxxiiii. neque portabunt
ultra obprobria gentium / et [illegible]
non [illegible] amplius [illegible]
gentium et [illegible] non [illegible] porta
bis et gentem tuam non amittes amplius.
Et erit post hec capitulum
tertium, [illegible]
[illegible]
[illegible] bonorum
spiritualium in isto [illegible] et [illegible] in duas
[illegible]
[illegible] impedimenti ibi [illegible]
[illegible] bona
[illegible] ibi
ibi et prophetabunt [illegible]
[illegible] et super servos meos
[illegible] effundam spiritum meum i. intelligentiam

qui fecit vobiscum
[illegible] in sempiternum
[illegible]
[illegible]

sed est qui est spiritus sanctus. Ieremie xxxi°: dabo legem meam in visceribus eorum et in corde eorum scribam eam. Super omnem carnem, id est super omnes populos, et istam partem prophetie quidam expositores referunt ad tempus gratie [illegible] et [illegible] referunt eam ad tempus messie, sic quod sensus est dominus quod in tempore illo dabit habundanter spiritum prophetie, et [illegible] quod dominus misit veterem legem et novam, quia antiquis promittebat bona temporalia, ysaie: si volueritis et audieritis me bona terre comedetis; nova vero lex promittit spiritualia, mathei: penitentiam agite, appropinquabit vobis regnum celorum. Et quod ista littera referenda est ad novam legem patet, quia beatus petrus, qui forte numquam noverat litteram, alioquin prophetie, post acceptionem spiritus sancti illuminatus allegat istam litteram esse impletam in missione spiritus sancti ad litteram, actuum secundo. Et ergo secundum meliores expositores, et est post hec, id est post tempora veteris legis. Super omnem carnem, id est super omne genus hominum cuius cor erit tenerum ad modum carnis, scilicet non obstinatum et induratum, et sic dicitur ezechielis xxxvi°: auferam cor lapideum de carne vestra et dabo vobis cor carneum, id est dispositum pro devotione ad gratiam spiritus sancti, quales corda erant apostolorum et aliorum discipulorum, vel super omnem carnem, id est super iudeos et gentiles, quod indutum est vi [illegible] quia deus non est distinctio iudei et greci, nam idem dominus omnium in omnibus qui invocant eum. Et prophetabunt filii, id est accipient spiritum, scilicet in die penthecostes, ad prophetandum vel laudandum deum. Filii vestri et filie vestre, scilicet iudeorum, et hec accepta sunt, actuum primo et ii° erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus et maria matre ihesu, et statim subdit de spiritu sancto descensu super apostolos die penthecostes, et de filiabus patet actuum xxi° capitulo: autem philippo quatuor filie erant prophetantes, et per hoc donum habuerunt intelligentiam legis, lucas ultimo: tunc aperuit eis sensum ut intelligerent scripturas. Senes, id est provecte vel etatis sive perfecti. Somnia somniabunt, id est sola gratia effusionis spiritus sancti, effecti fidei et salutis gratiam, prophetabunt. Et iuvenes vestri, id est recentes, visiones videbunt, id est intelligent. Sed et super servos meos et ancillas meas, qui recipiunt spiritum timoris quem caritas mittet foras, in diebus illis, id est tempore christi, effundam spiritum meum, scilicet ut iam timore servili sed amore operentur voluntatem meam, ezechielis xxxvi°: spiritum meum ponam in medio vestri, iohannis xv°: iam non dicam vos servos sed amicos meos.

vivat et faciat ut in preceptis meis ambuletis et iudicia mea custodiatis.

Et dabo prodigia secundum litteram ista littera de reditu captivitatis babilonice, et hec sequuntur impedimenta [illegible] quod melius prout habetur dicitur est quod petrus allegat istam litteram iam esse impletam in datione spiritus sancti quo ad primam partem. In hac ergo parte ponit alia implenda circa secundum adventum christi scilicet ad iudicium, quamvis sint quidam expositores qui referunt ea ad primum adventum christi, sed primum ut videtur hic litteraliter quod christo ascendente in celum angeli apostolis apparentes denuntiaverunt eis adventum christi ad iudicium dicentes: hic ihesus qui assumptus est a vobis sic veniet, scilicet ad iudicium, prius expositum [illegible] actuum primo, datio vero spiritus sancti fuit manifestata ad docendum quod post glorificationem christi, iohannis vii°: nondum fuit spiritus datus quia ihesus nondum fuerat glorificatus. Et ideo post ascensionem christi in celum denuntiaverunt adventum eius ad iudicium, sic propheta premunitiat futuram missionem spiritus sancti, in signis visibilibus datam, denuntiat tempus futuri iudicii. Et etiam [illegible] precedentia futurum iudicium, scilicet [illegible], ibi quia [illegible]. Et ergo dabo prodigia in celo et quo ad primum adventum christi prodigia data sunt in celo, quia tempore nativitatis christi nova stella visa est et tempore passionis quando sol obscuratus est, unde videt [illegible] in cruce, et in terra, quia ea moriente contremuit, quod solito motu petre scisse sunt et monumenta. Sanguinem, glossa: quia iam mortuo christo latus est latum et continuo manavit sanguis et aqua profluxit. Et ignem, id est spiritum sanctum in specie [illegible], et vaporem fumi, quia significat compunctionem lacrimarum [illegible] corde [illegible] apostolis et aliis fidelibus, actuum ii°. Sed secundum ad secundum adventum christi ista prodigia erunt [illegible] adventum christi ad iudicium preambula, de quibus est [illegible] [illegible] et erunt signa in sole et luna et stellis, et fient tremendis sanguine, id est effusio sanguinis erit per persecutionem antichristi in fideles quos [illegible] occidet innocentes, et ignem, scilicet conflagrationis qui precedit adventum iudicis, et concremabit huius combustibilia, et vaporem fumi, sicut quia comunitate generabitur vapor. Sol convertetur in tenebras, non sic vere sed secundum apparentiam, unde glossa: non quod mutatus in tenebras sed quia tenebras ab iudeo [illegible], et luna in sanguinem, quod [illegible] apparebat scilicet eodem tempore eclipsis [illegible]

antequam veniat dies domini [illegible] ad primum adventum
[illegible]
iudicii qui magis terribilis [illegible] ap-
parebit [illegible] et horribilis scilicet
peccatoribus [illegible] et hec est
dies domini quia vastitas veniet [illegible]
[illegible] allegat petrus allegat [illegible]
et manifestum quando [illegible]
[illegible] et erit [illegible]
liberatio fidelium [illegible] et erit scilicet ante
diem iudicii qui invocaverit scilicet corde
credendo et ore confitendo [illegible]
[illegible] ad iustitiam [illegible] confessio fit
ad salutem nomen domini salvus erit scilicet — pena
a [illegible] culpa et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et nomen domini [illegible]
[illegible] est et in monte [illegible]
erit salvatio [illegible]
[illegible] et [illegible]
passione christi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] salvatio
a persecutore [illegible]
[illegible] prophetia [illegible] iohel ut in [illegible]
[illegible]
et in residuis quos dominus [illegible]
[illegible] qui fraude [illegible]
[illegible] ad [illegible]

Cap. 3 — Quoniam ecce [illegible] consequenter [illegible]
[illegible] ponit [illegible]
iudicii loca et modum [illegible] quia ecce
in diebus illis [illegible]
[illegible] salvatio [illegible] et
in [illegible] iudicii in
[illegible] qui [illegible] fuerant
[illegible] et [illegible]
[illegible] ad fidem [illegible]
fiat [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible]
[illegible] iuda et [illegible]
[illegible]
[illegible] ad fidem [illegible]
et [illegible] fuit impletum [illegible]
omnes gentes [illegible] generale et
[illegible] in valle iosaphat [illegible]
[illegible] ad iudicium [illegible] est
[illegible] quia in valle que
est in latere montis oliveti [illegible]
[illegible] ad iudicium quia [illegible]
[illegible] in spatio [illegible] aeris [illegible]
descendet et apparebit in aere super
montem oliveti [illegible] ascendit in celum
et iudicandi [illegible] in [illegible] in
valle et [illegible]
veniet [illegible] ante
in celum et disceptabo ibi [illegible]
[illegible] tam bonis quam malis [illegible]
[illegible] iudicium esse iustum

[illegible] in gentibus [illegible]
[illegible] carne [illegible] tradidi
[illegible] angeli [illegible]
[illegible] super ipsos [illegible]
[illegible] que in [illegible] fideles
fecerunt eos captivando et torquendo
et super hereditatem meam [illegible] peccata
qua [illegible] dogmate suo [illegible]
[illegible] ne [illegible] populum tuum
et hereditatem tuam quam redemisti quos
dispersit in nationibus captivando et fu-
gando et terram meam scilicet [illegible]
diviserunt et [illegible] acceperunt [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] sacra doctrina [illegible]
que [illegible] fructum [illegible]
diviserunt [illegible] ad suum [illegible] — et [illegible] [illegible] [illegible] parte
[illegible] et posuerunt puerum [illegible]
in [illegible] in prostibulo [illegible]
[illegible] naturalia
in [illegible] et posuerunt puerum [illegible]
[illegible] quia [illegible] puer
vendebant et puellam [illegible] puellas
vendiderunt vino [illegible]
ut biberent [illegible] habebant vinum
et alia [illegible] nova [illegible]
[illegible] peccata [illegible] que fecerunt [illegible]
quibus [illegible] in die iudicii
[illegible]
amore [illegible]
[illegible] quia complacuit sibi et [illegible] — mor
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
+ Verum quid mihi [illegible]
[illegible] peccata multa mala [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] culpa [illegible]
[illegible]
ego suscitabo [illegible] verum quid mi-
hi et vobis tyrus et sydon [illegible]
ut [illegible] super mea [illegible]
[illegible] tyrus et sidon civitates ge-
que ntium [illegible] se philistiim habitan-
tibus in palestina sepe [illegible]
[illegible] et [illegible] palestinorum [illegible]
[illegible] et [illegible] lex et omnis galilea
alienigenarum et [illegible] galilea
[illegible] ve-
[illegible] de galilea [illegible]
[illegible] tyro
et sydone et repleta est galilea
alienigenis [illegible]
[illegible] iordanem galilee gentium galilea
[illegible] vicina tyro

et in terra neptalim, scilicet galilea circa tyberi-
adem, et terra zabulon. Numquid ultionem
vos reddetis michi, i. numquid competentem ultionem
de me persequemini pro nocumento in retributionem
alicuius mali quod gessi in vos, et ita
sit dicit glosa. Sicut deus in suis vestiri
et pasci et recipi dicitur, sic et affligi
et persecutionem pati. Et si ulciscimini
vos contra me, scilicet vindictam mala vobis
non habentes causam, quia terra mea
profuit vobis, quia ego habundantia erat hec
terra [illegible] supplebat indigentiam terrarum
ad mercimonia. Ezechielis xxvii. Iuda et
terra israel institores tui in frumento, primo
balsamum et oleum et resinam proposuerunt
frequenter in nundinis tuis. Et ergo sola
superbia que est in vobis fuit causa,
illius oppressionis. Ezechielis xxviii. In multitudine
negotiationis tua, multiplicasti fortitudinem,
et elevatum est cor tuum in robore
tuo, propterea dicit dominus eo quod elevatum
est cor tuum sicut cor dei, ideo adducam
super te alienos robustissimos
gentium. Cito velociter reddam vicissitudinem
vestram, i. penam debitam vobis super caput
vestrum. [illegible] tempus ultionis eius [illegible]
[illegible] ut ipse retribuet ei,
et hoc fuit factum quia post captivitatem iudeorum
[illegible] cito erat de istis civitatibus capti
et occisi multi. [illegible] designatur
[illegible] peccato de quo [illegible]
quod est in [illegible] tyrus interpretatur
angustia et sidon venatio, per quam
[illegible] angustiatur, [illegible] diu
comparatur [illegible] per sydonem
que interpretatur venatio [illegible] luxuria
qua [illegible] venatur, quem [illegible]
suas [illegible] non [illegible]
[illegible] quod non [illegible] luxuria
[illegible] [illegible] amalech ma-
te [illegible] que [illegible] venatrix [illegible]
per philisteos qui interpretatur casus [illegible]
[illegible] superbi qui tollitur in altum
ut lapsu gravior ruat [illegible] deiecisti
eos [illegible] [illegible]
quo [illegible] luxurie qui [illegible]
[illegible] deus ut [illegible] quod
[illegible] subdit [illegible] illorum [illegible]
argentum meum et aurum meum tulistis
[illegible] in destructione civitatis [illegible]
habuerunt [illegible] [illegible]
tyrum et sydonem possunt intelligi
[illegible] et romani [illegible] persecuti
sunt apostolos et martires christi, unde
dampnabuntur in die iudicii [illegible]

[illegible] [illegible] argentum et aurum tulerunt [illegible]
[illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]
argentum domini eloquium [illegible] spiritualis
intelligentie, et ad suos errores [illegible]
et [illegible] vendunt [illegible] et [illegible]
[illegible] ut longe sint a [illegible]
[illegible] [illegible] et desiderabilia mea
i. vasa templi [illegible] officiebant cultus
dei et pulcherrima i. deputata meo
cultui deputata, sicut erant candelabra
aurea, mensa propositionis aurea, duos
cherubin aureos et propitiatorium et
phialas et turibula aurea, intulistis
in delubra vestra i. ad templa ydolorum
et [illegible] non fecerunt tyrii et sydonii
sed caldei ut [illegible] tempore [illegible]
[illegible] et [illegible] hoc fuit factum
[illegible] refert hoc ad destructionem [illegible],
a romanis, et filios iuda et filios
ierusalem vendidistis filiis grecorum, addentes
scelera plura prioribus, ut longe fa-
ceretis eos a finibus suis, [illegible]
eo tempore filii iuda et [illegible] venditi
sunt filiis grecorum, ut [illegible] filii
suis et [illegible] capti [illegible]
est, et ego suscitabo de oppressione
[illegible] que est in [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] amisi [illegible] in terra
chaldeorum [illegible] et reducam eos
in terram [illegible] eos, hoc autem
fuit impletum tempore [illegible] qui [illegible]
iudeis [illegible] et [illegible]
misit [illegible] et [illegible] per totum [illegible]
[illegible], et hoc subdit in loco in quo vendi-
distis eos, loco in quo venditi sunt [illegible]
intelligi iudea [illegible] [illegible]
[illegible] venditi erant quia solebant
venire [illegible] [illegible]
[illegible] iudeam et emerunt
iudeos captos, et convertam retributionem
vestram in capud vestrum, scilicet penam vobis
reddam, et vendam filios vestros et filias
vestras in manibus filiorum iuda, quia
sicut vos vendidistis filios eorum et filias,
[illegible] factum est eorum, sic vicissitudo ipsos
vendet [illegible] suscitabo filios
tuos syon super filios tuos grecia,
et [illegible] quidam quod hoc fuit [illegible]
machabeorum qui iudea prevaluerunt
contra macedones et ipsos captivabant
et vendidabunt eos sabeis, saba e
regio [illegible] ethiopica [illegible] fuit regina
saba, de qua [illegible] genti longe que
[illegible] fuit [illegible] [illegible] vendi-
dabant eos genti que procul abest. Quia
dominus locutus est i. [illegible] hoc veniet

Iudei eo quod licet eos premittat sibi quod in
solitu(m) tempore congregetur, adeo et veniet
in ierusalem et dominus eis filias et filios
et filias terre romanorum tradituri ipse
rex, ut vendant eos nationibus
que victime sunt secundum sabeos genti lon-
gissime et multe aliorum regnum
inde (l. nidet) finibus sibi pollicet. et ante
in ierusalem et filios et filias et por-
tas gemeras valde destructas paratis
Clamate hoc Hic post secundum dictis
vero de hostibus
iudeorum tempore veteris testamenti quidam
autem dicunt quod post verbo tempore novi testamenti
et .n. licet exponit hoc de persecutione
autem qui violentia armorum conabitur
totis ad se traxisse cultum dei secunda thes.
ii. c. ostendens se tamquam sit deus
et secundum hoc dicit clamate hoc. i. clamabitis
vos apostoli mei ante hoc in gentibus ad
persecutorem fidelium, sanctificate bellum. i.
parate vos in bellum contra electos dei
suscitate robustos ut adherentes an-
tichristo persequuntur fideles ... ascen-
dant omnes viri bellatores sicut hac
videt quod omne studium suum ponet ad
persecutionem fidelium, in talis persecutio
fiet fidelium quibus ab inimicis non sint con-
cidite aratra vestra in gladios, et ligo-
nes in lanceas, i. dimittite agriculturas
et alias occupationes et adherere sicut
alii antichristo non solum maiores movent
sed fideles si et minores in subditi infir-
mus dicat quia ego fortis sum. i. non
se excusent impotentia aut quominus de-
beant ... adhereat antichristo in persecu-
tionem Iudei ut dicit quedam glosa dicunt
quod adveniunt post eorum et antea ierusalem
descendit de celo super gentes gog et
magog venite secundum quod iudeos in bello
quas dominus sermo hortatur ut dimissa
agricultura preparet se in bello contra
iudeos et exhibeant sibi auxilium contra
generum quibus dicit adhuc promittere parat
eo quod non iudei sunt qui sunt ibi interficient.
Erumpite gentes sicut impetuose et venient
omnes gentes de circuitu sicut in auxilium
antichristi et congregamini secundum ad antichristum
et potissime in ierusalem quia ibi ostendit
se tamquam sit deus sicut hic secundum thes. 2.
ibi occumbe faciet dominus robustos tuos.
i. antichristi qui se dicit deum ... parte
sibi adherentes quos interficiet, dominus spiritu
oris sui, quia ut dicitur intelligitur, ubi
apostolus secundum thes. 2 in templo sedeat in templo
dei antichristus conabitur expiare omnem
cultum dei, et ideo reedificabit eum iudei
templum in ierusalem et faciet se coli et
tamquam futurum ... et clamabit
adventus eius. Consurgant
post quam ostensa est
est persecutio antichristi que precedit
consummationem seculi, secundum iam propheta propter dicit
consummationem et hoc secundum licet duas partes
in prima propheta describit finale iudicium
secundo alia que sequuntur post iudicium. secundo po-
nuntur pene et premia sibi et sanctis.
dicit consurgant secundum de sepulcris per resur-
rectionem in qua omnes resurgent de mo-
rtuis. et ascendant gentes bonum premium
accepturi et mali supplicium secundum glo-
sam homines mali ad iudicium sive
dampnacionis consurgent et gravia
monent et parent se ad bellum contra
se infinitum quia iam consummata est
nequitia eorum in valle iosaphat
non quod eorum illa valle debeat omnes con-
trahi secundum quia ab ipsa alique parte sunt
in aere cum christo venientibus. vel iosa-
phat interpretatur iudicium domini vel accede
ad iudicium in valle iosaphat. et est
proxime ad vallem domini iudicii et secundum
omnes qui iudicandi sunt est in valle
iozaphat. i. in humilitatem domini iudicii
quia ibi sedebo in quo ostendit dignitatem
iudicii ut iudicem i. ferat sententiam contra
malos. Ieremie 27 ite maledicti in ignem
eternum omnes gentes in circuitu que
preparate sunt leges meas et in via
mandatorum meorum non ambulaverunt
sed in circuitu impii ambulant et tamen
ut fiat premium unicuique secundum merita
et pena secundum demeritum, alloquitur
angelos qui sunt executores divine
iustitie mittite falces. i. exequimini
iustitiam meam separando bonos a re-
probis ... quoniam maturavit messis
i. consummata est eterna et sunt seculi
ver. . spiritu messis consummatio seculi est.
messores vero angeli sunt licet
... dicitur est messis et sic dicit dominus
salvatore est ipsa est parata christum generis
ad suscipienda fide ... secundum ista
dicit luce x. messis quidem multa opera-
rii vero pauci, in ista messe sunt
messores apostoli et fidei predicatores
qui metunt ... de quo
dominus dicit ego misi vos metere quod
non seminastis Iohannis 4. c. et ysa. secundo
conflabunt gladios suos in vomeres
et lanceas suas in falces. Alia
est messis consummatio seculi et dies in
domini in qua quibus recipiet premium
meritum, et ibi mittent falces domine

d'q. apok. xiiij. mitte falcem tuam et
mete quia venit hora ut metatur
et hic dicitur falx divina sententia sic
falce messoris evadit corpus quod apprehendit
sic sententiam divini iudicii messoris evadere
deo potest. vix in ps. neque ab oriente
neque ab occidente neque a desertis montibus
tibi sz c locum fugiendi, post venit
quia deus iudex est / venite et de
scendite s. sancti angeli quia tempus
venturum est in gloria cum angelis suis et
quia plenum est torcular et exu
berant torcularia, i. consummata scelera
facta est et peccata, et ita causa repetito
sunt dicta ad maiorem expressionem ut
quod ibi dixit de messe hic dicit de vin
demiatore / et subdit quia multiplicata est
malitia eorum / et sic per hoc non differen
da, nisi cum malum impletum erit, sic
nec bonum remuneratum, ipsi proprie
gerat ad maiorem cumulum cuncti rei,
populi in valle consensionis s. congregati
ut deus occidit et separet electos a
reprobis / Sol et luna tenebrati sunt ob
tenebrati sunt et stelle retraxerunt
splendorem suum quia affluente clari
tate iudicis lumina obfuscabuntur
ad maiorem claritatem nam lumine veniente
minus lumen obfuscatur ut dicit commentator
no. est per solem et lunam per intelligi
prosperitas mundi nam sicut sol lucet
super bonos et malos sic mundi
prosperitas, et sic per solem intelligitur prosperitas
maiorum sed per lunam prosperitas minorum
et sicut pueri non credunt hoc tempus esse
nisi quod sol de die et luna de nocte
lucet, sic sectatores mundi putant solum
illos beatos qui habent divitias seculi de
quibus ps. beatum dixerunt populum cui hec sunt
Sol ergo et luna obtenebrabuntur
quod divites in hac vita inducet deus
tenebras sempiternas ut gemitus di
cent i. quare misero data est lux
Job iij. / et dominus rugiet de syon
i. de celo constante ex angelis et hominibus quod
est tamen excelsa, quia [illegible] illuc ing
redietur / rugiet i. dabit sententiam terribilem /
contra impios et iniquos. notandum quod deus malis
apparebit horribilis, et de celo dabit
vocem suam sz dicendo venite benedicti
patris mei mt. 25, et ita scilicet est delectabilis,
et movebuntur celi [illegible] sz ad receptionem
sanctorum / et terra ad receptionem malorum quia ipsum
ab angelis cadent in centro terre / et deus spes
populi sui i. erit spes liberans eos a

corruptione corporis / et anime et etiam pena
tunc populus gaudebit videns quod non est
fraudatus sed adiutus spe sua / et fortitudo
filiorum israel i. dabit eis fortitudinem /
ut sint filii israel, contemplantes deum sic
Redemptor eorum fortis dominus exercituum nomen
eius / Et scietis quia [illegible] posuit
propheta predicit iudicium finale et extremum
iudicium iam hic consequenter post sequentia iudi
cium quod sit pena / et dicit duo quod primo post libe
rationem acceptam bonorum 2º desolatio malorum
ibi Egyptus desolationem erit, post quod ait
Et scietis sz iusti cum iam videbunt me
facie ad faciem et non in enigmate i.
ad Cor. xiij. habitans / quia ego dominus deus
vester, quod non separabimini habitans
in syon monte sancto meo / glo. i. in medio
electorum in celesti contemplatione et
dulcedine [illegible] positorum, de quo ysaie
xij. Exulta et lauda habitatio syon quia
in medio tui sanctus / Et apok. xxj.
Ecce tabernaculum dei cum hominibus et habita
bit cum eis, et ipse populus eius erit / et
ipse deus / Et erit ierusalem sancta i. munda
ab omni inquinamento peccati et malorum consumma
ta iuxta ysaie xij. magnus in medio
tui sanctus israel i. sanctificans ut dicit glo.
Et alieni non transibunt per eam amplius,
glo. i. demones vel aliqui prava cogitatio
non repient viam iniusti habitantibus /
dei, patet apok. xxj. non intrabit aliquid
coinquinatum et faciens abhominationem et in
iusticias / Et erit in die illa i. post diem
iudicii / quod tunc vere dies erit apok.
xxj. Nox non erit ultra, stillabunt mon
tes i. sancti existentes in eminentiori statu,
dulcedinem i. gloriam quod est plena omni
dulcedine sapie. xvj. dulcedinem tuam
quam in filios habebas ostendebas et deserviens
unicuique voluntati ad quod unusquisque
volebat convertebatur / Et colles i. sancti minores
fluent lacte i. habundabunt in gloria. ysa.
lx. tunc videbis et afflues et mirabitur
et dilatabitur cor tuum / Et omnes rivos
iude i. fideles eorum ibunt aque i. gratia
gloria, faciens omne desiderium [illegible] [illegible]
abor cum apparuerit gloria tua dicit quod
ista propheta ondi suavitas, que erit
in celo patria / Etiam quod dicitur hic de melle
et lacte, quod sit dulcia dimittit dicendo
ex dulcitate et suavitate. sic quod per montes
figuratur dignitas et per colles suavitas et ista
est terra quam promisit deus filiis israel deut. vj.

Et per hunc omnes notantur effectus gratie qui cum satis factimus omni desiderio unum quod concupiscat que omnem estum desiderii extinguit. Et fons .i. plenitudo beatitudinis gratia in omne fluens egredietur de domo domini .i. deitate egredietur quia tunc manifestabit se nobis deus. Iohannis xiiij. Tunc cognoscemus sicut cogniti sumus de ista dicitur ysaye .xij. Haurietis aquas cum gaudio de fontibus salvatoris. Et irrigabit torrentem spinarum .i. sanctos qui in presenti vita fuerunt arcti pro dilectione tua. Christum et alia. Apocalipsis xxi. Sitienti dabo de fonte aque vive gratis. Ista littera prophetie in hebreo sic habetur: Irrigabit torrentem sethim per quod presentitur intellectus sanctorum corpora que tunc erunt incorrupta. Sicut ligna sethim dicuntur incorruptibilia. Illis enim erit ereo quia beatitudo anime redundabit in corpus
Egyptus in desolationem erit
Cum posita sit bonorum consolatio in adeptione primorum hic consequenter ponitur malorum desolatio. Et dividitur ista pars in duas quia primo ponit desolationem ut est ex pena afflictionis. Secundo ut est ex gloria beatorum ibi Et iudea in eternum
dicit ergo sic Egyptus .i. infideles quia egyptus interpretatur tenebre in desolationem erit .i. penam patietur eternam. Ieremie xlvi. Confusa est filia egypti et tradita in manus populi
Et ydumea .i. que sanguinem martirum fudit et terrenis operibus vacavit in desertum perditionis .i. perpetua dampnationis occumentum. Ieremie xlix. Erit ydumea deserta omnis qui transierit per eam stupebit et sibilabit super omnes plagas eius sicut subversa est sodoma et gomorra et vicine eius et ita per istas duas gentes intelliguntur universaliter omnes peccatores et specialiter hic nominantur quia egyptus filios israel iniquis oppressit et Esau fratrem suum iacob in ydumea est persecutus pro eo quod inique egerunt scilicet infideles et ceteri peccatores scilicet per egyptum et ydumeam in filios iuda .i. contra sanctos qui confitentur deum confessione fidei et laudis et hic est predicta contra perversos qui in eo quod perverse agunt et inordinate consuetudine bonos affligunt Et effuderint sanguinem innocentem in terra sua scilicet afflictione corporali et mortis sicut patet tempore martirum. Unde in ps. Effuderunt sanguinem innocentem

in circuitu iherusalem. Deinde ponitur desolatio malorum ex gloria sanctorum Et iudea .i. patria celestis in qua est vera confessio divine laudis et pax dei ps. lxxxiij. Beati qui habitant in domo tua domine. In eternum habitabitur quia implebitur numerus sanctorum quia adhuc est quasi desertum. Deuteronomio xv. Et iherusalem in generatione et generationem .i. visio pacis in eternum hereditabitur a filiis qui sunt habitatores visionis pacis Matthei v. Beati pacifici quoniam filii dei vocabuntur. Sed iudei habent intellectum generaliter de materiali iherusalem contra quod communiter originale. Vero hec iudea in eternum habitabitur quam in deum destructam esse non est ista iherusalem cum generatione civium sed illa iudea cum filie exultaverunt et letati sunt in omnibus diviniis domini ps. Exultaverunt filie iude propter iudicia tua domine. Et alibi Benigne fac in voluntate tua domine ut edificentur muri iherusalem Et mundabo sanguinem eorum .i. sanctorum quorum quod fecit quasi malum in presenti quorum non est infinitum erit. Primo videntes sanctos in presenti seculo affligi credunt ipsos deo esse odiosos et ideo deus declarabit iusticiam eorum ostendens ipsos fuisse non esse odiosos sed acceptabiles deo presencie eorum adversariis et hoc est quod dicitur Et mundabo sanguinem eorum quem non mundaveram .i. non sunt ulterius in malo declarando in presenti vita iusticiam eorum cordibus hominum qui solum ad sensibilia tendunt Et dominus commorabitur in syon .i. aspectus clare perpetue videbit Ezechielis xxiiij. Et sic in syon firmata sum et in civitate sanctificata requievi Et exhibet ostendit apostolus quod sancti fruentur deo perpetue ad quam fruitionem beatitudinis perducat nos dominus noster ihesus christus qui est benedictus in secula seculorum Amen
In [illegible] omni [illegible] finem
[illegible] prophetiam [illegible]

Verba Amos qui

Prophecia Amos prophete quia sunt prima inter ceteras
divine cuius sunt potestate ut deum [illegible]
[illegible] ostendere, dividitur in titulum
et tractatum. titulus incipit ibi et dixit
dominus de syon. circa primam nota [illegible] propheta
[illegible] auctor libri Amos et
[illegible] Amos prophetavit quia in [illegible], et tempus
in diebus Ozie dicit. ergo verba scilicet
in textu sequitur Amos, et non fuit
iste Amos pater ysaie licet uterque fuerit
propheta quia ille fuit de genere regali
iste autem rusticus, et ad differentiam illius de-
scribitur ab officio cum dicit qui fuit
in pastoribus thecue. erat locus
sterilis et arenosus in quo nec
dumo fruges gignuntur et uberrimis
pascuis habundat, et plenius
erat pastoribus et stabulis terre
[illegible] pecorum multitudine [illegible] toto
et unus pastorum fuit iste amos,
imperitus sermone sed plenus scientia
ut dicit Ieronimus in prologo. que vidit.
non carnis oculis sed visione mentis
[illegible] propheta dicuntur videntes. i. Regum
ix. qui nunc propheta est videns, nam verba
non videtur [illegible] sed audiuntur. super
israel. i. contra x tribus quia prius prophe-
ta contra decem tribus et [illegible]
regnum in diebus ozie qui alio no-
mine dicitur zacharias, qui indebi-
Azarias
tum sibi sacerdotium vendicavit per
[illegible] lepra in fronte, iiii Regum xv.
et in diebus Ieroboam qui fuit
pronepos Ieu [illegible] Ieu dominus pro-
[illegible] usque ad quartam generationem i.
[illegible] esset reges super
israel et in illo Ieroboam promissio
illa completa est. Filii tui usque ad genera-
tionem quartam sedebunt. ante duos annos terre motus. i.
i. duobus annis antequam fuit ozi-
as percussus lepra et terre motus fuit
[illegible] eo quod voluit sibi usurpare officium
sacerdotis zacharias propheta fugietis sicut fugi-
stis a facie terremotus in diebus
ozie regis iuda, [illegible] propheta
[illegible] qui sibi officium sa-
[illegible] voluit usurpare non sacerdotibus
[illegible] [illegible]
[illegible] historiali [illegible] ad
quod [illegible] occasione

[illegible] amos interpretatur avulsus in quo
[illegible] quod aliquis [illegible]
dei optet [illegible] quam cuius sit avulsus carnalibus
[illegible] voluptatibus et actuum [illegible]
quibus prius adherebat. Sciendum quod quidam
adherent, deo quidam carni et quidam
mundo, deo adherent per caritatem
[illegible] mundo per [illegible]
carni per [illegible] voluptatis
[illegible], qui deo adherent per [illegible]
nullatenus ab eo avelluntur [illegible] in [illegible]
eum nec dimittet. Ro. viii. quis nos
separabit a caritate dei, et [illegible] sancti
[illegible] innocentes et [illegible] adhesit michi
[illegible] et adherent carni avelli non
[illegible] multo [illegible] doloribus
et [illegible] [illegible] in limo pro-
fundi et non est [illegible]
[illegible] super [illegible] in [illegible] sunt,
[illegible] mundo adherent [illegible], [illegible] adhesit
[illegible] ut etiam [illegible] labi
qui labilis est [illegible] qui labi [illegible]
necesse est ut cum labente labatur. hec
duo genera [illegible] et [illegible]
avellere [illegible] ecce constitui te super
gentes et regna ut evellas et cetera.

Et dixit dominus post [illegible]
est titulus, post [illegible]
[illegible] in quo propheta amos prophetavit [illegible]
[illegible] in [illegible] magis in spe-
[illegible] dicit dominus super [illegible]
et dixit scilicet amos spiritu sancto inspiratus
dominus de syon, quod erat locus eminentissimus
in ierusalem, et videbatur prophete [illegible]
quod vox dei loquens de [illegible] loco pro-
[illegible] ad eum rugiet. i. [illegible]
[illegible] [illegible] est ut
omnes qui [illegible] dei [illegible]
[illegible] quibus [illegible]
et in quibus [illegible] ergo propheta
iste quia pastor fuit timorem dei per
rugitum leonis ostendit, et de ierusalem
dabit vocem suam. et de ierusalem dabit vo-
cem suam. non dicit rugiet ut ostendat
[illegible] maiorem [illegible] de syon ubi
erat templum et [illegible] quod erat [illegible]
sedes dei, [illegible] ubi non erat [illegible]
[illegible] dicit de syon rugiet et de
ierusalem dabit vocem suam et luxerunt
[illegible] speciosa pastorum. i. sacerdotes
et principes, et maiores x tribuum quia
in [illegible] erant capti [illegible] sub
osee ultimo rege eorum, de quo [illegible]
zacharia xi. vox ululatus pastorum quia

v. ista est magis fertilitas corp[or]is exsicca-
tus est vertex carmeli. i. pars regni
pro tempore cito destruetur et dicit nomine loco
exsiccata, quia sicut in exsiccato nihil
amplius crescit, sic erit regnum pro
tempore, quod erat fertilissimum, per assyri-
os devastatum infructuosum factum,
Jeronimus dicit: i[deo] dicit dominus pastores eorum
regum et eorum principum et obstupe-
scent sacerdotes et prophete consternabuntur.
Aliter per syon significatur ecclesia militans
de qua dominus tamquam de specula ru-
giet per doctores veteris et novi tes-
tamenti, in c. l. os rugiet quibus non tre-
bit et de ihrlm scilicet universitate ecclesie,
in qua est scilicet plena visio pacis da-
bit vocem suam, scilicet quando malos et reprobos
condempnabit hereticos, cap. xxv: ite maledicti
in ignem eternum et pro bonos: venite
benedicti patris mei et luget speciosa
pastorum i. doctorum hereticorum que vi-
debantur eis pulchra, et via te confortabit
gloria omnibus. Hec dicit dominus.
Postquam posita est minatio in generali,
hic ponitur in speciali, et dividitur ista pars
in duas partes: in prima ponit minatio
regnis iude et israel, in secunda ibi super
et iuda ibi super tribus sceleribus iuda in
secundo. In prima parte sunt arguitur quatuor
... si cum puniet alia regna, que non
ita erant alicui fede iuncta deo sicut
iudee et israel, ultimo magis puniet iudam
et israel, et dividitur in sex partes, secundum quod
sex regna ibi erant. Hec dicit dominus
super tribus sceleribus damasci
i. peccatis populi syrie, quia damascus
fuit metropolis in regno syrie, Ysa.
vii: caput syrie damascus, et secundum
glo. Ideo incipit a damasco quia
eo tempore quo incipit prophetare amos a
zael graviter affligebat populum suum, et
super quatuor i. super frequentia peccatorum
non convertam eum, i. non miserebor eius,
quia dixit ... peccata mea ...
qui non proferunt coram malos cito sinat
absque timore filii hominum peccare. Hier.
hebrei dicunt quod si quis eodem peccato pec-
caverit bis vel ter, deus sibi non remittit
si si quater peccaverit ... et contra
scripturam, ut patet de manasse rege qui
plures ydolatrias commisit et homicidia
et tamen finaliter misericordiam a deo obtinuit.
Sed si isto modo intelligitur non remittetur i.
difficulter dimittetur, et sic difficultas
non ex parte dei, cap. ... difficile

si ex parte peccatoris qui se reddit in ... in
misericordia dei qua possit resurgere a peccato
sicut dicit est, ... dicit ...
predictus tua sicut ... convertat
... et ... modo ...
... verbum ... spiritus sanctum non re-
mittetur ei i. difficile remittetur ... vel
... impossibile, non ... di-
illud quod ... fieri. Eo quod triturat
i. crudeliter afflixit in plaustris ferreis
plaustra sunt dicuntur quedam instrumenta
ferrea dentes ferreos habentia que
volvebantur super segetes positas in
area, non solum ad excutiendum granum
sed etiam ad terendum sicut stipula ut
redigeretur in paleam ad dandum ani-
malibus in defectu melioris pabuli
de isto loco ... et non de tribus. Gala-
ad est i. habitatores in regione galaad
que cesserat in hereditate dimidie
tribus. Aliter primum peccatum est mala
cogitatio, secundum consensus, tertium ope-
ris perfectio, quartum non penitere, qui
in tribus primis peccat si penitet
quantum eum deus convertit clementie sue,
si vero non penitet quantum ... ab eo ...
tus clementie divine. Et mittam ignem
i. crudelem captivitatem in domum
azael i. in stirpe eius regia ab
ipso descendente. Et devorabit
i. penitus destruet domos benadab
i. regum syrie ... quod fuit
est benadab filio azael, et de
isto magis loquitur propheta qui ista in
... crudeliter se habuerit erga filios
israel ut patet ... Et conteram
vectem damasci i. ... ...
eo fortiter. Et potest intelligi
ad litteram de igne quia quando syria
fuit capta ab assiriis in ...
... ignem ...
... ignem in muro dama-
sci et devorabit menia bena-
dab. Et disperdam habitatorem de cam-
po i. de syria que in planicie sita
erat ydoli quia ydolatrie sub-
iecta erat. Et tenentem sceptrum
i. regem ... de maiori
... de domo voluptatis ...
i. de damasco que erat sita in
loco amenissimo et habundabat
... hortis dicitur ...
hic et voluptatibus ... aliqua
... syrum
et numerum auferet fortitudo damas-
ci, et transferetur populus syrie, glo.

a theglacfalasar .s. rege assiriorum
quod fuit impletum tempore achaz ut habetur
iiii Reg. xvi. ubi dicitur quod theglathphala
sar rex assiriorum interfecit rasin
regem syrie et habitatores damasci
transtulit in cirenen, et hoc quod dicit
transferetur populus syrie cirenen que est
regio ultra egiptum. Dicit dominus cuius propheta
tum ad prophetiam eius inspiraverat.

Hec dicit dominus. Hec secunda pars
in qua propheta predicit contra terram philistinorum, et
habet duas partes, in prima ponitur culpa,
in secunda ponitur pena, secundo ponitur ibi
ibi et mittam ignem, dicit ergo hic dicit Hec
s. que sequuntur dicit dominus cui obedire
est super omnibus sceleribus, glossa. quia non
sufficit vobis semel vel bis peccasse
est peius in eo. Gaze que fuit civitas
regia et metropolis philistinorum quam
palestinam vocant et azotum et ascalon
et accaron et geth que hic non memorantur,
et super quatuor non convertam
eum quia perseverat in malicia, et
maiorem ostendo crudeliter in filios
israel, et quasi in ea parata se abusi q.
d. expectavi te ad penitentiam et noluisti
penitere. Non ergo convertam me ad misericordiam
infligendo penam, eo quod transtulit
captivitatem perfectam scilicet ipsi iudeorum i. integram
ut concluderet eam in ydumea i.
i. vendendo captivos ydumeis, nam
destructa samaria per assirios et postea
iherusalem per caldeos, quidam ex iudeis
fugerunt in terram philistinorum quibus
philistini non parcentes captivabant
ipsos et vendebant ydumeis hoc quod
propheta dicit quod transtulit captivitatem perfectam
et quia culpam sequitur pena, ideo
subditur mittam ignem i. bella destructionis,
que hic significatur per ignem in murum
gaze, quod erat in tempore eius et
devorabit edes i. destruentur domus
post captionem eius et i. hoc non perfecta
destructio non est per intelligi esse
impletum ad literam, de igne .i. machabeis
Jonathas ascendit gazam et succendit
ea que erant in circuitu civitatis et predatus
est eam, et disperdam habitatores de azoto
que est alia in ethio, et tenentem
sceptrum de ascalone i. dignitatem regiam, in destructione
ascalonis de qua dicitur sceptrum, quia
sicut dicit glossa ascalon antiquitus voca
batur philistim unde et regio predicta
vocata est philistea et ita per ascalon
potest totum regnum philistinorum intelligi
zachatias ix. scribitur rex de gaza et ascalon
non habitabitur et convertam manum meam
i. ultionem super accaron que fuit alia civitas
et peribunt reliqui philistinorum i. omnes
[illegible] alie quas dixit vel per hoc tangitur
civitas quinta scilicet geth. Moraliter per gazam
interpretatur fortitudo eius et significat fortes et
potentes in hoc seculo, qui per suam potestatem
pauperes opprimunt, propter quod dicitur superbia impii
incenditur pauper, ps. Holofernes multis
ovibus et in domibus carcerum abscondit
sicut in rapinam, ubi talium murus
sed dicitur in quibus confidunt sunt, quos deus
mittet ignem, Jacobi v. divitie vestre pu
trefacte sunt, edes scilicet corda in quibus
alieno corpore per amorem inordinatum
demorantur, sicut dives cui dicitur anima mea mul
ta habes reposita in annos plurimos
requiesce comede bibe, sed tales
destruentur Zacharias v. veniet ad domum
furis et manebit in medio eius
et consumet eum et ligna eius et lapides eius.

Hec dicit dominus. Hec est tertia pars
in qua propheta loquitur
contra tyrum, que fuit astricta regibus
iude et israel vinculo amicicie, hoc
sunt tyrii hostes non inimici multorum per
sequitur se iudeos, et ideo dignum erat
pena, unde dicit hec dicit dominus deus cuius
verbum est veritas super tribus sceleribus i.
multorum i. explicatis tyri que erat principalis
propria sidonis et super quatuor non convertam
eum scilicet dando sibi penitentiam, isti enim eadem
crudelitate usi sunt qua et philistei, quia
iudeos fugientes ad ipsos vendebant
in servitute ydumeis. et hoc est quod dicit
in tale dolum eo quod concluserunt captivitatem
perfectam i. integram in ydumea
scilicet vendendo in servitute captivos suos
et non sunt recordati federis i. amicicie
quia iram reprimunt ad david habuit
et salomone qui erat ita confederati quod
se vocabant fratres 3 Reg. v, et mittam
ignem in murum tyri scilicet per caldeos
vel alexandrum magnum [illegible]
destruendo et devorabit edes eius i. in
munitiones civitatis, de hac destructione dicitur
ezech. xxvi, ecce ego adducam ad tyrum
nabuchodonosor regem babilonis etc. et postea
destruet muros tuos et domos tuas
preclaras, de alexandro ait hic etiam
Moraliter tyrus tribulatio interpretatur, et significat
qui suis fratribus non concludit veritate
et non recordantur quos deus liga
ad fratrum dilectionem et divina scriptura fraternitatem in
servire debet, mittet deus destructionem,
ignem in omnibus muris eius, quia
destruentur tales fratribus terreni at

·170·

ny̆ tyrannus prelati angustia et contr-
pletio qua dixi angustias promiserunt
subditi ... infirmatur
et ego non infirmor. hic prelatus qui
subditum vendidit diabolo malo exemplo
ps. vendidisti populum tuum. vel vendi
promisisti subditos, et in oblivionem
errorum oblivisceris. sicut ille qui tibi
debet esse in reputacione sua quasi unus
ex subditis et ... constituerit
noli extolli sed esto ex illis quasi unus
ex ipsis, in hoc tempore sed prelati numero
... tollere vales ...
... iob xv de lateribus eius armina
dependunt, de isto munere ... dicat
nocte super ... iniquitatis
istum ... domus in qua
mittet ezech. ... mutatum ...
de medio tui qui te comedat

Hec dicit ezharia ... in qua
prophetat contra ... prophetat
contra ydumeam, et primo ... ponit
... prosecuta est iudeam ...
... vinculis consanguineitatis ... ex
duobus fratribus essent nati, iudei de
iacob et ydumei de esau. ... quo
eos diligere debuerat ... ...
... / hec dicit dominus super tribus
sceleribus edom glossa edom ... q.
est qui et esau et seyr, ... et ...
... nominatur et regio ydumea
iste persecutus est iacob ut timore
eius fugeret in mesopotamiam et ...
... in eo viscera ...
simul colligata. de quo gen. ...
et super ... contra eum ...
sibi ... eo quod persecutus in gladio
fratrem suum, sicut esau persequebatur
iacob fratrem suum sic filii esau perse-
quebantur filios iacob. et hoc precipue
... fuit in transitu ... de
egipto in terram promissionis ut ... transi-
tum concederet vellet ut illis, ...
... egressus est ...
in manu forti ... acquiesce
... ut concederet transitum per fines
suos. et violavit misericordiam eius. i.
debita naturam negavit quia hic est vio-
lare ... et tenuit ultra furorem suum
glossa quia debuit ... suum
servavit usque ad finem, glossa ...
... quasi sibi data ...
persecutus est eum, nec aliquid erat
sibi ... ut dicit ... ezech.
xxxv. ecce ego ad te mons seyr
extendam manum meam super te dabo te
desolatam et ... eo quod fuit inimicus sempi-
ternus et conclusit filios israel in manu
gladii ... R. esau ... caro

R. iacob spiritus qui sibi invicem adversan-
tur ...) iste esau non permittit iacob
per terram suam intrare promissionis, sic caro
non permittit penitentem spiritum venire in terram
promissionis sed ... per terram suam, ...
ergo per morte ... vite spiri-
tualis ingredi in terram promissionis ...
... qui in carne sunt placere deo non
possunt ... ignem in theman qui est
metropolis in edom et devorabit
edes bosre, est nomen civitatis per ...
destructionem significat destructionem totius
regionis ... ...
... dicit dominus quia in solitudinem et ...
... et in desertum et in ...
erit bosra et omnes civitates eius erunt
in solitudines sempiternas et ...

Hec dicit ... est v pars in qua
propheta prophetat contra
filios ammon qui erant geniti de stirpe
loth nepote ... et ha-
bitabant in arabia ... principes ...
... tempore saul pugnavit
contra galaad que est civitas duarum
tribuum et manasse et in ...
ut eos ... mulieres secaret
... dominus super tribus sceleribus
... dissicavit pregnantes galaad
... quia pater
terram possideret ... crudelis et
cupidi ... dilataret terminum suum. i.
ut totam galaaditum suo imperio subiu-
garet et ita ... appetitum dila-
tandi terram suam, de quo ...
... ecclesiam
... galaad
... testimonii et signat ecclesiam que est
... in unitate fidei ...
... ...
... insurrexerunt ...
... galaad sunt fideles
... ...
... et qui ... hos
pregnantes heretici dissecant quia ad sua
dogmata trahunt in quibus fetum
operum bonorum et gratiam amittunt, heretici
... sine fide ... est placere deo
habent enim consuetudinem heretici ut illos
magis seducere conentur quos in dei
sermone vident studiosiores. ideo
dominus comminatur ... ignem et destructionem
et principes i. auctores hereticorum
ibunt in captivitatem ...
et succendam ignem in muro rabbe
que est metropolis filiorum ammon et ...
... vocatur ... et devora-
bit edes eius. i. ...
... destruentur in ululatu. i.

damasci
gaze
thiri
principes
4 moy
noab

88

in fusio sono vinee et opatis in die belli
et in turbine in die commotionis i. vastacionis
venient mouebit vos ascen-
dibus vento sicut tibo stipulam de quo
hec. ecce dies veniunt
in te dicit dominus et auditum faciam
super rabath filiorum amon fremitum
prelii et erit in tumultum dissipatus et
ibi melchom fuit rex vel deus moa
bitarum in captivitatem ipse et principes
et principes eius simul i. sacerdotes vel
principes tribe eius rege ipsorum ducet
in captivitatem ieremias xlix. clamate filie
rabaa accingite vos ciliciis plan
gite et circuite per sepes quia melcham
in transmigrationem ducetur et sacerdotes
eius et principes eius simul dicit Augustinus
quia hec prophecia futurum erat reuela-

Hec dicit dominus super tribus sceleribus in quib
prophetat contra alium populum scilicet moab qui
descenderat de loth qui nominatus fuit
a filio filie loth maioris sicut ammon
a filio filie minoris genesis xix. peperit
maior filium et vocavit eum nomen
moab, ipse est pater moabitarum usque in presentem diem
qui quamvis tenebat moab
diligentiam propter cognationem suum sepius
persequutus est eos et ideo meruit
eo tempore dicit super tribus sceleribus
sceleribus moab et super quatuor
i. propter scelera multiplicata propter
dignus erat pati supplicium non con
vertam eum scilicet dando sibi premium
eo quod incenderit ossa regis ydumee
glossa ut in morte probaret esse finem
eius malorum et cetera in principio moab
postquam mortuus est filius regis israel scilicet achab,
quo mortuo recessit a ioram filio
eius qui quietem in auxilium regem
iuda et regem edom conclusit regem
moab in civitate quadam moab per
cusso et civitatibus eius destructis rex
autem moab videns quomodo caperetur
civitas volebat fugere per portam que
erat obsessa a rege edom qui
cum non esset permissus contra regem
edom obtulit filium suum deo qui
debebat regnare pro eo super murum
quod videntes qui erant in obsidione
recesserunt in ulterioribus et ipse scilicet quia
rex edom non permisit regem moab
exire dicunt hebrei quod eo mortuo
moabite combusserunt ossa eius ex
cerata a sepulcro ... quia
rex pugnans contra moabitas tria

dicit in hunc locum et restruxit ca
har crudelem ignorantiam usque ad cinerem
combusterat sed non dicitur quis sit iste rex
ideo sed dicit glossa ... qui primus decessit
petivit ut ostendat civitas magis quod civitates
ad suum imperium pertinent. Ideo minatur se
vindicare contra moabitas scelus quod com-
miserat in regem ydumeorum quod scelus
suum non in morte finierit quod si deum
eos vexasset qui eum non cognoverunt
quod faceret de eis qui eum colunt
et mittam ignem i. destructionem in moab
i. in tota provincia moabitarum quia sit
nomen moab quia erat metropolis civitas sophonie
ii. moab ut sodoma erit et filii a
mon quasi gomorra siccitas spinarum et
acervus salis et desertum usque in eternum
et devorabit edes carioth. hoc fuit
civitatum eius ieremias xlviii. captata est
carioth munitiones eius comprehense
sunt, carioth est nomen civitatis
et morietur in sonitu moab in clan
gore tube, i. in multitudine bellatorum. ubi
fuit sonitus armorum et clamoribus
percucientium et morientium. ieremias xlviii.
erit cor fortium in moab in illa die
sicut cor mulieris parturientis. et dis
perdam scilicet per captivitatem iudicem eius
i. quia non erant sapientes eorum ieremias xlviii.
ve tibi moab periit populus chamos quia
comprehensi sunt filii tui et filie tue in
captivitatem et omnes principes eius i. tiv
cum eo dicit dominus ieremias xlviii. elu
lantes eius i. moab descenderunt
Hec dicit dominus in occasione
post quod prophetavit in superioribus contra septem reg-
na que ei erant vicina terre promissionis,
in hac parte prophetat contra regna
iudee et israel, et dividitur in duas partes. primo
prophetat iudee in secunda iudeae et israel
v. vi. ve vobis qui opulenti estis primo
in duas partes. ut secunda ostendit, primo ut fuit
est illud, ibi hec dicit dominus super tribus
sceleribus in qua parte primo ponit
culpam secundo penam, cum ait ibi
et mittam ignem, dicit quod hec auctor fuit
postquam per tribus scelera fuit a rege ..
de quo zacharias cum cultus dominus et
legis dei. renasceret in regno
iude, et ideo regnum iude nullam
oportunitatem habuit, quando cultum
divinum et legem dei, propter quod magis fuit
reprehensibile de transgressione, et tamen
iudei peccaverunt contempnendo legem et ob-
servando ydolatriam ut patet ezechielis xvi.
propter quod meruit iram et punicionem.

plus quam regnum israel, et multo magis
quam alia regna que solum legem naturalem
habebant, et non legem scriptam. propter quod dicitur
Eo quod abiecerit legem domini, id est a domino
ipsis per moysen datam, Jeremie vi. verba
mea non audierunt et legem meam
proiecerunt, et mandata eius non
custodierunt, id est decalogum, et alia
sunt velut in ydolis cultum, adeo
... per prophetas volens mittebat ad eos
dominus deus patrum suorum per manum
nunciorum suorum. at illi subsanabant
nuncios et parvipendebant sermones
suos. Deceperunt enim eos ydola sua
id est deceptos sequi vanitatibus suis, quas
fecerunt, id est decepti sunt colendo ydola.
Osee iiii. spiritus fornicationis decepit eos
et fornicati sunt a deo suo. Post que
abierunt patres eorum, glossa: in egipto idola
thera colendo egipti ... sibi fingunt
adorantes belfegor et astaroth
et baalim. Jeremie xvi. dereliquerunt me
me patres vestri, ait dominus, et abierunt
post deos alienos. Postea subditur
pena. Et mittam ignem, id est captivitatem
per nabuchodonosor, et sunt impleta quando
nabuzardan succendit domum domini
et domum regis et domos iherusalem. Jeremie
Trenorum x. ... et devorabit edes
iherusalem, id est in regno duarum tribuum.
Allegorice ... hoc ad ecclesiam vel
in qua est confessio et pax dei et
visio trinitatis, que verberantur quod con
tempta lege dei quisque vitia sua ado
ravit, avaricie, luxurie, gule, ventris.
A quo enim vincitur quisque superatus est, huius
et servus est. Johannis viii. qui facit peccatum
servus est peccati. vivit et dominus dissipat
pessimas edes et viciosa fundamenta
que gloriam iherusalem perdiderunt. Ysaias
hic reprehendit ypocrite, quia per
iudam qui confitetur dominus hic intelliguntur
de quibus ysaias xxix. hic populus labiis
me honorat, cor autem eorum longe est
a me. Et Jeremie xxx. Iste eos dicens ori eorum
qui abiecerunt legem dei. dicitur enim ... lex
domini immaculata convertens animas. Hos decepit
in ydola sua, scilicet humane laudis et vane
glorie, figura in iii regum ... colebat salomon astar
ten deam sydoniorum et chamos
deum moabitarum et moloch deum amonitarum.
In istas domus mittet ignem inferni
... xxxiii ... quis habitabit ex vobis
cum ardoribus sempiternis. et cetera quia sicut

Hec dicit dominus. In ista parte
... comparat contra
... tribus et dominum in duabus in comparatione
ostendit quod ... ... quanto

ad partem contrariam. Scilicet post quod mala ...
ibi: Ve desiderantibus diem domini. infra v. ...
ubi ... ... duabus
... in prima parte ponit illius facta
... propter mala illorum ... ex
aggravat ... ... sibi ...
... a deo. ... propter malitiam ...
considerata ... ibi: Audite verbum
hoc vacce pingues. in ... ponit
eorum ... ut sit ... po
... ... ibi:
Ego autem ... ... abusio ...
ibi: Et suscitavi de filiis vestris in nazareos. et per
hoc ... Ecce ego stridebo super vos.
in ... pene ibi: Audite
verbum domini in ... sic ... dominus
deus super tribus sceleribus israel et super
quattuor non convertam eum, eo quod vendiderit
pro eo quod vendiderit argento iustum,
id est iusticiam subvertendo iudicium, pro muneribus.
Et pauperem pro calciamentis, id est pro aliqua
re vili in quo affectus eorum maxime
avaricia et contemptus pauperum, et hic
redarguntur iniqui iudices et advo
cati ... ... iudicia pro muneribus
... deus ... Ysaie x. Ve qui
condunt leges iniquas. tales fuerunt
iudeus qui ... vendiderunt ... Mathei xxvi.
Quid vultis mihi dare et ego vobis eum
tradam. Genesis xxxvii. vendiderunt fratres
Joseph ismahelitis. et glossa ... ...
... ... ex ... ... multi sunt qui hodie ... ...
et ... ... pro ... falsum
testimonium ... quia veritatem negant.
deum qui veritas est vendunt. vel
illa ... et pauperem pro calciamentis.
in hebreo sic habetur: et pauperem pro
clausuris ... ... qui habebant
vineam vel agrum in medio divitis possessorum
molestabant eum et ... ... ut sic
cogeretur vendere sibi possessionem suam
et ... ... auferebat clausuram
media ... sua et pauperis possessiones
ponens ... ... sub una clausu
ra. et ... magis ... ...
... ... Qui conterunt super
pulverem terre capita pauperum, scilicet ... cum
deiciendo a statu suo sic vulgariter
dicitur ... deiectum in pulverem quod
est ultima fors pauperis. Ysaias iii. quare
atteritis populum meum et facies pauperum
commolitis. Et viam humilium declinant,
hoc est quod pauperes incedunt ... ...
in via. vel ... glossa habebat con
suetudinem ... ... ut si
pauper in ... illis se ingereret flagellatum ... ... perventos
... ... indigentes
... ... Et filius ac pa
ter eius iverunt ad puellam, id est communem

tebat incestu(m) ... filius et pater eius
ingrediebantur ad eandem puellam contra
legem levitici ... patris tui non
discooperies et in eodem ... nunquam
que non violabatur vetulas ... arbitro
... coniungebat quod pater filii uxorem vi
olabat et expulsa ... ezech. 22.
verecundia patris discooperuerit in te et
sorori(s) nurus sua polluit nephariae ut
violaret .i. contaminaret nomen sanctum
meum scelera contra legem in qua ... ille
de levitico ... custodite mandata mea
et facite ea ne polluatis nomen meum
et super vestimentis pignoratis accubuerunt
iuxta omne altare .i. ... de vestimentis
impignoratis faciebant coram altaribus
umbracula et ponebant inter ea et sic
... operiebant iuxta altare sicut solent
ydolatrie et vinum dampnatorum bi
bebant .i. lasciviam et ebrietatem ... /
vinum non de ... sed de calumpniis ...
ad bibendum emebant de quo ... in
comedendo pane impietatis et vinum impi
etatis bibunt in domo dei sui .i. de
prophano dei sui ut quos deos puta
bant ... loca eorum polluebant
... ad licteras referri qui
sub nocte ... fornicatores sunt
... ostendunt testimonio scripture
non subtrahentes ea vestiri ... ut
ut illi testimonium ... apostolus paulus
... vestibus ut domini mollius sede
ret et ex lege et prophetis ... ma
... bibunt etiam hetici vinum
dampnatorum qui ... egressi
sunt ... dampnati sunt et desierunt
in vino sodomorum et furore draconum
et aspidum quod qui biberit ...
non ... et hic bibunt non in domo dei
ubi templum et ... dei quem sibi
... ut in glosa

Ego autem exterminavi

In ista ... beneficia divina
illi populo exhibita et dicit quod ...
... beneficia ... collocans
ibi ... non ita est ut ... peccata
ipsorum appareant maiora et pena
inde sequens iustior ... ego
autem exterminavi amorreum .i. licet ista
... hostes ... ex
terminando ... congregato ex
ercitu egressus est in desertum pugna
... a quo percussus est in ore gla
dii et possessa est terra eius altitudo
.i. ... eorum ... amorrei
altitudo eius .i. valde excessiva
fuit vel ... statum primi ...

quibus comparati quasi locuste videbamur
et fortis ipse quasi quercus .i. sicut excre
debat ... in longitudine ita in
fortitudine et contrivi fructum eius .i. principes
et ... subiectum de super .i. qui inde
superbie ... et radices eius
subter .i. tota virtute ... destrui
... destructio ... regem
amorreorum et og regem basan de
... et vini ... ad ...
/ consistite ... nos deus duxit de ...
natione egypti ... amorreum
qui ... amar... loquens ...
famosus ... celebra
qui est ... arbor infructuosa
... non quia fructum ... faciat
sed quia malum fecit ...
... qui est altus
in superbia sic cedrus ...
superexaltatum et elevatum sicut cedros
libani tales dominus confringit ...
domini confringentis cedros fortis vero est
in ... eius in
... fortis ...
... portat ... sic
...
filius prodigus pascebat porcos ...
... veniat homo
ad terram promissionis .i. patriam celeste
deinde ... post alia beneficia
ego sum scilicet et non alius qui ascendere
vos feci scilicet de ... de terra
egypti in qua captivi tenebamini
... feci ex e
gypto et eduxi vos per desertum xl
annis ... eduxi vos xl
annis per desertum non sunt attrita vestimenta
vestra nec calciamenta pedum vestrorum vetusta
te ... ut possideretis terram amorrei
quam divisit moyses filiis ruben et
gaad et dimidie tribui manasse de
quo ... dedit moyses filiis
gaad et ruben et dimidie tribui ma
nasse filii joseph .i. regnum seon regis
amorreorum et regnum og regis
basan et suscitavi de filiis vestris
prophetas .i. ad docendum sicut moysen aa
ron et alios multos sicut patet per decursum
veteris testamenti et de iuvenibus vestris
.i. aliquos nazareos .i. sanctificatos
qui deo ... immolant et ...
... statum ...
... non attingit ... ut patet de samuele
et sampsone ... de ...
... istorum hic ...

et ne busina quibus ipi erant iusti
negare posset ostendit. quinque enim causa ex parte
dei. unus non ita est. q. d. ita evidens
quod negare non potestis. Iudith. ix. tu
fecisti priora et illa post illa cogitasti et
hoc factum est quod ipse voluisti. // Sed quia
propheta non tenet hic ordinem hystorie
sed quandoque aliquid scriptura prophetarum non tenet
ordinem ad ostendendum deordinationem
in illis ad quos dirigitur. et propinabitis nazareis vinum. ad quod ex vo
to se non bibere obligaverant. ut patet
num. vi. [illegible] Ieremie. xxxv. ergo in tanta
rabie processistis ut nazareos vos
inebriatis vino. et prophetis mandabatis
quos misi in salutem vestram dicentes
ne prophetetis. similes illis qui dicebant
ad videntes. nolite aspicere. Ysa. xxx. sicut amasias sa
cerdos bethel prohibuit amos. ut infra vii.
dixit amasias ad amos qui vides
gradere fuge in terram et comede ibi pa
nem et ibi prophetabis et in bethel non
addicies ultra ut prophetes. Ieremie xxvi.
loquuti sunt sacerdotes et prophete et principes
ad omnem populum dicentes iudicium mortis
est viro huic quia prophetavit adversum civitatem
istam sicut secundum populum quod principes et reliqui de
iuda noluerunt audire Ieremiam sed dixerunt
Ecce ego stridebo
[illegible] loquitur
positis propheticis
posuit busina populo exhibita et ingra
titudinem hic quarto ponit iustam penam
et suppliciam. et dividitur in duas partes. primo po
nit vehementiam secundo utilitatis affligendi
dicit [ergo] Ecce ego stridebo super vos. i.
ostendam me graviter commotum propter
vos inferunt quod peccata populi erant multum
gravia sicut ego laboram sustinens sic
stridet plaustrum onustum feno. glosa. lon
go sonitu et ululatu et dicit feno et
frumento ut ostendit ipsorum tantum simplicium
dignos intendens et sic plaustrum
simplex ut ferri onere praegravatum stri
dore et sonitu longo ululat sic e
contra peccata vestra non sustinebo et quasi sic
plaustrum tradens in medio clamabo. et
dicit peribit fuga in quondam magno
pena. Ysa v. rugitus eius ut leonis
rugiet ut catuli leonum et frendet et
tenebit predam et amplexabitur et non
erit qui eruat. et peribit fuga a veloce
i. capietur ut non possit effugere manus
hostium. hebrei dicunt ieroboam filium
nabath qui prius fuit velox fugiendo
in egiptum de quo in iii Regum xi. et velox
fuit ad facienda ydola. et fortis. i.
baasa qui fuit ad bella fortissimus
non obtinebit virtutem suam. i. non po
terit resistere quin capiatur. et veniunt
assyrii. de quo in prophetis [illegible] fugiet. velox ut
samai se putet fortis et non. quia quidam hic
[illegible] ad dominum mortui erant. // sed
intelliguntur hic ipsorum posteri. // quibus
dicitur. iudicium secundum filii israel religio
dominum non potuerunt resistere adversariis nostris su
is sed quorum fortiores potuissent nisi quia
deus erat super eos. et robustus qui fe
cerit. qui fuit audax et alios
et alios confortabat ad pugnam. // iste dicitur
robustus quamvis infecerat. Samir qui
bello prevaluit regi simeon et obsedit
eum in thersam in qua incendit eam. Zam
ri seipsum combussit. et propterea legitur quod
prevaluit populus qui sequebatur thebni fi
lium geneth. iii. Regum xvi. non salvabit animam
suam. i. achab filius eius similis qui est
interfectus per assyrios. iii. Regum ultimo. et
ioram filius achab. iiii. Regum ix. et tenens
arcum. i. hieu qui occidit ioram regem
israel. iiii. Regum ix. porro hieu tetendit
arcum manu et percussit ioram inter
scapulas et egressa est sagitta per
cor eius. non stabit. i. succumbet per
assyrios in suis posteris. et velox
i. manahen confugiet ad phul regem
assyriorum postulans auxilium ab eo. ut per illum
ad confirmandum regnum eius. iiii. Regum xv.
et dicitur hic velox pedibus suis addita
ieroboam non salvabitur. quia stetit
paucis qui regnaverunt. ut phacea filius
eius biennio interfectus est a phacee
filio romelie in eodem legitur. et ita
non fuit firmatum regnum eius per rege
assyriorum. et ascensor equi i. pha
cee filius romelie qui multa strenue
sub rege achaz multa in iudea vas
tavit. sed propter ea cum suis ab assyriis
captivatus. in iiii. Regum xv. et hoc est quod sub
dicitur non salvabit animam suam quia eius
tempore quo fuit israel subiectus a theth
glassalasar in assyrios fuit et ipse
captivatus. iiii. Regum xv. et robustus
corde inter fortes. i. osee qui robustus // alii fortes
corpore dicitur. quia populum israel ad
cultum dei reducere voluit. nudus
fugiet in die illa. i. inducetur rege
et bonis et captivus ducetur. iiii. Regum
xvii. [illegible] ad propositum ista littera
quod ostendit multitudinem captivatorum non
potens sibi aliquando subvenire necque
qui captivantur neque per fugam neque
resistentiam. neque audaciam. nec
[illegible] neque [illegible] sed spiritu [illegible]
dicit dominus exercituum

Audite verbum domini [illegible] capitulum 3 in quo ostendit iustitiam divinam in infligendo penas populo non penitenti, et dividitur in 3. Primo invitat populum ad audiendam sententiam divinam. Secundo ibi numquid in qua ostenditur esse iusta, ibi numquid ambulabunt. Dicit ergo sic: audite verbum [illegible], filii Israel, non tantum [illegible] corporis sed et mentis, verbum quod locutus est dominus super vos, filii Israel, id est contra vos et per que vos [illegible] et ve ad solacium [illegible] videatur sermo dirigi, declinat quod ad omnes dirigitur [illegible], dicit: et super omnem cognacionem Israel, quia eduxi de terra egipti [illegible] cum sim creator omnium vos solos [illegible] in peculiarem populum ut mei cognitores [illegible] ubi serviebatis in luto et latere et patet quomodo tantum vos cognovi ex omnibus nacionibus terre, [illegible] approbatur dando vobis legem et alia multa beneficia [illegible] ulli alii genti exhibuerat [illegible] fecit taliter omni nacioni [illegible] cum sim creator omnium vos solos elegi in peculiarem populum ut mei cognitores [illegible] ut [illegible] te elegit dominus deus tuus ut sis ei populus peculiaris de cunctis populis qui sunt super terram. Et ideo visitabo super vos omnes iniquitates vestras [illegible] puniendo, sicud [illegible] eligendo, et [illegible] maior [illegible] vestra [illegible] ego sum deus zelotes visitans iniquitates patrum in filios. Visitabo super vos, modo studiose videre fructum et [illegible] fuit signum [illegible] [illegible] in multo tempore non sine peccatores [illegible] statim ulcionem adhibere [illegible] beneficiis [illegible] est non [illegible] dominus multis visitat. Primo ut medicus egros ut sanet [illegible] primo per visceraa [illegible] in quibus visitavit nos oriens ex alto. Secundo visitat ut [illegible] ut doceat. Iob: visitacio tua custodivit [illegible] meum [illegible] discite a me quia mitis sum. Tercio visitat dominus corrigendo [illegible] visitabo in verberibus peccata eorum, et [illegible] visitabo super vos omnes iniquitates vestras [illegible] nichil relinquam impunitum. Tercio visitat ut bonus pontifex in bono custodiendo [illegible] et visitasti terram [illegible] visitat sic iudex sententiam ferendo [illegible]

et erit in die [illegible] visitabit dominus super miliciam celi in excelso et super reges terre qui sunt super terram et congregabuntur congregacione unius fascis in lacum et claudentur ibi in carcere et post multos dies visitabuntur. Secundo visitabit [illegible] [illegible] [illegible] visitacio [illegible] **Numquid ambulabunt** [illegible] [illegible] in [illegible] et primo [illegible] ad manifestandum [illegible] introducit testes [illegible] et iuste dampnacionis [illegible] ibi auditum facite. Dicit ergo ita: numquid ambulabunt duo pariter [illegible] ad aliquem locum determinatum, quia eadem via duo [illegible] non possunt nisi convenerit eis [illegible] si non inveniet consensus [illegible] ambulandi. Et [illegible] redarguendo [illegible] qui consenserat Ieroboam in ydolatria [illegible] esset in [illegible] de peccata [illegible] velle Israel [illegible] est iniquitas [illegible] et malicia [illegible] quia [illegible] id est [illegible] et [illegible] ydolum [illegible] iudei vel [illegible] non [illegible] qui est via nisi [illegible] consenserunt [illegible] angularem lapidem, ut [illegible] postulet a [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] Numquid rugiet leo in saltu nisi habuerit predam, quia leo [illegible] fame [illegible] ferre [illegible] stupefacte, et dicit in saltu quia leones non [illegible] in locis [illegible] fructiferis sed [illegible] et in silvis. Numquid catulus dabit catulus leonis vocem de cubili suo, quasi dicat [illegible] catulus leonis rugit [illegible] sua nisi [illegible] fame nisi aliquid apprehendit [illegible] apprehendere, et in [illegible] reprehendit fautores ydolatrie qui [illegible] Ieroboam [illegible] [illegible] ad ymolandum deo [illegible] nolite ascendere ultra [illegible] [illegible] dii tui Israel qui eduxerunt te de terra egipti [illegible] leo rugiens est [illegible] [illegible] leo [illegible] sibilat [illegible] [illegible] ipsa [illegible] visitavit [illegible] [illegible] veterem, et [illegible] ad [illegible] in forma [illegible] rugit [illegible] [illegible] [illegible] peccatore [illegible] decedere in peccato mortali [illegible] desperacione [illegible] mittit et [illegible] timere [illegible] neque videat me [illegible]

terre
numquid cadet avis in laqueum terre absque
abscondito absque aucupe scilicet nisi an
tequam tetendat laqueum avis non illaqueatur
et per aucupe deus intelligitur qui in ca
pit peccatores in laqueum pene. Unde
ps. pluet super peccatores laqueos. Numquid aufe
retur laqueus de terra, scilicet ab
scondito ab aucupe antequam scilicet aucupes
quid ceperit, quasi dicat non, glosa sicut ea que
supra memorata sunt non sunt nisi certa
causa existat, ita et cetera. nisi ad
venit qui ea revelat. Si clanget
tuba in civitate et populus non expavescet,
quasi dicat tuba non clangit sine causa sed
ut timor populo incutiatur et per hoc patet
insinuatur [struck] venturi tribulationem,
de quo sophonias primo dies illa dies ire di
es tribulationis et angustie, et post dies
tube et clangoris. Si erit malum id est
afflictio iusta pro peccato que patet in
mala in civitate id est in congregatione populi
sub una lege vivencium scilicet samarie
et iherusalem, intelligitur per civitatem, quod dominus
non fecit. [struck] id est quin
ex causa iusta pena infligetur populo a domino.
ysaias xlv ego dominus et non est alter deus
formans lucem et creans tenebras fa
ciens pacem et creans malum et cetera. Quia
non faciet dominus deus
verbum id est rem dignam verbo et hoc dicit quia res
que sunt ventura hominibus indicat nisi re
velaverit secretum suum ad servos
suos prophetas id est penam venturam quam
revelata sunt prophetis ad correctionem.
ille ipse propheta vidit quomodo nisi revelavit cru
delitates suas, vii, dicit glosa non quod omnia deus
revelet prophetis que in celo fiunt et fe
cerit, sed que facturus erat in terris re
velavit noe et abrahe et loth ut
qui audirent ventura supplicia corrigeren
tur quoniam non perirent. sicut nunc per amos
hebreis mittit communia penalis ut
peniteant ne periant. de quo ciii. glosa
sunt revelat ea per prophetas que sunt minima
et parva sancti in via naturalis. Leo rugiet
id est deus per prophetas minabit, quis non
timebit id est nullus est qui non debeat
timere et de malis suis penitere. Dominus
deus loquutus est id est comminando penam
malum, quis non prophetabit. prophete in
ponunt illa mala ventura, non mira
bitur. quasi dicit quod leo rugit in multis terrore
rugitu suo fert audientibus. Osee xi
leo rugiet et formidabunt filii maris
quod ego non debet timere si verba in
a deo inspirata non prophetaret. quod deus
mandat quod induxerit cetera. Jeremias xxv. tu prophe
tabis ad eos omnia verba hec et dices

ad illos dominus de excelso rugiet,
quasi dicit dominus comminabitur et tu prophe
tabis quod comminabitur. Augustinus pro
illa littera numquid cadet avis sine au
cupe et diabolus vel dolosus homo
proverbiorum xxix, homo qui
blandis fictisque sermonibus loquitur
amico suo rete expandit pe
dibus suis, avis et vir iustus
Job v homo nascitur ad laborem
et avis ad volatum. Ista avis
scilicet vir iustus cadit de altitudine
virtutis vel statu morale per sugge
stionem diaboli Sed iam et cetera
trenorum iii venatione ceperunt me qua
si avem scilicet [struck]
Leo leo id est christus qui est leo de tri
bu iuda. Apocalypsis v. Leo rugiet
vel iudicio. Jeremias xxv. dominus de ex
celso rugiet et hoc erit tunc hoc
vultus quo dicet ite maledicti
in ignem eternum, et qui verum Isaie
v. Rugitus eius ut leonis rugiet
ut catulus leonum et frendet
et tenebit predam et amplexabitur
Auditum facite In ista
parte propheta invitat testes in quo
tollendo et cause dampnationem. Et
dividitur in duas. quia primo invitantur
ad testimonium quod iusta sit, dampnatio
illorum secunda ad confirmandum. Ibi
Audite et contestamini et cetera. Vel testi
monium competent contemnatur, tangit
primo quod contemptor testium et contemptor
malicie. Et dicit auditum facite, o
vos prophete facite ut audiantur
que dicturi sumus. In edibus id est in
civitatibus azoti id est philistinorum
azotus enim fuit de quinque civitatibus
philistinorum nobilissima in qua
erat templum dagonis. primi regum
v. et in edibus id est in urbibus
terre egypti que dei notitiam non
habent, ut ipsi audirent etiam
in iuste facturi sunt quod in maiori
iniquitate et cetera.

montes Samarie/ hic glossa ad literam
quia terra decem tribuum tota mon
tuosa erat que a sua metropoli sic
vocatur/ et videte insanias i. ydo
latrias tunc ibi factas/ Osee ix.
Insania in domo dei eius/ multas
propter multitudinem ydolatriam/ Osee x.
Secundum multitudinem fructus sui multip
licavit altaria/ iuxta ubertatem
terre sue exuberavit simulacra
in medio eius de quo notatur libido
in peccato ydolatrie/ nam de medio
vero ponitur ut ad ea omnes possit
attingere/ et calumpniam s. videte pa
tientes in penetralibus eius i. latenter
contenti hic scelere/ calumpniabantur
pauperes et simplices/ et in carceribus
detrudebant/ ut magis extorquerent
ab eis quod optabant/ unde Ezech.
xxii. Advenam in medio tui calumpnia
ti sunt/ et nescierunt i. noluerunt
facere rectum iudicium i. iustum iudicium
non fecerunt ydola colendo/ et pau
peres opprimendo/ et dicit qui omnia
videt/ de talibus Jer. iiii. Sapien
tes sunt ut faciant mala bene autem facere
nescierunt/ Alie hic reprehenduntur
heretici qui se custodes mandatorum
dei mentiuntur/ et sunt in monte
superbie ad horum insaniam considerandam
provocant gentes que non habent
dei noticiam/ ipsi enim calumpniantur
simplices obedientes/ unde sub nomine
veritatis volunt mendacium/ et quia
sunt extra tramitem veritatis, rectum
facere nescierunt/ quia nullum opus
eorum est sine fide per fidem saltem
lia meritorium vite eterne/ The[saurizantes iniquitatem] ... un
rizantes iniquitatem i. precium de edibus [edibus]
suis/ racione iniuste extorsionis sic
violentie/ et rapinas unde s. unde
te in edibus suis thesaurizantes non adver
tentes quod in domo impii ignis/ Propterea pro
pter has iniquitates et dicit dominus
tribulabitur s. ab hostibus/ et cir
cuietur terra i. vastabitur/ ab
hostibus circuitionis terre decem tri
buum/ de quo quarti regum xvii. per

vagatus/ est Salmanasar omnem
terram/ ascendit Samariam/ et obsedit
eam tribus annis/ fortitudo tua
i. munitiones que erant fortes/ vel
reges principes et bellatores/ et tra
hentur extra i. dissipabuntur
/ Osee x. Omnes munitiones tue va
stabuntur vel pauperes in captivitatem
ducentur/ quarti regum xviii. Et diri
pientur i. predabuntur edes tue/
possessiones contente in edibus
/ Osee viii. Mittam ignem in civitates
eius/ Hec dicit dominus/
In ista parte propheta tangit ipsi destru
tionem/ et dicit sub parabola et pa
rabolam sumit ex illa que pastori
bus solet accidere/ Sicut cum pastor
re/ reliquie relinquuntur de ove
et ariete/ sic de habitatoribus Sama
rie pauci remanebunt, qui non cap
tivabuntur ab assiriis/ dicit ergo Hec
dicit dominus quomodo si eruat pastor de
ore leonis duo crura aut extremum
auricule i. sicut cum quandoque predones aliquas
oves auferunt a leone, de ove si
micula aut tria aut aliquod huiusmodi;
sic eruentur filii israel i. decem
tribuum qui habitant in Samaria/
qui paucis liberati erant/ in plaga
lectuli i. quiescentes in lectulo/ sicut — in regione ... inde
tori et vel et in Damasci grabato — quo de tabula ... templi
eo qui est victoria pollicebantur
unde legitur in historia iiii. regum xvi.
et ysa. vii. Sed Rasin filius
Romelie rex israel et Rasin rex
Syrie cuius metropolis fuit Dama
scus ascenderunt in Je
rusalem cum Achas rege Juda &
quibus dicit ysa. vii. Cor tuum ne for
midet a duabus caudis titionum
fumigantium dicit quod filii istorum con
fidentes in auxilio Syrorum/ et
pollicentes victoriam de Juda
dicunt habitare i. conquieverunt in Juda
grabato Damasci/ Sicut homo fessus
labore quiescit in lecto/ sic decem
tribus in eo auxilio Syrorum confi
debant et in securitate habitan=

tum spem victorie habebant et suas vires fractas vicine gentis auxilio roborabant sed frustra quia ab assiriis utrique capti sunt. Audite i. percipite et intelligite vel vos gentes ad quas refugierunt et contestamini i. sub attestatione iuris iurandi denuntiate ut inexcusabiles sint decem tribus in domo Iacob i. decem tribubus dicit dominus deus exercituum i. dominus exercituum oppugnandi, [illegible] cuius non timebit te o [illegible] quia in die i. tempore cum ceperit visitare i. ulcisci prevaricationes Israel [illegible] super eum visitabo i. reddendo penam [illegible] super altaria Bethel i. visitabo destruendo de quo dicitur Osee [illegible] et amputabuntur cornua altaris i. confringentur et cadent in terram i. confracta iacebunt in terram [illegible] factum fuisse ab assiriis ut dicit glossa [illegible] Iosue iiii [illegible] super altare in Bethel et excelsum quod Ieroboam filius Nabath qui fecit peccare Israel et altare id destruxit [illegible] et comminuit in pulverem [illegible] reprehendit pluralitatem [illegible] Osee octavo [illegible] multiplicavit Effraim altaria ad peccandum facta sunt ei are in delictum et amputabuntur cornua i. [illegible] cornua peccatorum confringentur et percutiam domum hiemalem de quo [illegible] sedebat in domo hiemali [illegible] domo estiva de qua Iudicum iii rex Moab sedebat in estivo cenaculo

et peribunt domus eburnee non quod essent tote de ebore sed quia ibi erant aliqua opera [illegible] ossa eburnea ut dicitur iii Regum ultimo de Achab rege Israel et domo eburnea quam edificavit et dissipabuntur edes multe i. [illegible] dicit dominus

Audite verbum hoc

In ista parte arguitur malicia populi, prius simpliciter et absolute considerabatur et dividitur in duas partes quia primo [illegible] arguitur ad optimates, in secunda generaliter ad omnes [illegible] Audite verbum istud [illegible] ponitur duo primo [illegible] malicia [illegible] comminatio [illegible] Audite ergo verbum hoc quod dicturus sum vacce pingues i. principes decem tribuum qui lascivie vacarent vel qui tollerent vaccas, Osee x vaccas Bethavel coluerunt habitatores Samarie, unde glossa dicit loquitur ad optimates decem tribuum ut audiant verba dei qui non boves aratores sed lascivie vaccas pingues vocat quia [illegible] domini gule et ventri serviebant opprimendo egenum et confringendo id est pauperes ut bona illorum in suos usus redigerent [illegible] que estis in monte Samarie [illegible] quia terra Samarie fuit montosa [illegible] ad optimates et loquitur eis [illegible] viam [illegible] magis [illegible] substancia [illegible] malicia [illegible] calumpniam faciebant [illegible] aliquid [illegible] possit [illegible] calumpnia in medio eius egenis a pauperibus [illegible] et confringitis pauperes i. leditis in corpore violentia opprimendo [illegible] ossa eorum confregerunt [illegible] que dicitis dominis vestris i. regibus et minoribus principibus afferte

gato
te i. prestite auctoritatem / et bibemus
i. quod ab illis auferimus habebimus ad
lasciviendum / unde hic glossa nisi ma-
iores dederint pretium / minores quod de-
vorent non habent / Similiter et de hoc
tempore intelligendum est / quia maiorum doc-
trina / minores inebriant. Iero. re-
prehendunt hic mulieres delicate per
vaccas pingues / significantur que con-
scendunt maritis suis ymo suadent
divitias accipere per usuras atque depredationes
ut ipse delicate bibant et preciosis ve-
stiantur / quibus dominus comminatur penam /
Iuravit dominus in sancto suo / glossa in
seipso vel in filio vel intelligo electo
angelo, vel homine vel quod convenit ser-
mo, dei prevalido deteriu, atque ipi / quia
non mentitur / quia ecce quod in puti
dies venient i. captivitas super vos
i. contra vos. Ierem. quoniam et super vos
levabunt inimicos vos, scilicet assirii / in contis et
[illegible] qua piscis piscatorum [illegible]
piscis rethe intrare / q. d. sicut con-
cluditur vaccarum, solet invectibus si-
ves [illegible] per hoc nobis [illegible]
uxta resistendi / super quo nec pote-
rio optinebit virtute suam, fortis
[illegible] sanabit [illegible] / et reli-
quias vestras i. eos qui ad fortalicia
fugientes, in ollis ferventibus [illegible]
mabunt [illegible] / et per aperturas
i. per rupturas murorum exibitis i.
extracentur in captivitate. Ier. i. c.
[illegible] olla succensa ego video. [illegible]
[illegible] succensa / al-
tera scilicet vacca contra alteram scilicet du-
centur et proiciemini in armon [illegible]
[illegible] longinquum [illegible] terra assy-
riorum de vthonum [illegible] cuma [illegible]
[illegible] pactum dominus [illegible] eos
terra sua in ira et furore / et indig-
natione maiori [illegible] eos in terram
alienam dicit dominus scilicet qui mentiri non
potest. Ier. ~~Venite ad bethel~~
In ista parte ponitur [illegible] qui, quamvis [illegible]
multis fuit flagellatus non tamen emen-
datus est. Primo arguit cultum ydolatrie,
secundo exprimit modum erudiendi atque
[illegible] et quod ibi sic voluistis et

re[illegible]endit populus consultum indebito
et loco dicitur quod Venite ad bethel i.
veniebatis ad locum ydolatrie, frequen-
[illegible] et hic fuerunt ad bethel, ubi vitu-
lus erat aureus. iii. Regum xii. [illegible]
[illegible] modus [illegible] / [illegible] invitatio
ironica / unde [illegible] intuitus in be-
thel et impie agite i. contra deum [illegible]
cius [illegible] / [illegible] Gen.
xii. ad locum quem elegit dominus deus
tuus de cunctis tribubus [illegible] ut ponat
nomen suum ibi et [illegible] venietis
et offeretis in loco illo holocausta et
victimas ad Galgala ubi similiter
ydolatria exercebatur. Oze. xii. Si in
Galaad ydolum tamen frustra erunt in gal-
gal / bobus ymo lantes / sicut Galga-
la fuit ubi Saul [illegible] i. Reg. xv. Et
[illegible] filios [illegible]
et multiplicate prevaricationem i. ydo-
latriam. Et loquitur ironice / q. d. hinc
ubi immolastis idolis sponte / ideo iam
[illegible] ut quanto vos estis impudentiores,
in [illegible] tanto [illegible]
super vos [illegible] apparat / unde [illegible]
Et afferte mane i. tempestive [illegible]
[illegible] / vel mane / victimas
vestras offerte i. sacrificium matutinum, q. d.
sicut vobis preceptum est a domino, offerre
sacrificium mane, et [illegible]
[illegible] quod [illegible]
quod fiebat in altari agnos anniculos
duos per singulos dies iugiter, unum
mane et alterum in vespere. i. Num. [illegible]
[illegible] in mane [illegible] in templo
[illegible] cultores dei de
[illegible] iii. Reg. Ieroboam
[illegible] vitulos quos fecit statuit [illegible]
[illegible] in dan et bethel
[illegible] in [illegible] ut populus facta
[illegible] decimas vestras offerte
[illegible] et sacrificate de fermento
gentiles et ydolatre, [illegible]
[illegible] oblationes [illegible]
[illegible] fer-
mento [illegible] leviticum [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] decimas vestras i. [illegible] decimas
[illegible] [illegible] decimas

que in lege dabantur / vna cum daba(n)tur
lentis 2° fermentum cum primiciis ab
latoribus / 3ª dabatur in usus pau
perum / [illegible] vicem [illegible] vi(n)i
rotandum & simulacrorum & fermentum /
quoddam & infidelitatis [illegible]
cum [illegible] comederit fermentum [illegible]
quia [illegible] de populo suo / et ibidem dicitur
fermentum non esse in domibus vestris sep
tem diebus a toto tempore [illegible]
ab infidelitate [illegible] & fermentum
iniquitatis. [illegible] ad Cor. v. Expurgate
vetus fermentum ut sitis noua con
spersio. Item & fermentum ypocrisis [illegible]
[illegible] Cauete a fermento phariseorum
quod est ypocrisis / et ita fermenta sunt
mala. Est & aliud fermentum karitatis
quod [illegible] a [illegible] nam sicut calor fa
cit [illegible] pastam sic karitas mentem
[illegible] & [illegible] celorum
fermento quod acceptum mulier abscon
dit in farine [illegible] satis [illegible]
[illegible] Et fermentum sanctificationis
& de [illegible] dicitur Bethel in Be
thel id est domum dei que & ecclesia ibi im
pie agunt precepta eius calcando &
in galgala quod interpretatur [illegible] quia
[illegible] & scripture [illegible]
[illegible] vicari de flumi
ne [illegible] yordanis et [illegible]
[illegible] in angelis
[illegible] scripturarum intelligentia
in [illegible] dici [illegible]
cum scriptura [illegible] litteram [illegible] ut
[illegible] moralia precepta [illegible]
[illegible] allegorica et spiritualis intel
ligentia [illegible]
[illegible]
[illegible] quedam spiritualia figmenta [illegible]
[illegible] fundamento et pariete
[illegible] impenitentes et
[illegible] fermentum quod [illegible]
[illegible] alios [illegible] et [illegible]
[illegible] amore [illegible] **Et vocate**
In ista parte ostenditur libido malicie, dicit
quod vocate voluntarias oblationes id est spon
taneas que nulla [illegible] offeruntur
quod sicut dicit glosa ad letitiam pertinet
[illegible] cum [illegible] studio et [illegible]
[illegible] **Et annunciate** a
[illegible] alios ut sacrificent ydolis

vel annunciate id est [illegible] quod
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] vi.
[illegible]
et [illegible] capitulo [illegible]
[illegible] duo [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] **sic enim voluistis** [illegible]
[illegible] vituli [illegible] et [illegible]
[illegible] volunta
filii Israel [illegible] **dicit dominus deus**
[illegible] proprio [illegible] sit vo
luistis sic facite / **Unde et ego**
In ista parte [illegible] malicia [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] flagellauit [illegible]
[illegible] / et
[illegible] duas partes [illegible] ma
licia. In 2ª parte [illegible] pe
[illegible] **non estis reversi ad me** [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] bonorum / In 2ª
[illegible] afflictione malorum / ibi **misi in**
vos mortem. Dicit ita [illegible] ita
[illegible] filii [illegible] ut [illegible]
[illegible] **ego dedi vobis** [illegible]
[illegible] / Oze. ii. Se
[illegible] viam tuam spinis **stuporem**
dentium id est famem [illegible] aut
[illegible]
[illegible] dentes et
[illegible] **in cunctis urbibus vestris**
[illegible] in omnibus
et [illegible] fames quo [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] iii. [illegible] vii. et [illegible]
[illegible] vi. [illegible]
et indigentiam [illegible] **panum in omnibus locis**
[illegible] **et non estis**
reversi ad me dicit dominus [illegible]
[illegible] penitentie [illegible]
[illegible]
[illegible] disciplinam [illegible]
[illegible]
[illegible] patris [illegible]
[illegible] **umbrem** [illegible]
[illegible] dentium [illegible] panum [illegible]

sed tamen pro certo sit non solum [illegible]
si ex sola prohibitione sustinetis tamen
adhuc tres menses superessent sed maius
Junius Julius scilicet per se usque ad
messem et ad ipsum pertinendum quia
tribus mensibus ante messem et
plui super civitatem unam [illegible]
esset sitiens et super aliam civitatem non
plui. Et hoc fecit quibus ne putarent
hoc sorte fieri et astutia [illegible] et va-
rietate temporum accidisse immo intelligerent
quod solum in una parte plueret sed
ex [illegible] agris [illegible]
in [illegible] super unam [illegible] et
agros eius plueret se dicit et ab alia
parte suspenderet. Pars una compluta
est et producit fructum et pars super quam
non plui aruit et non producit fructum.
[illegible] oculos [illegible] terram advo-
lvisse [illegible] aquam et [illegible] valles
si forte possimus invenire herbam et
salvare equos et mulos et non pe-
nitus iumenta pereant et fuit hec
[illegible] quod dominus in una parte
dedit pluviam et in alia non quam
quod in toto suspendisset pluviam sicut
fecit in [illegible] quod [illegible] flagella
[illegible] [illegible] et non [illegible]
[illegible] et venerunt
[illegible] et [illegible] civitates super
[illegible] et in quibus [illegible]
[illegible] ad unam civitatem in qua
dominus pluit et [illegible] habebat aquam ut
biberent aquam [illegible] et
[illegible] Et non sunt satiate
[illegible] aque [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ut [illegible] civitate et satia-
rentur et non redistis ad me [illegible]
ad [illegible] et medicus [illegible]
mala [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] et non [illegible]
[illegible] convertimini ad me et ego con-
vertar ad vos dicit dominus exercituum et [illegible]
[illegible] in quo [illegible] si affligit [illegible]
[illegible] quod [illegible] Ecce [illegible]
[illegible] dominus ab hetiis [illegible]
nime sapientie et mandat nubibus
ne pluant super eos [illegible]

[illegible] tres menses superessent [illegible] non
[illegible] ad [illegible] [illegible] tempus
et plui super unam civitatem et super alteram
et non super [illegible] [illegible] et
si quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] civitate [illegible] [illegible] [illegible]
satiatur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Et [illegible] ca [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] Percussi vos in
vento urente a [illegible]
nimio calore et siccitate quia ventus
[illegible] nimio ardore desiccat [illegible]
[illegible] Agg. [illegible] percussi
vos vento urente et aurugine et gran-
dine et [illegible] [illegible] qui [illegible] ad
[illegible] et in aurugine multi-
tudinem hortorum [illegible] [illegible] ne-
cessaria ad cibum et vineas [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad potum aurugo
est rubigo [illegible] et nimia
frigiditate [illegible] apud [illegible]
[illegible] fit [illegible] nocte [illegible]
[illegible] super terram [illegible] cadit
in [illegible] sole [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] ad
terram [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] frigore et [illegible] et [illegible]
[illegible] et rubigine et in [illegible]
arbores [illegible] et [illegible]
rubigo [illegible] [illegible]
[illegible] morbus qui [illegible] nascitur
[illegible] corrupta [illegible] qui cor-
rumpit sanguinem et [illegible] pallor
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vineas et arbores [illegible]
olivetum olivarum [illegible]
[illegible] liquor [illegible] olivetum [illegible]
locus in quo [illegible] olive [illegible]
[illegible] arboribus et ficeta vestra [illegible] ficus
[illegible] ficetum [illegible] locus [illegible]
[illegible] arbores [illegible] ficus [illegible] [illegible]
et eruca [illegible] [illegible]
[illegible] comedit locusta et non
redistis ad me dicit dominus [illegible] mala
[illegible] vos ut [illegible] penitentie
[illegible] penitentie [illegible]

Misi in vos mortem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

ex inflictione malorum Et dicitur in d[illegible]
q[uia] primo post inflictam penam in ca-
[illegible] inflictionis [illegible] opposita
illorum ibi Et fecistis etc. Et sequitur misi
in vos mortem in via Egypti, sicut
in originali. Eo tempore quo ab Egyptiis
auxilia postulabat, mittitur in eos
mors [illegible], in [illegible] cumque depre-
hendissent vires assyriorum [illegible], Eo quod
rebellare niteretur, miserunt nuncios ad
Sua regem Egypti [illegible] Et percussi
in gladio [illegible] assyriorum scilicet principes, iuven-
nes mortem in gladio usque ad cap-
tivitatem / ad captivitatem equorum vestrorum
in quo tempore est dictum captivum [illegible]
[illegible] fuit [illegible] non
multiplicabit ei equos / Et ascendere feci
putredinem castrorum vestrorum in nares vestras
id est fetorem mortuorum qui ex vulneribus
et aliis plagis mortui sunt in castris
[illegible] putredo corporum [illegible]
[illegible] corporum ascendit
fetor [illegible] cadaverum [illegible]
[illegible] Ioel ii. ascendit fetor eius
et ascendit putredo eius. Iste fetor
fuit in via Egypti [illegible]
[illegible] peccati [illegible]
[illegible]
[illegible] ne sentiat fetor
[illegible] nasus tuus et nares tue
[illegible] Sed non penitenti [illegible]
[illegible]
[illegible] et abhominatus sum [illegible]

Ira

redistis ad me [illegible] malis [illegible]
[illegible] alia pe-
nam magis specialem Subverti vos sicut sub-
vertit deus Sodomam et Gomorram, id est
[illegible]
peccato [illegible] et [illegible] ad
causam mortis [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
libidine ydolatrie, Sicut enim so-
domite studiose querebant libidinem et
in modicitate, Sic isti ydolatriam Et [illegible]
[illegible] Sodome [illegible]
[illegible] facti sunt in omnibus ut Sodoma
[illegible] eius quasi Gomorra / et [illegible]
[illegible] maior facta est iniquitas [illegible]
peccato Sodomorum / Et facti estis quasi

torris raptus ab incendio, id est lignum
semiustum sed titio. Et patet non hic
[illegible] destructorum [illegible] ad destructionem
Sodomorum [illegible] tertia fuit
irreparabiliter destructa / [illegible] habitatoribus
ita quod [illegible] Loth cum filiabus eius
[illegible] evaserunt. Sic
in [illegible] destructione terra sunt destructa
et subversa [illegible]
amissa substantia evaserunt et [illegible] tam
[illegible] Et non redistis ad
me [illegible] flagellum / Et
[illegible] torris [illegible]
in [illegible] super
carbones [illegible]
ab actu peccati quo [illegible]
Cum signum [illegible] magnum a
[illegible]
[illegible]
[illegible]
que [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
flagella quia non estis [illegible] adhuc [illegible]
faciam tibi, id est iterabo tibi penas [illegible]
[illegible] et maiores

Postquam autem hec fecero

[illegible] in qua [illegible] mo-
[illegible] ut [illegible] ad deum [illegible]
Et dicitur [illegible]
[illegible] ad [illegible] ut magis
[illegible]
[illegible] Et sic [illegible]
[illegible] afflictionibus
[illegible] contingentibus
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] adhuc
[illegible] libe-
[illegible]
[illegible]
[illegible] Crimina certe
[illegible]
[illegible]
[illegible] esse [illegible] Iob [illegible]
Cum dat ventis [illegible]

et annuncians [illegible] dando [illegible] spiritu [illegible] eloquium suum [illegible] ergo [illegible] eloquium [illegible] faciens [illegible] faciens matutinam nebulam [illegible] que irrigat [illegible] producunt [illegible] [illegible] et gradiens super excelsa terre [illegible] Dominus Deus [illegible] [illegible]

C. V. Audite verbum istud [illegible] [illegible] planctum [illegible] domus Israel [illegible] cecidit [illegible] audite [illegible] super vos planctum [illegible]

[illegible] gladio [illegible] [illegible] Quaerite me et vivetis [illegible] in qua civitate egrediebantur mille relinquentur centum [illegible] et in qua egrediebantur centum relinquentur decem [illegible] dicit Dominus domui Israel [illegible] Quaerite me et vivetis [illegible] et nolite quaerere Bethel [illegible] et in Galgalam [illegible] nolite intrare et in Bersabee non transibitis [illegible] quia Galgala captiva ducetur [illegible] et Bethel erit inutilis [illegible]

que erat in Bethel destruxit et si-
cut combussit ossa mortuorum et co-
minuit in pulverem sicut legitur iiii. Reg.
xxiii. et non tangitur de destructione Ber-
sabee quia quando Bersabee capta fuit destructa
et capta tunc et capti inde ducti sunt
tribubus. Et demum quia quasi in persona
ipsa ammonet ad querendum. Querite
dominum et vivite quasi quod est veritas et non idola que
nunquam plus quam dixisse et vivite scilicet operibus
iusticie quia non mortem finalem vel
ne mereamini ab hostibus. Levitici xxvi.
Si in preceptis meis ambulaveritis
et mandata mea custodieritis gladius
non transibit terminos vestros. Ne forte
comburatur. id est ad nichilum redigatur sicut quod
comburitur et hoc si non penitueritis. Ut
ignis. id est materia ignita que dicitur ignis.
Domus Joseph. id est decem tribus. quia
Jeroboam fuit de tribu Effraym
qui fuit de domo Joseph. Et devorabit
illius captivitatis et non erit qui
extinguat. id est a captivitate liberet. Ysa. i.
Et erit fortitudo vestra ut favilla stuppe
et opus vestrum quasi scintilla et succen-
detur utrumque simul et non erit qui ex-
tinguat. Bethel. Deus voluit quod ipsi
fide et bonis operibus quererent in-
venire [illegible] qui querit invenit.
Et non mirum quia querenti se videtur
sapientia. Sap. vi. qui de luce vigilaverit
ad illam non laborabit. et invenient talis quod
[illegible] Sicut audivimus in Cantico
[illegible] melior [illegible]
[illegible]
[illegible] regina Saba ad regem Sa-
lomonem non credidi narrantibus
[illegible]
[illegible] media pars non est mihi nun-
ciata. Et inventa sufficit. [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] amittere. [illegible] requi-
es mea in [illegible] et [illegible]
[illegible] Ecclesiastici [illegible]
[illegible] est labor
in querendo gaudium [illegible] Sap.
vi. Qui de luce vigilaverit ad il-
lam non laborabit assidentem [illegible]

eum foris suis inveniet illam. Et
[illegible] et [illegible]
[illegible] in me est si mor-
tuus fuero. [illegible]
[illegible] gaudia non [illegible]
[illegible] xxii. Sequitur autem [illegible]
[illegible] non invenies veram delecta-
tionem [illegible] fuit in tenebris
et tenebris [illegible]
[illegible] tenebras [illegible] Et si quos
estimas [illegible] non est [illegible]
[illegible] Ecclesiastici [illegible]
[illegible] umbra et sequitur ventum
[illegible] amittere [illegible]
[illegible] et volupta-
tibus qui bibitis vinum in dulce-
dine quod perit ab ore vestro. Et fuit
magnum laborem in querendo [illegible]
Sap. v. Lassati sumus in via iniquitatis
et [illegible] labor stultorum affliget
eos qui nesciunt in urbem pergere.

Qui convertitis.

[illegible]
[illegible] causa [illegible]
[illegible] tangitur [illegible]
[illegible] ibi odio habuerunt
corripientem [illegible] tangitur [illegible]
[illegible] eius qui [illegible]
[illegible] facientem arcturum
et orionem [illegible] in ab-
sinthium iudicium id est in amaritudinem
[illegible] iudicium [illegible]
[illegible] glosa
[illegible]
[illegible] in amaritudinem [illegible]
[illegible] et
iusticiam [illegible] iusticia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
in terra relinquitis id est in operibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
facientem arcturum id est boetem [illegible]
[illegible] quedam constellatio [illegible]

lucet circa polum septentrionalem constans ex septem stellis et vocatur ursa maior ab astrologis. et orionem. orion est quedam constellatio clara et notabilis apparens tempore hyemali. et oritur in principio yemis cum tempestatibus excitat. sicut dicit philosophus. et ista nomina arcturi et orionis sunt imposita a vulgo. et ideo glosa accipit ea non ad fabulas poetarum referentes. sed intelligamus deum creatorem et omnipotentem. in quo etiam notatur quod ea que gentiles fingunt ipse creavit gentibus loquendo. et convertentem mane id est in claram lucem tenebras id est diem facientem ex nocte die et hoc vel sequitur et diem in noctem mutantem. faciendo vicissitudinem temporum. nam sol mane cum incipit sol et oritur et claudit stellas. hoc est sicut dicit qui vocat aquas maris alias dicit. per arcturum qui septem stellis constat signatur ecclesia septiformi spiritu repleta. per orionem qui in principio yemis oritur et suo ortu tempestates excitat. signantur martires quia ipsi infidelibus praedicando praedicationem et excitant quasi tempestatem persecutionis. qui vocat aquas maris id est elevat eas in vapores humidos et in dulcem aquam pluviarum convertit. et effundit eas super faciem terre sic enim quasi in pluvia ad irrigationem terre diffundit eas. vel sic. cum sit mare et in strictam et in vitalia ad abissum illuc quod dat plenius et faciet terre et irrigat aquis immissa. deus nomen illius dominus. et ideo timendus. Malachias. si ego dominus ubi est timor meus. vel sic.

ca. 1

forte aque maris sunt peccata quas deus vocat ad se et effundit ut quasi in dulcedine aliis predicet in terris quia quod de eis amaritudinibus tollit, et dicitur novi sed et quod qui subridet et deridet dominum vastitatem. captivitatis super robustum id est decem tribus ut male sentit, superstes. super eum est deus. ego ipse in aditu erit deus. et depopulationem id est decem captiores super potentem id est super populum decem tribuum

que sola aliis exemplari afferet ipsa exemplum. sic qui predatur more et ipse praedabitur. odio habuerunt in porta corripientem id est in iudicio sive iudicem quod corripiebat illos in iudicio quidem de veritate iudicium habebat illum odiosum. antiquitus enim ad exercenda iudicia sedebat iudex. ipsa enim carere orientem in porta sub plantabat et detrimento fiunt tam in iusto tali esse dictabat. Unde et antiqua certo odio sunt ex eis. respiciebat enim nisi malum. et loquentem perfecte i. sensus doctores et prophetas quod ex veritate corripiebat abhominati sunt id est doctrinam eorum abhominabantur dicentes quod in proximo correpti cum sedunt sine contemptu reprehendentes ei et superveniret patrem.

Pro eo ergo

que hic tangit afflicto infligenda sive tunc quando in dicendo. pro hoc ablato bono temporali cum sua causa ibi. et tunc pro ablato bono spirituali cum sua causa ibi. hostes iusti etc. Dicit ergo pro eo quod diripiebatis pauperem id est rapinis et aliis molestatis. Isaias. rapina pauperis in domo vestra. et quod tollit solum pro volontate sed pro rapina iusta dabitur pena ibi. diripiebatis pauperem et ab eo tollebatis. predam quod accidit necessaria etiam tollebat et quod quidem pro hominis videbant et fruebantur in ibi subtrahebant. et predam electam id est quod etiam melius et vobis placentius tollebatis ab eo. secundum id sequitur, sub pena domos ubi sedere manebatis quadro lapide sumptuose et spoliato paupere. edificabitis secundum avaritiam vestram et non habitabitis in eis. quia capientur vestri. et morte deletis. quia de pauperum rapina edificata est. sic qui predatur ut ipse predabitur. vineas amantissimas id est que sunt delectabiles. plantabitis. Sed consummantes vos possessiones et non bibetis vinum

earum quia ducentur in captivitatem [illegible] / Sophonias primo: edificabunt domos et non habitabunt, plantabunt vineas et non bibent vinum earum. Et subditur causa quia cognovi scelera vestra, quia multa scelera vestra [illegible] ad [illegible] et fortia peccata vestra. [illegible] hic prudentia [illegible] tamen [illegible] coram facie mea [illegible] hostes iustitie [illegible] vos [illegible] subiectos iustitie [illegible] iustorum [illegible] ita iusto [illegible] accipientes munera a potente ut pauperem iudicent contra [illegible] [illegible] repleta [illegible] muneribus [illegible] Ysa[ias] v: Ve qui iustificatis impium pro muneribus et iustitiam iusti auferetis ab eo. Et pauperes in porta, id est in iudicio, deprimentes [illegible] Ecclesiastici [illegible] non declinabis in iudicio pauperis [illegible] [illegible] multas [illegible] [illegible] pauperis. Tacebit in tempore illo [illegible] prudens [illegible] [illegible] glossa ut iam instante tempore captivitatis [illegible] non habitabitis in domibus [illegible] nec bibetis de vino [illegible] quod plantastis. Quia tempus malum est, id est captivitatis, vel iustitie [illegible] id est tempus ultionis et domino [illegible] iniquitatibus vestris retribuet.

Querite bonum

[illegible] ista parte inducit [illegible] ad penitentiam et declinare [illegible] a malitia [illegible] [illegible] concupiscentia [illegible] ad dei [illegible] [illegible] ubi [illegible] ut vivatis et secundo [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] Et [illegible] ad [illegible] querite bonum, id est deum, per emendationem vite vestre, quia deus est summum bonum. Mathei [illegible] nemo bonus nisi solus deus. Et non malum, id est ydolum [illegible] [illegible] dominus deus exercituum et [illegible] ab ydolis et ab omnibus [illegible] [illegible] [illegible] vivatis [illegible] ut non

[illegible] iniquitatem. Et sic dominus deus exercituum vobiscum erit, scilicet per gratiam vos protegendo. Zacharie [illegible] dominus in tuba canet [illegible] [illegible] deus exercituum proteget vos. Sicut dixistis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia estis filii Habrahe [illegible] sicut dixistis [illegible] [illegible] [illegible] super omnes [illegible] dicitis vos [illegible] Odite malum, id est iniquitatem et ydolatriam, et diligite bonum, id est cultum dei et opera iustitie si estis veri filii Habrahe. Johannis [illegible] si filii Habrahe estis opera Habrahe facite. Constituite [illegible] in porta iudicium [illegible] [illegible] sicut precipitur Deuteronomii [illegible] [illegible] iudices et magistros constitues in omnibus portis tuis [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dilatione [illegible] fiet iustitia. Si forte misereatur dominus deus exercituum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible] voluntate [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] reliquiis Joseph, id est decem tribubus [illegible] captivitate effugerunt [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad reliquias [illegible] effugerunt [illegible] [illegible]

Propterea hec dicit dominus

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vehementia pene [illegible] [illegible] planctus [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et in omnibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] bono [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deus exercituum dominus [illegible] super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plateis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

plateis eius omnibus ululatus et sic in
omni fletus et in cunctis que foris sunt
i. villis et castellis que sunt extra civitatem
dicetur ve [illegible] affectione vel ve propter
dampnum temporale. ezech. vero
dicit quia mittam diem et appropinquat
dies dies domini nubis tempus gentium
erit et veniet gladius et vastabunt
i. hostes affligendo illos. agricolam
i. agricolas qui non sunt ex arte plan
ctus ad luctum et ad planctum eos qui
sunt plangere i. carmen lugubre ca
nere quod solebat in funeribus mane
Jeremie ix vocate lamentatrices et ve
niant ad vos que sapientes sunt mi
ttite et properent et festinent et assumant
super vos lamentum in montibus vestris
i. locis campestribus quia hic que [illegible]
bunt in captivitatem et erit planctus et ve
hementia doloris tribulationum de
foris [illegible] a propheta histo [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] auferam vocem gaudii et
vocem leticie vocem sponsi et vocem
sponse et sic [illegible] causa [illegible] i.
delinquant vos hostibus [illegible]
[illegible] ob [illegible]
vos delinquam vos in longitudine
dierum [illegible] et [illegible]
[illegible] a quo [illegible]
aliam [illegible] venia [illegible]
in [illegible]

De desiderantibus

[illegible] aliquis tamen [illegible]
[illegible] non multa [illegible]
[illegible] qui desiderabat diem [illegible]
[illegible] definitam [illegible]
[illegible] et ita desiderando dicebat
[illegible] ubi [illegible] dies domini veniat
[illegible] a [illegible]
[illegible] dicit [illegible] et pica [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ubi dies domini [illegible]
[illegible] dies domini [illegible]
tibus [illegible] desiderantium
[illegible] dicebat veniat dies
illa [illegible] optata [illegible]
dies [illegible] et [illegible]

fletum a domino [illegible] ad quod
[illegible] et vas [illegible]
[illegible] sic desiderat [illegible] vide
dies domini ista tenebre et non lux
i. tribulatio et pena erit vobis pro
[illegible] Alle [illegible]
superbi qui estimatis vos iustos
[illegible] se desiderare [illegible]
[illegible] sunt [illegible] se
[illegible] esse [illegible]
[illegible] ve [illegible] non sunt [illegible] in
[illegible] non timet dignum sunt
supplicio [illegible] si ne iusti essent
non deberent [illegible]
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] dies
[illegible] et timenda
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] me et [illegible]
[illegible] apparebit
[illegible] in [illegible] Sun
[illegible] qui non timebit
[illegible]
[illegible] audiemus
[illegible] magnitu
dinis [illegible] apparebit
[illegible] in opere [illegible]
[illegible]
eius et [illegible] ad portandum [illegible]
[illegible] dicebat [illegible]
longe fuit a me [illegible]
non [illegible] dies [illegible] timenda
et [illegible] dies et disputationis
Johel iii congregabo omnes gentes
in vallem Josaphat et disce
tabo ibi cum eis et [illegible] dies [illegible]
et [illegible] lege [illegible] loquar [illegible]
[illegible] ab initio [illegible]
[illegible] Malachie [illegible]
[illegible] dies [illegible]
et [illegible] securis ad radicem
arboris [illegible] non facit fructum
bonum excidetur et [illegible]
[illegible] malos
[illegible] ignem eternum [illegible]
[illegible] pro [illegible] ad [illegible]
[illegible] Matth. v. [illegible]
[illegible] Matth. v. Et [illegible]

all

[illegible]
no

assumet eum et dedisset michi manducare. Ecclesiasticus concludit, sed tamen etiam secunde [illegible] patris mei et matris [illegible]. Item timenda est in mali dispensationibus quia est dies sacrificiis [illegible] per multa tempora vexabunt [illegible] illorum et possint [illegible] sunt. Item timenda est sicut a bonis operibus [illegible] non habentem vestem nuptialem et dixit ad suos: ligate manibus et pedibus etc. Item timenda est in [illegible] quia dicit [illegible] ad diem [illegible] ducetur. Sicut dies quo si fugiat vir a facie leonis, sed ita a captivitate Nabuchodonosor. Et occurrat ei ursus, i. Assuerus qui propter omnes iudeos voluit [illegible] occidi [illegible] Esther [illegible]. Et Cambyses qui prohibuit edificationem templi, i. Esdre [illegible]. Ingrediatur domum, i. in reditu de Babilone, et innitatur manum suam super parietem, i. habeat fiduciam templi iam edificati, et mordeat eum coluber, i. Alexander Macedo vel Anthiochus. Et quia per [illegible] Si aliquis evadat unum periculum incidit in aliud. In glosa: Cum reversi fuerint et [illegible] Dario propiciante templum edificare [illegible] lassas manus super parietem [illegible] Alexander Macedo vel Anthiochus Epiphanes [illegible] in Babilone [illegible] in templo [illegible] timebatis [illegible] sicut coluber mordebat. Et [illegible] quod [illegible] Numquid non dies domini [illegible] tenebre, i. afflictionis et merorum, et non lux, i. gaudii, et caligo [illegible] et non splendor felicitatis in ea [illegible] dies domini [illegible] [illegible]

[illegible] de ea quod stelle celi et splendor earum non expandit lumen suum. Obscuratus est sol in ortu suo et luna non splendebit in lumine suo et visitabo super orbis mala. Hic

Odi et proieci

removet necessarium quod potest esse [illegible] placatorum de quo [illegible] habebant, et [illegible] cultus eorum non solum deo displicet sed magis dignus afflictione [illegible] causa [illegible] hostias [illegible] Odi [illegible] opere festivitates vestras, i. pascha, pentecostes, scenophegiam, neomeniam [illegible] quibus [illegible] kalendas vestras et solempnitates odivit anima mea. Et non capiam odorem, i. non acceptabo, cetuum vestrorum [illegible] significat [illegible] oblationes [illegible] solempnibus que offerebant [illegible] Quod si obtuleritis mihi holocausta [illegible] sacrificia [illegible] holocaustorum [illegible] sacrificio et [illegible] distinguuntur [illegible] holocausta [illegible] et sanguinem vitulorum et hircorum et agnorum et munera vestra [illegible] munera offerunt. Sicut [illegible] in sacrificio [illegible] super altare non suscipiam [illegible] et vota pinguium [illegible] oblata [illegible] hostia [illegible] pacificorum non respiciam [illegible] Aufer a me tumultum carminum tuorum [illegible] audi [illegible]

ydolorum / nam david composuit can-
tica quibus levite ad laudem dei
solebant uti / ista dissonare faciunt
tum vos tempore vestro ydola colitis cum
convenitis et non solum cantica
sed et alia musicalia hominum subditur
strepitum carminum tuorum s(cilicet) et aliorum musi-
calium organorum licet .i. pal. xxvi. cum
david sanctificavit ipsa in ministe-
rio templi qui cantica dicebant
in cymbalis psalteriis et cythar(is)
non exaudiam .i. si offeratis michi laudes
vocibus et cantibus sive musicis instru-
mentis non acceptabo quia vos despe-
cto sua laus in ore peccatoris. Et revela-
bitur. Et non solum [illegible] erat accep-
ta adeo ymo magis deo permanebit
[illegible] dicitur quasi aqua et iustitia
sicut omnis q. aqua i. maxima iudicium
i. vindicta dei et iustitia i. effectus
iustitie venit quasi torrens fortis sequitur
sub impetu rapit omnia que invenit
quod quasi ista vos rapiendo destruentur
ysa. xxviii. ecce validus et fortis
dominus sicut impetus grandinis turbo
confringens sicut impetus aquarum multa-
rum inundantium [illegible] dico sibi com-
minatur iudicium quod est impruden-
tia et iustitia que est in effectu
iudicium erit quasi aqua a alveo quasi torrens
propheta p(er)i. vos clamorem aptarum [illegible]
et ululatu **Numquid hosti-**
as causa supplicationis multo-
rum et pene gravato et alia unquid
hostias hostia dicebatur quod pro victo-
ribus [illegible] vel [illegible] de hostibus
offerebantur et sacrificium [illegible] quando
offerebantur pro victoria obtulistis
michi in deserto q.d. non quia etsi
obtulistis tunc non reputo non
quia gratia erat tunc fractum est caput
vituli in deserto omnia que fecerunt vel
obtulerunt filii israel ydole et non
deo forsitan monstrant ipsi cum legitur
mittere ea deo aliquid obtulisse
[illegible] tenetur penaque offe-
rebat et ideo deo non placebat
et non solum in deserto sed etiam in terra promis-
sionis [illegible] cum more suo

Lingua sua incantatus fuit et tota-
tur vero tantum verum ad lo. [illegible] 'domus israel'
.i. filii [illegible] quibus fuistis in deserto
vivi [illegible] filii vero bazi erant in
deserto et audistis et portastis tabernacu-
lum scilicet que occulte tabulata por-
tabatis in quibus ymaginem ado-
rabatis moloch et ydolum ammoni-
tarum regi vestro i. quem vos deum
et regem elegistis vobis quem colunt
salomonis in iii. regum cap. xi. id leviticus
xx. Si quis de semine suo dederit
ydolo moloch morte moria-
tur et ymaginem ydolorum vestrorum sicut por-
tastis quia sicut verum ydolum colebat
sic deus ymaginem sideris s(cilicet) lucife-
ris dei vestri s(cilicet) quem tamquam deum ado-
rastis. Sed videtur glosa quod erat ydolum
moloch et ydolum lucifer que
fecistis vobis .i. non adeo accepistis
sed vos ipsi fecistis vos sculptilia
vobis facta sunt que [illegible] sculpta
magistri a magistris et ultra mon-
tes mercatorum et ferarum in terra con-
quirendis de quibus loquitur dicitur i. de contrar-
iis et figuris de multis diis deus
spiritum non eius [illegible] tabrna-
culum portat moloch qui sic frater habi-
tacionis de monte ad dicitur tempel
dei q.d. le. xx. Si quis de semine
suo dederit ydolo moloch morte
moriatur / ymaginem ydolorum potest
qui secuti sunt ananiam qui ananias
cum ydolorum fuit ad bal [illegible] tran-
sire [illegible] conferebat domini
sua qui secuti ananiam [illegible] pri-
ma [illegible] damascum et ultra la-
borem et dolorem nam damascus
[illegible] et sanguinis cylicie sicut
[illegible] fuit adam [illegible] sepulti ultra
quem [illegible] quid in penas

Ve vobis qui infideles C. vi.
In prima parte agitur de ill(is)
super quibus sit est prophetia
[illegible] recubitus incontinentie / Et dicit
[illegible] parte eorum optimatibus
[illegible] et dicit [illegible] aliis
quod [illegible] omnia [illegible] sede quibus

qui opulenti estis, et tanquam ex pompa
in specie quod eis fuit commissum ibi quod
optimates nuncupabatur, dicit ergo ve vobis
scilicet optimates optimatibus pro tribubus
et duarum qui opulenti estis, divitias
male acquisitas, quod dicit tribulatio et
miseria imminet vobis pro talibus peccatis
que superius tacta sunt. Et ut tangit
Ieronimus per peccata sua hic usque compleret
tamen superbie eius essent et sic
decaderet gloria in Syon i. in regno Iuda
ubi manebant principes duarum tribuum.
Syon enim erat locus eminentior
in quo erat templum et domus regia
a quo rapiebat denominationem totum
regnum. Et confiditis in monte Samarie
i. in regno decem tribuum, cuius
metropolis erat Samaria. Et ita in
utroque regno [illegible] consideratione
Samaria etiam sunt capita [illegible]
optimates i. qui estis excellentiores
quantum ad statum capita populorum i. principes
in populo. Ingredientes pompatice i. cum ostentatione ut honores fierent
ab hominibus domum Israel i. decem tribuum
et duarum scilicet qui cum pompa et ostentatione incedit. Ita multum est. Et ista
domus decem tribuum supra scripta pertinet ad
mundum maiorem cum et tribus dicitur in maiore
[illegible] transite scilicet vos optimates
qui cum pompa incedimus in Calanne,
que est civitas Persidis, et videte
i. diligenter attendite, scilicet per domum Israel
transite et videte et pergite ad vinitores pluri-
mos et descendite in torcular eorum
qui cadunt bibentes. Et ite inde
scilicet a Calanna in Emath que est
civitas Syrie et dicitur Anthiochia
magna ad differentiam alterius Emath que
alio nomine dicitur Epyphania. In Emath
fuisset Nabuchodonosor filios Sedechie
et ipsum cecatum misit in [illegible]. Et descen-
dite in Geth, que est civitas Palestinorum
scilicet illorum qui habitant in [illegible]
et ad optima queque descendite, quantum
regna eorum i. ad optima que sunt in illis
regnis in quibus sunt predicte civitates
ut scilicet Gaza, Ascalon, Azotum et
Acharon et Geth. Si latior terminus
eorum vestro est i. considerate si terminus
illorum est melior vel latior quam vester,
quod dicitur vos dedi latiorem et
meliorem terram, qui separati estis
scilicet a domo vestra dicitur [illegible]
qui [illegible] vobis et

diem in diem malum i. ad pudorem vestrum
eo quod est abusi regno bono et aliis
bonis vobis datis. Et appropinquatis solio
i. imperio iniquitatis i. regno iniquorum
Sennacherib, Salmanasar, Nabuchodonosor sub quorum regimine
sub quibus multa estis passuri. Ve qui
dormitis. Arguit de abusu
honorum collatorum quia
ad abusum supra tactus, de secundo dicitur
scilicet primo tactus dicit qui dormitis
in lectis eburneis, glossa tantum habundabant divitiis ut etiam in lectis e-
burneis [illegible] aureis suam explerent libidinem. Et lascivitis in stratis
vestris scilicet mollibus ut supra in libidine
copulentes et ita arguit quod bona data
[illegible] luxuriose. Ve vobis
[illegible] eorum et mechati sunt et in
domo meretricis luxuriabantur. Qui autem
in fine et [illegible] ad vos
veniet primum [illegible]. Qui comeditis agnum
scilicet pinguissimos ad sustentandam vitam
sed ad luxuriam. De grege, quia quod
in gregibus optimum vel pinguius erat
vobis deserviret. Si vero lex [illegible] venie-
bat, precepit et dicebat ymolati
de carne crudam ut coquam sancti-
fi. Accipiam a te carnem crudam, sed
[illegible]. Et vitulos scilicet saginatos, secundo
[illegible] et in [illegible] languidos et
debiles, et inde tantum eorum gula quod
meliora pro sua lascivia [illegible]
[illegible] deo peiora offerebat. Dolosus
quod a [illegible] Malachias qui habet in
grege suo masculum et votum faciens
ymolat debile domino. Qui canitis
ad vocem psalterii i. non sufficit vobis
luxuria et gulositas nisi tybiarum et
psalterii et lyre cantus intersint
[illegible] sicut David qui habuit musica
musice artis ad cultum dei quando deo
placuit. Putaverunt se habere vasa can-
tici i. hoc vas quietis et luxurie
et voluptatis vel secundum glossam putabant in
se placere deo propter sola corporis voluptates
cum tamen cor eorum longe erat a deo. Bi-
bentes in fialis i. vasis vitreis ut
delectarent in aspectu vinum. Ad appinem
unum phyale dicitur quasi yale, ab yalino
quod est vitrum et habebat ipso facio communia
carnalia et bibentes. Et quod [illegible]
[illegible] ne intueatur vinum cum flavescit
cum splenduerit in vitro color eius. Et
optimo unguento delibuti sunt [illegible]
carnis [illegible] odoriferis de quibus
sapientia. Vino pretioso et unguentis nos im-
pleamus. Sed aliqui volunt quod per unguentum
optimum dicitur illud quo ungebantur vasa divino
cultui applicanda, de quo precipitur Exodi xxx°.

Hoc oleum vnctos sicut est quod chi
in gratiarum actionibus vtitur et homines non vn
gentes eos (?) Et nichil patiebantur i. com
patiebantur super contritione Ioseph i. de destruc
tione populi Israhel, quam quasi prophete nunc
iabant reputabant verba eorum vana
et friuola. Michee iii°. Audite principes
Iacob et duces domus Israhel numquid non
vestrum est scire iudicium qui odio habetis
bonum et diligitis malum. Moraliter per
opulentos intelliguntur auari plures qui
inuite distribuunt pauperibus. Contra quos
Ecclesiastes iiii° dicitur Unus est et secundum non habet
non filium non fratrem et tamen laborare non
cessat nec satiantur oculi eius diui
tiis nec recogitat dicens cui laboro
et fraudo animam meam bonis. Isti reprehenduntur
de vana confidentia sua. Propheta Ve qui confi
ditis in monte Samarie i. in monte
custodie sive potentie vite presentis
hic non est confidendum quia mendax est.
Ier. iii°. Vere mendaces erant colles
multitudo montium. Ideo quia Ysaie
xxxvi° dicitur Ecce confidis super baculum
arundineum confractum super Egiptum. Ier.
xxviii° dicitur Maledictus homo qui sperat (?) in homine
Ps. Beatus vir qui sperat in eo (?) et non
aut potestatibus aut auaritia inducit superbe
extolli. Vnde subditur In magis dilectis
pompatice. Contra quos Ecclesiastici iii° Quanto
magnus es humilia te in omnibus coram
deo et inuenies gratiam quia talibus est
dictum. Math. xi° Discite a me
quia mitis sum et humilis corde. Hic
aut extolluntur sed per luxuriam et
lasciuiam. Et hoc notatur cum dicitur Qui
dormitis in lectis eburneis. Ezechiel xlvii°
Inclinasti femora tua in prostitutionem, ha
buisti in tuo corpore. Dedisti ... in
... Et quantum ad gulam vnde subditur Qui
comeditis agnum de grege. Isti sunt ut Bel
Danielis xiiii°. Nonne vides quanta comedit
et bibit bel cotidie. Philippenses iii° Quorum
deus venter est gloria in confusione. Isti
deum et deum ventrem. Contra quos prima Corinthiorum
vi°. Esca ventri et venter escis, deus
autem et hanc et hunc destruet. Isti autem exquirunt
sibi delicata quia non nisi delectatione
querunt pauca (?) vnde subditur Qui lectis

eburneis et exquirunt vociferationes
et leuitates. Vnde dicitur Canentes ad vocem
psalterii. Iob xxi°. Tympanum et cytharam
tenent et gaudent ad sonum organi.
Isti potius debent deflere peccata
propria et aliorum (?). Ioel ii°. Inter vestibulum et
altare plorabunt sacerdotes. Et quoniam contra istos dicitur
infra Aufer a me tumultum carminum
tuorum. Isti carent misericordia. Sed
hoc notatur cum dicitur Nichil compatiebantur
super contritione et ideo misericordiam non
consequentur. Iacobi ii°. Iudicium
fiet eis sine misericordia qui non facit
misericordiam et ideo Ecclesiastici iiii° dicitur Declina
pauperi sine tristitia aurem tuam et
redde debitum tuum. Et non compatitur super
contritione Ioseph quia maxime illis compati
endum est super quibus verus Ioseph fuit
contritus scilicet Christus. Hebreorum xii° Recogi
tate eum qui talem sustinuit aduersum
semetipsum contradictionem. Sed heu iustus
perit et non est qui recogitet. Ysaie
lvii°. Sed vnus cadit asina et est
qui subleuat, perit anima et non est
qui recogitet. Quapropter
iusta parte ponitur comminatio pene eorum et dicitur
primo. Secundo ubi ostenditur pena eorum in 2°
iustitia infliccionis ibi Nunc migrabunt
in 3°. Ostenditur qui agunt Ecce ego suscitabo.
In primo adhuc duo. Primo tangitur
pena multiplex infligenda. In 2° peccatorum
... infligende Iudee et Israhel
ibi Quia ecce Dominus mandabit. Quo ad primum
dicitur Propterea nunc migrabunt i. quia predictas malicias
agunt principes, migrabunt scilicet de captiuitate (?)
in capite i. cito in capite transmigrantium
tinabunt qui sunt primates captiuitatis transmigrantium
populi q. d. sicut primi fuerunt in gloria
sic erunt primi in pena. Vnde glossa principes
primi captiui ducentur quia poten
tes potenter tormenta patiuntur et auf
feretur factio i. secta earum lasciuientium
i. multitudo consentientes illis in volup
tatibus explendis. Vnde glossa Collecta
lasciuientes populi captiuabitur ut qui
vnum consensum habuerunt in voluptatibus simul
pariter captivitatem vel glossa dicit que
dicit factio (?) affinitatem quia potentes
cum suis fautores ... [illegible]

spine seruitutem complectitur pro
vinum pro potancium consumetur.
Iurauit dominus deus, id est firmiter sta
tuit, quod hec pena erit, vnde omnibus
prius dei per iuramento debet accipi
in anima sua, id est in voluntate non quod
habeat deus animam, sed nobis sub nomine
anime affectus diuine voluntatis ostenditur.
Vide Ysaie primo: kalendas vestras et
solempnitates vestras odiuit anima mea.
Dicit dominus deus exercituum supple quod hic
coniungat secundum dictum secundum Nicolaum in nona ex
positione. Sed 2 Nicolao deus quia homo ut incarna
tus. Ut secundum hominis ut minime di
xit quod non faciet. Detestor ego,
id est ab ira et abhominor superbiam Iacob
supple Israel quia dico decem tribuum.
Sacerdotum superbia contra deum Ysaie primo
Ysaie: dies domini exercituum super
omnem collem excelsum et superbum. Et
domos eius odiui, id est quia odibiles in
reputacionem quibus superbiunt in deos
suos, quanto domos quadro lapide
edificatas et non habitabunt in eis. Et tradam
ciuitatem, id est Samariam. iiij Regum xviij.
et Ieremie iiij Regum plura. Cum habitatoribus
suis supple in manus aduersariorum.
... xxvi. habitabitis vos domibus
ad inuicem ut vrbes vestras vindicet
multitudinem. Quod si reliqui fuerint de
cem viri supple euadentes aduersarios
per abscondito sui in locis occultis
in domo vna, id est in familia et ipsi
morientur supple fame et pestilencia.
Secundum super mo medium ... xxix.
sequar eos in gladio et fame et
in pestilencia. Et tollet eum scilicet mortuum
propinquus suus, id est vicinus suus qui
euaserit in manus inimicorum absque eum
sed mortuum non potest deferre ad locum
sepulture ut efferat ossa de domo
supple que fratres possent portari ad
locum sepulture quia tota corrupta, quod
tanta erit strages mortuorum et
tam pauci viui quod pre multitudine
non poterunt sepeliri, sed tantum comburentur
ut efferant ossa de domo. Et
dicet ei scilicet ille propinquus qui est extra

ei qui in penetralibus domus est, scilicet quibus
mortuos in loco occultis. Numquid adhuc
est supple corpus aliquod mortuum quod comburi
debeat. Hic dicet ille qui erit extra apud
te, id est penes te est ne aliquod corpus ut quod
comburam. Et respondebit supple ille qui intus
erit: finis est, id est non inuenio plures.
Et dicet ei supple ille qui extra est ei scilicet
qui est in penetralibus domus: tace et non
recorderis nominis domini, id est ne iures
per nomen domini. Vnde glosa dicit quod apud
Israel nomen domini in tantam venerat obli
uionem quod ut in malis positi ut tribulacio
nibus compulsi dignabantur audire iura
menta per nomen domini. Iob xxi. Qui dixerunt
quasi despexerunt me, propter quod Osee: dedit huic
me gratis. Ideo quia hic reprehendunt adu
latores qui sunt in domo carnes
fetidas comburunt quia vicia quibus adulantur
tegunt. Vnde hec est causa pudenda
reges ut si pauperes spolient dicant
esse iustum et si ... dispendet dominus
ab eius ... caput et comburatur ossa est
ferunt quod opera fortia extollunt. Ezechiel
xxxix. Cum viderint os hominis statu
ent super illud titulum donec spoliant
illud pollinctores, id est detractores quibus con
senciunt vel adulatores in pura
sunt defectores absencia. Quia
ecce dominus in ista parte ponitur
penarum infligendarum decem tribuum et
duarum differencia. Dicitur secundum quia, id est propter
quod dominus ... vij septuaginta. Propterea ecce
dominus etc. Ecce dominus mandabit, id est precipit
ministris Assiriis et Caldeis et percuciet supple
ministerio eorum quod dabit illis vires prout
dicitur et domum maiorem, id est decem tribus
que erat maior propter maiorem multi
tudinem supple ruinis, id est captiuitate
sempiterna quod plus peccauerunt et domum
minorem, id est regnum duarum tribuum scissio
nibus, id est captiuitatem rerum ablatam vel cap
tiuitas duarum tribuum vel quia ista sunt
captiuitatis vero decem tribuum et Hebreos
non est reuocata. Vnde Osee primo dicitur domui
Iude miserebor et saluabo eos in domino
deo suo. De ista vero Ieremie xxvi. Syon
quasi ager arabitur et ierusalem in aceruum
lapidum erit. Et Osee viij. De voluntate
ista

per quod ostendit pena iuste inflige
da quia sicut inde bruta fierent natura sua
vos autem non servastis bonitatem ab initio
ergo estis iuste puniendi id est numquid curre
quent in petris equi i. in petris quas equi
quia dicit non quia non consonat nec
eorum aut arari poterit in bubalis i. in
bobus silvestribus qui propter ferocitatem
non patiuntur domari ut sustineant ara
trum sicut dicit quia equorum cursus et
tam vos in moralibus sic facitis qui
convertistis iudicium i. mutastis iustitiam
in amaritudinem quia adversa via pro
vocastis vel sic quia convertistis in amari
tudinem i. dulcedinem iudicii quia iudex
non debet esse crudelis convertistis in
scelera impietatis unde glossa in amari
tudinem convertit qui iratus iudicat
et sic multum est amarum fructum capit
de iustitia unde osee x. fervetis fedus
et medata et germinabit quasi amari
tudo iudicium et fructum iustitie i. opera
bona iustitie quia si vera esset sicut
pomis fructuosa in absinthium i.
in amaritudinem illis eo quod puniuntur qui
prohibitum est eo quod primo vindicio
plurimorum ascescetis sic ut a vero
Qui letamini in nichilo i.
in cultu ydolorum que nichil sunt
in se quod licet vos esse cum michelo et
osee ix noli letari israel noli exultare
sicut populi quia fornicatus es a deo tuo
qui dicitis numquid non in fortitudine nostra assumpsimus nobis cornua
Quia si nunc peccata sic dura
corda peccatorum in quibus equi per dura
que non patiuntur et ergo ut cito possit
et dominus auferat a vobis cor lapi
deum ezechiel xi. de istis equis dicit abacuc
viam fecisti equis tuis in luto
aquarum multarum in amaritudine maris aut
inabitia conducendi veritati quia in
dispositione mali tace et obmutesce et
cessat ventus et post hoc postea coepit ab
usio in stibuendo qui dicitis vos
iactitando numquid non in fortitudine nostra
i. in nostra virtute et potestate propria assump
simus nobis cornua i. reges quibus
ventilavimus inimicos sicut debuit de
manus nostra excelsa et non dominus
fecit hec omnia unde glossa dicebat
de tribus quia in sua fortitudine elegisset
Ieroboam et filios eius contra dei vo
luntatem Ecce ego suscitabo super
vos popule gentem i. mala super vos i. populos
domus israel scilicet mayor et minor
de quibus dicitur eorum prevenit dominus
domum minorem dicit dominus deus

exercituum quia mandator est per qualiaque
gentem i. assyriorum et caldeorum ipsa
enim adducet dominus arcis fortes filii
et milites regis assyriorum et hec
prophetia de caldeis eadem propheta ecce
ego suscitabo chaldeos gentem a
maram et conteret vos ab introitu
emath que est in principio terre iudee in
parte aquilonari usque ad torrentem
deserti qui est in extremitate austri
et sic erit mandator sive destructor terre
nam talis suscitatur super vos gentem
scilicet assyriorum et chaldeorum
que vos conterat a principio usque ad
finem a finibus terre usque que
sole respiciunt usque ad deserti tor
rentem sive occidentem sicut lex instituit

Hec ostendit mihi dominus Postquam
propheta
posuit prophetiam contra septa
tribus duas et decem tribuum in
hac parte ponit quedam visiones et dividitur in
tres in prima ponitur comminatio captivitatis secunda
accelaratio captivitatis in vi. c. Hec
ostendit mihi tertia causa captivitatis
ostendens ipsi captivati ibi Audite
qui conteritis pauperem in viii. c. in
prima parte primo ponitur quando et quando
sit dicit dicitur mittit ad in locum argu
mentosos ideo in secunda parte narrat
verum veniens sed prophete ibi et nunc
prima ad hunc usque in prima tamen gradu
captivum super et duarum tribuum in
secunda partitur duarum ibi hec ostendit mihi
dominus deus et ecce dixit ergo
hec i. que dicturus sum ostendit
mihi dominus per visionem ymaginariam
et intellectualem quia non facit
deus verbum nisi cuius revelaverit
ad servos suos prophetas Circa quod
sciendum quod propheta visione ymaginaria
videbat deum producere locustas
ad corrosionem terre nascentium in
ad spem eius non perdimus ad effectum
sic ad penam minitatam impedi
ta fuit subversio ninive per Ionam
proclamata et hec est quod dicitur deus
hec ostendit mihi deus in visione
ymaginaria cuius in visionem signorum
intellexit propheta et alie vi
siones sic intelligende ecce fic
tor i. deus creator locuste i.
assiriorum qui per locustam figurat
per hec ostendit Sennacherib rege
assyriorum tunc infinita multitudine exercitus
instar locuste innumera vocetis
esse venturum per quod postea in promptu
et ipsa propositio sumpta germania

serotini imbris, i. illo tempore quo solent blada tarditari, et hic non tamen est imbris temporaneus qui fit quando primo semina seminantur, qui necessarius est ad semine formationem. Alius est serotinus et est duplex. Unus est in vere quando herba surgens virescit, qui hic dicitur serotinus communiter, qui utilis est ad productionem florum in semine de quo dicitur super [illegible] prohibui a vobis imbrem cum adhuc tres menses essent usque ad messem. Est alius qui proprius dicitur serotinus qui fit quando segetes sunt prope maturae et hic utilis est ad perfectionem seminum. Et ecce serotinus, [illegible] serotinus non [illegible] serotino, sed per fructum quem tardius venit, [illegible] adventu locustae per quam significatur adventus exercitus Chaldaeorum. Et ecce brucus, Magog [illegible] fuit Nabuchodonosor, rex Chaldaeorum, veniebat post tonsionem regis, et ita quod locusta in tempore germinandi magnum damnum fecit, tondendo flores virentes, et aliquid tamen reliquit. Sed brucus totum destruit. Et quia locusta sunt Chaldaei [illegible] Assyriorum qui [illegible] aliquid reliquit, sed per brucum Chaldaei, Nabuchodonosor, secundum [illegible] et duas tribus [illegible] totum [illegible] Et ecce serotinus [illegible] brucus [illegible] Chaldaeorum [illegible] tonsionem regis [illegible] Assyriorum [illegible] veniebat [illegible] post tonsionem [illegible] remanserunt [illegible] Nabuchodonosor rex Chaldaeorum [illegible] duas tribus [illegible] ab Ysaia [illegible] novacula acuta [illegible] in die illa radet Dominus in novacula [illegible] super flumen [illegible] regis [illegible] blada [illegible] tonsio regis [illegible] tempore blada [illegible] Tonsio regis [illegible] tonsionem

[illegible] post [illegible] non possent [illegible] Et factum est cum consummasset [illegible] tibi quando veniat post [illegible] Domine Deus, propitius esto obsecro [illegible] vastatio [illegible] [illegible] sicut [illegible] gens [illegible] esto obsecro [illegible] [illegible] salva Domine [illegible] reliquias [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Jacob [illegible] salvas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] salva [illegible]

Hec ostendit michi [illegible] ad visionem de vastatione [illegible] [illegible] iudicium [illegible] [illegible] Babilon [illegible] [illegible] templum et [illegible] Babilonis [illegible] Nabuzardan princeps [illegible]

in filium et succedit domui dud et
domus regis, et domos ipsius omnes
domum consumpsit igni et dixi: Si de-
scens [illegible] dñe deus quiesce, s(cilicet)
a vindicta quam cepisti contra eos, obsecro
[illegible] ego [illegible] captiva tua
crimestat [illegible], et esto placa-
bilis super [illegible], ipsos [illegible] et non
de spiritus sed [illegible] disperdant, sed
quiescere quod cepisse id [illegible]
cessat, probabiliter impossibile. quis susci-
tabit Iacob quia parvulus est, i. non est alius
qui possit [illegible] [illegible]
captivos in terram suam reducere,
nisi tu [illegible] super [illegible] sed
[illegible] vel erit [illegible] deus
[illegible] a d(omi)no [illegible] parte
Haec ostendit mihi [illegible] 3a visio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] visio fuit [illegible]
[illegible] in [illegible] Amos [illegible]
et ecce dominus stans super murum [illegible]
tum [illegible] [illegible]
[illegible] fortitudo [illegible] divina,
[illegible] lege dei, [illegible] habebat [illegible]
[illegible] que habebat [illegible] appa-
[illegible] sed dominus [illegible] ad [illegible]
[illegible] que est [illegible] gene
[illegible] testimonias
[illegible] stans super murum litum
[illegible] [illegible] ad protegend(um)
[illegible] [illegible] vo
[illegible] dominus ipsius et protegit
et liberare [illegible] et salvabit, et in manu
eius trulla cementarii [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] trulla [illegible]
stabat super murum ad [illegible] et
in manu eius adamas, et dixit
dominus ad me: quid tu vides Amos? et
dixi: trullam cementarii [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aque
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] trullam in manu, et stantem
super murum litum et [illegible] ad
[illegible] Ego [illegible] trulla [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] limitas
sed qui se quasi murum inexpu-
gnabilem [illegible]. Scio quod neque mors
neque vita [illegible] tales sunt limiti [illegible]
mixto sanguine [illegible] [illegible]
[illegible] nisi [illegible] [illegible]
[illegible] de quo Ezechiel [illegible]
[illegible] [illegible] ab [illegible]
[illegible], isti sunt muri fortes [illegible]
fortes sed se in bello, et [illegible] ideo
quia super istos stat dominus protegendo
[illegible] [illegible] per aquam [illegible]
[illegible] et flumina non operient te cum
ambulaveris per ignem non comburens et
flamma non ardebit in te quia ego
[illegible] dominus deus [illegible] Ezechiel [illegible]
ut adamantem et silicem dedi faciem
tuam, ecce ego ponam i. auferam
trullam i. auxilium et protectionem
in medio i. de medio, dominus enim
[illegible] ab inimicis eos protegebat, [illegible]
[illegible] se in medio eorum [illegible]
protegens [illegible] [illegible], non formide-
[illegible] eos i. inimicos quia dominus deus
[illegible] in medio [illegible] est et pro vobis [illegible]
[illegible] adversarios vestros [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
trulle [illegible] dominus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ponere in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] talis est ecce dominus stans super
murum [illegible] et in manu eius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est,
[illegible] [illegible] considerat si murus [illegible]
[illegible] [illegible] fundatus et si invenit
distortum reducit eum ad [illegible] et
per hoc designat divina iusticia tortuo-
[illegible] culpe reducens emendat [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] protege [illegible]
[illegible] [illegible] qui erat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
domini [illegible] vehementer et abstulit
eos de [illegible] suo i. [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] ut diligat eos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], et demo-
lientur excelsa idoli i. [illegible]
[illegible] in dan et bethel, ubi erat
constructa ydolorum templa et sanctifica-
tiones Israel i. ydola per que putabat se sanctificari
desolabuntur quod factum fuit per regem
assyriorum [illegible] et consurgam super
domum Ieroboam i. [illegible] familiam et
progeniem eius quia Ieroboam
non fuit interfectus gladio sed Zacharias
filius eius qui fuit interfectus per Sellum
filium Iabes de quo habetur in IIII Regum [illegible]

Et misit amasias. hic ponitur ...

prophete contumelia et dicit in dispositione calumpnia prophete sed ... sed prohibito sed ne prophetaret ibi et dixit amasias dicit sic. Et misit amasias sacerdos bethel. qui erat locus principalis cultus vituli deaurati, ubi constituerat Jeroboam amasiam in magnum sacerdotem. in .iiii. regum. ad Jeroboam regem israel dicens. Rebellavit contra te amos. id est excitabit populum ad occidendum te. unde hoc congregavit contra te. Nec enim contra regem vos rebellatis. In medio domus israel. id est in medio regni tui, et quod est contemptus tuus est, nec metus. quasi diceret in medio regni tui predicat defert tibi, in medio rebellat. Non poterit terra sustinere universos sermones eius. id est tanta loquitur adversus te et tuos habitatores ut non possint sustinere, et ideo dignum est ut amplius non remaneat super terram. Unde Jeremias: Ecce ego inducam afflictionem super locum istum, ita ut omnis qui audierit illam tinniant aures eius. Et tandem subditur causa predicte ... de iudicata. Hec enim dicit amos. Hic mentitur, quia amos verba sua non dixit, sed verba domini protulit ... erat calumpniator in omnibus cum similibus suis, non quasi ex se propheta loquitur, sed ... proponit in titulo: Hec dicit dominus deus. Sed iste calumpniator amos dixisse commendat ut magis eum regem ... oportet. In gladio morietur Jeroboam. In hoc etiam mentitur, quia non dixit amos: in gladio morietur Jeroboam, sed consurget super domum eius si non penituerit. Et israel captivus migrabit de terra sua. hoc sine dubio ... fuga a ... loco, et hoc intelligendum est si non egerit penitentiam ... captivatus est israel de terra sua ab assiriis. Et dixit amasias ad amos. Qui vides. id est propheta, quia ante prophete dicebantur videntes, quia que futura erant oculis cordis intuebantur. Fuge in terram Juda. ... quasi diceret hic non es indigena ... et loquere ibi, et comede ibi panem. id est qui dabitur pro tua prophetia, et timeas ibi ... et ibi prophetabis, quia dum ibi audientur ... tempore occasione ... amasias ... verba amasie quasi vana et prophetiam amos ... assumpsit

et de terra ipsum amos non fugaret. assumit amasias autem sacerdos ydolorum ad amos ... fuge etc. Et in bethel. id est ubi ego sum sacerdos qui in mea diocesi prohibui tibi prophetare ... videntibus nolite videre et aspicientibus nolite aspicere. sic est hic dicit: non adicies ut prophetes amplius in loco isto ... prophetandi. Quia sanctificatio regis est. id est hic locus dedicatus in cultum ydoli ... sanctificatur in regnum. Et domus regni est. id est hic est regia domus ... in ore quorumdam falsorum sacerdotum loquentes adulationes regali fastigio, ut non dicant sanctificatio dei non est et domus ydoli sed sanctificatio regis et domus regni. Tales hodie non ... reddarguunt quidam prelati quod non sustinent ut predicent in parochiis suis qui sciunt plurimi sacerdotes ... dementaverunt ne ... loquentes neque docerent in nomine ihesu. sed ... ut ... loqui abhominationi ... quia ... sapientibus ... abiecit retro ... desiderabilia super aurum et lapidem preciosum. [illegible] ... Et respondit amos et dixit ad amasiam. Non sum propheta. id est non eram quando dominus ... vocavit me. Non eram ut non sum propheta falsus qui prophetat pro talibus ... sicut ... Ezechiel ... violabat me ad populum meum propter pugillum ordei et fragmen panis. Et non sum filius prophete, sed armentarius ego sum. id est ... aliud quod erat ... illis temporibus, quasi diceret non indigeo victu ut pro illo prophetem. Vellicans sycomoros. id est frondes sycomori et aliarum arborum ad pastum pecorum ... Et tulit me dominus. ... sic me quia regi et populo predixi mala futura, sed illa non feci ante te ... sed ante dominum dei, cuius inspiratione illa cognovi. Cum sequerer gregem. ... regem ... armentum ... Et dixit dominus deus ad me: vade et propheta ad populum meum israel. ... et ita ante ... quod me misit prophetare, in hoc est data ... bonos et pseudo prophetas, quia mali non missi vadunt ... quoniam ... non mittebam prophetas et ipsi currebant, non loquebar ad eos et ipsi prophetabant. ... qui vocatur ad alios docendum ... debeat ... sycomoros ... fatua ... Christi ... crucifixum iudeis quidem scandalum gentibus autem stultitiam ... et passiones Christi, et opera in pastum pectorum.

i. machi. vi ostenderet elephantibus sanguinem uve et mori ad acuendum eos ad prelium. Et nunc audi. s. tu amasia qui in prohibes officium prophetie quod deus precepit, cum magis obediendum est deo quam tibi / sicut actuum iiii. Si iustum est in conspectu domini dei vos potius audire quam deum vos iudicate. tu dicis non prophetabis super israel. i. contra decem tribus. et non stillabis. i. non mittes ira dei. vnde secundum glosam Michee dicitur stillat. i. quedam parva de ira dei mittat, qui parvas stillas mitte / quia nulla creatura posset iram omnipotentis dei quanta est sustinere / super domum ydoli. i. contra colentes vitulos aureos qui erant in bethel. propter hoc. i. quia dixisti non prophetabis, hec dicit. i. decrevit dominus. uxor tua in civitate. i. in bethel ubi turpes tantum pontifex. fornicabitur. i. polluetur ab assyriis. coram oculis tuis. unde dicit glossa digna retributio ut ubi peccat ibi puniatur, et hoc in penam tuam quia multo dolorosius multo quam proprie pollui conspectu oculis tuis. Et filii tui et filie cadent in gladio. i. plebs occidetur. [illegible] interfectione amatissima vtei eorum. et humus tua quam possidet metietur. i. dividetur gentibus funiculis. vel vero assyriorum captivato rege. Ex terram misit illuc gentes que possiderent de quibus in iiii regum xvii. ca. Ieremie. dabo agros eorum alienis heredibus. et de occisione plebis hec ysa. [illegible] infantes eorum allidentur in oculis eorum, domus eorum diripientur et uxores eorum violabuntur. non moraliter aliquis [illegible] meretricem plati qui est vir ecclesie, ecclesia fornicatur exponitur. unde [illegible] eo quod se allegavit absentia viri dicens non est vir in domo sua abiit via longissima proverbiorum vii, via longissima abire est non adesse debito regimine, et tunc sequitur interfectio filiorum et filiarum. i. operum bonorum, et tandem sequitur humus tua funiculo metietur. punitur. [illegible] qui ab humo dictus est funiculo. i. vindicta in istis [illegible] est modo et mensus funiculo [illegible]. et tu. s. qui glorias tua in sacerdotio, peribis in terra polluta. ubi ydola colunt. s. in assyriorum terra. unde ezechiel xxii. in ydolis tuis que fecisti polluta es. morieris. i. usque ad mortem in captivitate manebis. et israel captivus migrabit de terra sua de quo iiii regum xvii et etiam xviii. c 8

Hec ostendit [illegible] per quam facta est quinta visio. c 8

capituli viii per qua propheta fuit quasi molestatus / nam ut dicit Ieronimus in prologo / quod amasias sacerdos fregit ipsum amos sepe plagis afflixit tandem filius eius ozias vecte per tympora transfixit propter quod in terra sua semivivus evectus post aliquos dies dolore vulneris expiravit. In ista parte ponitur sua prophetia / cum de acceleratione quinta visionis et dicitur in duo. quia primo ostendit propheta de strictionis acceleratione. secundo reedificatione et hoc per medium noni capituli. Primum in duas [illegible] secundo quod duas [illegible] pena futura [illegible] secundo [illegible] audientie ibi audite / [illegible] penam magis diffuse ibi surgit. Dicit hec. s. que dicturus sum ostendit mihi dominus. s. in visione ymaginaria et intellectuali. ecce uncinus pomorum. i. virtus dei hostibus collata qui captivabunt [illegible] et sic [illegible] hec sufficit [illegible] absque [illegible] ad capienda poma [illegible] captivitatis. et dixit. s. dominus quid tu vides amos. et dixi uncinos pomorum. sicut supra. quid tu vides [illegible] et dixi [illegible] ego video [illegible] poma que volubilia sunt et cito [illegible] designat. Iob [illegible] naves poma portantes et [illegible] poma et desiderabilia [illegible] recesserunt a te et omnia pinguia et preclara perierunt a te et amplius [illegible] mercatores hominum [illegible] pastoralis baculus qui [illegible] pro more eo quod cura et custodia pastoralis [illegible] custodiebat [illegible] super ea [illegible] non dicit [illegible] et dixit dominus ad me venit finis. s. captivitatis et interfectionis [illegible] venit finis finis venit super populum meum israel. i. [illegible] non adiciam ultra. s. dimittendo eum absque punitione et bonum quia non proficit [illegible] malos cito sine absque timore nullo filii hominum perpetrant mala ut perficiant eum. s. scelera ipsius non puniendo sit solutio. et stridebunt. i. resonabunt cardines templi. i. principes et maiores in populo / sicut metha [illegible] a facie eius mota est terra contremuit moti sunt celi in die illa

s. quo venit assyrius dicit dominus deus
multi morientur in omni loco. i. ma-
gnis quia multi fugati sunt in captivitate
et si de obsidione que venit tunc multi
valde mortui sunt intra civitatem ut
dicit iosephus qui tot moriebantur in ob-
sidione ierusalem a romanis quod tradi-
derunt cimiterio extra civitatem quia fetor
multum generabatur corruptis ipsa civitas sunt
morticina corporum que steterunt in medio
platearum glosa prostrata a romanis
in omni loco. s. ad quem eiectum
proicietur silentium. s. vere dolore dei pro-
in omni loco proiectum est silentium [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible]
dei legentibus [illegible] et predicantibus
sermonem. Vel proicietur silentium quia
non erunt habitatores in civitate corpora se-
[illegible] vastabitur remanentes
absque habitatore. [illegible] quod mali in omni
loco silebunt quia in inferno [illegible]
[illegible] at ille obmutuit [illegible]
[illegible] impii in tenebris con-
ticescent etc. ideo quia in ma-
lum [illegible] a laude dei [illegible]
impii [illegible] quando
habuit scilicet opera eius dei veneni
[illegible] est lege
bonum silet a malo ipsa [illegible]
[illegible] silentium s. a malis
Audite hoc. in ista parte
propheta arguit
[illegible] et [illegible]
[illegible] ad personas [illegible]
[illegible] et deficere facitis
audite. s. [illegible] hoc s. [illegible]
que facitis [illegible] quia conteritis pau-
perem. s. pauperes opprimitis [illegible]
[illegible] pluribus [illegible] et fa-
cies [illegible] et dicitis [illegible]
tum. [illegible] in audito [illegible] glosa
[illegible] opprimentes pauperem [illegible]
et non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] subvenite oppresso
glosa subvenite pauperi in [illegible]
et facitis deficere egenos terre. s. cum
violentia opprimendo. [illegible]
[illegible] depasti estis vineam meam
et rapina pauperis in domo vestra
divitiis. s. eo desiderio quando transibit
messis. i. tempus messionis quo si
[illegible] potuerunt vendere fru-
ctus [illegible] quas in messe tale
[illegible] et [illegible] fructus corporis
et [illegible] mensis. s. qui
transierit messis [illegible]

[illegible] sunt quam aliis temporibus [illegible]
[illegible] et sabbatum in quo est
quies a venditione et aperiemus fru-
mentum. i. horrea frumenti [illegible]
[illegible] quia in solemnitatibus
non licebat vendere. [illegible]
die sabbatum domini dei tui est non
facies in eo opus ut imminuamus
mensuram. s. dolose [illegible]
in vendendo [illegible] emendis. [illegible]
[illegible] non
habebis in sacculo diversa pondera
maius et minus nec erit in domo tua
modius maior et minor et augeamus
siclum. i. pondus. s. vendendo [illegible]
[illegible] et supponamus stateras dolo-
sas in pondere monete et aliorum que
venduntur pondere sicut piper et huiusmodi
[illegible] in manu eius
statera dolosa ut possideamus in
argento egenos quia compellentur
se nobis vendere in servos [illegible]
[illegible] attenuatus fuit frater tuus
et infirmus manu [illegible] non dabis ei
ad usuram et frugum superhabundantiam
non exiges et pauperes pro calciamentis
s. [illegible] in ebreo [illegible]
[illegible] tam viles habebitis
homines ut impleatur in vobis quod [illegible]
dixi [illegible] quod vendiderunt argen-
to iustum et pauperem pro calciamentis
qui conterunt super pulverem terre et quisquilias.
i. purgamenta tritici vendamus
[illegible] que [illegible] non debet ven-
di sed cum [illegible] glosa in tanta [illegible]
[illegible] ut non sola frumenta
ad sustentationem corporis vendatis sed
etiam frumenti purgamenta pulverem et pa-
leas [illegible] [illegible] supponentes
stateras dolosas qui a domino recepe-
runt [illegible] in habundantia et [illegible]
[illegible] dant pauperibus [illegible]
[illegible] si multum [illegible] sunt habundantes
tribuere si exiguum sunt etiam exiguum
impertiri studete. [illegible] supponunt
stateras dolosas qui scilicet
a domino receptaculum emolumentum tem-
porale indiscrete [illegible]
[illegible] date [illegible]
[illegible] statera dolosa abhominatio est
domino Iuravit dominus
[illegible] pena
[illegible] magis [illegible] et [illegible]
quia [illegible] peccata
[illegible] irrevocabili [illegible] attestatione
[illegible] qui subibunt illam

penam et q

pena cominata et quilibet ibi et
descendet quasi flumen, dicit ergo Iuravit
dominus, id est firmiter decrevit per se. Iurat deus
et non per eum. deus in se qui sumus
in sedibus suis sine per sedes intravit-
nus iurat quasi filios Iacob ut si non
credunt cominanti, credant iuranti,
in similitudine filii qui iuramento tunc
assumunt qui simplicibus verbis eorum
non credit. in superbia Iacob, id est contra
superbiam Iacob quia superbis deus resistit
Iacob iiii et ose v. videbitur arroga-
ntia israel in facie eius et effraym ruent
in iniquitate sua, et paral. xxvi. sic reddidit.
superbia iacob superbia israel, superbia autem
hec fuit veneratio ydolorum. amos v. ego
detestor superbiam Iacob, id est contra eam. numquam
si oblitus fuero, id est non obliviscar, ego
namque recordabor iniquitatis ad eam
puniendam, licet enim dicitur deus obliviscitur pec-
catorum multorum que non punit eam, sic
etiam dicitur recordari qui punit, thobie iii.
ne reminiscaris domine delicta mea
vel parentum meorum. usque ad finem
scilicet captivitatis omnia opera eorum scilicet mala
que de ego pena predicta verba que habita-
verunt fuit cum et ipse habet quod contingit
in diebus ozee regis israel. numquid
super isto malo scilicet quod agit
[1] habitatores
terre non commovebitur terra, glossa, id est habitatores
terre et sic est per ymo yperbolice, quo-
niam propter delicti ysaie xxiiii. movebitur
terra de loco suo propter indignationem domini
exercituum, et est summo yperbolice ut dicit
glossa. et lugebit omnis habitator terre
eius, hic et textus expositive per idest
et per luctum significat dolor sequens captivi-
tatem ex abundantia eius movebitur
terra et lugebit omnis habitator eius
et ascendet universus scilicet habitator quasi
flumen, per hoc designatur captivitas pre-
futura, sicut enim flumen egrediens
de loco suo ordinato vadit subito ad
alium sic ipsi egredi erant de terra
sua, et eicietur scilicet de terra sua
~~[illegible] rivus egypti~~ et defluet scilicet
in captivitate quasi rivus egypti
scilicet qui absorbetur a mari. et erit in
die illa ponitur pena predicta af-
flictionis dicit et erit in die illa scilicet captivitatis
x tribuum et durat dicit dominus
cuius sunt sua verba occidet sol in meri-
die, id est tempore quo sperabat prosperitatem

veniet captivitas et tenebrescere faciam
terram in die luminis, id est festiva repletione
vestri in manifestatione captivitatis ysa-
ie v. aspicient terram et ecce tenebre tri-
bulationis et lux obtenebrata est
in caligine eius. et convertam festivitates
vestras in luctum, id est dies festos cum solle-
nitate, hoc est quod dicit thobias ii. in ma-
durapeuine eum luctu memorans sermonem
illum quem dixit dominus per amos prophetam
dies vestri convertentur in lamentationem
et luctum, et in thren. i. dies festi
eius conversi sunt in luctum, sabbata eius
in opprobrium. et omnia cantica vestra
in planctum, de quibus ysaie v. cithara
et lyra et tympanum et tybia et vinum
in conviviis vestris et opus domini non
respicitis, et inducam super omne dorsum
vestrum saccum et super omne caput vestrum
calvitium, quia sic captivi ducebantur
induti sacco, et radebantur in capite
ab hostibus in confusionem maiorem,
deut. xxxiii. de captivitate iudaeorum
in corpore capitis. et ponam eam, id est terram
quasi luctum unigeniti, id est in tanta ama-
ritudine sicut est mater lugens unige-
nitum et novissima eius, id est novissima
captivitatis quasi diem amarum, id est mortis
[illegible] glosa potest hoc referri ad tempus
passionis christi quia sexta hora so-
no sustinebat domini, inde incurrere te-
nebras. radios et quia obcecati cor-
dibus iudeorum in die luminis verus sol
occubuit et advenientibus diebus
festivitatis et cantica eorum versa sunt
in luctum et ex illa die omnia repleta
sunt lacrimis et penitudine et aliter
et decalvati sunt quia christo iudeo sunt
qui est opinio omnium eorum tunc
postquam fuit quedam primogenitus dei et
luctum traditus est. Allegorice in die id est
scilicet captivitatis galilee, id est inducere soph. primo
dies illa dies ire occidit sol, id est gloria
malorum in meridie, id est media die bonorum
quibus erat per se dici gaudere et per se cito
gloriae [illegible] id est obitu eorum erat filii israel
lux erat. et tenebrescere faciam terram
id est amatores terrenorum inducet mo-
rore tribulationis, amos ultimo per eum
terra amaritudinem in die luminis a bono
est. Vestro merito creatoris cum aut
qui veniat tempus afflictionis, etc. et
convertam festivitates, id est gulosorum, ex. [illegible]
dimitte luxus eorum, et cantica, id est

salcinari de vt(ra)q(ue) xx(x)v(i) sedent ... vindemiare et bibere et sunt ... in plantatio(n)e ... comedent et vos esurietis servi mei bibent et vos sitietis ... servi mei letabuntur et vos confundemini ...

Ecce dies posita pena ... ponitur pena spiritualis ecce dies s(cilicet) captivitatis veniunt i(d est) appropinquant ... dicit dominus et mittam famem in terram i(d est) defectum spiritualem ... auferam a vobis ... prophetas ... prudens in tempore illo tacebit quia tempus malum est ... pena manus ... parvulorum qui famem ... in capite omnium captorum et ... propheta notificat non famem panis s(cilicet) ... neque sitim aque s(cilicet) corporalem sed audiendi verbum dei, hoc ... dei ... fuit ... ut quia ... audire ... fugavit prophetas ... captivitate ... et ... vellet ... non invenerunt ... est dominus in israel et in iuda ... prophetarum ... et maior ... prophetas ... et ... et commovebunt s(cilicet) ... a mari s(cilicet) ... usque ad mare s(cilicet) ... et ab aquilone usque ad orientem circuibunt ... querentes verbum ... et non invenient quia non ... dignum ... impletum ... in tempore hoc principes et propheta ... ad ... culpe ... me in ... cum medico et ... medicinam ... desiderantibus ... dum et ... quod si fugiat a facie leonis et occurrat ei ursus ... et ... in ... ignis egredietur et ignis consumet eos in die illa s(cilicet) ... virgines i(d est) synagoge que erat virgines in

qui vocites verbum dei et non inveniment

deficient

... ... ista virgo pulchra erat quia lege dei et decalogi observatione fuit depicta et adolescentes i(d est) doctores synagoge qui sic adolescentes dicuntur maiori fortitudine ... nobiles corporis ... fame et multitudine ... qui iurant in delicto samarie i(d est) vitulo quem fecerat ieroboam rex samarie ... samaria ... ad ... et dicunt vivit deus tuus dan ibi enim erat positus unus vitulus de vitulis a ieroboam factis ... et sibi ... dei ... iurando et vivit via bersabee que fuit in terra ... ad colenda ydola ... nolite querere in bethel et in galgala nolite intrare et in bersabee non transibitis et cadent ... in captivitate ... et non resurgent ultra i(d est) non ... de captivitate ad pristinam felicitatem ... simul obdormierunt neque resurgent ... sunt ...

Vidi dominum capitulum ultimum ... propheta ... impossibilitatem evadendi de pena ... et dividitur in duas partes ... impossibilitatem evadendi ... evadendi ... affligendis ... sibi ... non ut filii ethiopum ... de pena ... fuga eis ... qui edificat in celo ... vidi dominum s(cilicet) visione ... stantem super altare s(cilicet) templi ... et ... stante ... vellet ... et ... ut ... dom(us) ... et dixit ... cardinem i(d est) ... supplicia pro malicia ... in ... videbat dominum stantem super altare ... ut ... angelo qui ... supplicio ... est, et

Dinoueat superliminaria, per quod significatur
futura destructio templi sub rege Sede-
chia, vel a romanis. Ysaie vi. commota
sunt superliminaria cardinum a voce cla-
mantis, et domus impleta est fumo.
Supra viii. stridebunt cardines templi in
illa die. Avaritia enim, id est cupiditas
eorum temporalium, in capite omnium, id est a rege,
principibus maioribus et minoribus. Ie-
remie vi. a minore usque ad maiorem omnes
avaritie student. Unde supra vi. dicebatur
Ve qui opulenti estis in Syon et con-
fiditis in monte Samarie, optimates capita
populorum. Et novissimum eorum, id est usque ad
minimum in populo, in gladio, scilicet Nabucho-
donosor vel Assyriorum vel Romanorum interficiam,
per hoc significabatur quod non solum prin-
cipes sed et reliqui captivandi erant.
Deinde ostendit propheta impossibilitatem evadendi,
quod non est fuga eis, scilicet ad evadendum,
quia si ad horam fugerit, postea incidet
in manus. Unde voluit Sedechias fugere
in Egyptum et non potuit. Et hoc subditur:
et qui fugerit ex eis non salvabitur.
Supra ii. peribit fuga a veloce
et ... hoc non fuit qui effugeret
in die furoris domini. Ezechielis vii. non fu-
giet velox nec salvabit se putet for-
tis. Si descenderint usque ad infernum,
scilicet in locis subterraneis se absconderint
et ... inde manus mea
[illegible] educet eos, scilicet per Chaldeos vel Romanos
... illorum fuit ... Psalmus: Si ascen-
dero in celum tu illic es, si descendero
ad infernum ades. Et si ascenderint
usque ad celos, scilicet fugiendo ad montes
altos quorum cacumina videntur tangere
celos, inde detraham eos, scilicet per Chaldeos
insequentes vel per Assyrios et ... quod
quantumcumque descendat in profundum et
quantumcumque ascendat in altum non eva-
det manus meas. Abdias: Si exal-
taveris quasi aquila nidum tuum
inde detraham te dicit dominus. Abacuc
hic reprehenditur appetitus opulentie
qui comparatur inferno, quia insatiabilis
est oculus cupidi. Et Proverbiorum xxx. et san-
guisuga sunt insatiabilia et quartum quod
numquam dicit sufficit: infernus os vulve terra
que non satiatur aqua, ignis ... Et
dicitur cor cupidi quod non satiatur ...
id est fluxibilitate temporalium ... sicut flumina
Babilonis ... inde manus domini educet

id est ex ... adducet ad extremum pauperum gens
... guttam ... perdit
qui unica panis negat. Si ascen-
derint usque ad celos, id est usque ad ele-
vationem potestatis, inde detraham, scilicet dominus
detraham. Abdias: Si exaltatus fueris ut
aquila et si inter sydera posueris nidum tuum. Et
si absconditi fuerint in vertice Car-
meli, qui densissimis silvis ... Iosue
... Carmeli ... prophete
et ... promissionis ubi orat Elias
iii. Regum xviii. Alibi ... ad
... ubi fuit Nabal Carmelites.
Inde scrutans auferam eos, non poterit
latere ... densitate silve. Sophonias
scrutabor Ierusalem in lucernis et vi-
sitabo super viros defixos in fecibus
suis. Et si celaverint se ab oculis meis,
id est si voluerint se ab oculis abscondere
in profundo maris, sicut factum est de
Iona Ione secundo. Ibi mandabo ser-
penti, scilicet ut suscipiat eos, scilicet cetus
sicut fecit Ione, vel draconi, et
mordebit eos, id est fauces devorabit
... sic fecit Ione. ii. c. quod et
si possent ibi descendere vel occultare
se non evadent manus meas. Psalmus: Si
sumpsero pennas meas diluculo et
habitavero in extremis maris, etenim
illuc manus tua deducet me et tenebit
... profunda fluminum scrutatus est
et abscondita produxit in lucem
et quod propheta sub enigmate dicit ...
aperuit. Et si abierint in captivita-
tem coram inimicis suis, ibi mandabo, scilicet iussi, scilicet gladio,
scilicet inimicis, et occidet eos, id est nec
servitus liberabit a morte, ibi enim
tamquam viles et abiecte persone pro
parva causa occidebantur, et subditur:
ratione quia non poterit effugere cap-
tivitate fugiendo vel abscondendo. Et
ponam, scilicet tamquam iratus, oculos meos
super eos quibus nichil latere potest. Proverbiorum xv.
in omni loco oculi domini contemplantur
bonos et malos, bonos ad consolationem.
Psalmus: oculi domini super iustos et aures eius
in preces eorum, et malos ad puniendum.
Psalmus: vultus autem domini super facientes mala.
super eos, id est quod non possint evadere.
In malum, scilicet pene, et non in bonum,
scilicet consolationis sive protectionis. Ieremie.
Ecce enim ego ponam faciem meam in
vobis in malum, et dominus deus exercituum

id est angelorum spiritus faciet. Hec qui tangit
terram id est facit eam ad nichilum deficere
ac solo tactu, et tabescet id est de-
ficiet, unde glossa: sic terra invisibilis sentit
creatorem suum et admiratur (?) congruit (?)
quanto magis homines fragilis cuius [illegible]
vase fictilis corporis. Et lugebunt omnes
habitatores in ea id est in [illegible], et ascen-
det sicut rivus omnis (?) id est sicut
[illegible] qui plenarie ascendit, inun-
dat per totam terram sic ascendet hostis
[illegible] undantibus et occupabunt ter-
ram, et defluet sicut in captivitatem, sicut id
pervenerit fluvius Egypti, sicut
qui defluit in mare. Vel aliter: dominus
tangit terram id est corda terrenorum et tunc
deficit terrenitas in illis, [illegible] dominum
respicit terram et facit eam tremere et [illegible]
oculo misericordie impressus cum in
[illegible] et lugent habitatores, luctu
[illegible] fluxit prius timens et fluet
aque. Vel secundum [illegible] bonum ascendunt
sicut rivus qui paulatim crescit iusticia
et crescet dominus fluvius purum iustorum
semita [illegible] Ysaias: utinam atten-
disses mandata mea facta fuisset sicut
fluvius pax tua et iusticia tua sicut gurgites
maris, sed tunc fluvius inundant usque
ad supremum tunc impetu descendit in
mare et quanto maior crevit tanto ma-
iori impetu descendet. Ita mali [illegible]
[illegible] Job: [illegible] fluvius subvertit fun-
damentum eorum qui dixit deo recede a nobis.

Qui edificat

hic describitur deus a quo
infligetur eis pena cominata quam nullus
effugere non poterit, dicit: qui edificat in
celo ascensionem suam, id est per effectum glo-
rie habundanciorem, quia licet deus sit ubique,
tamen eius magestas magis relucet in
celo, propter quod ipse ponitur nubes ascensum suum.
Et Ysaias: celum mihi sedes est. Fasci-
culum suum id est regionem elementarem, que
est modica velut fasciculus respectu
magnitudinis celi, super terram fundavit.
Vel aliter: per fasciculum intelliguntur congregatio
fidelium [illegible] in unitate fidei et caritatis,
qui dicuntur fundati super terram, quia firmati
sunt, non in terra dicitur, sed super terram, quia cor-
da eorum a terrenis elevata sunt. De hoc
fasciculo Job: erit anima domini mei cu-
stodita quasi in fasciculo viventium, per
terram designatur stabiles qui non cor-
rumpuntur licet permisceantur aquis dulcibus

terrenorum, nec tamen amaris adversitatis
1 cedunt. Ysaias: terra autem in eternum stat. Hec est
terra quam Job digitis appendit. Ysaias: quis
appendit tribus digitis molem terre [illegible]
2 per digitos patriarchas, prophetas tempore [illegible]
sapientes tempore confessorum, 3 co-
stancia et delicias tempore modernorum, istum
fasciculum est domini super terram fundavit quod
eternum in virgine maria assumpsit et
quasi [illegible] fuit domino alligavit. Hebreus:
nusquam angelos apprehendit sed semen
Abrahe, et tunc ad fasciculum dimitte
quia pondere peccatorum ceciderunt. [illegible]
Ysaias: ascendet dominus super nubem le-
vem celum ubi deus ascensionem suam edifi-
cat est anima iusti quam ipse deus [illegible] pro-
movet et elevat, ascensiones in
corde suo disposuit. Qui vocat a-
quas maris id est in aceto brute salis
[illegible] dulcorat et effundit eas super
dulcoratas et [illegible] guttas super
faciem terre, et sic dat terre robur pro-
ducere fructum [illegible] congregatis sicut in utre
aquas maris. Et Job: qui ligat
aquas in nubibus suis. Dominus nomen eius
de quo supra vidi dominum stantem super altare.
Vel aliter: per aquas maris intelliguntur instabiles
et perpetue [illegible] quos aliquando deus
tollit in altum tamen a [illegible] inde sus-
pendit et effundit eos super faciem terre
[illegible] vel plus dulcoratos in
aliquos verba doctrine celestis rigare faciat
tales sicut puerum servum viri a-
malechite, qui non valens sequi dominum
suum supposuit est [illegible] ad
turbam amalechitarum. I Reg. xxx. Item
qui amalechitam sequi non valuit
[illegible] David efficitur, quia [illegible]
[illegible] non solum in sua vite [illegible]
sub deum recepit sed perdicando [illegible]
est usque ad aliena corda perducat.

Numquid non

in ista parte tollitur
eis presumptio e-
vadendi, et tamen duos [illegible] infinitas
rationes ipsorum quas presumebant de dei
[illegible] attendentes, unitas patrum
et allegantes liberationem de Egypto.
In [illegible] per ostendit esse vanas, dicit quod
[illegible] in [illegible] ibi esse oculi dei
domini. Numquid non ut filii Ethyopum vos
estis michi filii Israel. Vos et Ethyo- al. deus de
opes estis michi equaliter filii, quia
ego dominus creator sum et de eodem luto
vos et illos feci. Job xxxiii: ecce et
me sicut et te fecit deus de eodem

luto ergo quasi formatus sum. Vocantur filii Israel, id est spirituales sed sunt ut filii ethiopum. Similiter nigredinem criminis ardore temporalium [illegible] in deuotio est faciens nazareos [illegible] super carbones, id est carbones sicut carbonia que et oculos excecant, thobis [illegible] excecatus fuit thobias stercoribus calidis [illegible] hirundinum. Numquid non Israel ascendere feci de terra egypti, et si si leges erant in creatione, in beneficia majora contuli vobis quibus estis ingrati et ideo pro vobis non potest allegare ipsa sed contra vos, quia etc. Et palestinos, id est philisteos de capadocia quod dicitur sit de qua habetur genesis x Deuteronomii secundo euceus qui habitat in aseroth usque ad gazam capadoces expulerunt, gaza autem fuit una de quinque ciuitatibus philistinorum sicut habetur primi regum vi c. Et syros de cyrene, qui non habitat in damasco sicut supra eduxi et [illegible] transtuli per siue cyrene quasi dicens eos transferens gentes de terra ad terram prout placet uoluntati mee, et aliquando propter culpam, ideo subdit. Ecce oculi domini super omne regnum peccans, id est intuentur peccata omnium regnorum et ipsa punit et ideo in utrisque gentem prosperitores et oculi eius sunt intermissione inspicientes iniquitates eorum non sicut absconditatestatur propter iniquitatem eorum et omnes iniquitates eorum sunt in conspectu dei, et conteram, id est, propter peccatum conteram propter peccata a facie terre, id est destruendo, vnde deuteronomii xxviii tradet te dominus corruentem ante hostes tuos et per unam viam egrediaris contra eos et per septem fugias et dispergaris per omnia regna terre, post non sic ipsi non sic sed tamquam puluis, quia prius [illegible] regione equitum in puniendo temporaliter quantum ad iudeos ultimo conteram, id est puniemus omnia regna terre, non conterens domum jacob dicit dominus, id est non annichilabo per captiuitatem propter aliquos bonos quos saluauit de tota illa multitudine sicut tempore Ezechie et [illegible] et Josie [illegible] in generali xxxiiii. Vel non conteram, id est destruam omnino sed dispergam, ideo subdit. Ecce enim ego mandabo, id est uoluntate quam uolo

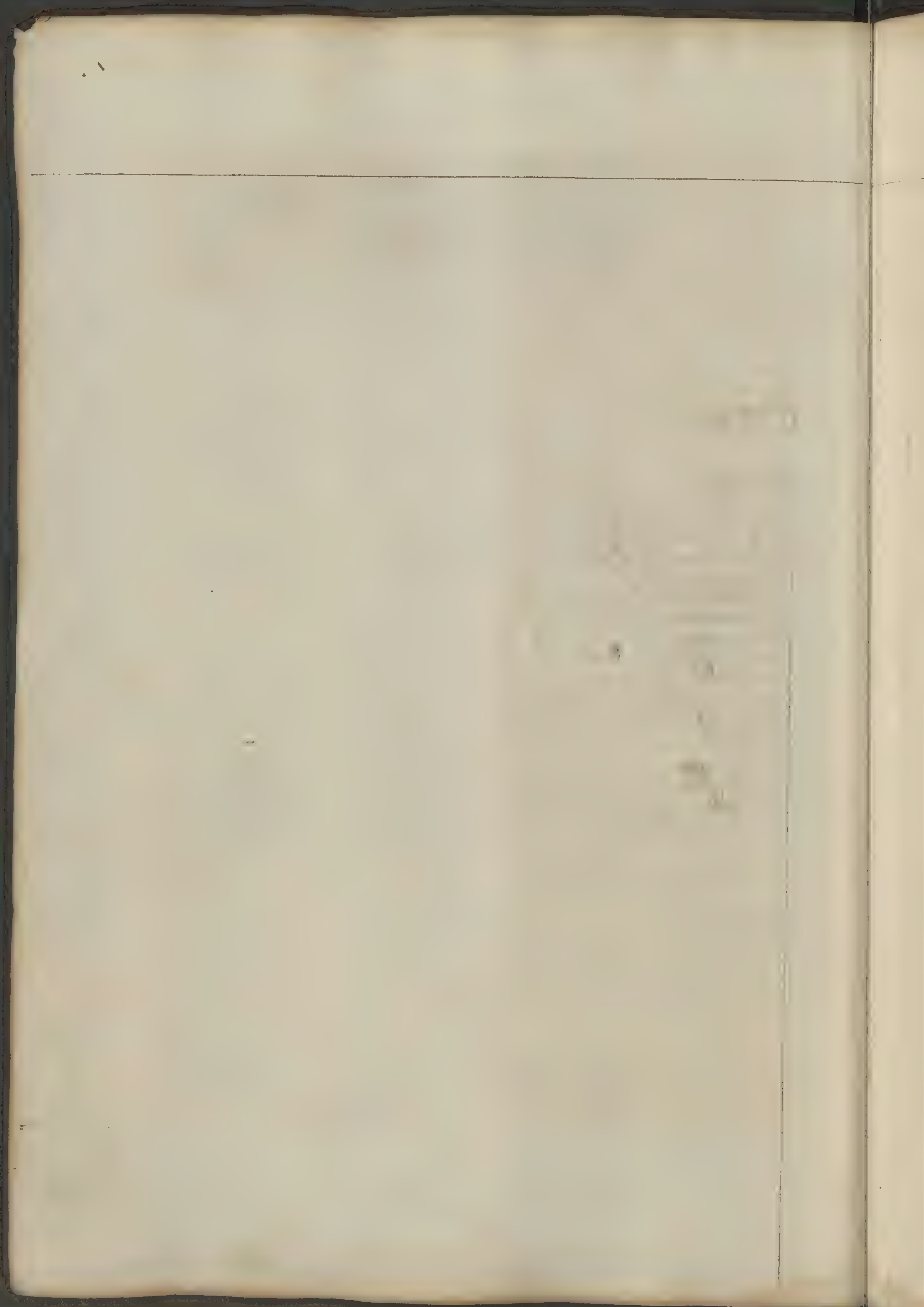
inspirabo, id est ego mandabo illi ut afferat spolia et diuidat predam, et concutiam in omnibus gentibus, id est dispergam huc atque illuc iactando domum Israel in omnibus gentibus hoc ventilabo in cunctis gentibus domum Israel sicut ventilatur in ventilabro, id est tradam in traditi simul in direptionem et captiuitatem et mortem et in fabulam et in [illegible] cunctis nationibus in quibus dispersi sunt nunc sicut gentes sicut fama ut triticum in cribro, sicut triticum cribulabo vos, ipsa persecutione concutiet et fundata firmiter confringet et paruo confractae terra [illegible] terra agmine [illegible] terra accogitata agitabitur terra et auferet etc. et hoc si puniendi non egerint, vnde glossa sicut in cribro agitatos et grauiores mundabo et eligam, et non cadet lapillus, id est iustus et solidus super terram, id est in perditionem, glossa qui fuit lapillus per puniendi de cribro non excidat quia si ut puluis cadet in terra peribit gladio et morietur. Vnde ergo dyabolus cribrat triticum ut [illegible] dulla excedat et furfur remaneat Luce xxii. Symon ecce sathanas expetiuit etc. Et Christus [illegible] sit uirtus sua cribri remanebit puluis domini gentilis cribrat ut exeat unde et remaneat triticum, quia Christus elegerit bonos in uasa sua, malos autem foras mittit paleas quas excutit ad comburendum remanente tritico condendo in horreis, quia in manu eius ventilabrum in manum sua et purgabit aream suam et congregabit triticum in horreum, paleas autem comburet igni inextinguibili. In gladio, id est in afflictione magna morientur omnes peccatores populi mei, id est in peccatis perseuerantes usque in mortem in peccatis. Ezechielis xxi egredietur gladius meus super omnem carnem ab austro usque ad aquilonem, qui dicunt insultando prophetis non appropinquabit et non veniet super nos malum, quia dicunt prophetas frivola reputabant et vana sicut aggrauant flagellum quo mundabantur [illegible], non veniet super nos. Ezechielis [illegible] non veniet super nos mala [illegible] quasi ab [illegible] dicebatur, post hoc subditur promissio de beneficiis collatis in die illo suscitabo etc. Vnde

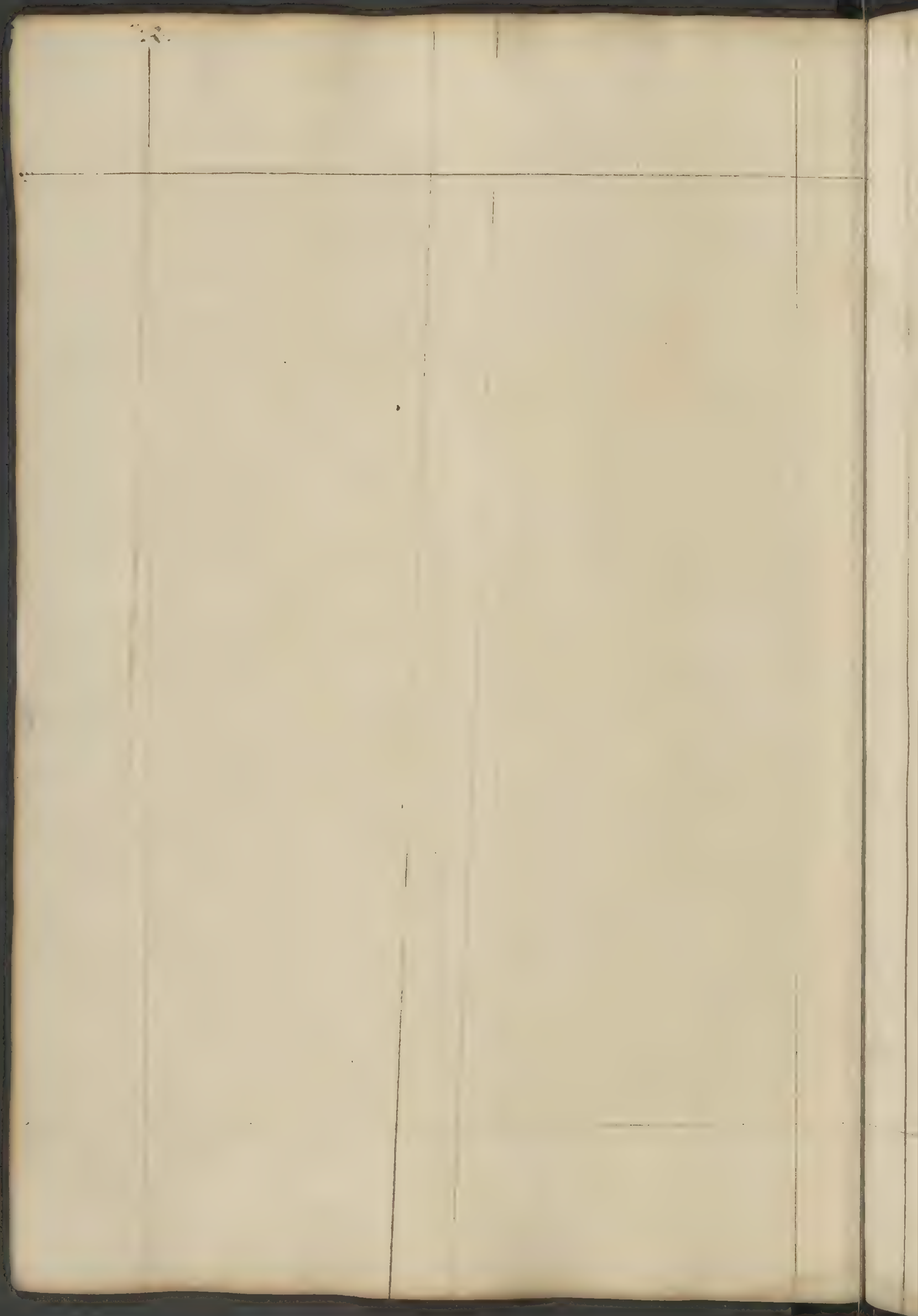
In die illo suscitabo, propheta

d'mictunt captiuitatem populi, sic et
finaliter reparatur per christum; et quando
volunt dicere quod prophetia [illegible] sit
reparata in reditu de captiuitate
babilonica sub zorobabel duce
sed hoc aliquibus non placet eo quod ille populus
post reditum de captiuitate numquam fuit
in tanta prosperitate que hic describitur
quod subdit ut possideant reliquias
ydumee et omnes naciones in quibus [illegible]
erant in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / et ergo beatus
Jacobus allegat hic scripturam de edi
ficacione ecclesie sancte per fidem actuum xv. Sed
alii doctores [illegible] ut dicit lyra
de regno dauid tempore messie / et po
nuntur hic duo primo reedificacio secundo ut
edificacio [illegible] ibi Ecce dies ve
niunt quo scilicet quod propter nouatur dauid
in scriptura veteris testamenti osee iii. post
hec reuertentur filii israel et querent dominum
deum suum et dauid regem suum ubi
[illegible] hebraica chaldaica re
uertentur filii israel et querent cultum
dei sui et obedient messie filio dauid
regi suo [illegible] [illegible] seruient domino
deo suo chaldaica translacio sic colent
coram domino deo suo, et obedient mes
sie filio dauid. Ultimo sciendum quod una est
ecclesia que incepit a iusto abel iusto
usque ad ultimum electum qui in fine mundi
erit [illegible] quod dicit beatus gregorius omelie [illegible]
et ista ecclesia vocatur thabernaculum de
[illegible] ipsa incipit thabernaculum
[illegible] dici / et apocalipsis xxi
Ecce thabernaculum dei cum hominibus
Istud ergo thabernaculum in quo est verus
dei cultus reciderat post diluuium [illegible]
ad ydolatriam declinantibus a tempore nemroth
qui coegit homines adorare ignem pri
mus [illegible] exceptis [illegible] abraham et aliquibus
fidelibus [illegible] [illegible] descendentes ab
abraham declinauit in ydolatriam
ut ismahelite filii cethure et ydu
mei ab ysaac descendentes, et licet
omnes descendentes a Jacob fuerint
fideles tamen [illegible] ab eis descendentes
fuit ydolatre ut patet exodi xxxii
de adoracione vituli, et in libris
regum et iudicum de cultu ydolorum
[illegible] ergo reciderat thabernaculum
[illegible] fuit [illegible] [illegible] et est
dissipatum per quorum [illegible] ydolatriam

cessauit per christum [illegible] [illegible] et vocati
sunt iudei et gentiles ad fidem / et ergo
sic exponitur littera, in die illo id est tempore gra
cie quo verus sol [illegible] [illegible] qui illu
minat omnem hominem venientem in hunc
mundum Joh. primo. et [illegible] dies [illegible]
[illegible] dies [illegible] appropinquat quia
[illegible] est [illegible] credentibus
Joh. [illegible] manifestaui nomen tuum
suscitabo thabernaculum dauid id est ecclesiam
christi qui [illegible] dei [illegible] ab eterno Joh.
primo in principio erat verbum et verbum erat
apud deum et deus erat verbum hoc erat in principio
et hebreorum xiii Jhesus christus heri et hodie
ipse est in secula / hoc thabernaculum
proh dolor cecidit in multis partibus
Je. x thabernaculum meum vastatum est
omnes funiculi mei dirupti sunt / funicula
ergo tenentes thabernaculum [illegible]
[illegible] sunt bone persone subprelati [illegible]
ergo maiores prelati thabernaculum sus
tentare et edificare [illegible] apturas
ruinarum ponendo ibi lapides [illegible] id est
doctos et bonos, id est [illegible] tamquam
lapides viui superedificantur domus spi
rituales, sed proh dolor loco lapidum
ponunt lutum Eze. xiii ipsi liniebant
parietem luto absque paleis [illegible]
[illegible] [illegible] ibique dicit ad
eos qui liniunt absque temperatura quod ca
surus sit [illegible] [illegible] per ydo
latriam et reedificabo apturas
ruinarum eius [illegible] [illegible]
per diuersas ydolatrias quia diuerse
gentes diuersa ydola colebant, quidam
enim Jouem quidam solem [illegible] po
polum [illegible] qui per predicacionem
apostolorum et aliorum sanctorum sicut nos po
loni per [illegible] gloriosissimi martiris
Adalberti ad unius veri dei cultum
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a fide unius dei [illegible] [illegible]
[illegible] instaurabo eum glossa in
ecclesia ex iudeis et gentibus collecta
et reedificabo sicut in diebus antiquis
id est ante diluuium [illegible] [illegible] iuste
[illegible] colebant unum deum [illegible]
postea corrupti fuerunt carnalitate et
[illegible] [illegible] carnis quippe corrup
erat viam suam. ut possideant re
liquias ydumee ista possessio
non intelligitur [illegible] [illegible] temporale

s. spirituale quod apostoli subiecerunt colla genti-
lium fidei. glossa quasi si exponit. Idumee
i. populi gentilium qui terreni et sangui-
nei erant ut ita vocati in celestia et
omnes nationes de quibus aliqui qui si erant
ad fidem eo quod invocatum sit nomen meum
super eos, hic refert ad illos qui vo-
cati sunt ad fidem, dicit dominus faciens
hec i. reedificans et instaurans
ecclesiam suam misericordie propter istud quod q'
habet ut possideat et ibi dicit ut re-
quirant ceteri dominum et omnes gentes
super quas invocatum est nomen meum
Ecce dies in ista parte ponitur
certa probatio reedifi-
cationis antedicte que facta est per prelec-
tionem in divulgationem, quia diebus
adhuc beato petro et apostolis fides katho-
lica predicata fuit per eum diversis
modis, dicit ergo ecce dies s. gratie quod
populus apparuit in diversis suis, veni-
unt dicit dominus et comprehendet arator
i. predicator messorem i. statim attinget
ad fidelium conversionem sicut patet actus
quod ad [illegible] petri predicationem quin-
que milia et [illegible] ut messis quo
venturi designat, sicut per messem
quin multa et calcator uve i. p-
vindator sacerdos doctor mittentem semen
i. faciet discipulos aptos ad predicandum
quia in missi ab apostolis predicabat verbum
dei ut patet in actibus apostolorum et stillabunt
montes i. apostoli in virtutibus pervenientes
dulcedinem per dulcedinem eloquiorum, et
omnes colles i. minores doctores cul-
ti erunt s. fide et confessione ut nullus
fructus eis desit sicut dicit glossa et con-
vertam captivitatem populi mei israel s. liberabo
eos de erroribus et servitute diaboli
et edificabunt civitates desertas
[illegible] statum i. ecclesiam
et habitabunt per confidentiam contra omnes impu-
gnatores et plantabunt vineas i.
alias congregationes per totum orbem et bibent
vinum i. delectabuntur fide et dilectione
dei ex operibus quas gerent et fa-
cient ortos i. religiosos que sunt clau-
sc discipline regularis et comedent
fructus eorum i. fidem ex inde concepit
et ostendit perpetua etiam stabilitate
corporis dicit et plantabo eos super
humum suam et non evellam eos ultra
de terra sua quam dedi eis dicit dominus deus tuus
glossa. postquam ipsos plantavero et pla-
tatos plantabo super petram unitatis
et ita firmabo i. radices eorum ut nequa-
quam possint amplius evelli id est deputari
ab infidelitate sed tamen omnes temptationes
ero cum eis usque ad finem seculi. Amen. Istud
quod nobis concedat dominus Ihesus. Explicit

Factum est verbum
prophecia Jone prophete quam
sumit primo ex speculacione
divine sapiencie, sicut dicitur primo Osee,
et dividitur prima divisione in duas partes.
In prima ponitur eius erga deum mittentem inobe-
diencia, in secunda parte ponitur eius
penitencia ibi Et oravit Jonas c. 4.
In prima ponitur causa. Ubi primo ponitur Jone
rebellio, secundo ipsius rebellantis deprehensio
ibi ~~et dormivit~~, tercio deprehensi puni-
cio ibi ~~dixit autem~~ et dicitur
dixit ... quarto sic, Factum est verbum domini
hoc non voce sensibili expressum sed inte-
riori homini revelatum, de quo Amos
3o non faciet dominus verbum nisi re-
velaverit secretum suum ad servos
suos prophetas, ad Jonam scilicet qui prophetavit
tempore Jeroboam regis Israel ut habetur
4 Regum 14 filium Amathi, hic Ama-
thi est appellative ... et non proprie et
quia Jonas fuit filius mulieris
vidue Sareptane ut dicit Ieronimus in prolo-
go, que fuit gentilis, cuius eciam mari-
tus fuit gentilis cum spiritus prophecie
non dabatur. Si ergo Amathi esset proprium
nomen, tunc fuisset propheta, quia quorumcumque
prophetarum nomina patrum ponuntur in tytulis
significatur ipsos eciam fuisse prophetas, licet eorum
prophecie non habeantur scripte. Et ideo
Amathi hic idem est quod veritas aut verus,
unde cum Helias Jonam filium vidue
suscitasset a mortuis, illa statim
dixit nunc cognovi quod vir dei es
et verbum domini in ore tuo verum est, de
quo 3 Regum 17. Surge et vade
in Niniven civitatem grandem, que
erat spacio itineris trium dierum. Et
nota quod hic docetur predicator ...
~~...~~ debet Jonas interpretatur columba, et
talis debet esse predicator ut sit colum-
bine simplicitatis et innocencie et ge-
mitus pro peccatis suis et aliorum, unde
dicit Christus estote simplices sicut columbe
et 2 ad Corinthios ... quis scan-
dalisatur et ego non uror, et quod non
loquitur nisi veritatem, et hoc notatur
in hoc quod dicitur filius Amathi id est veritatis ...
nomina deus indiget nostro
mendacio ut pro eo loquamur dolos, sicut
dicitur Job ... Surge a peccatis et
vade per exempla virtutum operacionis quia
predicatores non debent esse pigri, unde
Ysaia 52 consurge consurge, indue fortitudine
tua Syon specula, scilicet prelatus cui
dicitur Ezechielis 3 fili hominis speculatorem
dedi te domui Israel. In Niniven
id est in mundum, et predica, alias doctor
non si predicator non surrexerit a viciis
et ibit in virtutibus operibus, predicacio eius
non poterit efficax esse, unde Actuum primo
cepit Jhesus facere et docere etc., et
predica in ea scilicet subversionem, quia ascen-
dit malicia id est clamor malicie eius
coram me quia iam consummata est et in hoc non
magis debet peccare. Sciendum quod verbum
vis in deo peccatum clamare ad deum,
unde Genesis 4 post peccatum accisionis Abel dixit dominus vox
sanguinis fratris tui Abel clamat ad
me de terra, de peccato Sodomitico eciam
Genesis 18 descendam et videbo utrum
clamorem qui venit ad me opere compleve-
rint an non ... ut sciam. Item
de retencione mercedis mercenariorum Jacobi
5. ecce merces mercenariorum vestrorum qui
messuerunt regiones vestras que fraudata
est a vobis clamat et clamor eorum
in aures domini sabaoth introivit.
Et in peccato ydolatrie sicut hic. Et
surrexit Jonas ut fugeret in Tharsis
putavit quod iram dei evadere posset in
loco aliquo, si in Judea velluisset, a fa-
cie domini id est a presencia domini sive sua prophecia,
Tharsis est civitas Cilicie de qua Paulus
fuit oriundus ut habetur Actuum 22. Et de-
scendit scilicet Jonas de loco alto in Joppen. est opidum palest...
portus est in Judea super mare mediter-
raneum, et invenit navem euntem in
Tharsis id est in Tharsis civitate
et dedit naulum id est mercedem submercedem
pro sua deportacione, et descendit in ea
sicut tamquam fugitivus sollicite querens
latebras, ut iret cum eis a facie
domini id est a Judea in qua solum non domum et prophetas opperiri
putabat esse. ... per fugam Jone
potest intelligi Judaicum genus, quod re-
cepimus precepta ab eius facie re-
cessit et tandem sicut dicitur ... ca-
scendente ... naufragio com-
pellitur venire ad eum, quem fugiebat
et que sibi salutaria putaverat

ritimi in puncto ut plus non procedit [illegible] quibus prophetaverat sed [illegible] sed legem [illegible] ab assyriis quia [illegible] voluntate dei prohibebat [illegible]

Unde reprehenduntur illi qui sine [illegible] contemplationis quietem proponunt saluti [illegible] contemplationis gaudio [illegible] ad gaudium quietis [illegible] festinat magis volens se totum tradere theorice et [illegible] operi que speciosa [illegible] salutis generum [illegible] erat nascitura. Sciendum [illegible]

[illegible]

Balaam qui volebat maledicere [illegible] et [illegible] benedixit [illegible] quia Jonas

[illegible] voluntate [illegible] non erat [illegible] non fugiebat a facie domini [illegible] mandatum domini [illegible] et non alibi

Dominus autem misit etc.

Postquam [illegible] molestia [illegible] declinavit mandatum domini [illegible] rebellat et [illegible] per tempestatem a deo missam in mare [illegible] Dominus autem [illegible] misit ventum magnum in mare [illegible] Jonas [illegible] Et facta est tempestas magna in mari [illegible] navis periclitabatur [illegible]

[illegible] Et timuerunt nautae [illegible] et clamaverunt viri ad deum suum [illegible] Et miserunt vasa que erant in navi [illegible] ut alleviaretur ab eis [illegible]

totum pondus et fugitivum prophete. Et descendit Jonas ad interiora navis. Sed
licet esset valde tempestate maris perturbatus ce-
teris ignorantibus ipse tamen sibi conscius stu-
bat per negligentiam divini precepti. Et dor-
miebat sopore gravi propter tristiciam eius. Sic
et apostoli leguntur fuisse gravati sompno propter pa-
ssionem Christi. Mathei xxvi et Marci xiiii.
Sic morales prelati descendentes ad infima
viciorum dormiunt torpore quodam, corpus
predicatur ecclesiam scripture, Ysa. predicatore xxiii.
Erit sicut dormiens in medio maris et quasi
sopitus gubernator amisso clavo. In
figura talium dicitur. Sompnus dormivit non potui
sed una hora vigilare mecum. Mathei xxvi.
Et accessit ad eum id est ad Jonam gubernator
tor sive navis. Glossa quia nature est vindicare
de suo periculo plus quam de alio, quasi dicit specialiter.
Et dixit ei Quid tu sopore deprimeris
quasi dicit stulta securitate arguendo Jonam.
Surge invoca deum tuum qui plus to-
ciabit de sua misericordia quam de ipsa, unde
in libro: nature est vindicare de suo periculo
plus quam de alio quasi dicit spacie, si forte co-
gitet deus de nobis et non pereamus, quasi dicit ut
salvet nos sua misericordia et non pereamus propter
maliciam. Et dixit vir ad collegam
suum id est ad socium de sorte navis sibi col-
ligatum, venite et mittamus sortes sicut
dixit Saul i Regum xiiii. Mittite sortem
inter me et Jonatham filium meum. Et sciamus
quare hoc malum id est afflictio sit nobis. Quia
sed dicitur lira quod videbat alias naves
ab eis distantes prospere navigare et per
tempestatem circa navem ipsorum. Et miserunt
sortes ad deprehendendum illum cuius occa-
sione hec tempestas fieret. Et cecidit sors
Scdm super Jonam. Secundum sanctos sed dicit glossa quod hic
fugitivus deprehenditur, et Matheus sorte
eligitur, non agitur virtute sortium sed voluntate
dei, qui sortes regebat incerta. Non ergo
hoc exemplo debemus credere, quod veri sortibus quia
privilegia paucorum non possunt facere legem
communem. Voluntate dei pharao et Nabuchodonosor
indicia sompniorum futura cognoscunt,
non tamen ubique sompniis credendum. Et
intelligo de sorte consultoria qua per
sortes consulitur quid agendum vel dimittendum.

Et si apparet a demone visio per sortibus
pervius est. Similiter si a corpore celesti-
bus effectus aliquis non se extendit. Et ideo
non caret occulto pacto demonis. Si autem
expectetur a deo vel ab angelis eius non
est peccatum nisi contra casum ut cum hoc sit sine
necessitate quia tunc aliquid pertinet ad temptacionem
dei vel si in necessitate debita dei reverentia
obmittatur. Propter quod premissa oratione apostoli
sortes miserunt in electione Mathie vel
si electiones ecclesie quia instinctu spiritus
sancti deveniunt si fortune sorti committatur
ecclesia est sors divinatoria quia aliqui ad
aliquid divinandum mittuntur sortes ut per
hoc determinetur cuius quid potest accipiat
committendo totum eventum fortune et
nullum est peccatum. Et dixerunt ad eum
id est ad Jonam quem sors indicavit.
Indica nobis cuius causa malum sit istud
nobis id est quare quod nobis ira dei adveniat. Ut
quod est peccatum tuum, propter quod tempestas hec orta
est, Quod est opus tuum id est quod opus agas.
Similiter Judicum xix. Rendus quis adduxit
quis te huc adduxit, quam ob causam
huc venire voluisti. Que terra tua, vel
ex qua regione venisti. Et quo vadis.
Luce xx. Non habet dominus multis libris vel ex quo
populo es tu, id est cuius tamen domini servire feceris
Et interrogatio quos primo quod est opus tuum quia
ex opere malo hoc est presumendum, que terra tua
quia alia propter maliciam terre aliquis puniretur, Et quo vadis, quia aliquis punitur eo quod vadit
ad locum prohibitum, Sed tamen ipsorum non
se fugere in Tharsis ut declinaret preceptum
domini. Sic de iudicis fiet interrogatio
de malo opere. Mathei xxv. Similiter
de regimine celorum hec regi qui voluit
eos ponere cum suis servis, fiet et de loco
utrum huius hic maneret eum intendit, an futurum
respectu habeat, utrum fiet de gente, utrum
exempla patrum imitati sunt, unde dicitur
Si filii estis Abrahe opera Abrahe facite.
Johannis viii. Si filii
Abrahe estis opera Abrahe facite.

Et dixit hebreus sum. In
ista parte ponitur quomodo uterque prophete de
deprehensionem efficitur. Unde dicit Et dixit
ad eos Jonas qui cum ipso erant

Hebreus ego sum. hic est nota quod descendebat
a Jacob patriarcha. Et dominum deum celi
ego timeo. id est colo deum qui omnia fecit et deum
omnium potentem esse ipsum vos ignoratis
et timere tamen. qui fecit mare et
secundum in quo fugio. et aridam de qua fugio.
Hic ipsius est mare et ipse fecit illud et aridam
fundaverunt manus eius. Moraliter felix
qui potest dicere in die necessitatis se fuisse
hebreum id est transeuntem. sicut Jacob se peregrinum
confessus est coram pharaone Genesis xlvii.
Psalmus advena ego sum apud te et peregrinus
sicut omnes patres mei. Item felix est qui potest
vere dicere se deum timere. unde [illegible] est consumatio
universe [illegible] vel: finem loquendi omnes
pariter audiamus. deum time et mandata eius
observa. hoc est omnis homo. Et timuerunt
viri timore magno. quia propter offensam dei Jone,
quem tam magnum confitebatur esse deum celi
et terre et maris. Et dixerunt ad
eum. In ista parte post prophete confessionem de
molestiam punitio. et primo propheta [illegible] secundo
prophete exhortatio ut iactaretur in mare ne
alii secum perirent. ibi tollite me. tertio [illegible]
indignatio [illegible] navigantium. ibi
quos etc. Dicit ergo Et dixerunt ad eum scilicet ad Jonam
Quid hoc fecisti. id est si times deum et tantum
eum predicas. quomodo putabas te eum posse evadere
Psalmus quo ibo a spiritu tuo et quo
a facie tua fugiam. Cognoverunt enim viri
quod a facie domini fugeret. quia indicaverat
eis. Et dixerunt quid faciemus
tibi. id est an interficiamus an submergamus
te. Et cessabit scilicet per tale factum mare a nobis
(Quia [illegible] in ore). quid faciemus tibi velle abs tuo
ut imperare quo facto quiescat mare. Concluserunt
inter creatorem eum suo timore [illegible]
quia mare ibat [illegible] nutu dei ad [illegible]
de fugitivo. Et intumescebat. id est [illegible]
faciebat ostendens [illegible] creatoris.
Et dixit scilicet Jonas ad nautas tollite
me scilicet [illegible] vivum et mittite me
in mare. scilicet quia causa fuit tempestatis. unde
perdat ut meam mortem vitam et
cessabit mare a vobis a [illegible] per
secutione. et fiet vobis tranquillum. Vel
[illegible] fugitivo [illegible] non

dissimulat non negat. sed confessus culpam
libenter assumit penam. Malleus ex suo
peccato solus perire quam alii secum perirent
et periret. unde subdit scio enim
propter me. id est propter peccatum meum [illegible]
hec tempestas grandis venit est super vos. glossa. Et
non ignoro [illegible] penam [illegible]
turbam. et si sensero tempestatem vobis
recipere tranquillitatem. Item de passione
Christi in mari [illegible] quia amara fuit ut
mare. quod in multis apparuit. primo in
asperitate. que ostendebatur in paupertate
vilitate et asperitate. de qua [illegible] in
vere [illegible] pauperis mee et transgressionis
absinthii et fellis. Ecclesiasticus in divinitate
quia non adherit [illegible] est passus
sed [illegible] usque ad horam mor
tis. Psalmus pauper ego sum et in laboribus
a iuventute mea. Secundo in multitudine per
sequentium. propter multi qui persequuntur
me gentes. et domesticorum scilicet Jude
et Judeorum. Zacharie xiii his plaga
tus sum in domo eorum qui dili
gebant me. id est diligere debuerunt
Item idem milites et gentiles. Psalmus milites
[illegible] hoc fecerunt. propter alieni
insurrexerunt in me. Item Ysaye et
[illegible] scilicet Christo [illegible] [illegible]
[illegible] Item clerici. Psalmus collegerunt
pontifices et pharisei concilium.
Attendit [illegible] persecutio in me
[illegible] scilicet a planta pe
dis usque ad verticem non est in eo sa
nitas. unde primo capitulo fuit [illegible]
[illegible] in egredimini filie Syon
et videte regem Salomonem in dyade
ma qua coronavit eum mater sua vel synagoga
Item facies sputis maculata. Job xxx
faciem meam conspuere non verentur. Item
aures obprobriis adimplentur. Zacharias
[illegible] qui destruis templum dei [illegible]
[illegible] te sustinui obprobrium. Item [illegible]
[illegible] [illegible] hebreorum v cum cla
more valido et lacrimis offerens ex
auditus est. Item os felle et ab
sinthio potatum. propter et dederunt
in escam meam fel. et de quo Johannes in
cum gustasset noluit bibere. Item
dorsum verberibus [illegible] [illegible]

dicitur ascendit peccatum nostrum super eum. Item pedes
et manus clavis confixit ut foderent
manus meas et pedes meos. Item in
morte reppererunt Job. xxx. Tradiderunt
me lateris sui quasi vulneratum. Subvertit
me. Job. xxx. Circumdederunt me velut sub lob [illegible]
in consaltorem [illegible] peccatum ... stabit ...
cesserunt et non inveni. Item induit
tunicas ... et ... xxx ... relicto
eo omnes fugerunt. Et ita apparet pas-
sionis amaritudo in [illegible] contrariae
quia perceperunt corde odiendo peccatum
superbia corum qui te oderunt ascendit
semper. l. Et remigabant viri ut re-
verterentur ad aridam, temptantes si pos-
sent periculum tempestatis evadere sine
effusione sanguinis Jone / sine morte
et non valebant sine evadere periculum sine
morte Jone, quia mare ibat et intume-
scebat super eos contra eos, sicut supra est expositum.
Deinde videntes se non posse evadere
periculum sine morte Jone desperantes,
timuerunt ne propter submersionem suam et homicidium ...
ius inferatur in eos vindicta, et tunc
et clamaverunt ad dominum et dixerunt
timentes offensam ipsius, quaesumus domi-
ne, ne pereamus sine pro nostra culpa / in anima
i. pro vita viri istius / sed quam debemus
perdere / et ne des super nos sanguinem
innocentem. i. vlcione sanguinis inno-
centis, quia tu domine sicut volu-
isti fecisti, glosa. quasi suscepimus eum
mare sciunt quod forte deprehenditur
quod ipse indicat quod de se fieri de-
beat, opus est tue voluntatis, sicut
in psalmo ut facerem voluntatem tuam volui.
Docentur qui dent exerceri divina iudi-
cia / ut cum timore hoc faciant propter
Christum. Vtrum hoc qui super est pavidus
Job xxx verberat anima opera
hoc est contra illos qui puniunt delicta
absque omni misericordia; Jacobi ii. iudicium
fiet illi sine misericordia qui non fecit misericordiam.
Et tulerunt ionam / non violenter rapi-
endo sed ipso consentiente / et miserunt
ipsum se sponte offerentem ad mortem
in mare, et stetit mare a fer-
vore suo i. quievit tempestas quia
quievit mare quia dimiserat quod
querebat, ex quo manifeste appa-
rebat peccatum Jone et transgressionem

mandati dei / Et timuerunt viri timore
magno dominum, ex signis visis et
turgencia maris / crediderunt et dominum
esse verum quem Jonas dixerat dominum
fecisse c. Et ex hoc habemus quod dominus
aliquid permittit fieri nobis ut timorem
incutiat malis. Je. p. ii. si autem peccatum
a nobis / quibus sumus corporaliter qui non
credunt eum et iusti vero salva-
buntur impii ubi apparebunt. Luce xx.
Similiter vidi hoc fecit in celo quod fecit
et immolaverunt hostias, spiritualiter et perunctas de-
num / hostias. sine maleficio. Dar
fiunt deo spiritus contribulatus cor contritum
et vota voverunt sine perseverantie
ex voce et [illegible] ... v. o. ...
et ita deus eliciunt bonum de malo
Jone ... Aug. in Enchiridion ... deus
a deo est omnipotens et bonus quod non si-
neret mala fieri nisi ex eis ... bona.

Et preparavit dominus piscem grandem in ista parte
la ... Jone pena / et post
ex oratione secundo ex divini mandati pro-
secutione. c. iii. primo ponit domini in te-
rra primo ostendit ... locus secundo
modo ibi et orat, tertio contigit ibi et
dixit. Dicit ergo Et preparavit dominus qui omnia
creata obediunt ad nutum, piscem grandem
i. cetum, ut deglutiret ionam i. ad
devorandum ista autem preparatio fuit primum
preceptum domini xxii ... et ... dicitur
ceto magis et devorat... et
erat Jonas in ventre piscis tribus die-
bus et tribus noctibus, sine ...
... si tamen diu ... qui hoc fuit
divina virtute qui unus vult et quo vult
salvat / et ista missio ... tempus
domini Jesu Christi sepulture / Mat. xxx. sicut
fuit Jonas in ventre ceti tribus diebus
et tribus noctibus sic erit filius hominis in corde
deinde subditur oratio et modus orandi
et oravit Jonas ... se [illegible]
in utero ceti ... ad orationem ...
... ad dominum deum suum qui solus est orationis
hostis ... me ...
aliud habente auxilium nisi te deus
de ventre piscis / sanit enim Jonas quod
deus sive ... non negat ...
eum in ... et ... eum in tribulatione
eum ... et dixit clamavi ad dominum
... clamor sunt ... de tribu-
latione mea, quod erat ...

desunt

Clamaui et exaudisti vocem meam

pr' ad dnm cu tribularer clamaui
et exaudiuit me. gl. in clamantes
in cordibus puris alibi pater
de ventre inferi. s. de ventre ceti qui
punitus me dicit inferni. Jonas enim
existens in ventre inferi ceti cogit
[illegible] exteriori [illegible] .q. in medio
de inferis in primo felicitatis [illegible]
fuit homo in paradiso, propter dolores [illegible]
[illegible] me p[illegible] me. [illegible]
Proprie est dicitur infernus quia est [illegible]
descenderi ad infimum propter eum [illegible]
de [illegible] autem de inferno [illegible] infernus
et est locus [illegible] quo [illegible] peruenit
de vt [illegible] quas successimus est
a furore meo et ardebit usque ad
infernum nouissimum; de quo liberat homo
per mortem de [illegible] [illegible] de [illegible] per
[illegible] deinde ponitur modus erroris
proiecisti me in profundum in corde
[illegible] descenderunt in fundum quasi
lapis. in corde maris. cor maris dicitur
profundum ubi pisces magni sunt
[illegible] natare non possunt [illegible]
[illegible] in corde [illegible]
Mo [illegible] subiungit in profundum [illegible]
[illegible] fuit in profundum [illegible] pluribus
in aquis vehementibus, et hic [illegible]
clamat ad dominum sed [illegible] [illegible]
[illegible] in profundum venit
peccatorum [illegible] [illegible] clamat
de profundo propter de profundis clamaui
ad te domine [illegible] [illegible]
[illegible] clamat, et flumen circumdedit
me. circumdedit [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] me
ut non egrederer, omnes gurgites
tui et fluctus tui super me transierunt
s. ne esset facultas [illegible]
[illegible] inundauit aque super caput meum
[illegible] propter [illegible] fluctus tuos [illegible]
posuisti super me. et dixi [illegible] corde
meo abiectus sum. i. dignus abici a
conspectu oculorum tuorum. i. abiectus
me tuo. hoc ad litteram patet de Jona
[illegible] allegorice [illegible] qui formam
serui accepit fragilitatis humanitatis
[illegible] clamans exauditur
in passione [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] factus abiectus
sum ut per hoc [illegible] gentes ad te
[illegible] [illegible] putat

[illegible] [illegible] qui in magna tribulacione
[illegible] consolacionem sentiunt ipsa [illegible]
et [illegible] [illegible] me [illegible]
sed respondet dominus [illegible] oblivisci
[illegible] infantem suum ut non misereatur
[illegible] [illegible] alterius et fragilitatis
[illegible] [illegible] considerare [illegible] putant se
indignos dei familiaritate propter ego dixi
[illegible] in excessu meo proiectus sum a facie
oculorum tuorum [illegible] [illegible] [illegible]
sunt se dignos abiectione cognoscunt
[illegible] verumtamen i. quamuis abiectus sim tamen
rursum [illegible] iterum videbo templum sanctum
tuum [illegible] in profundo maris positus
[illegible] aliter est. circumdederunt me
aque usque ad animam meam. i. usque
ad periculum vite, propter saltum me fuit
de [illegible] intrauit aqua usque ad animam
meam [illegible] aque Jone [illegible]
[illegible] que cito [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] eius [illegible] aque [illegible]
[illegible] ignem spiritus sancti. i. thess. v. spiritum
nolite extinguere, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fuit in [illegible] [illegible]
byssus vallauit me. i. [illegible] [illegible]
abyssus [illegible] profundum magis [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pelagus i. [illegible] maris operuit
caput meum [illegible] totus erat [illegible]
ab omnibus partibus. ad extrema mon-
tium descendi. i. ad profundum locorum pro-
fundissimorum. portate me ceto in ventre
suo. terre vectes i. terre fundamenta [illegible]
[illegible] vectes terre [illegible] me in
eternum. i. [illegible] [illegible] [illegible] maris
[illegible] virtute humana [illegible] posse inde exi-
re, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
esse meum, et hoc subdit. et subleuabis
i. saluabis de corruptione vitam
meam, ne in morte corruptus [illegible]
[illegible] [illegible] liberasti
corpus a perdicione, domine qui potens es
deus qui sapiens es meus qui [illegible]
[illegible] [illegible] super [illegible]
cum angustiaretur in me anima mea
desperans de virtute humana, domini recor-
datus sum, a quo solo est liberacio
et consolacio de tribulacione [illegible] [illegible]
[illegible] in tribulacione [illegible] et glori-
ficabo eum. ut veniat ad te oracio mea
ad templum sanctum tuum. [illegible] ut plene [illegible]
[illegible] possim venire et orare in templo

tuo de quo ysa. ii venite ascendamus
ad domum domini et ad domum dei ia-
cob. Pro aliis: sanctorum angustiatur
quia pro conversacione peccatorum su-
orum et aliorum / ysa. lix rugiemus quasi
ursi omnes et sicut columbe medi-
2. tantes gememus. Pro conversacione bonorum
quia intellectus eius tardatur et perficere
deficit / psalmus ad nichilum redactus sum
et nescivi. Tercio quia tot videt
perditum psalmus vidi prevaricantes et
tabescebam. Quarto pro desiderio requi-
escendi psalmus super flumina babilonis illic
sedimus et flevimus dum recordare-
mur tui syon. Qui custodiunt vani-
tates i. transitoria in eis presumentes
certo s. vanitas vanitatum et omnia talia
frustra misericordiam suam derelin-
quunt s. quia nunquam eos derelinquet
dei misericordia quamvis est in se si ipsi
misericordiam dei non derelinquerent
sicut glossa que non relinquit homines
in vanitate sed expectat ut redeat
Ego autem in voce laudis immolabo
tibi s. cor meum per veram contricionem
et veram penitenciam psalmus sacrificium deo spiritus
contribulatus cor contritum etc. que cumque
vovi reddam pro salute domino / qui non solum
sacrificium laudis sed operis reddam
psalmus vovete et reddite domino deo etc.
quia homines positi in necessitatibus so-
lent emittere vota domino / sic Jonas
fecit constitutus in ventre piscis. Et
dixit dominus pisci i. fecit quia dei dicere
est suum facere, psalmus ipse dixit et facta
sunt et evomuit Jonam in aridam
scilicet speciali operacione divina quoniam
certum non potuisset tantum natando
appropinquare ad terram et per hoc
patet quod eciam irracionabilia sub-
sunt divino precepto job. xii. Interroga
iumenta et aves celi vincetis et spiritu
unigenito tamen / per Jonam intelligitur pe-
nitens peccatum significatur dyabolus sicut
enim Jonas non evasit ventrem ceti nisi
virtute divina sic homo de faucibus dyaboli
nisi gracia dei per spiritum vadens et non
redicens transiens scilicet in peccatum

et non redicens spiritus virtute in adeo
adiutus pandam intelligitur prima
ysa. xxx dabit tibi dominus panem
artum et aquam brevem. Hanc audens
fugit dyabolus et querit humida
loca iob. xl sub umbra dormit in secreto
calami in locis humentibus /

Et factum est verbum — Cap. 3.

s. i. in quo primo ostensa
est in precedentibus Jone penitencia
per devota oracione / hic quarto ostendit
hic idem per divini precepti promptam
execucionem / et dividitur in duo quia primo
ponitur preceptum divinum et execucio
precepti / secundo Jone sequitur affli-
ccio ca. iiij. prima in tres quia primo ponitur
predicacio Jone secundo quomodo Ninive
ibi et crediderunt. Tercio ostenditur
divine miseracionis condescensio ibi et
vidit deus. Dicitur ergo et factum est verbum
domini s. perspicuum ad Jonam post nau-
fragium de ventre ceti liberatum secundo
dicens / quia idem sibi preceptum erat. Surge
et vade / ad literam post ... quia
evomitus in littore iaceret et visis
mirabilibus que fecerat deus super
ipsum / non poterat stare / sed super pedes
suos / Ezech. i. fili hominis sta super pedes
tuos et ingressus est in me spiritus
et statuit me super pedes meos
et vade in Ninivem civitatem magnam /
infra ca. iii. erat Ninive civitas mag-
na itinere trium dierum / hoc est non
... recta via ambulando / quia
babilonia erat civitas in tantum
magna quod non habebat ... requirere
... Jo ... murorum habebat
triginta duas leucas / que non fierent
tres dietas complete / et ideo in ...
quod iste tres diete procedendo per singulas
plateas et vicos civitatis in quibus
nunciabat Jonas ... et
predica in ea predicacionem quam ego predicabo
quam dixit ... ego loquor ad
te i. non fingas / hoc contra illos qui
commutant ficciones in predicacionibus
dicentes ad ulterius verbum dei sed
visionem cordis sui loquuntur. Et surrexit
Jonas s. sine mora obediens precepto
divino et abiit / s. ad exequendum

[illegible] Jonas verbum domini, i. preceptum domini, et Niniue erat ciuitas magna itinere trium dierum. describit ciuitatis magnitudinem, intelligitur sic secundum glosam. et cepit Jonas introire ciuitatem die vnius, quando dicit sic dicit glosa quod in tertia parte ciuitatis fuit predicatio et statim sermo predicatoris ad reliquos peruenit. Et quod vno die processit per vnam partem ciuitatis tantum, et clamauit. s. voce alta non susurrans in occulto. [illegible] secundo canite tuba in syon. ysaie lviii. clama ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam, et annuncia populo meo scelera eorum, et dixit. s. ut addecet virum dei. Jeremie xxiii. qui habet sermonem meum loquatur sermonem meum. adhuc quadraginta dies et Niniue subuertetur. propter delicta ciuium subuersio mea. et hoc intelligitur est si non peniteret, quia erat prophetia comminatoria, sed non erat prophetia exprimenda, sed lxx habent, adhuc tres dies et niniue subuertetur. sed hec littera lxx referenda est ad spiritualem intellectum non ad litteralem, i. referenda est enim ad tres partes penitentie que dies tres mystice nominantur [illegible] tollentes tenebras peccati mentem illustrant, luce diuine gratie.

Et crediderunt. In ista parte ponitur fructus predicationis ad predicationem Jone, et nominat hic duo. primo fidem que est fundamentum spiritualis edificij, secundo opera pie fundata in fide, et dicit et crediderunt viri niniuite in deum, qui prius credebant ydola, iam credunt in deum credentes verbis prophete tamquam dei. luce x. qui vos audit me audit, et qui vos spernit me spernit. et predicauerunt ieiunium. solempnius [illegible] cum audieret [illegible] [illegible] [illegible] me [illegible] et [illegible] cantabimus cunctis diebus vite nostre in domo domini. ieiunium, [illegible] saccus et cinis [illegible] penitentiam. et [illegible] et vestiti sunt saccis a maiore usque ad minorem. ut per carnis afflictionem et vestis vilitatem placaretur ira dei. vnde glosa. qui offenderat dominum luxuria et ambitione corporis [illegible] placant per quod [illegible] offenderant [illegible] in occulto offert [illegible] deinde factus qui [illegible] exterius exhibent, et non [illegible] fecerant [illegible] sed et

minores vsque subditi et perueniret verbum. s. predicationis Jone ad regem Niniue prius quam ad alios inferiores perueniret, quia tales solent esse ultimi in bona operatione et primi in transgressione. Je. vi. vadam ad optimates et loquar eis ecce ipsi magis fregerunt iugum, ruperunt vincula, et surrexit rex. s. niniue de solio suo. i. throno regio se humiliando et prouido ad penitentiam, et abiecit vestimentum suum a se. i. insignia regalia deponendo quia sic solebat vestimenta nobilia deponere qui miam dei volebat impetrare. hester xiiii. cumque deposuisset vestes regias, fletibus et luctui apta vestimenta suscepit. et indutus est sacco. s. i. regum xxi. postquam ... [illegible] audisset achab sermones istos scidit vestimenta sua et induit cilicio carnem suam ieiunauitque et dormiuit in sacco. et sedit in cinere. in signum maioris humilitatis. vnde glosa qui [illegible] solio regis sedit in cinere [illegible] [illegible] [illegible] regali [illegible] sacco ut satisfaccio peccato conueniat. Ro. vi. sicut exhibuistis membra vestra seruire inmundicie et iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra [illegible]. hester xiiii. omnia loca in quibus ante letari consueuerat crinium laceratione compleuit. [illegible] autem sessio in puluere ostendit vilitatem hominis in qua homo per peccatum mortale incidit. Job ii. scissis vestibus sparserunt cinerem super caput, et sederunt cum eo in terra. et genesis xviii. loquar ad dominum meum cum sim puluis et cinis. et clamauit. s. voce [illegible] [illegible] [illegible] quod fit auctoritate regis. et dixit in Niniue vbi hoc fecit. ex ore regis et principum eius, quod est autem hoc fecit est dicitur. homines et iumenta et boues et pecora non gustent quicquam. s. in domibus. nec pascantur. s. in agris. et aquam non bibant. quantum ad potum, et hoc ideo ut magis homines ad penitentiam commoueantur. homini cum animalia data sint in adiutorium, et ideo ex afflictione eorum redundat afflictio in homines et ideo [illegible] penitentia [illegible] [illegible] afflictio in hominibus, sed est [illegible] et operiantur saccis homines et iumenta. i. vestibus lugubribus [illegible] et [illegible] et mesti

quemadmodum Ioel sanctificate ieiunium et
clamate ad dominum in fortitudine, i. clamo-
rosa oratione Iohel. i. plangite sa-
cerdotes ululate sacerdotes ministri
altaris ululate ingredimini ululan-
tes in sacco, inmo tamen clamor
non placabat deum exercise nisi in spiritu
iungeretur ille prophete ordinabat
ad placationem dei. et convertatur vir
ad deum a via sua mala. i. a consuetudine
peccati Zach. i. convertimini a viis vestris
malis et cogitationibus vestris pessimis
et ab iniquitate sui cordis. Ysa. l. derelinquat
impius viam suam et vir iniquus cogita-
tiones suas et revertatur ad dominum et mi-
serebitur eius et ad deum nostrum quoniam
multus est ad ignoscendum, que est in mani-
bus eorum. i. in opere. Ysa. i. manus vestre
plene sunt sanguine et sub dicitur vice
iniquissionis. quis scit si convertatur
s. dimittendo culpam et ignoscat s.
relaxando penam. et revertatur a furore
sue ire quem iam cepit effundere
et non peribimus s. eo quod sicut deus
per peccata nostra est offensus ita per nostram
penitentiam erit placatus quia benignus est.

Et vidit deus. Super actu est de pena Ior.
in ista parte ostenditur divine mi-
serationis condescensio ad populum pe-
nitentem, d. et vidit deus opera eorum
i. acceptavit. Ysa. xxxviii. audivi o-
rationem tuam et vidi lacrimas tuas. quia
conversi sunt de via sua. i. penituerunt de
suis peccatis. in Reg. xxi. vidisti achab
humiliatum coram me non inducam malum
in diebus suis. et misertus est deus super
maliciam i. super afflictionem subversionis
quam dixerat facere eis. quod dicit quod doluit
deus super miseriis eorum afflictorum. quia loquutus
est per Ionam prophetam. glossa. videns mu-
tata opera libenter mutat sententiam. Ie-
rem. si penitentiam egerit gens ista pro
a malo suo agam et ego penitentiam
super malo quod cogitavi ut facerem eis. et non fecit.

Cap. 4. **Et afflictus est** Ionas in quo
ponitur afflictio Ione et secundo
ostenditur eius indignatio et tertio ar-
guitur de impaciencia. ibi. et dixit
dominus. dicit ergo. et afflictus est Ionas
afflictione magna. i. tristiciam ipsum cer-
vidit eum actum stantem et ita

timuit diffamari tamquam falsus propheta
quod erat occasio magne tristicie. hec
gestatus est unus tristicia grandi
et iratus est quia afflicti animus mo-
vetur ad iram. et oravit ad dominum et
dixit obsecro domine s. ut audias. hec
certa est postulatio alicuius postulati
desiderati sub attestatione rei sacre
nomine quod utilis est etiam afflictio quia
ad orationem compellit. propter multa est infirmi-
corporis peccata acclamavit. Ysa. xxvi.
domine in tribulatione requisierunt
te. numquid non est hoc verbum meum s.
de indulgentia innuitur. cum adhuc
essem in terra mea, glossa. dicturum se
iuste voluisse fugere quodammodo iuste
arguit deum, querelas quas suas ob-
servatus exordio temperat. quod cum ait
obsecro blandientis affectum legendum.
est propter quia in hebreo legitur anna
que est interiectio blandientis. propter
hoc preoccupavi ut fugerem in Tharsis
s. ne predicarem quod non erat futu-
rum. s. propterea quia tu deus
clemens s. peccatoribus ad tui cognitionem
illustrando. Neem. ix. deus misericors
et clemens tu es. et misericors es s.
peccata dimittendo. Ysa. lv. multus
ad ignoscendum. et dominus exaudiet quia mi-
sericors sum dominus deus tuus. paciens
s. ad penitentiam peccatorum expectando. propter
miserator et misericors dominus paciens et
multum misericors. et multe miserationis
magne peccatorum relaxando. propter et tu
domine miserator et misericors paciens
et multe misericordie et ignoscens super
malicia penam debitam peccatis rela-
xando. Iohel. ii. benignus et mi-
sericors est paciens et multe misericordie
et prestabilis super malicia. et nunc
domine s. ex quo videor falsus propheta
a populo. tolle queso animam meam a me
ita vehementer sibi fuit afflictio quod
desiderabat magis mori quam vivere
sicut Helyas orat sub iunipero
in Reg. xix. malui enim sed cito mori
quam perdurare in ista miseria vita. propter
heu mihi quia incolatus meus prolongatus
est. i. vir infelix ego homo quis me
liberabit de corpore mortis huius quia
melior est mihi mors quam vita. quia
scias melior est mors in qua finis est

mihi vita / quia melior est dies una
in atriis tuis super milia, et c.
Et dixit dominus. In ista parte ponitur
impaciencia Jone,
et dividitur in duas partes. In prima ponitur impa-
ciencia sedata increpacione, in secunda impaciencia ibi
et dixit dominus. Prima in duas. In prima ponitur
increpacio domini super impaciencia pre-
dicta affliccionis / secundo ponitur impaciencia
Jone, ex afflictione estus, ibi et
preparavit deus virorem, etc. et dixit dominus
reprehendens impacienciam Jone, putas
ne bene irasceris tu? i. racionabi-
liter et non dicit dominus simpliciter irasceris
ne addat afflictionem afflicto / nec dicit
bene ne contradicat sue sume, quia dicit pre-
minimus sed querit si sit bene irasceris
ut ex responsione eius vel silencio cogno-
scatur iniuste irasci. et egressus est
Jonas de civitate i. Ninive in vite
i. ante tempus predictum / et iste capitulum
ponitur hic per recapitulacionem / et sedit
contra orientem civitatis i. ex parte orientis /
quo ad civitatem. et fecit sibi umbraculum
ibi / i. contra estum solis / et se-
debat subter illud in umbra. donec
videret quid accideret civitati / et hoc
dicit quia non admonuit et quia
sedere volebat, donec cives subverte-
retur ipsius prophetia. Moraliter civitas mundi
est iste mundus, in quo deus ingreditur
esse prodeuns ego et nolo hic dimitte
tui status et non ingrediar civitatem, sed
sicut loth egrediens evasit morte
(margin: mundi)
illata sodomitis / sic ecce elongavi
fugiens et mansi in solitudine quia dicitur vel
ne inveniatur mulita dixit et dicitur
ne usque in ydumea, ydumea.
sanguis / ut patet / hic bonum est quod
dicit quis dabit mihi pennas sicut
columbe et volabo et requiescam / iste
penne sunt timor et amor ipsa anima
qui separantur in duo mutabilis secundum
assumens pennas / et sic sedens
est contra orientem civitatis considerando mi-
seriam mundane fragilitatis / et sub um-
braculo passionis christi cum ibi sub um-
bra illius quem desideraveram, sedi et
fructus eius dulcis gutturi meo ut
sit refrigerium nobis in ardore temporis
quia i. xxiii. pone quando morte mea vivi
i. a in iudice dicit pater ad filium / et
pater ea deus homo sine nobis considerare
et sine opere et hec est expectacione tem-
pus et in i. a dolibus expectacione mea meo

rue vonissima et cetera et non perdat.
Et preparavit. Hic ponitur impaciencia
Jone ex afflictione caloris
solis, et primo ponit deus ederam
i. faciendo ea crescere super eum quod videtur
in ea re et precepit dominus deus cucurbite
unde glossa cucurbita vel edera
genus est virguli ut arbuscule
lata habens folia et densissimam umbram
sustinens que quod terra serpit / et sub
amicis quibus innititur aliquando non
petit, sed hanc preparavit deus ut sine
aliqua sustentacione, in altum subito
consurgens inumbraculum prebet et hoc
dicitur subito et ascendit i. subito per
virtutem divinam super caput Jone ut esset
umbra super caput eius / faciendo sibi
refrigerium et protegeret eum i. ab
estu solis, laboraverat enim i. propter
calido et desiccato et sustinebat estum
solis et letatus est Jonas super ederam
i. super beneficio sibi facto ex pretereunte
edera / letitia magna. Moraliter per ederam
sicut temporalia quia sicut edera est ma-
gne aspiracionis / et parve utilitatis sic
temporalia etc. Et qui dat dominus clas
fructuoso capiet ex eis / ista prima
in sermonem hominis a deo temporalia et cetera
eius sub capite non est. in. prius
quia te regnum dei et hec omnia adicientur
vobis / ascendit super caput edera quando
divicie nimia crescunt affectiones
et magis solicitudine habita servat. Alia
ratione quam intemporalia non sua usque
et attinat cum se densis luti
talia laboranti facit umbram quod
status fuit / et pro labore stultorum af-
fliget eos, de hac umbra habet gaudium
pro divicias temporalia quid contulit
nobis tunc superbia omnia transierunt, umbra
bene quia hic non cessant labor de
et post laborem hic vite sequitur labor
gehenne in istis multi letantur, eo
tam magis debent dolere etc. Hoc
in divicie suis non est divicie
a delicto / hinc, vere vobis divitibus
qui habetis hic consolacionem, deinde se
dicit impaciencia Jone ex estu solis
et paravit deus vermem, forte cum dede-
te vadere / quia omnia quantumcumque se
videntur sed dei providencia non pro-
ducuntur et percussit i. corrodendo
(margin: [illegible])

hedera et arruit. ipse ergo sicut homines
et subditi molestiam Ione. Et cum ortus
fuisset sol, precepit dominus vento calido
et urenti ad maiorem interitum calo-
ris solis ut affligeret Jonas, et hic
subdit et percussit sol, scilicet calore suo, per
hederam super caput Ione et estua-
bat, id est premebatur estu solis. Mo[raliter]
quod iste ventus significat populum, qui sicut ven-
tus aliis gignitur [illegible] per[illegible] sed
ex inspiratione celesti et [illegible] sicut pro-
ut [illegible] natus est [illegible] ubi
ipse ergo aut [illegible] ventus et [illegible]
ipsa [illegible] ecce virgo concipiet et pariet
filium etc. Iste ventus est mollis [illegible]
tangebatur per amorem [illegible] etc.
diligentes me diligo. Et durus [illegible]
[illegible] sunt [illegible] melius [illegible]
iste malediction in eternum ignem. Iste
ventus percussit hederam et arruit [illegible]
ostendit et docuit [illegible] suo exemplo
contemptum amorem [illegible]
[illegible] prosperitatis mee.
Ventus urens est spiritus sanctus [illegible]
[illegible] dominus ventum urentem de
deserto ascendere et siccabit ve-
nas eius, quia expulsa [illegible] paup[ertate]
Christi et gratia spiritus sancti [illegible] temporalia
et celestia amplectitur. Philip. iii.
[illegible] detrimentum feci et arbitror ut
stercora. Iob vi. que prius nolebat tan-
gere anima mea nunc pre angustia sunt
cibi mei. Et percussit sol, id est [illegible] super
[illegible] ut moreretur [illegible] quia
sic [illegible] estu affligebatur, tum
quia [illegible] hedere [illegible]
[illegible] sinagoga [illegible] non amplectitur
et sic [illegible] tamen [illegible]
[illegible] arguebatur. Unde subditur
et dixit: melius est mihi mori quam vi-
vere. [illegible] cuius [illegible]
et dixit dominus ad Jonam: putas ne
bene irasceris, id est [illegible]
[illegible] et dixit: bene
irascor usque ad mortem [illegible] predicta
[illegible] est quod [illegible] est [illegible]
[illegible] esset tante [illegible] ut [illegible]
[illegible] irasceretur [illegible]
[illegible] intelligebat in [illegible] ne
[illegible] synagoge, et
[illegible] in signo [illegible]
sed in signum [illegible]

[illegible] turbata [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] offendebat in hedera,
amissa qua tamen letatus fuit super ipsa
[illegible] sic qui letantur super affec-
[illegible] tantum dolent super amissione
[illegible] quod cum amore possidebant cum
dolore amittunt. Deinde concludit dominus
Ione quod non [illegible] iratus fuit [illegible] et dixit dominus
[illegible] super hedera [illegible] tamen. Tu
[illegible] non laborasti neque fecisti ut
cresceret, quod dominus non debet [illegible]
quia non laborasti ut fieret et ideo
non debuit [illegible] ita esse [illegible] dolens
de amissione [illegible], que sub una nocte
id est tempore unius noctis nata est et una
nocte periit, et ego non parcam Ninive
civitati magne, id est magis ego dolere
deberem [illegible] magne [illegible] penitenti
[illegible] in qua sunt plus quam cxx
milia hominum qui nesciunt quid sit
inter dexteram et sinistram suam, id est multi
sunt infra annos discretionis, et sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] tantorum [illegible]
[illegible] Volo ne [illegible] rigorem [illegible]
[illegible] quod erat plurima multitudo,
que [illegible] ignorabat quid
esset inter dexteram et sinistram, id est inter
bonum et malum, et iumenta multa, id est
[illegible] Nota quod argumentum
hic Jonas [illegible] sic
arguit [illegible] indignati sunt
[illegible] [illegible] igne subiecte
[illegible] qui peccatori miseri-
[illegible] indignantur. Luce xv. Dic
quod dominus bis interrogavit Jonam [illegible],
[illegible] et [illegible] interrogatione tacuit et
[illegible] iratus, quia
[illegible] clementia qua
[illegible] salvandos
penitentes in [illegible]
[illegible] in salute [illegible] Sed [illegible]
[illegible] intelligit [illegible]
[illegible] respondet [illegible]
et hic [illegible] [illegible] super [illegible]
[illegible] penitentibus illi [illegible] non videt
ut [illegible] divinam [illegible],
sic videt ut sue voluntati declaret
[illegible] est finis Ione in [illegible]
[illegible] Amen.

Finis Jone prophete.

Verbum domini [illegible] liber Michee prophete continens propheciam [illegible] dolentes [illegible] in [illegible] Audite populi omnes. In titulo ponit [illegible] in diebus Joathan [illegible] tribus et duabus [illegible] Samariam [illegible] verbum domini [illegible] Micheam [illegible] Micheas [illegible] morasthite [illegible] in diebus Joathan Achaz [illegible] Micheam [illegible] Ezechias [illegible] tribus [illegible] Samaria [illegible] tribus [illegible] Jerusalem [illegible] Samaria [illegible] Micheas [illegible] morasthitem [illegible]

Audite populi omnes [illegible] Audite [illegible] populi omnes [illegible] Audite insule et attendite populi [illegible] et attendat terra [illegible] plenitudo eius [illegible]

in terra et sit dominus vobis in testem [illegible] sit dominus vobis testificans [illegible] Samaria et Jerusalem intelligite et attendite dominum de templo sancto suo vobis testificante [illegible] de templo sancto suo [illegible] de celo empireo ubi [illegible] sunt angeli sancti eius laudibus [illegible] In celo [illegible] testis meus [illegible] in excelsis [illegible] Tres sunt qui testimonium dant in celo [illegible]

Quia ecce dominus [illegible] in tribubus et duabus [illegible] in novissimis diebus [illegible] Audite [illegible] dominus loquitur [illegible] ecce dominus egredietur de loco suo [illegible] et [illegible] loco eius [illegible] egredi [illegible] Ego in patre et pater in me est [illegible] de loco [illegible] egressus eius ab initio a diebus eternitatis [illegible] descendet [illegible] calcabit super excelsa terre [illegible] et calcabit [illegible] montes [illegible] principes [illegible] Et consumentur montes subtus eum et valles [illegible] scindentur [illegible] sicut cera a facie ignis [illegible] sicut cera a facie ignis [illegible] Sicut aque que decurrunt in preceps [illegible] sicut aqua

compositum sua fecit, in principio et sicut cera
que fluit ante ignem ita omnis superbia
deo veniente solvetur et defluet, pi-
sicut fluit cera a facie ignis. Hec
et subditur causa huius pene: in scelere
i. propter scelus Jacob i. x tribuum i. [illegible]
que diu regnavit omne istud
s. quod predictum est eveniet ipse vi venie
lata [illegible] et malicia Samarie
et in peccatis domus Israel i. decem tribuum
demde [illegible] peccati eorum [illegible]
[illegible] quod scelus Jacob i. origo
scelerum decem tribuum. Nonne Samaria
i. ydolatria que in illa metropoli fie-
bat. Et que excelsa Iude i. unde
procedit ydolatria que exercetur in midtibus
regni Iude. Nonne Jerusalem i. ex potentia
regni Iude cuius metropolis fuit Jerusalem
processit ydolatria, quia salomon primo prope
Jerusalem edificavit templa ydolorum suis
uxoribus iii. Regum xi. postea Achaz po-
suit altare sacrilegum in templo iiii. Regum
xvi. et postea Manasses posuit ydo-
la in templo iiii. Regum xxi. et sic potentia
malorum regum induxit ydolatriam.
Nota per excelsa hic possunt intelligi pre-
lati quos nemo arguere audet et sic
sine timore exercent peccata. Hiis deus
comminatur contritionem [illegible] potentes potentes
tormenta patientur. Per montes s. [illegible]
intelliguntur etiam principes seculares [illegible]
fundamenta eius in montibus [illegible] hos
consumit dominus gratia mortificandi cete-
rorum [illegible] cum [illegible] carnem suam
crucifixerunt cum vitiis et per valles in-
telliguntur mali subditi qui scinduntur
scissionibus discensionis Zach. xiiii. dis-
sipit unusquisque contra proximum suum sicut
cera a facie ignis defluunt ad quam-
libet [illegible] que trahit eos impetus sue
concupiscentie [illegible] montes sicut cera fluxerunt

Et ponam hic ponitur co-
modo pene insuper
de decem tribubus Et ponam Samariam
in qua sedit multa civitas [illegible]
lapidum in agro i. penitus destruam
per Samariam intelligitur totum regnum Israel
cuius decem tribuum cuius metropolis
fuit Samaria. Cum plantatur vinea

quia cum plantatur vinea terra et
lapides congregantur in cumulos et talis
ordo destruitur in glosa Samarie
et decem tribuum, sicut Samaria prius
adoravit vitulos suos post sunt dest-
ructi. Venientibus Assyriis et detraham
in vallem lapides eius i. in totum de-
struentur quod non remanebunt in loco suo
et fundamenta eius revelabo in quo non
vehementer destructio [illegible] exprimitur
sublime humiliabit. Humiliabit eam usque
ad terram detrahet eam usque ad depul-
verem quod fuit impletum tempore Osee
[illegible] Samaria [illegible]
[illegible] clerorum qui sunt sicut acervus
lapidum absque cemento caritatis colligati
in lites sicut autem illos Jacobus iiii. Unde
bella et lites sunt in vobis nonne ex
concupiscentiis vestris et etc. De talibus
sicut lapides superfundentur obstinatos,
ita quod in malicia ubi de [illegible] frangi
[illegible] cor eius indurabitur q. lapis
in valle i. in profundum [illegible] ex-
tra descenderunt in profundum quasi lapis
et qui lapides sicut acervum lapidum erunt in
medio colligati in fasciculos Ysaie.
visitabit dominus super miliciam celi et
super omnes reges terre qui sunt super terram
et congregabuntur in congregationem unius
fascis in lacum et revelabo. Dominus
fundamenta i. malicia que est radix (om)nium
malorum nota in revelabo, pudo-
da in facie tua et ostendam gentibus
nuditatem tuam. Et omnia sculptilia
eius i. ydola concidentur i. commin-
cientur Amos ix demolientur ydola
excelsa. Et omnes mercedes eius i. dona
quas reges in ea optulerunt et
dicit mercedes quia putabant eas
dari merito ydolatrie ipsorum comburentur
igni i. destruentur. Osee ii. Mercedes
hee mee sunt, quas dederunt mihi ama-
tores mei. Ezech. Divicias tuas
et thezauros tuos dabo in direptionem
et omnia ydola eius ponam in perditionem
i. asportabuntur ab Assyriis, quia
[illegible] in perditionem [illegible] quam in
usum mitti contingit, quia de mercedibus
meretricis congregata sunt, i. ydolatrie
quia putabant sibi reddi pro ydola-
tria, usque ad mercedem meretricis revertentur
i. gratis assyriorum [illegible]

ydola colebat propter hec fuit iusticia ut ea
que per mercedem ydolatrie acquisita fu-
erant h. estimacionem corporum ad alium usum
ydolatrie deportarentur / Nota quod ydola
sunt prelati qui volunt adorari Zach.
xi o pastor et ydolum, mercedes sunt
possessiones et redditus que bene dicuntur
mercedes quia quasi ex quodam conductu
serviunt propter illa / ysa. primo quibus e-
nim vos qui clauditis hostia et incen-
ditis altare meum gratuite, talia ergo
ydola et tales mercedes tamquam deser-
vientes [illegible] ii in die illa ydola penitus
destruentur [illegible] i. prelati [illegible]

Super hoc

[illegible] ponitur con-
pressio, et pro-
ponit signa compressionis [illegible] mediam
vehementis compressionis ubi faciam planctum
dicit super hoc i. super dicta culpa et pena
samarie et iherusalem quia iherusalem scelus
peccavit, et sibi precaveri erat, pla-
gam i. multum lugebo, planctus proprie
manibus exprimitur i. extortum manu-
um et ululabo, i. ex vehementi do-
lore quia ululatus est vox confusa pro-
cedens ex vehementi dolore / et ipse e-
rat [illegible] vadam spoliatus et
nudus / i. exuta veste usque ad nudi-
tatem quod fuit signum vehementis doloris /
[illegible] vadens discalciatus et nudus.
sic enim iudei in signum magni do-
loris vestes suas lacerabant / in quo
ostenditur caritas quam sancti habent ad
salutem hominum ut docet [illegible] sepius
ita propheta dampnificari [illegible]
propter vidi prevaricantes et tabesce-
bam, et ipsos ad planctum inducit /
Jacobi v. agite nunc divites plora-
te et ululate in miseriis que adve-
nient vobis / deinde subdit vehe-
mentiam planctus faciam planctum ve-
lut draconum i. aliter horribilem valde quia sicut
[illegible] draconis horribiliter sibi-
lo personat eo tempore quo vincitur ab
elephante / Et nota quod draco ut
possit capere elephantem ponit se
in via et cum cauda circulum facit /
et sic cum elephas [illegible] posuit pedem
in circulum caude, et draco pedem
elephantis stringit et elephas cadit
et surgere non potest / et sic draco ipsum
[illegible] et ebibit sanguinem / sed aliquando
elephas propter draconem et [illegible]

conculcat et interficit eum, et luctum strutio-
num i. quem movent [illegible] / hic adventus
[illegible] est / quod propheta non vult facere silencium in luctu
[illegible] quia fere non habet luctum sed com-
paracionem ymnia luctus quia sicut strutio
amissis omnibus habet magis luctum in quibus
[illegible] habebat sui fructus, sic propheta de ci-
vitate samarie dolebat. Et est intelligendum hic
quod propheta dicit primo hic plangam etc. expo-
ni in persona samarie que erat spolia-
ta rebus, et faciam planctum draconum
quia erat quasi cauda ab elephante
i. ab assiriis [illegible] et sub-
dit causam planctus quia desperata est pla-
ga eius i. non est remedium [illegible] mala
eius [illegible] pena [illegible] Jer. xv. factus
est dolor meus perpetuus plaga mea
desperabilis renuit curari / quia venit
usque ad iudam i. usque ad duas tribus
[illegible] faciam planctum quia non tantum facta
est afflictio samarie propter peccata sua sed et iude
quia ipsa etiam ydola colebat / et tetigit
i. tanget s. assirius portam populi mei
usque ad iherusalem i. veniet usque ad por-
tas urbis mee iherusalem. Glosa usque
ad iudam venit culpa de samaria / quia
a ipsis ascendit ad clerum et clerus eius
dicitur esse iuda confitens confessione
laudis [illegible] confitendo deo cum bonis
operibus [illegible] eius / a iuda ascendit
ad portam populi, quia ad prelatum ascendit /
prelati enim sunt porta per quam ingressus
est in regnum / propter quod dicitur Jer. ii. de-
fixe sunt in terra porte eius / a porta vero
usque ad iherusalem quia a prelatis ascendit
ad religiosos ut nichil remaneat
intactum [illegible] a planta pedis usque
ad verticem non est in eo sanitas / In geth
que fuit una civitas de quinque civi-
tatibus palestine ut habetur i. Re. vi. no-
lite annunciare s. inimicis vestris veteri-
bus et hec ne audiant et letentur inimici
vestri / quia infortunium est inimico
solacium / sicut precepit david de morte
saul et ionathe ii. Re. i. nolite annun-
ciare in geth neque annuncietis in compi-
tis ascalonis, ne forte letentur filie
philistiim ne exultent filie incir-
cumcisorum / Et nota quod non omnia
sunt semper dicenda / ut quia peccata clericorum
sunt dicenda coram predicationibus laycorum
quia inde fiunt dampnum [illegible]

lacrimis ne ploretis i. signum tristicie vestre
ne ostendatis in aperto ne videntes phi-
listei in domo pulveris i. de domi-
bus vestris que cito redigende sunt
in pulverem pulvere vos conspergite
hoc est cum luctu et tristicia faciatis vos
signum tristicie Ier. vi. filia populi mei in-
duere cilicio consperge cinere Vel con-
spergite vos cinere in signum peni-
tencie re[x] niniviterum Ione iii. indutus
rex sacco et sedit in cinere Vel de signo
future adversitatis. Hester iiii. mardocheus
scidit vestimenta sua et indutus est sac-
co spargens cinerem capiti, habitacio i.
habitatores Saphir ut pulchritudinis i. sa-
maria que est pulcra habitacionibus
transite vobis i. cito transibitis ducti in
captivitatem confusa ignominia i. habita-
cio vestra que prius fuit pulcra cito confunde-
tur ignominia [et] sibi illata vobis i. ut
vos solum sciatis dolorem vestrum non est
egressa scilicet sponte que habitat in exitu
i. in foribus captivitatis hoc dicit propheta quia
illi quibus prophetabat deridebat dicta
prophetarum tamquam fabula, et ideo quia de propheta
quibus non sit egressa quasi terre in
iamnus (?) confundi Ro. [...] quia
fuit habitacio pulcra per manum pro peccatis
tuis confusa est per culpam, propter hoc cum in
honore esset non intellexit comparata est
iumentis insipientibus et similis facta est illis
propter hoc cito transit in mortem i. Reg. xiiii.
omnes morimur et quasi dilabimur terram premo-
nemos nati continuo desinimus esse non est
egressa et cetera sit alia littera que que
est in exitu non egreditur a mundi co-
rupiscienciis Tren. ii. sederunt in terra conticue-
runt senes senes in terra cum terrenis
concesserunt et ideo non dimittunt

Planctum scilicet populus quia affec-
tionis contingendo e-
pia? iude est. Hec po. vult erat futu-
rum, ostendit multum afflictam ibi esse
infirmata, ideo ipsa afflicta que habitat
et in afflictionis causa ibi que de-
scendit / dicit ergo sic planctum
domus vicina accipiet ex vobis
i. regnum iudarum tenuit quod vicinum
erat iuncto regno decem tribuum,
et ab ipso accepit maliciam, ydolatrie

et cetera quam/et penam que stetit sibimet
scilicet non deiecta propter captivitatem captivato eius
regno x tribuum adhuc regnum iude
stetit propter bonitatem ezechie regis qui
tunc regnabat. Ier. [...] sed cui successit
manasses qui fuit pessimus, ideo
subdit quia infirmata est scilicet rece-
dendo a cultu dei, sine quo ab
homo infirmus est ad bonum faciendum Ioh.
xv. sine me nichil potestis face-
re. dicit in bonum i. ad bonum faciendum
et hoc fuit sero/quando manasses po-
suit ydola in templo iiii. Reg. xxi.
et ex hoc secuta est destructio ierusa-
lem ideo subdit que habitat in maroth
vel in amaritudinibus i. in peccato amaricante
te deum/ex quo stabat in amaritudinibus cap-
tivitatis decepta Iob. xvii. non pecca-
vi/et in amaritudinibus morabitur oculus
quia descendit malum scilicet tribulacionis
et captivitatis scilicet exercitus sennacherib
a domino scilicet hoc volente in portam
ierusalem i. ad destructionem porte ierusalem
quod assiriis vastata samaria venit
ierusalem eo tempore quo rapsaces missus
ad insultandum populo, de ierusalem in Regum
Ysa. 36 ex hoc arguit manicheus
quod deus veteris testamenti malus est quia
ab eo descendit malum sed deus novi
testamenti bonus Iac. i. omne datum optimum
et omne donum perfectum desursum est
sed errat hereticus quia non dicit hic
de malo culpe sed de malo pene
et hoc est bonum, quia est iusticie
tumultus scilicet descendit a domino quadrige
i. quadrigarum et curruum stuporis
i. minacis stupore per fragore et
tumultu habitanti lachis que nomen
est civitatis que aliquando nomine dicta dan
Iud. xviii. et est in terra aslonia (?)
tre [...] ex illa vero parte
venit exercitus caldeorum contra ierusalem [...]
primo tumultu magis quadrigarum et
armatorum timore habitantibus in-
cucientium et inde ab illa parte inci-
pit pena sicut incepit culpa quia
in lachis fuit positum idolum inicium
a primo tempore videtur ut habetur Iudic.
xviii. et inde ydolatria processit
ad regnum decem tribuum et de illa
ad regnum iudarum tribuum, et ideo i.
erat inicium peccati, vel subdit principium

pctõ i. ydolatrie est filie Syon s. ipsa Lachis quia in te o Lachis ducta sunt scelera Israel i. ydolatria que sunt corrupta decem tribuum terra et duas [illegible] i. ipse ydolatriam. Dabit super assyrius emissarios i. nuncios latrunculos scilicet hereditatis Geth i. super terram possessam ab urbe Geth. Domum mendacii i. ydolatrie in deceptionem regibus Israel i. una reges Israel fuerunt decepti. [illegible] potest hic intelligi, quod Geth fuit confederata cum Facee rege Israhel adversus regnum Iuda sic et Syrie sicut habetur Ysa. vii. et [illegible] postea fuerunt in conspiratione occisionis Facee cum Osee filio Hela. iiii Reg. xv. et sic fuit mendaces [illegible] quod terra eorum vastaretur ab Assyriis, et dicitur Geth in textu [illegible] legi potest adhuc. Heredem adducam tibi que habitas in Maresa adducam tibi heredem i. inimicum qui te cum terra tua capiet possidebit. Usque ad Odollam [illegible] adducam heredem. Gloria Israel i. confusio que hic nominatur per contrarium gloria, sicut [illegible] dixit ad David ii Reg. vi. quam gloriosus fuit rex Israel hodie. Vel [illegible] regi quia ita affligetur. Iuda sed tandem adducta heredem in exemplum in Maresa et veniet ipse qui est gloria Israel usque ad Odollam quia Christus in illis partibus predicavit. [illegible] est heres Maresa [illegible] hereditas hereditas [illegible] ecclesie que dicitur primo [illegible] pro hereditate possideam sanctuarium dei [illegible] adduret dominus heredes [illegible] morietur. hic hereditas [illegible] bestias et [illegible]

Decalvare et tondere in signum magni doloris et [illegible] legitur Iob fecisse. Super filios deliciarum tuarum i. quos delicate te nutristi, Bar. iiii. Delicati mei ambulaverunt vias asperas, ducti sunt [illegible] tus ab inimicis. Dilata calviciem tuam sicut aquila, que tempore [illegible] deplumatur, [illegible] in signum vehementis doloris tota deplumetur Ysa. xxii. vocabit dominus ad fletum et ad planctum et ad calvicium. quia captivi ducti sunt ex te i. cito ducentur filii in captivitate ab Assyriis iiii Reg. xvii. et de duabus [illegible]

Maior [illegible] pectores [illegible] pilosi [illegible] pilosi saltabunt ibi, et ita pili [illegible] pedum et quidam habent pedes pilosos pro amore et libidine [illegible] pes est amor qui si [illegible] est [illegible] est, si tortus cupiditas est. Ysa. vii. radet dominus pilos pedum. Quidam manus qui exponunt se operibus [illegible] manus pilose [illegible] maioris expresserunt. Quidam capitis et barba [illegible] Eze. v. [illegible] decalvatum et omnis humerus depilatus de hiis [illegible] radet dominus in novacula conducta caput et pilos pedum et barbam universam. Quidam totum corpus [illegible] Gen. xxv. qui prius egressus est ruffus erat et totus in modum pellis hyspidus. hii pili sunt radicitus evellendi, [illegible] Esdr. ix. evulsi capillos capitis mei et barbe. Alii sunt pili [illegible] egredi sunt pedes [illegible] magnum [illegible] capilli capitis sui tegebat pedes et capitis [illegible] si pauperes [illegible] sustentatus, isti pili sunt tondendi ne faciem [illegible] tegant [illegible] dei [illegible] ostendi in faciem tuam et ne faciem viri deformet. Je. vii. tonde capillum tuum et proice [illegible] pauperibus et [illegible] quod [illegible] de ablone quod quanto magis tondebantur capilli eius tanto [illegible] sicut est de multis [illegible] bonis sua [illegible] alii [illegible] sua et ditiores sunt alii rapiunt aliena et [illegible] isti sunt tondendi. Lev. xiiii. dicitur de leproso mundando quod radat capillos capitis barbamque et supercilia ac totius corporis pilos. Alii sunt pili bonorum operum qui sunt ornamentum [illegible] Cant. iiii. quam pulcra es amica mea quam pulcra. et [illegible] capilli tui sicut greges caprarum isti sunt pili quos non adussit fornax Babilonis Dan. iii. Isti capilli vulneraverunt cor domini Cant. iiii. Quam pulcra es amica mea vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum in uno colli tui [illegible] opera bona [illegible] colligata isti capilli sunt [illegible] a Adam ad [illegible] Capitulum ii.

Ve qui cogitatis inutile. Supra positum est duplex pena propter peccatum ydolatrie; hic in ista parte ponitur pena propter peccatum avaricie, et dividitur in duas partes. Prima continuatur indistincte secundum multiplex hoc destructorie. Audite populi et cetera. In secunda exponitur, sed propter hoc in generali hic in speciali ibi et concupierunt agros. Ve, scilicet afflictionis et miserie erit hiis, id est vobis qui cogitatis inutile, id est bona alicui ex ipso quod magis est inutile quam utile, et loquitur cogitacione affectata quia cogitaverunt et loquti sunt nequiciam. Augustinus: hic lucro rapinae dolus et [illegible] inpignant in consilio, in sit veste et pro [illegible] sedem. Et operamini, id est opere disponitis malum, scilicet preconcipiatis in cubilibus vestris, in quibus solet inicii deliberacio de malis faciendis. In luce matutina faciunt illud, exequendo in opere quod cogitaverunt in nocte, quia de malis deliberata quantotius per perficiunt opere, in quo notatur eorum libido cum prave pedes eorum ad malum currunt et festinant ut sit et nociet. Deus in mallis expedatur; Psalmus: dies ac nocte super muros eius, et iniquitas, quoniam contra deum est manus eorum, id est operacio eorum, est contra deum, Psalmus: Ve qui dicit frori suo, sed fiant iugiter semper et expositis operibus que in die complent et in nocte deliberaverunt, et hoc est in speciali postquam [illegible] peccatum. Et concupierunt agros, scilicet diocese alienos, et violenter tulerunt, id est abstulerunt in die, scilicet illos quibus ipse [illegible]. Ve qui coniungitis domum ad domum et agrum agro copulatis, et domos, scilicet quos concupierunt in nocte rapuerunt, scilicet in die [illegible] pauperum inventa est in domibus tuis, et calumpniabantur virum, scilicet opprimendo virum inopem pauperem in persona, et domum eius, id est familiam, ut res eius in iuste detraherent virum et hereditatem eius, id est parvulos qui debent illi succedere quasi heredes. Non solum calumpniabantur homines et domos eorum sed posteros, qui nunc propter etate parvulas nec bene vel libere [illegible] vastabant. Ezechiel xxii: Viduam calumpniati sunt in medio tui. Osee [illegible] in vidum eius statera dolosa calumpniari dilexit.

Propterea hec dicit Dominus: In ista parte ponitur pena, scilicet eorum conversacionis, ibi ne loquimini. Dicit ergo sic propterea, id est propter predictam nequiciam hec dicit Dominus, id est decrevit facere: Ecce ego cogito super familiam istam malum, id est malorum inde eorum malum, scilicet captivitatis, quod conversione eorum ego [illegible] quia vos mala et cogito quod vos cogitatis, et hoc intelligitur de malo pene, quod non est propter malum. Unde non auferetis colla vestra, id est erit tam grave ut nullo possitis evadere, et hoc planum est de [illegible], que non se liberate de captivitate. [illegible] iugum eorum erat collum. [illegible] iugum ferreum posuisti super collum cuiusque gentium. Et non ambulabitis superbi, scilicet quos capti fecerit, in quo notatur oppressio captivitatis. [illegible] per eo quod ambulaverunt filie syon extento collo, Ysaias, ostenditur per hoc intencio flagellantis quia ad hunc permittit affligi, ipsos ut destruat eorum superbiam, quod non diligo afflictionem sed ut reddeatis ad humilitatem. [illegible] ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis, quia ergo collum probe quod me erigitis volo ut amplius erigatis, scilicet [illegible] quod Job xv: Cucurrit adversus deum erecto collo. Quoniam tempus, scilicet captivitatis, pessimum, id est gravissimum est, id est erit. [illegible] Amos v[to]: Prudens in tempore illo tacebit, quia tempus malum est, et loquitur de tempore captivitatis. In die illa, scilicet captivitatis, sumetur super vos parabola, id est complebitur derisio. Job xvii: Posuit me quasi in proverbium vulgi. Sumetur parabola, id est exemplum maledictionis, vel in glosa, sicut Job cantica est publica derisio, proverbium est exemplum maledictionis, sicut quando dicitur sic contingat de te sicut contingit de illo. Abacuc: Secundo numquid non omnes isti sumunt parabolam super eum, et loquelam enigmatum eius, et dicent ei: Ve qui multiplicat non sua. Et cantabitur canticum, id est derisio. Job xxx: Nunc in eorum canticum versus sum et factus sum eis in proverbium. Trenorum: Factus sum in derisum omni populo, canticum eorum tota die. In suavitate, id est in summa iocunditate et complacencia adversariorum dicentium, scilicet subsannando: Depopulacione vastati sumus. Ostenditur duplex destructio ipsorum, scilicet in personis et in rebus. Ysaias: [illegible] qui inventus fuit occide[tur].

p[ro] fruct[us] alio - sumetur [illegible]

et dies qui supervenit cadet in gladio / infantes eorum allidentur contra solum, eorum diripientur domus eorum. Parum [illegible] mei quantitata est / quia teglatphalazar in parte vastaverat [illegible] quo facto recessit ad terram suam / et eius filius salmanazar captivavit residuum et adduxit gentes ad possidendas regiones illius terre [illegible] in terra [illegible] quo sedet sola civitas plena populo facta est vidua domina gentium princeps provinciarum facta est sub tributo et hic propheta providens dicit quia recedet cum / i. cum sua virtute recedet s. assirius ut nabuchodonosor, ut tamquam cum i. assirius eos ad ego nolim repellere et aliter non potest hic facere, tu revertaris i. alio revertetur, assyrius qui regiones vestras dividet s. gentibus alienis [illegible] adducet dominus super eos aquas / fluminis fortes et multas regem assiriorum / et omnem gloriam eius et ascendet super omnes rivos eius et fluet super omnes ripas eius etc. Sic enim spirituales non recedunt irrecursum sed magis frequenter revertuntur fluctibus. xi. cum dimissus spiritus exierit ab homine ambulat per loca inaquosa querens requiem et non inveniens dicit revertar ad domum meam unde exivi etc. Ideo hic s. contra familiam istam super quam ego cogito malum propter peccata vestra, nec tibi mittetur funiculus i. nullus parte in hereditate que fuit vobis distributa funiculo, et hoc est verum per captivitatem et durationem, in cetu domini i. hec dicitur s. cetus domini i. misterium quibus erat illa terra promissa esse i. propter mulierum adulteriorum eorum de domus mea [illegible] eos [illegible] funiculo [illegible] et [illegible] in ista parte

Ne loquamini. In ista parte post comminationem vane confidentie de captivitate ventura / confidebat enim quod domus terra que fuit eis data a deo non esset etiam [illegible] dicit ne loquamini s. in corde mala presumentes loquentes s. ore non stillabit super istos i. pena comminata non videtur super nos, non comprehendet s. per violentiam confusio i. captivitas / amos vii. tu dicis non stillabis super domum ysaac / et non stillabis super domum ydoli / scilicet in stilla signat affatum a deo in perpetuo / et stilla in comparatione ad futurum que dicitur tonitruum iob xxi.

[illegible] modicam stillam, cuius audierimus tonitrum magnitudinis eius quis poterit intueri. et quia mali in malitiis suis obstinati racio per suam vanam confidentiam faciebant / quo allegabant bonitatem dei s. verbo vel volente salvandi populum / et ita presumebant non duci in captivitatem / et ergo dicit propheta. dicit domus iacob s. vana presumptione numquid abbreviatus est spiritus domini, i. eius virtus non est diminuta ut tantum [illegible] in nos. et tantum est bonitatis, quod non cogitat nos facere quod dixerunt prophete. Respondet deus nolite vos decipere o domus iacob, et in consolationem mutuam dicere, non veniet captivitas quia tamen numquid largam eius manum et benignissimus spiritus, qui lata est et habundantius ceteris omnibus in nos, tunc abbreviabitur et severus erit, aut tales sunt cogitationes eius s. quales hominum, qui autem rationem vestram [illegible] isaie non enim cogitationes mee cogitationes vestre neque vie mee vie vestre, nonne verba mea bona sunt i. promissa et firma, cum eo qui recte graditur i. qui graditur secundum voluntatem domini quibus quod est bonum. ergo de ergo nomen illis qui rectam viam incedunt / et non malis / quibus et bonus est. hiis qui recto sunt corde / trenorum iii. bonus est dominus sperantibus in eum anime querenti illum et e contrario i. quia e contra qui recte contendunt / populus meus iniuste vel deprecor de comparata serviente in adversarium ut agnum consurrexit. i. qui me colendo ydola / vel me persequendo in membris meis vexabant i. ut affligat homo dominum suum quia vos confligitis me desuper tunicam pallium sustulistis i. pauperibus vestes violenter rapuistis qui potentibus se defendere non poterant. michee iii. violenter tollitis pelles eorum de super eos et eos qui transibant simpliciter i. sine culpa, convertistis in bellum i. in prorsus ut in scandalum de hominis de illo per quem scandalum venit, vel in pugnam bellum i. impugnationem contra fidem gratis tertio in oculis superbi quosque credentium et maiorum [illegible] esse [illegible] quod moverunt bellum non solum hoc fecistis sed plura, quia mulieres populi mei / que sunt fragiles, de domo deliciarum suarum eiecistis in captivitatem ducendo vel [illegible] eorum

inferendo sed quia delatis vincebant a parvulis eorum s. mulierum tulissent laudem meam in perpetuum quia eos corrupendo, Joel iii. posuerunt pueros in prostibulo et puellam vendiderunt pro vino ut biberent, vel opprimendo eos qui pro dolore cogebantur clamare quod laudem dei, Surgite et ite, s. a. vel cito ibitis a quiete, vera malam captivitatem quia hic vel in terra vera sceleribus polluta, non habetis vel non habebitis requiem, si manseritis, Isaie lvii. non est pax impiis dicit dominus, unde quilibet mali debet surgere a peccato si non est causa alia nisi ista quia requiem veram habere non possunt, nam Treni i. habitabat inter gentes nec invenit requiem. Prov. xvi. in medio pressuram habebitis in me autem pacem propter immunditiam eius, vel propter scelera pollutam corrupet, s. quod ista putredine pessima vel defectu captivitatis (sed babilonica) inferiora devel. Prov. xvii. dabitur tibi dominus ibi vel in captivitate cor lapideum et deficientes oculos et animam merore consumptam, per hoc est iustum ut qui computruit in culpa non penitendo computrescat in pena, postquam putruerunt ut iumenta in stercore suo et corrupte sunt cicatrices mee a facie

Utinam in ista parte ponitur propheta, ipso propheta malum plo p° propterea non venturum et ex prophetarum frustratorum prophetie commminatorum sed quia veritas divina subtrahere non debet, propheta affectu se veritatis ipsi dicturum divine inspiravit, Utinam non essem vir habens spm vel utinam carerem spiritu prophetie, et mendacium magis loquerer, s. qui verba que prophetice essent a spiritu humano qui potest decipi, et mendacium dicere, sicut quod talia non evenirent, et hoc dicebat propheta ex magna compassione, Ro. ix. optabam ego esse anathema a christo pro fratribus, stillabo tibi s. penam venturam denuntiando, quod dicitur huius s. quantum tu mihi quanta perditio tua afflictorum, in vinum et in ebrietatem, vel in pena habundantia et sit sepius pena de signatur per ebrietatem quia facit cadere, Treni iv. gaude et letare filia edom que habitas in terra hus ad te et perveniet calix, inebriaberis atque nudaberis et erit super quem stillatur propheta iste. i.

me stillante sermonem captivitatis, i. te propheta velit nolit sustinebis, Jer. xxv. Ego cibabo populum istum absinthio et potum dabo eis aquam fellis.

Congregatione in ista parte ponitur consolatio promissionis et primo tangitur congregatio dispersorum secundo securitas congregatorum, ibi penam illum, quidam exponunt, de reditu captivitatis babilonice, sed hoc non videtur convenire, quia hic dicit congregabo Jacob totum, sed de captivitate babilonica reversi sunt tantum due tribus que evaserunt manus regis assyriorum et prima habitavit in regno mede, et cum tribubus captivis fuerunt et reduxerunt non tamen sed quia plures de istis et de illis remanserunt in babilone, amore uxorum, quas ibi acceperant, et amore plus quam ibi preparaverant et bonorum que ibi acquisierant, Et quia duo fuerunt et fuisti ante eos coram eis, sed quia redeuntes de captivitate non habuerunt regem ducem, propterea quod pars ista referenda est de christo, Congregatione congregatione in unitate fidei catholice ... multitudinis credentium erat cor unum et anima una, Jacob totum per Jacob intelligitur activa, qui maiorem curam habuit, vel contemplativa, Luc. x. Martha Martha sollicita es et turbaris erga plurima, Congregabo reliquias Israel pariter per hoc significat contemplativos in unum congregabo, vel in unitate concordie orationis. Act. i. hii omnes erant perseverantes in oratione unanimiter, hoc per... eo quod maiorem curam dicuntur civitas populi, quia plures eorum quam fuerunt civitatis et quia sub veritate soli christo dicunt, de domo Jacob in unione et unitate ibi isti erant congregati a principio in fide christi venturi, pariter ponam illum quasi gregem in ovili sancte ecclesie, militantis Joh. x. fiet unum ovile et unus pastor, quasi pecus in medio caularum s. triumphantis ecclesie, ubi est secura mansio, Joh. xiv. in domo patris mei mansiones multe sunt. Prov. in ... post ... et ... et non erit qui exterreat, tumultuabuntur a multitudine hominum, i. venient laudabunt deum

tra

pon

Secundo estimes vnius vocem esse sed
omnium esse laudantium pastorem bonum
qui ardua queque complanauit
et suo calcauerat pede. de qua laude
dicitur in psalmo beati qui habitant in domo
tua domine in secula seculorum laudabunt te. Ascendet
ascendet. Joh. xiiii. vado parare
vobis locum. pandens iter ante
eos. scilicet ad paradisum quo ipsi post
eum ascendere debent. prius ostendit
eis viam rectam ut iterent in ciuitatem
habitacionis. et diuidet. scilicet viam a
virtutibus. et transibunt portam. Mathei vii
quam angusta porta et arta via
que ducit ad vitam. et egredientur
per eam. scilicet ad contemplacionem. propter quod Joh.
x. Per me si quis introierit saluabitur
et ingredietur et egredietur et pascua inueniet
et transibit rex eorum. scilicet christus. coram
eis. Joh. iii. nemo ascendit in celum
nisi qui descendit de celo. rex eorum
scilicet reges per sapienciam coram eis. scilicet apparens
eis. et dominus in capite eorum
scilicet conuincens per pontificem. Exodi xiii. dominus
precedet eos ad ostendendum viam per
diem in columpna nubis et in columpna
ignis per noctem. Non dominus ascendit
in celum ut utrumque nostrum exaltaret
Ysaie. Ecce dominus ascendet super nubem
leuem. i. carnem non habentem ponderis
fomitis peccati. Item ascendit quadrigas
ut utrique insequeretur. iusti uero. Tu
vides istum sursum ascendentem in morte.
Item crucem ascendit ut inimicum hostem
expugnaret. humanum genus redimeret
et redemptis ianuam celi aperiret. in figura huius iiii. Regum ii. ascendit
Heliseus in bethel. i. habitaculum
uel domum dei. cumque ascenderet per viam
pueri parui egressi sunt de ciuitate et
illudebant ei dicentes ascende calue. isti pueri erant iudei quia non
illum propter obprobria inserentes patientem
tunc. Item ascendit in celum. Ephes.
iiii. qui descendit ipse est qui ascendit
super omnes celos ut adimpleret
omnia. Iste ascensus fuit mirabilis
unde quasi admirantes angeli dixerunt. Ysaie. quis est iste qui
venit de edom tinctis vestibus. Item
terribilis quantum ad demones. psalmus
ascendit deus in iubilo et dominus
in voce tube que terribiliter sonat.
Item virtuosus quantum victoria
ascendit. primo in comitatu angelorum
in misterio nubis in liberatore captiuorum de quibus duobus Actuum. i. primo ascendit
tercio. viri illos duo viri i. duo
angeli in vestibus albis et ibidem
et nubes suscepit eum ab oculis
eorum de tercio psalmus captiuam duxit captiuitatem dedit dona hominibus. Item
fuit iocundus psalmus ascendit deus in
iubilacione. Item vtilis nobis quia etiam
nobis viam ostendet. quam non dicere
potuit illud erraverunt in solitudine
viam ciuitatis habitaculi non inuenerunt. Secundo.
ostendit viam et modum intrandi. Luce
vltimo nonne oportuit christum pati et
ita intrare in gloriam suam. Ysaie. xxx.
hec via ambulate in ea. Item locum est
sequentibus preparat. Joh. xiiii. vado parare
vobis locum. Item ut laborantibus donum
consolacionis mitteret. Joh. xvi. nisi
ego abiero paraclitus non veniet ad
vos. Item ut fidelium corda ad celestia
eleuaret. Joh. xii. ego si exaltatus
fuero omnia traham ad meipsum
et hec sponsa desiderat Cant. i. trahe me post te.

Et dixi audite principes Iacob et
duces domus Israel. Mich. iii. Iste prophete ponit penam ciuitatis
magis distincte. scilicet aliis tribus personis. et diuidit in iii partes in prima
exprimit quantum sua principibus. et
causa quarundam in secunda sua pseudo prophetis. ibi hec dicit dominus super prophetas.
In tercia ponit est sua quantum ad omnibus
per maioribus scilicet principibus prophetis et
sacerdotibus ibi audite principes. Dicit ergo
et dixi propheta hec contra eos non tacens.
Rememorans principum quibus loquebatur
eius. Ierusalem in diebus illis non pertinuit principes. audite principes
Iacob quantum ad duas tribus. et duces
domus Israel quantum ad x. Ysaie primo audite
principes sodomorum. verbum domini.
Deinde faciens exhortacionem ad audiendum
incipit narrare de iniusticia rectorum
scire iudicium quia de ad hoc tenemini qui
habetis officium iudicandi. qui odio
habetis bonum. Iste quantum ad effectum.
non quantum ad affectum quia bonum ut sit
odium. non potest. Amos v. odio hostes iusti
accipientes munus. et diligitis malum
pretendens iudicium et potestatem vobis
data ab vtrum quilibet. i. usque parum.

hec

diligentes infantiam et stulti ea que
sunt noxia. qui violenter tollitis
pelles eorum, i. res sive possessiones
desuper eos s. quibus solebant indui
et sic spoliatis eos bonis eorum. Job
xxiiii. nudos dimittunt homines, indu
menta tollentes quibus non est operimentum
in frigore. carnes eorum de super ossibus eorum
i. ipsos per
affligentes laboribus et serviciis. Job
xxiiii. oppresserunt pauperes mansuetos terre.
qui comederunt carnem populi i. vexa
verunt serviciis et laboribus ut tamquam
comederunt. ps. qui devorant plebem
meam sicut escam panis. et pellem eorum
desuper excoriaverunt i. lesiones eis in
tulerunt eorum bona rapiendo. non
hic redarguntur detractores qui det
rahendo comedunt eorum famam bonam.
pro. xxx. generatio que pro dentibus gladios
habet et commandit molaribus suis
ut comedat inopes de terra et ossa
eorum quod forte et durabile est con
fregerunt. i. contriverunt eorum ossa contriverunt
ut quidquid in eis forte fuerat con
fringerent atque contererent. conciderunt
i. divisa et frequenti afflictione quasi
minutim sicut in lebete. i. vasa et
exquisita crudelitate. Ezechielis xxiiii. mitte
viri quos posuistis in medio eius
hii sunt carnes et hec est lebes et
quasi carnes in medio olle. i. debiles
cum non possunt crudelitati vestre sic
cito gladio resistere in illam. Isa
iii. quare atteritis populum meum et fa
cies pauperum commolitis. tunc clama
bunt ad dominum. sicut ipsi oppressores
pauperum cum affligentur ab adversariis
et non exaudiet eos s. ut ab afflic
tione liberet. Isa. i. iudicium fiet ei
sine misericordia qui non facit misericordiam et ab
scondet faciem suam i. consolationem
ab eis. s. ne consolentur. in tempore illo
s. captivitatis et tribulationis. pro. i. tunc
invocabunt et non exaudiam, mane
consurgent et non invenient me. Je
remie. in die afflictionis sue dicent sur
ge et libera nos. Deuteronomii xxxii.
abscondam faciem meam ab eis et con
siderabo novissima eorum. sicut nequiter
i. nimis egerunt in adinvencionibus
suis i. in exquisitis malicijs op
primendo pauperes. Isa. xxxiii. In terra

Hec dicit dominus
super prophetas qui
seducunt populum meum
[illegible] gessit ad videbatur gladius domini
in ista parte ponitur
quia pseudo prophetis
virga glo. ieronimi Hic incipit sermo contra malos pri
ncipes sequitur sermo contra pseudo
prophetas et doctores qui pollicendo
prosperitatem et adulando seducunt populum
dicit ergo Hec. s. que sequuntur super
prophetas i. super oppressiones prophetas qui
seducunt populum s. falsa prophetando et
prospera promittendo. Jeremie xxiii. contra eo
dem propheta ethas sompniantes menda
cia ait dominus qui narraverunt ea et
seduxerunt populum meum in mendacio
et in miraculis suis cum ego non misissem
eos. et ostenditur in quibus seducunt
qui mordent dentibus suis s. qui
narrant ita de bonis quibus non est
commanda. Eze. xiii. insuerunt arcus
quia non mordent. et predicat pacem
i. denunciat prosperitatem malis decipie
ndo eos in pena. Eze. xiii. decepe
runt nunc dicentes pax pax et non
est pax. Je. viii. sanabant contricionem
populi mei filie ad ignominiam dicentes
pax pax cum non esset pax. et hoc
totum faciebant propter sola utilitate quia
non amore salutis populi sed proprii lucri
propter subditur Et si quis s. quantumcumque
bonus non dederit in ore eorum quod
placeat i. si non dederit aliquid quo sue
gule satisfacere posset. sanctificant
i. affirmant prophetiam contra eum
pluribus s. futurum. virga glo. Ieronimi fuerunt
pseudo prophete in israel. qui prophetiae
dona pace nunciabant et nichil
dantibus iram dei venturam. Ezech.
xiii. prophete eius in pecunia divinabant
et subditur pena talium. propterea i.
quia sic seducitis populum falsa nunci
ando erit vobis nox i. obscuritas
ignorantie pro visione erit i. quia
dicitis vobis visione que non sunt vobis
ostensa a domino. Je. xxiii. visionem
cordis sui loquuntur non de ore domini
et tenebre vobis i. ceritas consolationis
pro divinatione s. quia seducitis divina
do. Eze. xiii. numquid visionem cassam
vidistis et divinationem mendacem locuti
estis. occumbet sol super prophetas
i. cognicio veritatis deficiet eis
Sap. v. ergo lumen iusticie non illuxit
nobis et sol iusticie non est ortus nobis

eclipso erit lumen. Glosa. Vel sic dicitur vobis tunc tenebris novum mentis propheticae, et obtenebrabitur super eos dies, id est illuminatio quam fictam confinxerunt poterit videri. Unde glosa: ubi putabatis visionem esse et ubi iactabatis vaticinium prophetale, ibi loquitur spiritus domini, ac si dicat lux, sed tenebras et errorem obtinebitis. Lux obtenebrata est, id est phantasticae visiones eius. Et confundentur qui vident visiones, id est qui prophetant ex falsa visione. Et confundentur divini, id est qui prophetant divinando contra prophetiam. Erit magis in super prophetas qui videt vana et divinant mendacium, et contra actus prophetiae, et confundet propheticae veritas ex visione sua. Et operient vultus suos, quasi pudore magno nolentes videri, quia non est responsum dei, scilicet verbum eorum, sed ab ipsis mendaciter confictum et ita non impletum. Unde glosa: cum res contraria promissioni evenerit, tunc apparebit quod non fuit responsum dei in eis, quod dicitur: quod propheta de ... Vel sic: visurus es in die illa quando ingredieris cubiculum intra cubiculum ut abscondaris. Hic ostenditur

Verumtamen differentia prophetae in propheticando a pseudo prophetis, qui illi eorum corrumpebantur muneribus. Unde dicitur: propterea dona patre quibus data non fuerint praedicabat prospera et iam mendacia prospera dicebat, sed ego quasi propheta dicit: verumtamen repletus ego sum fortitudine spiritus domini, et non audiatis et prophetae ... non timeo ut scilicet adulatione praedicare, quia spiritus domini dat constantiam ad arguendum vitia maiorum. Ezechiel: ecce dedi faciem tuam valentiorem faciebus eorum et frontem tuam duriorem frontibus eorum. Iudicio et virtute, id est ad loquendum iudicium dei et virtute. Glosa: illi loquentes falsa confusi sunt, sicut fiebat, ego vero qui per spiritum sanctum loquor iudicium et virtute dei annuntio, et cum alii mordeant et praedicent pacem, ego absque timore annuntio scelus Iacob et Israel peccatum suum. Ut annuntiem Iacob scelus suum, id est quia per deos idola coluerunt, et Israel, id est decem tribubus, peccatum suum. Sed ut audiant

Audite principes. Verumtamen postquam causam quare propheta in quantum contra prophetas, id est maiores, scilicet iudices, prophetas pseudo et sacerdotes malos, et primo

inducit eos ad audiendum, sed quod audiendum sit illis ibi qui abhorrent dicens: Audite haec, scilicet quae pono, principes domus Iacob, id est principaliores in duabus tribubus qui habent praelationem in rebus temporalibus et subiectis, comprehendit reges, et iudices, scilicet iustitiam pervertentes, domus Israel, id est decem tribuum et subinductibus comprehendit sacerdotes et prophetas, qui abominamini, id est de spiritu in corde, iudicium, scilicet iudicantes perversos. Vel: qui convertitis iudicium in absinthium et iustitiam in terra relinquitis. Et omnia recta pervertitis, scilicet exponitis in opere pervertendo, quia in muneribus [...]pri perversum munera dum sunt eis accepta, ut pravitas scientias iudicii. Et hic arguendi sunt illi qui ex officio tenentur iudicare et tamen negligunt, scilicet quod merito essetis iudices regni, iam non recte iudicastis. Qui aedificatis Sion, id est arces Sion, in sanguinibus, id est in gravibus laboribus pauperum ex quibus consummati moriebantur. Vel sic: Glosa: arguendi sunt illi praelati qui in ecclesiis suis promovent nepotes suos indignos, de quibus potest intelligi, id est sanguine suo plantaverunt ecclesias, et Osee: sanguis sanguinem tetigit. Ex ista plantatione fit perditio ecclesiae. Naum: ve civitas sanguinum et Ierusalem, id est domos vestras quae sunt in Ierusalem, aedificatis in iniquitate. Glosa: in rapinis pauperum. Nota quod haec verba iniquitate construuntur quando maiores praelati nepotibus conferunt et indignis beneficia bonis viris. Unde talibus praelatis dici potest Ezechiel: propter nomen quod est quasi sublevatur et sublimatur. Glosa. Principes eius in muneribus iudicabant, scilicet pro muneribus iniustam sententiam ferebant in quo pauperes calumpnia divitum opprimebant. Isaias: ve qui iustificatis impium pro muneribus et iustitiam iusti aufertis ab eo. Dicitur: tibi potest dici deceptam eorum repleta est muneribus. Isaias: principes tui infideles socii furum, omnes diligunt munera, sequuntur retributiones. Et sacerdotes eius in mercede docebant, qui tamen ex officio tenebantur docere populum de lege dei libere. Ieremias: a propheta usque ad sacerdotem omnes faciunt dolum. Et prophetae

omnis. s. qui dicebat se prophetare in pe-
cunia divinabat, i. per pecuniam mendacia
confingebat, divinatio enim in scripturis
in bona parte accipitur, non est augu-
rium in iacob et divinatio in israel. nunc
quasi ipsi et super dominum requiescebant
i. a domino promittebant se servire. numquid
non est deus in medio nostri, i. vere
est in nobis sicut protector et ideo nec hostes
timemus ab adversariis vestris, quia
non veniet super nos mala, scilicet praeter
de hiis ista in persona mea qui te blan-
diuntur apud te decipiunt. Nota etiam hoc
de officio ministrorum ecclesie, non debent
ministri ecclesie propter pecuniam officia
sua administrare, nec tamen prohibentur quin
ex officio debeant accipere necessaria
non ad luxuriam, alioquin culpa esset.
in fine enim refrigescet caritas et fides
rara erit ubi quondam ample erant
domus et absque numero atrium singulorum
ibi nunc parva est casula servans
speciem arborum refectorum, nec habitu[illegible]
propter hoc causa vestri s. qui sic promittitis
syon quasi ager arabitur, i. plene
destruetur quod potest arari. nam propter
falsorum prophetarum promissa sedechias rebel-
lavit regi babilonis et ex hoc
secuta est destructio templi et civi-
tatis sub sedechia. et iherusalem i. civitas quasi
acervus lapidum erit, i. ita destruetur
quod lapides domorum et murorum de[illegible]
[illegible] redigentur ut [illegible] dispersi
[illegible] quasi acervus lapidum [illegible]
et mons templi i. illa pars in qua erat
templum et habitacio sacerdotum que dicebatur
syon propter in excelsa silvarum i. ita
destruetur quod in ea non habitabunt
homines. Moraliter syon est ecclesia [illegible]
quia debet deum speculari in scripturis
hic arabitur ut ager quod pro lucro temporali
[illegible] deo, malachie primo quis est in vobis
qui claudat hostia et incendat alta-
re meum gratuite, ecclesia arabitur quando
peccata clericorum que prius occulta erant
manifestabuntur, sophonie i. scrutabor
iherusalem in lucernis, iherusalem autem in acer-
vum lapidum fit quando fideles [illegible]
[illegible] ecclesie super se cecidit caritas
et quilibet quod suum est querit. Romanos
ix. ecce ego ponam [illegible]
[illegible] in medio populi mei israel. non ad
[illegible] producere eum. mons templi sunt
prelati qui in silvam [illegible]. ubi

dumtaxat habitant tamquam fere silvarum.

Et in novissimo dierum. Cap. 4.

In ista parte ponitur consolatio
post comminationes que facta est ex adventu
christi domini nostri ihesu christi, et beneficiis eius.
primo ergo exprimuntur adventus salvatoris
et beneficia adventus eius que sunt ra-
tio consolationis, secundo exprimuntur ortus eius,
quo exprimitur modus adventus
salvatoris, ibi et tu bethleem ephrata.
gl. Et in novissimo dierum. i. tempore gratie
quod est novissimum tempus quia sibi non
succedet alia lex, iohannis secundo novissima hora est, de hac etiam genesis pe-
nultimo congregamini et annunciabo
vobis que ventura sunt in diebus no-
vissimis. erit mons, i. christus de quo psalmus
mons dei mons coagulatus et pinguis
et psalmus mons in quo beneplacitum est
deo habitare in eo, et dicitur christus mons
propter eminentiam gratie, quia sibi non
est datus spiritus ad mensuram, domus
domini, i. ecclesia, i. timotheum ut scias quomodo
te oporteat conversari in domo dei
que est ecclesia dei vivi. preparatus, i. pre-
destinatus ab eterno, Romanos i. qui pre-
destinatus est filius dei in virtute.
Ysaias ii erit in novissimis diebus etc.
glossa predestinatus a deo agnus occi-
sus ab origine mundi, in vertice mon-
tium, i. in eminentia virtutum et gratie
quia alii ad mensuram spiritum recepe-
runt, sed christo datus est spiritus non ad
mensuram, et sublimis super colles
i. super prophetas qui vaticinati sunt
de eo. [illegible] preparatus est non solum
in montibus sed super verticem montium
moysen et prophetas qui de eo va-
ticinati sunt licet enim quidam sancti consci-
[illegible] ad comparationem prophetarum de qua
de salvatoris adventu prophetarum humi-
lia sunt tecta et nequaquam usque ad
verticem montium pertingentia [illegible]
dicitur ecce iste venit saliens in montibus
psalmus unxit te deus deus tuus oleo
letitie pre consortibus tuis, philippenses ii.
dedit illi deus nomen quod est super
omne nomen ut in nomine ihesu etc.
et fluent ad eum, i. ad christum pre-
dicante et [illegible] facte apostolorum
[illegible] ad aliquos ex iudeis, et prope-
rabunt gentes multe, i. convertentur.

tu multa artefeitor de ad nationes
que sub celo est actus ii^o. et di-
cent. s. se mutuo predicatores ve-
nite ascendamus s. per fidem et caritatem
ad montem domini i. ad cristum zach.
viii. venite et deprecemur faciem
domini. Je. xxxi. venite ascendamus
in syon ad dominum deum nostrum
et ad domum dei iacob i. ad eccle-
siam militantem que pergit luctatores con-
tra vitia. Ysa. ii. venite ascendamus
ad montem domini et ad domum dei iacob
in qua laudatur deus pro preliis
videlicet suo, et docebit nos
de viis suis i. de preceptis per que
itur ad vitam eternam. Mt. xix. si
vis ad vitam ingredi serva man-
data et ibimus in semitis eius
contra adversitatem. Prov. iiii. mon-
strabo tibi sapientie viam ducam te
per semitas equitatis, quia de syon
i. de christo et de suis qui sunt syon
i. ecclesia cuius caput est christus, egre-
dietur lex s. novi et veteris testamenti
et verbum domini de iherusalem i. sermo
predicationis quia de iherusalem apostoli
qui erant primi predicatores processe-
runt per orbem predicando fidem christi
mt^o multos pp^os et iudicabit s. iudicio discretionis
aliquos vocando ad fidem et dando
gratiam aliis obmissis quia pote-
statem iudicium dedit filio Joh. v^to.
et corripiet gentes fortes quo-
ad malos, qui resistunt bono quod
docentur predicantur. Sap. vi. fortioribus
fortior instat cruciatio, usque in
longinquum i. in eternum hec potestas ab
eo non auferetur, quia potestas eius
que non auferetur / et luc. i^o ait
dixit et regnabit in domo iacob
in eternum / deinde subditur beneficium
pacis. et concident gladios suos
in vomeres et hastas suas in
ligones. in eius adventu
omne studium bellandi convertetur
ad pacem / nam christus fuit natus tempore
maxime pacis quia tunc fuit descriptus
universus orbis licet sed de / ita
quod fuit impletum ad litteram i. Ysa.
ii^o. conflabunt gladios suos in
vomeres et lanceas suas in fal-
ces, quia durante illa pace
per multa tempora homines arma bellica
converterunt in instrumenta apta agricolture.

non sumet gens adversus gentem
gladium h' venient ad gentes quas
non discent ultra belligerare i. in
arte bellicandi exercitare / in ultra
non dicit perpetuitatem ff / sed aliquandiu
longum tempus, sicut habetur q. ff et
non veniet ultra latrones syrie
terra israel, notum est quod postea veni-
ebat sed longo tempore non veniebat
quia tempore elizei non veniebat et tempore
illius regis. et sedebit vir sub
vite sua et subtus ficu sua
et non erit qui deterreat i. habebit
pacem et securitatem, ut nemo timeat
impugnantem vel insultantem tanta erit re-
quies ut non solum in urbibus sed
in vicinis quoque et agris ut unusquisque
sit securus et hoc fuit maxime imple-
tum tempore constantini et beati silvestri
quia os domini exercituum verba sunt vera et
cuius dicere facere, pos ipse dixit et facta
sunt et locutum est q. d. indubita-
ter contingit quod dicere dominum predictum
est nam ... non est homo ut mentiatur
nec ut filius hominis ut mutetur. Nota
predicator est os dei Je. xv. si sepa-
raveris preciosum a vili quasi os meum eris
debet ergo quis qui exponere hoc erit esse
veritas quia ipse deus est dominus dei,
quia omnes populi s. alienum a fide christi
ambulabit ... unusquisque in nomine dei
sui, idola colendo quia post nativitatem
christi multe gentes diversa ydola co-
lebant per longum tempus colentibus christi-
anis novum christum / vel subditur nos
autem ambulabimus in nomine domini dei
nostri i. christi Ysa. ii. ambulabimus
in lumine domini in eternum et ultra i.
ultra omnes mensuras quantum considerem longum
in die illa i. tempore gratie quo
verus sol s. christus illuxit / Mal.
iiii. orietur vobis timentibus deum
sol iustitie, Ro. xiii. nox precessit
dies autem appropinquavit dicit dominus
congregabo s. ad unum fidei cla-
udicantem i. iudeum in fide clau-
dicantem qui cum deo ... ydolis servi-
ebat, in illis ... claudi-
cat in duas partes si deus est sequi-
mini eum iii Re. xviii. congregabo
eos ab extremis terre inter quos
erunt cecus et claudus. et eam quam
eieceram i. gentiles quibus lege

et prophetas non dederat. colligam s. infir-
mitatem ecclesiam Christi in unitate morum et cari-
tatis. actuum iiii. multitudinis credentium erat
cor unum et anima una. et quam aff-
lixeram. s. variis laboribus s. colligam
et exponam. quod perierat requiram
et quod abiectum erat reducam,
et ponam claudicantem. i. iudeos qui
non claudicant quia quidam Christo
adheserunt et quidam in sua cecitate
remanserunt in reliquias ut non to-
tum sed tamen reliquie salve fiant. Ieronimus
non dixit ponam claudicantem totam
salvam sed reliquias ut reliquie
et electio salve fiant, quia pauci
adheserunt Christo respectu non adheren-
tium. Isaie x. si fuerit populus tuus Israel
quasi arena maris reliquie converten-
tur. et eam que laboraverat, i. ec-
clesiam de gentibus credentibus qui erant
in multis afflictionibus propter fidem Christi
in gentem robustam i. tolerabunt
persecutores quia nec ignis nec mors nec
gladius poterit eos avelli a Christo
Ro. viii. quis nos separabit a caritate
Christi tribulatio angustia an persecutio
Heb. xi. fortes facti sunt in bello
et act. v. ibant apostoli gaudentes a con-
spectu concilii quoniam digni habiti sunt pro nomine
Ihesu. Ieronimus ponam eam que laboraverat
in gentem robustam in novum. videlicet
populum quod nec gladius nec ignis
nec tormenta separabunt ideo fidem et
passionem martirum non ambigentes
et regnabit dominus super eos s. per con-
gregationes in fidei unitate et morum
in monte Syon. i. in ecclesia militan-
ti que dicitur mons Syon quia Christus
ibi fide predicatur et apostolis spiritus sanctus
traditur. ex hoc nunc et usque in
eternum i. a primitiva ecclesia usque ad finem
Dan. vii. potestas eius eterna que non
auferetur et regnum quod non corrumpetur
quia statum militantis ecclesie succedit
gaudium future regni cuius non erit finis
Et tu turris hic ponit sta-
bilitatem regni Christi
regnantis eterna quia in fine
mundi dilatabitur ~~intantum~~ ut in
quod non solum gentes convertentur sed
et reliquie iudeorum quia reliquie
israel salve fient. Ro. xi.

dicitur. et turris. i. templum quod erat edifica-
tum in modum turris. nebulosa. gregis
quia in ipso templo in altari immola-
bantur greges in altari sacrificiorum
holocaustorum. nebulosa. ex quo ne- filie syon
bula fumi consurgentis ex olo-
caustis que semper incendebantur ad dei
honorem. usque ad te veniet. s. dominus
rex qui regnabit in secula seculorum i.
regnum eius dilatabitur usque ad te
Zach. ix. Exulta satis filia Syon
iubila filia Ierusalem ecce rex tuus
veniet tibi. et veniet potestas prima
i. Christus dei virtus et dei sapientia i. cor. i.
Ieronimus venit ad hanc turrim prima potestas
sive principatus ille qui dixerat
ego sum alpha et ω principium et finis
primus et novissimus. apo. p°. regnum
filie ierusalem. s. stabilietur in Christo in-
stabilita regnum eius usque in sempi-
ternum. Ni. per turrim nebulosam pot-
est intelligi anima penitens que est
turris per altitudinem desiderii nebulosa
quantum ad exteriorem quia sancto [illegible]
nigra sum sed formosa. ad hanc
veniet dominus. Mt. xiiii. quarta vigilia
noctis venit ad eos ambulans super
mare. prima noctis vigilia est cogitatio
peccati, secunda detestatio in contritione, tertia
erubescentia in confessione, quarta labor
in confessione quibus laborantibus
advenit dominus in mari per effectum con-
solationis. Ps. secundum multitudinem dolorum
meorum in corde consolationes tue
et nunc quare merore contraheris
post persecutionem ecclesie ex parte persecutorum
iudeorum venit ecclesia, et est dicitur ad
debiliores fideles qui in persecutione
facta sub stephano fuerunt sub magno
merore. act. viii. glo. et nunc quare etc.
glo. cum ad te veniat dominus et prima
potestas et regnum. numquid rex non est
tibi quasi dicat immo habes regem Christum quem
iudei coram pilato negaverunt qui
promisit vobiscum esse. Mt. ult. ego
vobiscum sum usque ad consummationem seculi
numquid aut consiliarius tuus periit s. spiritus
sanctus quasi dicat non quia spiritus sanctus
docebit vos et suggeret vobis Ioh.
xiiii. quia comprehendit te dolor
sicut in iudea ex persecutione iudeorum
et consequitur aliorum tyrannorum
sicut parturientem. Ioh. xvi. mulier
cum parit tristitiam habet quia venit hora

i. satura cibi in anime et corpore

dole s. corde fatige s. ope exterius
quasi parturiens in quo ostenditur
vehementia doloris. Ioh. 16. mundus
gaudebit vos autem contristabimini. quia
nunc egredieris de civitate s. ierusalem
et habitabis in regione. quia sub per-
secutione stephani fideles pro ma-
iori parte dispersi sunt de ierusalem exi-
verunt et dispersi sunt per mundum predicantes
verbum dei et venies usque ad babi-
lonem. et non loquitur hic de babilone
que est in terra chaldeorum que tamen
subversa erat et inhabitabilis sed de ba-
bilone que est in egipto in qua
fuit fides christi publicata per marcum
apostolum. vel per babilonem intelligitur
roma sicut per ii pe. v. salutat vos
ecclesia que est in babilone collecta
i. roma secundum quod dicit petrus et omnes
expositores. in qua fuit publicatum
verbum dei per apostolos petrum et paulum
ibi liberaberis scilicet a persecutoribus
tuis quod fuit factum tempore constantini
ibi redimet te dominus de manu
inimicorum tuorum. i. tyrannorum subiu-
gando colla eorum iugo fidei. apocalypsis
v. redemisti nos deo in sanguine tuo.
Vel aliter potest dici ad penitentem dole
contritione cordis fatigare satisfactione
exteriori quasi parturiens que clamat
oris confessione. sicut per prophetam plange quasi
virgo accincta sacco super virum puber-
tatis quia nunc egredieris de civitate. Nota
quod qui vult dolere veraciter peccatum
oportet eum egredi de civitate i. de mundo
ut legitur de iona. et de petro luc. 22
egressus foras petrus flevit amare
et habitabis in regione. Nota quod tempus
per hoc satisfactio vite et caritatis intelligitur
que debet esse in eo qui egreditur de
mundo. psalmus. elongavi fugiens et ma-
nsi in solitudine. et venies usque in
babilonem quia a latitudine caritatis
venit homo in confusionem maximam
quod deus vincitur esse vindex. et hec est
confusio adducens gloriam ecclesiastici 4. nunc
et nunc surrexit. i. te persequendo con-
gregate sunt gentes multe. scilicet
persecutores etiam primo iudei deinde
ydolatre gentiles ut patet actuum 8.
qui volebant extinguere fidem christi
i. machabeorum v. congregate sunt adversum
nos gentes per circuitum ut nos
auferant que dicunt scilicet se ex-
hortando lapidetur. i. destruatur

et aspiciat in syon oculus noster. i. delec-
tetur persecutor ecclesie christi. insultemus
et gaudeamus et despiciat super syon
oculus noster. principes ecclesie tum malitie se-
curi et exultat in rebus pessimis
sed quia quanto magis persequebantur fide-
les a iudeis et tyrannis gentilium
tanto magis crescebat ecclesia credentium
quod fuit figuratum in filiis israel. exodi
i°. qui quanto magis opprimebantur tanto
magis multiplicabantur et crescebant
ideo subdit. Ipsi autem non cognoverunt
cogitationes domini. quia tyrannorum per-
secutorum quanto est ecclesie multiplicatio
sicut venditio ioseph causa fuit de
impiis dominatione genesis xxxvii. et
non intellexerunt consilium eius. i. Deutero-
nomii xxxii. gens absque consilio est
sine prudentia. utinam saperent et in-
telligerent. quia congregavit eos s. persecutores ecclesie
quasi fenum aree. i. tibi subiciendos
quia principes qui persequebantur eccle-
siam colla fidei christi subiecerunt
ut patet de multis per universum orbem
Surge et tritura filia syon. i. ecclesia
in constantia tue fidei subire tibi
colla gentilium. Isaie lx. posui te in
plaustrum triturans novum habens rostra
serrantia. quia cornu tuum ponam
ferreum. i. virtute predicandi fidem
christi cui non potuit resistere adversa-
rius. et ungulas tuas ponam eras
i. dabo virtutem sustinendi queque adver-
sa et comminues populos multos per
tua patientia mirabili et predicatione in
ducendo ad veram conversionem suorum peccatorum
Isaie xli. triturabis montes et comminu-
es colles quasi pulverem pones. et
interficies domino rapinas eorum. scilicet
affectus dando deo de honore. quia
bona temporalia quorum ut in pluribus
applicabantur cultui divino. christi et
fortitudinem eorum scilicet. dominus debi-
litabitur in obsequium fidei captivando
quia quos persequebatur prius fide per-
erant defensores domino universe
terre. i. christo cui est concessa fortitudo
gentium que predicationibus apostolis resistebat

Nunc vastaberis Vastabitur synagoga filia latronum. Hic venit apost. xxiiii.

Nunc vastaberis. ista pars hic ita
exponitur. Vastata
fuit synagoga post mortem christi
Nunc i. in proximo vastaberis scilicet
per romanos filia latronum. i. iudeis
induita. et dicitur filia latronis quia
exercita fuit ad spoliandum sanctos

nel quia faciebat domum dei speluncam
latronum, et dixit hoc ... diceret
Jer. vii. domus mea domus orationis
vocabitur vos autem fecistis eam spe. la
obsidionem posuerat, i. ponet q(uod)
... de furto p(er) mod(um) ... ...
... ... super nos in pro.
... loquitur quia erat de gente
illa in virga percutiet s. romani
maxillam iudicis israel. s. vilis facta
sunt personas in statu dignitatis con
sistentes, quia tytus sacerdotes iussit
occidi et omnes principaliores in pro
capta civitate ut dicit Josephus de iudaico
bello, et hoc veniet eis quia volue
runt occidere Christum. Item nota. filia la
tronum est peccator anima que vexatur
a dyabolo virtutibus qui dicitur latro qui
in hora hominis explorat ut possit
ingredi domum cordis ... ibi po
tentatur laqueis ubi magis novit
inflammari animam et ideo in ista parte vi
gilandum. Luce xii. Si sciret pater familias
qua hora fur veniret vigilaret utique
et non sineret perfodi domum suam.
Iste fur ad animam intrante invenit
de facili decipit. Jer. ix. ascendit mors
per fenestras nostras ... statim
... ... et de ta
libus in pro. intrantes fuerant
filie eius et inducit. Item latro
in angustiis maxime hominibus via p
... Et dyabolus in angusto ...
... ponens in pectore suo
induxit in tali angusto erat ...
na ... et tunc necesse est habere
constantem animum ... stabilit mis
in ... constanti, et quia homo de
bilis non potest virtute sua superare tem
ptatorem, ideo necesse habet recurrere ad deum
... ... in angustia ...
te et ... ignoremus
quid agere debeamus hoc solum habemus
residui ut oculos nostros dirigamus ad te.
Item latro habitum suum mutat ut de
cipiat et dyabolus malum sub specie boni
ostendit ut decipiat. ii. Cor. xi.

sathanas ipse ~~angelus lucis~~ transfigurat se in
angelum lucis. Item angelus signa maxime
tussiet et mutat sic dyabolus bona
in mala convertit ut in via maxime
... ... qui di
citis bonum malum et malum bonum
... in morte precipitat pro
... bonum ... que videtur

erat ... cum eis ... ad mor
tem. Item latro habet exploratores
ut seducat transeuntes sic dyabolus ...
... ut decipiat innocentes ... Ecc.
... in ... sedebat quasi latro
exspectans eos quasi latro in solitudine.
Joel iii. posuerunt pueros in prostibulo
et puellam vendiderunt pro vino ut
biberent. Item latro invadit solitarios
errantes dormientes et compro
... Solitarii sunt qui consortium
caritatis non diligunt ... Ecc. iv. Ve
soli quia cum ceciderit non habet suble
vantem. Errantes sunt de quibus in pro.
erravimus in devio et ... in via.
Isti sunt qui magis credunt suis sensibus
quam bonis hominibus. Dormientes sunt
qui in peccatis quiescunt quibus di
citur ... surge qui dormis exur
ge ... dormitavit ... ascendi.

Et tu bethleem ... ...
et est pars ... ...
... ... salvatoris et ...
quia que sunt ratio consolationis,
... ... nativitas ... ...
utilitas sequitur, ibi ... ... dabit
... ... nativitatis Christi ... et
... ... ibi et egressus
eius ab initio. dicit et tu bethleem
ephrata, dicit ad differentiam alterius beth
leem que est in galilea sita in
sorte zabulon sic legitur Josue xix.
dicta est autem efrata ab uxore
caleph ibi sepulta, et ibi sepul
ta fuit rachel. parvulus es in
milibus iuda ... locus ... ...
... que sunt ... ...
... et tu bethleem terra iuda
nequaquam minima es, scilicet in dignitate
quia inde fuit ... regia
inde fuit natus david. i. Reg. 16.
et quia nobilitas civitatis magis
consistit in ... quam in latitudine civitatis
ideo ... allegat ... allegat
... allegat ... argu
ens eos de ignorantia scripturarum
ex te mihi egredietur ... ...
... ... ad hono
rem meum, ... david ...
... qui sit dominator in israel.
que ... ... reges.
... ...
... ... nos ...
... reges et ... volunt

et egressus eius ab initio a diebus eternitatis
i. generatio eius diuina est a patre per eternitatem
generacionem filius enim semper nascitur a patre
et semper natus est. ps. ante luciferum
genui te. ¶ Nota si quis vult esse beth
leem id est domus panis i. receptaculum
consolationis xpi oportet quod
sit panibus cibata ut possit videat in se
tribulatorum. ps. secundum multitudinem dolorum
meorum in corde meo consolationes tue
letificauerunt animam meam. Math. v. beati qui
lugent quoniam ipsi consolabuntur

Propter hoc in ista parte ponitur
utilitas que secuta
est incarnationem xpi et postea ponitur
hic quod deus est secundo remouet dubium
ibi et erit iste. Propter hoc i. quia
xpus natus est ex iudeis et homo
sub lege. Dabit deus eos usque
ad tempus i. permittet eos ad tempus
regnare in ierusalem scilicet ad publicationem
eius quam apostoli per orbem predicabunt
omnibus et postea iudeis quando ad
incredulos esset morte dignus
post mortem xpi. ista illa permissio
fuit dilata usque ad xlii annos postea
fuit ciuitas destructa et templum
et populus captiuatus per romanos. in quo
parturiens i. ecclesia pariet i. lu
ce fidei impleuit gentium plenitudinem
vel glo. permittet iudeos regnare
usque ad tempus quo gentilitas diu
sterilis exceptis iudeis pariatur
cepit et cum plenitudo gentium intra
uerit vnde impletum est illud ysa.
liiii lauda sterilis que non paris
reliquie fratrum eius i. pauci iudeorum
qui sunt fratres xpi secundum carnem conuertentur
ad filios israel i. ad duodecim
apostolos qui sunt filii israel i. xpum
videntes sicut xpus i. apostoli
gentes et ad patriarchas et ad prophetas
fide qui venturum xpum annunciaue
runt et crediderunt ueterum
de patribus suis nati sunt et filii et
fratres sunt. Et pascet in fortitudine
domini i. quosdam quia cum ipsis erit
in eternum et non vincet eum ecclesia
tollerat quantumcumque percussa. Et pascet
doctores ut impleat quod dixit
petro Jo. vlt. pasce oues meas.
Domino saluto Joh. vi. ego sum pa
nis viuus qui de celo descen
dit si quis manducauerit ex hoc
pane viuet in eternum. in sublimi
tate nominis domini dei sui i.

in ihesu xpo in cuius nomine virtute fiebant
miracula in primitiua ecclesia et conuertentur
gentes ad fidem xpi ad quam apostoli
et alii iudei conuersi erunt. et conuerterentur
ad habitandum in ecclesia ista in qua habitabit
lupus cum agno et pardus cum edo quia
nunc magnificabitur scilicet
deus xpi usque ad terminos terre i.
per totum mundum vnde ps. in omnem
terram exiuit sonus eorum et in fines
orbis terre verba eorum. Christus enim
lapis qui creuit in monte magnum
et impleuit omnes partes qui vocan
da in dictis columnis hester x.

Et erit iste pax. Remouet dubium quia
posset iudei in hoc
tempore timere quod eius prophetia
de se per eum xpi et sibi datum
debet cito impleri hec remouet dicens
et erit iste i. xpus pax loquitur in
abstracto quia xpi tempore magna pax
fuit in signum quod ipse faceret nobis
pacem cum celestibus et patrem in ipse est
pax nostra que fecit vtraque vnum. cum
assyrius venerit in terram nostram et quando
calcauerit in domibus nostris i. ista
pax erit sicut consolabuntur terra
nostra et deuastabitur per assyrios et
chaldeos. Assyrii enim primo vastauerunt
iudeam captiuando x. tribus in persi
dam et post ea chaldei alias reliquas
scilicet duas. iiii. Reg. ult. et suscitabimus
vel suscitabimus i. suscitare ab de
mortuis nos ego et alii prophete vii
pastores i. vii duces pastorum et me
dorum de quorum consilio reges vtina
faciebant hester i. et isti dederunt consilium
cyro et dario de inuasione vnusquisque
regni scilicet assyriorum et chaldeorum et ceperunt
regnum babilonie ut patet dan.
v et per quod regnum assyriorum quod
erat iam sub potestate babilonis redactum
et octo primates homines i. exercitum
persarum et medorum. Et pascent i. de
uorabunt terram assur in gladio in
hebreo habetur et confringent. Et terram
nembroth in lanceis eius i. terram
babilonis in hac prima regni nembroth
gen. x. et liberabit ab assur cum
venerit in terram nostram et quando calca
uerit in monte meo i. quod non po
test venire in terram nostram sicut
venerat antea. ¶ Et reliquie

dubio prophia veritatis ad ostendendum eccia
adherentes xpo profitendi medium
ostendens quod hec erat virtute divina
dicit et erunt reliquie iacob .i. apli
et alij quasi ex iudea in primitiva
ecclia in medio populorum multorum scilicet
diversarum nacionum iudeorum et gentium cre
dentium quasi ros a domino .s. facien
tes fructificare populos quod impletum
per universum orbem, quia apli converterunt
ad fidem gentes quod fuit non virtute
humana sed divina, homo cum dominus
est ros refrigerans mane ab estu co
cupiscentie xpum inducere ardorem
refrigerabit vos et dolijs obviabis
vos ardori vementi humile efficiet
et quasi stille super herbam .s. fecundans
sterilia in operacione boni deutero. 32.
fluat ut ros eloquium meum et quasi
imber super herbam et quasi stille
super gramina que non expectat viro
nec prestolatur filios hominum .i. disposi
cio hec attribuenda est deo sic quod esset
herba hoc est a deo et non sapiencia hominum
et erunt reliquie .i. primi conversi iacob
in gentibus in medio populorum multorum sicut
leo in iumentis silvarum .i. invicti
in predicatione sicut enim leo non impeditur
a conservando predam sic nec apli a predi
catione et gentium conversione actuum .s.
macta et manduca et quasi catulus
leonis in gregibus pecorum quia sicut filii
erunt .s. intimendo et incorporando
Unde ieronimus dominus ihesus de quo in genesis
.xlix. prophetatur catulus leonis iuda ad
germine fili mi ascendens accubans
dormisti ut leo et quasi catulus leonis
dederat aplis suis quibus dixerat
ite baptizate omnes gentes in nomine
patris et filij et spiritus sancti ut quomodo
leonino pectore resisterent in iniuriis et ca
tulo leonis in omnibus ita illi de
manu assirij et demonum de qua
rapuerunt minima et priora, hoc est ecce
et minima salvos faciet dominus. qui
scilicet leo et catulus leonis cum transierit
.s. per solitudinem deliciorum ingrediens et
conculcaverit et ceperit .s. ad fidem gentes
et non est qui eruat .s. quia dominus
cum eis ait matthei. ego vobiscum sum
usque ad consummationem seculi deutero. 32.
non est qui de manu mea possit
eruere Unde genesis xlix. catulus

leonis iuda ad predam ascendisti
fili mi exaltabitur manus tua .i. potestas
aplis data vel filius missus a patre
pro emitte manum tuam de alto eripe
super hostes tuos .i. super demones
qui de corporibus obsessis expulsi et ab
ydolis clamantes unde ysaias lij ecce
intelliget servus meus et exalta
bitur et elevabitur et sublimis erit
valde et omnes inimici .i. multi de inimicis
tuis peribunt non quia non est sed
quia non erunt in propria culpa et ex
pro hoc de sacerdotibus ydolorum et iudeis qui
xpum obstinati qui destructi fuerunt
et captivati per romanos in ulcionem mor
tis xpi et destructorum eorum quos apli occiderunt
Et erit in die illa in ista parte
ostenditur quod potestas
aplorum non fuit a virtute humana sed divina
quia virtute armorum convertebat infi
deles ad fidem xpi, sicut machometus
in suum errorem compellebat dicit ergo sic
et erit in die illa .s. qua exaltata
manum peribunt inimici tui auferam
equos tuos de medio tui .i. non virtu
te armorum efficaces virtute conversionis
gentium et disperdam quadrigas tuas
.i. non in pompa secularium hec facies pro
his in curribus et hij in equis nos autem
in nomine dei nostri et perdam civitates ter
re tue et destruam omnes municiones tuas
.i. in fortalicijs non erit confidencia
tua sed in potestate divina, pro levavi
oculos meos in montes unde veniat
auxilium mihi. auxilium meum a domino etc.
Et istum modum loquitur zacharias
absque muro habitabitur iherusalem pre
multitudine hominum, quod de pro defensione
fidei non erit necessaria fortitudo humana
sed auxilium divinum, pro vana est
salus hominis et auferam maleficia de manu tua
.i. ydola et auguria et divinaciones
que a fraude demonum sunt ducta
deutero. xviij. non sit maleficus neque
incantator neque phitones consulat
nec divinos et divinaciones non erunt
in te .i. erroneos tuos spiritu xpo inu
tiles, quia divinatores suo spiritu
xpo dicebat sicut ezechielis xiij. dicens
prophetantibus de suo corde et sequuntur
spiritum suum et nichil vident vel divina
ciones putantes admonuerunt dominum
Unde ieronimus qui loquitur non est de

glo. cum docuit deus hominem scient.
cessabit presumpcio peruerse doctrine
et perire faciam sculptilia tua. i. ido-
la vana conficta ad imaginibus que pro-
hibentur adversus legem xx. non facies
vobis ydolum et sculptile. et sta-
tuas statue dicuntur conficta nequiter per-
tinacis sustinet et defenditur quod
faciat hereticum. ista enim cum perierit
quia veritas per christum manifestata est
quod figuratum fuit in regalitate quam devo-
raverit veritas maiorum christo vn. et non
adorabis ultra opera manuum tuarum
i. heretica non preponetis veritati dure
quod faciunt qui preponunt adinventiones
veritati christi sicud pharisei quibus dicitur
mt. xv. irritum fecistis mandatum
dei propter tradiciones vestras. Ieronimus in-
felix humana condicio et plena er-
roris atque insipiens scit de suo sensu
dogmata esse composita non ignorat
artem ydolum esse sculptum et adorat
opera manuum suarum et evidens homo
deceptus decipit. et evellam lucos tuos
quos in templo plantaverant prohibente
deus deut. xvi. non plantabis lu-
cum et omnem arborem iuxta altare domini
dei tui. quia in hiis colebantur ydola
et conteram civitates. i. ydolatrarum
habitatores. vel quod cessabit ydolatria
cum persione gencium per christum. vel per
et non erunt. et faciam in furore
i. mala infundo [strikethrough] de ut.
xxxii. ignis succensus est in furore
meo et ardebit usque ad inferni
novissima. et indignacione consolacionis
penitus amovendo. sic factum fuit egip-
ciis qui noluerunt audire moysen
exo. primo. et in assyriis qui non
luerunt audire ezechiam. in iiii reg. xix.
quando angelus domini percussit in castris
assyriorum c. lxxxv. milia. ultro
in omnibus gentibus que non audie-
runt i. audire contempserunt predicacionem
apostolorum et fidelium predicatorum quam
diu gravabit pena eterna. vn. glo.
postquam hic fecero reliquias iacob
in illos qui noluerint recipere
sermonem apostolorum exercebo ulcionem.

Audite que dominus

in hac parte ponit iudicium
illorum qui nec fuerunt fracti minis
comminacionibus nec allecti promissionibus

et est causa ut istius prophecie sic dicitur
in p. c. dominus in est. et primo ponitur
hic quod deus sit iudicium. secundo consolatio. et descripsit
ibi. ne leteris. tercio ibi, et prima
pars in duas dividitur. primo arguitur
populus tamquam ingratus de beneficiis. secundo
ut ut... ibi. audite tribus
primo in 2° quia primo ... de beneficiis
revelat. secundo ... gratitudinis con-
cludit ibi quid digne. 3° veritas
concludit ibi indicabo. dicit ergo au-
dite. vox est prophete que dominus loquitur
de quo est xx. qui audit me non
confundetur. surge. i. o tu michea
et contende iudicio adversus montes
i. ... superbos populi mei vel adversus
maiores in divitiis et honoribus et per
et audiant colles. i. minores scilicet ex
illis vocem tuam. i. in persona mea
a te prolatam. audiant montes
i. assessores quos Ieronimus vocat angelos
ut ... iudices in adventu eius et domini
et forcia fundamenta terre. i. sancti
fundati in virtute quos Ieronimus intelligit
per forcia fundamenta terre per fundamenta
enim in montibus sanctis. vel sic per
montes intelliguntur reges et princi-
pes qui alios excedunt in dignitate
et hii dicuntur fundamenta terre quia
ipsorum est terram confirmare et stabilire
populum. quia iudicium domini scilicet ostendo
benignitate sua in beneficiorum collacione
et populi ingratitudine, cum populo suo. i. cum
hiis tribubus quia specialis populus eius erat
et cum israel contendit ad decem diiudica-
bit. unde necesse est alterius partem succum-
bere. sed non quod non iustificetur sed ... ...
deo. si voluerit contendere cum illo non po-
terit respondere unum pro mille et ergo
dicit Iob ... qui si habuero quippiam
iustum non respondebo sed meum
iudicem deprecabor. ideo in ps. dicit
non intres in iudicium cum servo tuo
quia non iustificabitur in conspectu tuo
omnis vivens. deinde ponitur processus
... iudicii. popule meus. loquitur
dominus blandiendo dicitur sap.
xii. o quam bonus et suavis est spiritus
tuus in nobis. quid feci tibi. i. que
mala que non debui inflixi vel
inflixi. aut quid molestus tibi
fui tibi. i. quo labore te
oppressi. responde michi. i. si potes

Ysaie quid ultra debui facere et non
feci vinee mee? Ier. ii. quid invenerunt
in me iniquitatis patres vestri quia e-
longaverunt a me et ambulaverunt
post vanitatem et vani facti sunt. quia
eduxi te, i. an. inhe. fuit tibi mole-
stus in quo ostendit eorum magnam
ingratitudinem. unde glo. ordin. forsitan desi-
derabis carnes egiptiorum doles te
de servitute liberatum ubi serviebas
pharaoni et dyabolo in luto et late-
re. de domo servientium liberavi te. i.
egiptiorum ubi serviebas in luto et la-
tere. item. et misi ante te faci-
em. i. ducem Moysen qui per legem
de terra eduxit. dux fuit populi et per
de preceptis dei informat. unde ipse de-
dit illi cor et precepta et legem vite
et discipline docere Jacob testamentum et iu-
dicia sua israel. hoc dicitur de Moyse
et Aaron qui fuit sacerdos et sacra
et sacrificia ministravit. Numeri xviii.
omnia que ad altaris cultum pertinent
et intra velum sunt per sacerdotes administra-
buntur. et mariam que erat prophetissa
i. prophetavit te de futuris seminibus et
Nota licet deus fecit gratiam suam bona
corporalia tamen dedit bona nature, bona
fortune, et bona gratie. cum bona nature
natura consistat in corporalibus et spiritualibus
dat nobis quod melius est in corporalibus
scilicet sensum et motum secundum quem in corpo-
ribus movemur et sentimus. item dedit
quod melius est in spiritualibus scilicet memoriam
et intellectum et voluntatem scilicet ut recordare-
mur preterita, intelligamus presentia,
et desideremus futura. in quibus relucet
imago trinitatis, in memoria autem anima
assimilatur patri, in intellectu filio, in
voluntate spiritui sancto. ecce corpus. deus
de terra creavit hominem et secundum similitudinem
imagine sua creavit fecit illum
et sic se vestivit illum virtute
et postea consilium et linguam et oculos
et aures et cor dedit illi. item dedit
que in bonis fortune sunt meliora
scilicet delicias. genesis secundo posuit hominem
in paradiso voluptatis. divitias
Psalmus gloria et divitie in domo eius. item gloria
et opes mecum sunt ut ditem diligen-
tes me et thesauros eorum reple-
am. honores etiam ecce populum posui
timorem eius super omnia et dilatus

est bestiarum et volatilium. item dedit
nobis que sunt meliora in bonis gratie
ecce corpus. secundum se vestivit illum virtute
fides. item sedete in civitate donec in-
duamini virtute ex alto. salute lucis
item salute ex inimicis nostris et de manu
item rex autem noster operatus est salutem in
medio terre. et hoc quando filio suo
proprio non pepercit sed pro nobis omnibus
tradidit illum. item etiam libertate
Joh. viii. si filius vos liberavit
vere liberi eritis. gal. iiii. non sumus
filii ancille sed filii libere. item
dabit que in bonis glorie sunt meliora
scilicet neque esurient et ipsum amoenitatem
Ysa. xlix. non esurient neque sitient
neque percutiet eos sol. Apocalipsis vii. ab-
sterget deus omnem lacrimam ab oculis.
Item desideriorum adimpletionem. Psalmus
qui replet in bonis desiderium tuum.
item eum replebit ea desideriis et
item Job xxii. item super omnipotentem
delitiis affluens. item divitias. Psalmus
gloria et divitie in domo eius. item
honoribus. Psalmus gloria et honore coronasti eum
item sumpsit contemplationem. Ysa. xxxiii.
regem in decore suo videbunt. et hoc
est perfecta letitia. Psalmus adimplebis me
letitia cum vultu tuo. et omnium istorum
duratione. Psalmus beati qui habitant in do-
mo tua domine in secula seculorum laudabunt te.
Augustinus videbimus amabimus lauda-
bimus. et post hec beneficia dat complemen-
tum. scilicet quem ipse dicit populo suo de-
bito redemptionem in illis cum ipse hoc
effecit per propria passione. unde illis quo-
que dicitur Ysa. lxiii. tu domine pater noster
redemptor a seculo nomen tuum. debi-
to regimine. Lucas i. fecit mihi magna
qui potens est. suam reginam nobis dispensavit
vite. et debito ministerio huius
que necessaria sunt ad vitam etc. unde il-
lis quoque quod dicitur Joh. xiiii. vos vo-
catis magister et domine secundum. etenim et
Sap. vii. omnium enim artifex docuit
me sapientiam. quid feci tibi sive ma-
li quod facere non debui. aut in quo
molestus fui tibi scilicet non faciendo
bonum quod debui quasi neque hoc neque hoc.
Sed ego bona sua nobis contulit
et mala nostra pro nobis sustinuit. quia
eduxi te scilicet de tenebris peccati
ubi serviebas in palacio glorie temporalis.

et tuto carnalium holocaustorum / patet in-
dance vanitas exo. vi. Ideo ago deo
quod fuistis servi peccati / et dyabolus qui
per pharaonem signatur. deute. vi. servi
eramus pharaonis in egypto et e-
duxit nos / a quo enim quis superatus
est huius servus est. ii. petri ii. ad
hunc liberavit nos dominus redimendo
sanguine suo gala. iiii. non sumus
ancille filii sed libere qua libertate
christus nos liberavit. apo. v. redemi-
sti nos deo in sanguine tuo ideo
dicitur ut qui redempti sunt ad nos quod
populus meus memento queso quid
cogitaverit balach rex moab. quod
conduxit balaam ariolum ut ma-
lediceret israel. quem compulit deus
facere benedictionem super populum. unde
glossa. si hec parva videntur re-
cordare illius temporis quo balach
conduxit contra te balaam ariolum ro-
gans ut cum holocaustis sua benedi-
ceret et quid responderit ei
balaam filius beor. scilicet quod non ma-
ledicam cui non maledixit dominus
populum. et iterum ibidem ad benedi-
cendum adductus sum benedictionem
prohibere non valeo de sethym .i.
de loco ubi erat castra usque ad
galgala .i. usque ad tunc castrorum
israel. vel ex benedictione de sethym usque
ad galgala totum spatium huiusmodi
considera et mutans loca quia ego non
possem eum protegente perdere et eum
sancte tuis ire fecit ab eum
locum frequenter mutatis credens
quod huius locus magis competeret
maledictioni quam alius ut scire
ut cognosceres scilicet per experimentum iusti-
cias domini .i. fidelitatem eius quam
habuit ad abraham ysaac et ia-
cob. implendo quod promiserat ipsis
Mo. Balach mistice est
deus et significat dyabolum qui in-
terpretatur elidit sic pro ipse elevans
allisisti me. iiii. regum. viii. est
azaeli ab eliseo iuvenes eo-
rum interficies gladio parvulos eli-
des. et bene dicitur rex moab. i. pro-
ab expulsus et est superbos qui
patre fecerunt super quos regnat
dyabolus iob. xli. ipse est rex super
omnes filios superbie. Iste ut

Nobis maledicere mediante balaam
hoc est peccato / balaam dicitur interpretatus pre-
cipitans. peccatum enim precipitat hominem
de terrestri paradiso. et angelum de celo
Pharaonem deleta est usque ad miseros
[illegible] tua / sed aliquando dominus huius ma-
ledictionem vertit in benedictionem / quia
accepta cui non consentit non est peccatum
sed materia exercende virtutis. Hic est
Quid dignum parte secunda
[illegible] constitui.
Quid dignum offeram domino. scilicet ad
rependendum debitas gratias de tantis
beneficiis ysaias. xl. terre insule quasi
pulvis exiguus et libanus non suffi-
ciet ad succendendum et animalia non suffi-
cient ad holocaustum curvabo ge-
nu deo excelso scilicet habendo debitam
signa quasi diceret non et tu michi vita quod
non est hec vera quia dominus ysa. i. quid
michi plurimitudo victimarum vestrarum
sequuntur. Numquid offeram ei holocaustomata
et specificando subditur. vitulos anni-
culos propter agniculos quod de talibus
oblationibus non placatur deus sed de-
beo offerre ipsi holocaustum. psalmus
non postulasti et alibi / sacrificium
deo spiritus contribulatus. numquid placari
potest deus in milibus arietum quod dicit
aut in multis milibus hircorum pinguium
michi ut sanguinem arietum vel taurorum
vel hircorum accipere holocaustum pro
holocausta arietum et adipem pin-
guium et sanguinem vitulorum et agnorum
et hircorum nolui. psalmus. numquid man-
ducabo carnes taurorum aut sanguinem
hircorum potabo. Numquid dabo primo-
genitum meum pro scelere meo. scilicet pro
gaudio peccati mei sic fecit rex
moabitarum. iiii. regum. et sic fecit iepte
iudicum. xi. quod de illa quia fructus
ventris mei pro peccato anime mee quasi
diceret non debet quia mors innocentis deo
non placeret. Non et ideo dixit deus
ad abraham ut immolaret filium suum
genesis xxii. non dixit deus ut hoc imple-
tur sed ut obedientia magna quam
abraham ipsius manifestaretur.
Indicabo Hic quarto vitas con-
tinentur concluditur
dicens. Indicabo tibi homo quod est pre ce-
teris quod expediat saluti tue quod
sit bonum .i. deo acceptum. non cum
utilitate sed ad tuam et quid deus

Sethym est locus in quo [illegible]

regnitate a te s. ex gratia de beneficiis
tibi datis. utique s. hoc est quod indi-
co facere iudicium et misericordiam i. ut et
sine consilio et ratione agas ex te
an ergo sapiens habito in consiliis et
credulus in tuis cogitationibus. Vel
facere iudicium i. hic iustitiam non tam
habitu sed etiam in effectu. et diligere
misericordiam i. ut non ex coactione sed ex
deliberatione facias opera misericordie, o scientia
eximia et iudicium tuscendi et spes in
deo tuo sit quia clementia et veritas
non te deserent. Vide ne in cordibus
et sollicitum ambulare cum deo tuo
i. precepta mandata eius exsequendo et
eum magis sollicite. Vel nulla hora
dormire nullo tempore securi esse debemus sed semper
expectare patrem familias venientem
et diem iudicii formidare et de morte
semper scilicet dicere ego dormio et cor
meum vigilat. Cantica v. et genesis v. de
enoch qui perfectus erat ambulavit
cum deo et non apparuit quia tulit eum
deus, deuteronomii x. et nunc israel quid dominus
deus tuus petit a te nisi ut timeas
dominum deum tuum et ambules in viis
et diligas eum et servias domino deo tuo

VOX DOMINI. in ista parte propheta agit de
processu in iudicio
que sunt necessaria ... tribunal et primo
premittit sermo domini continuans/ secundo invitat
ad audiendum ibi audite. dicit ergo vox domini
i. predicatio mea que ad eum est clamat
s. per me et alios prophetas, ad civitatem
i. ad samariam que se fecit appellari
civitatem antonomastice vel glossa vox
domini que minatur samarie peccanti
plagas psalmus clama ne cesses
et salus erit timentibus nomen tuum
s. timore filiali qui est annexus
caritati/ deinde invitat ad audiendum
dicens audite tribus s. decem tribus quibus
deus contestatur ... tribubus
samarie et quis approbabit illud
s. corde consentiendo et opere adimple-
ndo. quasi diceret audiunt aure corporis
sed pauci approbant psalmus domine quis
credidit auditui nostro, et subdit causam
huius impedimenti. adhuc ignis
i. iniquitas impietatis in domo i. familia
vel in corde impii i. samarie que
que est domus iniquitatis ... succe-
dit ignis et non vult ... solem ...
nolunt audire per singula quibus ...

verbis variis sit plena describit per-
singula. thesauri iniquitatis
i. iniquitate acquisiti sunt in domo
impii i. samarie. et mensura minor
s. in vendendo quam in emendo et
ita decipiunt ementes. ire plena
i. provocativa ire dei. quia improba sta-
tera dolosa abhominatio est apud
deum. et levitici xix. nolite
facere iniquum aliquid in iudicio in
regula in pondere in mensura
numquid iustificabo i. dissimulando
iniusta non iustificabo quod esset dum dis-
simularet. hic quasi diceret
stateram impiam s. cum alio pon-
dere emunt et alio vendunt mer-
cimonia. quasi diceret non iustificabo
sed condempnabo. et saccelli pon-
derum dolosa, saccellus est parvus
saccus quo minuta vendebantur.
deuteronomii xxv. non habebis in sacculo
diversa pondera. in quibus i.
per quos saccellos et stateras do-
losas divites eius i. samarie
repleti sunt iniquitate i. per ini-
quitatem acquisita que dicitur mammo-
na luc. xvi. Rex si quis pauper
hoc faceret potest scelus inopie
... defendi, sed non divites
eius, non tam divites quam iniquitate ple-
ni sunt. et habitantes in ea i. re-
quiescentes in sua iniquitate loque-
bantur mendacium s. apud se non
est. More eorum veritas. et lin-
gua eorum fraudulenta i. fallens
fallit in ore eorum i. ipsa/ hoc
dicit ad differentiam illorum qui fraudu-
lenter loquuntur per suos advocatos
procuratores. linguis suis dolose agebant
... eorum aggregationem diviciarum sequitur
mendicum et magnas fecit thesauros
... fraudulenta lingua
possidet ... pauperum et mendicum
divitias parit/ deinde subdit
penam quantam istorum cum dicit. et
ego ergo cepi percutere i. paulatim per-
cussi peccatum iniustitie et fraudis
perditione i. destructione rerum et
personarum ut sic desisterent a
peccatis suis vel ... eorum ... hoc
fecerunt principes ... nolui eos
statim subvertere sed paulatim cepi
percutere et plagis variis admonere

se expressisti eos et non docuerit alium
eos et veniret accipere disciplinam
super petras suas .i. per petras tu comedes
.s. .i. glutinosum sumes et non
salvabis eos .s. destructe tibi .s.
proprio comedetis et non saturabimini
et humiliatio tua in medio tui .i.
.i. confunderis in medio terre tue
vel sic. humiliatio est in medio nostri
quia si attendamus invenie[mus]
causam unde humiliari deberemus [illegible]
quid sumus nisi terra et cinis et ap- — et non salvabis
prehendes et non .s. si afflictos ap-
prehenderis salvandi non poteris nec
famelicis subvenire sicut scriptum est
iiii. Reg. vi. quid rex respondit mulieri
famelice non te salvet deus unde
te salvare possum de area aut tor-
culari et quos salvaveris .s. con-
tingat te aliquos salvare in gladio
dabo .s. hostis hostium dabo .s. ideo
Psalm[us] immittam in vos egestatem et
maledicta benedictionibus vestris et
maledicta illis. tu seminabis
et non metes. quia adversarii tui
colliget messem vel destruet. Ie-
remias. sicut seretis semente que
ab hostibus devorabitur. Deut. xxviii.
sementem multam iacies in terram et
modicum congregabis quia locuste
te devorabunt omnia. tu calcabis
olivam .s. oleum exprimendo et non
ungeris oleo .i. non cadet oleum in
[illegible] possis [illegible] pulmentum quod
[illegible] vastabunt. Iohel. [illegible]
oleum. Deut. xxviii. olivas ha-
bebis in omnibus terminis tuis et non
ungeris oleo quia fluent et depe[ri]bunt
et mustum .s. calcabis et non bibes
vinum quasi dicat tu laboribus et tuis
laboribus alii comedent et bibent
et tu famelicus et sitibundus rema-
nebis. Deut. xxviii. vineam plan-
tabis et fodies et vinum non
bibes. et custodisti precepta amri
.i. ceremonias ydolatrie quas ibi
amri pater achab instituit. iii. Reg.
xvi. fecit amri malum in conspectu
domini et operatus est nequiter super
omnes qui fuerunt ante eum et [illegible]
quoad ydolatriam. et omne opus
domus achab. quia ydolatrie iero-
boam addidit cultum baal. unde
iii. Reg. xvi. fecit achab filius

malum in conspectu domini super omnes qui fuerunt
ante eum nec suffecit ei ut am-
bularet in peccatis ieroboam .s. et insuper
duxit uxorem iezabel filiam ethbaal
regis sidoniorum et abiit et servivit
baal. insuper interfecit naboth. iii. Reg. xxi.
et ambulasti in voluptatibus eorum
quia non solum ydolatrie erant sed et
carnalibus vitiis multum dediti erant
[illegible] fornicatores fornicati sunt
ut darem te in perditionem .s. captivitatis ab
assyriis de quadam [illegible] et hic
ut non tenet vim causativam sed con-
secutivam quia captivitas regni israel
ad hec secuta est et habitantes in ea
in sibilum .i. in derisionem [illegible]
et opprobrium .s. quando in ea se captivi
[illegible] perditum in publicum
ac fabulam omnibus gentibus ad quas
te introduxerit dominus. [illegible]
opprobrium in gentibus [illegible] capi-
tis in populis populi mei. in hebreo
hec sumitur portabitis .s. quia per
scelera vestra nomen meum blasphe-
matur in gentibus [illegible] quia
custodistis omnes ceremonias ydolatrie
quas amri rex [illegible] instituerat
et omne opus domus achab et
iezabel pro mea lege servastis
[illegible]
te et habitatores tuos in sibilum
et opprobrium populi mei portabitis
[illegible] capitulum [illegible]
[illegible] blasphemi [illegible]

Ve michi in ista parte exprimitur compassio prophe- — c. vii
te super miseriam populi [illegible] glossa dicta
captivitate decem tribuum et duarum
[illegible] quia nullus inveniretur iustus
qui posset ire dei resistere quasi dicat si[c]
[illegible] sum frustra volui
vindemiam et post ante autem [illegible]
[illegible] requirens sed
iam non est botrus [illegible]
[illegible] laudare prophete
super miseria populi captivitatis [illegible]
[illegible] letare [illegible]
ibi ne leteris [illegible] ponit prophete
exultatio [illegible] reparatione
ibi dies ut edificentur [illegible] ve
[illegible] sine [illegible]
michi est [illegible]
quia factus sum [illegible]
[illegible] qui colligit [illegible]

quia racemus collectus est nisi una illa
que calida est, ubi cum cito vinde-
miant, ipse est sine caliditate. Sic
racemos vindemiare [illegible] aliquis si for-
te remanserit. Ysa. xvij. relinquetur
in eo sicut racemus et sicut excussio olee
duarum aut trium olivarum in summitate
rami. Ysa. xvij. Sic qui colligit stipulas
in messe vbi Ysa. xvij. et erit sicut
querens spicas in valle raphaim.
non est botrus ad comedendum, i. quod viri
iusti per veritate volunt q.d. et si
quis invenio qui conservat nec
[illegible] in manu tui abiectus est et primus
quia magni circa dominum reliquit Jere-
mie v. Ibo ad optimates et loquar eis
ipsi enim cognoverunt viam domini et iudi-
cium dei sui et ecce hii simul magis confre-
gerunt iugum domini ruperunt vincula.
precoquam ficus sicut que primo matura
desideravit anima mea, q.d. apprehenda
et si non invenio in maioribus suffi-
cit si invenire in minoribus si cetera
si qui non sunt [illegible] Amos non est [illegible]
[illegible] et non sunt ficus in ficulnea
et sic nota propter habundantiam malorum
et paucitatem bonorum. Nota quod vinea
domini etiam est Ysa. v. vinea domini sa-
baoth domus israel est. Jere. ij. ego plan-
tavi te vineam electam, in qua quidam
botri sunt putridi per luxuriam Eccl.
Computruerunt iumenta in stercore suo
[illegible] visitabo super viros defi-
xos in fecibus suis. Item quidam
per detractionem. Sap. xij. fructus eorum
inutiles ad manducandum. ubi et in
odibiles Ro. i°. detractores deo o-
dibiles. Item quidam acidi per cupiditatem
desiccati humore humane compassionis
Ro. i. sine affectione sine fede [illegible]
[illegible] in ipso talem dicit ps. Aruit tam-
quam testa virtus mea, de talibus dicitur
[illegible] Ysa. xxxvij. siccavi vesti-
gio pedis mei omnes rivos agge-
rum. Calces premunt calcari, sed non expri-
mi[illegible] Mich. vi. calcabis mustum et
non bibes vinum. [illegible] in
devotionibus nec humore devo-
tionis emittunt. Item quidam sunt
amari per tenacitatem Job xxx. cutis
mea denigrata est super me et ossa
mea aruerunt pre caliditate. De hiis
est Deut. xxxij. uva eorum uva

fellis et botrus amarissimus.
Item quidam dum per obstinaciam acres
[illegible] dura facie et indomito corde
[illegible] sunt filii [illegible] de quibus
Job. xli. cor eius indurabitur quasi lapis
et [illegible] cor male habitum non
[illegible] sicut dicit Ysa
[illegible] fraudulentia [illegible]
insidie [illegible] nec [illegible]
dens qui [illegible] sicut [illegible]
et [illegible] i. diligentes [illegible]
[illegible] diligunt te, non est in [illegible]
[illegible] diligentes [illegible]
[illegible] statuerunt
[illegible] omnes in sanguine
insidiantur i. querunt [illegible]
[illegible] machinationibus diversis
Ysa. [illegible] orationes
non exaudiam manus enim vestre san-
guine plene sunt [illegible]
[illegible] aut homicide
[illegible] suum venatur ad mortem
in quo nota vehementia [illegible]
Jere. ix. omnis frater supplantans sup-
plantabit malum manuum suarum
dicunt bonum i. opera sua mala de-
fendunt [illegible] Ysa. v. ve qui di-
citis bonum malum et malum bonum
et non solum ista malicia sunt in
subditis sed eciam in maioribus [illegible]
princeps postulat [illegible] a subdi-
to postulat principis [illegible] extorsio
et iudex in reddendo est. i. sub
rege constituti student per ministros
ad satisfaciendum regi. et magnus
locutus est desiderium anime sue
i. repositus [illegible] suam
voluntatem [illegible]
[illegible] in lege non dei sed sua [illegible] non
voluntate [illegible] neque
[illegible] et sed [illegible] eius ad
amorem persone [illegible]
dicitur Levit. xix. non consideres per-
sonam pauperis nec honores vultum po-
tentis. iuste iudica proximo tuo
[illegible] locutus est et omnes [illegible]
[illegible] illius [illegible] nubes [illegible]
et conturbaverunt [illegible] i. ministri [illegible]
[illegible] gentem subditam [illegible]
veritate [illegible] est avaricia et
extorsio in pauperibus ibi [illegible]
[illegible] domum
suam qui sectatur avariciam [illegible]
optimus est [illegible] i. [illegible]
[illegible] i. herba pungitiva
et est [illegible] quia pectunt[illegible] [illegible]
q.d. [illegible] sunt tenaces per avariciam

spoliantes pauperes ¶ et vi ama
tore usque ad minorem omnes ama
ritie student et quisque est
i. ordinate misericordiis [illegible]
ad nequiores est qui spina de
sepe, i. ariorum [illegible] iniuste [illegible]
[illegible] de pastoribus qui disper
gunt et dilacerant gregem presi
tes subditis eorum pena itaque
tanta est penam dies specula
tionis tue i. captivitatis que
statuta [illegible] est punita et pre
dicata visitatio tua i. pena
pro culpa inflingenda venit i. ve
niet i. [illegible] de [illegible] tue
devenerit [illegible] venit dies
[illegible] venit dies tribulatio
nis i. in proprio erit vastitas
eorum i. habitatorum in [illegible] et sa
maria [illegible] glo. [illegible] o salvator
et o [illegible] veniet tibi tempus captivitatis
quod diu expectabatis et timebatis
i. e. [illegible] et [illegible]
[illegible] est de dies
[illegible] vastitas a [illegible] veniet
deinde insinuat deceptos pseudo
prophetarum qui [illegible] promit
tendo securitatem d. nolite credere
amico i. pseudo prophetis et omnibus
qui promittunt vobis securitatem
tam ostendentes se [illegible] amicos
[illegible] nolite audire verba prophe
tarum vestrorum qui prophetant vobis
dicentes ecce vasa domini revertentur
de babilone modo cito et nolite co
fidere in iudice duce i. putantes quod possit
vos ab hostibus liberare quia nul
[illegible] qui confidit in homine [illegible]
xvii. ps. nolite confidere in princi
pibus in filiis hominum ab ea que dor
mit in sinu tuo custodi claustra
oris tui i. ne reveles uxori secre
tum quod habes in corde quod [illegible]
confidere de alia persona [illegible]
[illegible] et subdit rationem [illegible]
amaior quare ita est confidendum
d. quia filius contumeliam facit
patri glo. absalon regnum pa
tris invasit et [illegible]
[illegible] consurgit adversus
matrem suam [illegible] nurus
de [illegible] si [illegible]
[illegible] cottidiane vite in-
[illegible] tanta sunt [illegible] que-
re debeamus inimici hominis domestici eius

[illegible] ut [illegible] esau consurrexit rebecca
[illegible] dixit rebecca ad ysaac
tedet me vite mee propter filias heth
quia [illegible] modo naturale est ut
[illegible] et [illegible] amici
et inimici hominis domestici eius i.
amicitia et familiaritate colliga
ti [illegible] amicis fraudulentis
[illegible] et [illegible] propheta [illegible]
[illegible] dicit nolite credere pseudo
prophetis [illegible] subiungit
[illegible] confidendum sit d. ego autem ad
dominum aspiciam sibi [illegible] et in
ipso totam fiduciam ponendo [illegible]
[illegible] quid agere debeas
hoc solum [illegible] residuum ut oculos
[illegible] ad te et expectabo
[illegible] deum salvatorem
meum [illegible] eum qui salvum
me fecit [illegible] et [illegible]
audiet me deus meus [illegible]
mea desideria [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] propheta [illegible] et [illegible]
[illegible] in futuris tribulationibus

Ne leteris [illegible] peccatorem [illegible]
dissuasio letitie
et insultationis inimicorum [illegible]
[illegible] dissua
sio letitie [illegible] insultationis inimicorum
[illegible] ad me [illegible] est
[illegible] ne leteris inimica mea i. tu
babilon de captivitate mea super me
i. de me quia cecidi i. in manibus
tuis [illegible] mea in qua sum
[illegible] altius
[illegible] consurgam i. a cap
tivitate [illegible] et [illegible]
[illegible]
et [illegible] sedero in
tenebris i. captivitatis dominus lux
mea est i. educendo me de tenebris
et dando consolationem [illegible] xxv [illegible]
[illegible] visitabo
super regem babilonis [illegible] post [illegible]
[illegible] in captivitate et tenebris ille
[illegible] me educet et erit lux
[illegible] in regione
[illegible] lux orta est [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] gloria [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ante [illegible]
et [illegible] te videbunt [illegible]
[illegible] compassione [illegible] in tenebris

[illegible] afflicta respondit [illegible]
in tenebris lux mea et tenebre tri-
stis sicut [illegible] iram domini por-
tabo id est penam inflictam a domino patienter
sustinebo quia peccavi ei. nisi scio
me meruisse ista propter peccata. Donec causam
meam iudicet id est tam diu portabo do-
nec quod babilone faciet ultionem et
faciat iudicium meum id est adimpleat
iudicatum credendo hostibus licet cum
regnum inde sint punita iuste propter
te dei nostri chaldei tamen hoc nisi voluntate
operabantur. Educet me in lucem
id est consolationis et glorie et loquitur
ad similitudinem illius qui deducitur de tene-
bris carceris ad lucem diei quando liberatur
et hic liberationem innuit. sicut est Ysaie
xlii. Ego dominus vocavi te in iusticia [illegible]
in lucem gentium ut aperires oculos
cecorum et educeres de conclusione vinctos
de domo carceris sedentes in tenebris.
[illegible] qui adduxit super vos [illegible]
aliud ipse convertet de inimicis
vestris. Videbo iustitiam eius id est vindictam
domini de caldeis per medos et persas
Ysa. [illegible] suscitavi eum ad iusti-
ciam et omnes vias eius dirigam.
Et aspiciet inimica mea id est babilon
et tote gentes inimice dei [illegible]
liberationem et eorum oppressionem per
tyrum de quo oppressione Ysa. [illegible]
adiit babilon et operietur confusione
id est videns se confusam esse [illegible]
confusionem et pudorem qui querunt
[illegible] Bar. [illegible]
confusa est mater vestra et letata
est in casu tuo sic contristabitur
in sua desolatione. Sicut enim [illegible]
li gaudentes sunt de confusione sanctorum
confunduntur videntes gloriam ipsorum
Sap. v. videntes turbabuntur timore
horribili et [illegible]
inimicorum quibus inimica dicit ad me
in derisione dum fui in captivitate
ubi est deus tuus quasi dicat non pot-
est te de captivitate liberare. [illegible]
dicant gentes ubi est deus eorum
Ioel. ii. sicut hic dicitur in psalmo Ubi
est deus eorum. Oculi mei vide-
bunt eam id est inimicam babilonem
que me in captivitate detinebant
nunc id est cito erit in conculcationem
ut lutum platearum [illegible]
peditata, sicut lutum platearum

de hoc etiam Bar. iiii. cito videbis
perditionem eius et super cervices eius
ascendes. Malachias ultimo calcabitis impi-
os cum fuerint cinis sub planta
pedum vestrorum et hoc est de [illegible]

Dies ut edificentur

Ista est tertia pars huius ultime in
qua ponitur ~~[illegible]~~ prophetie pro- vero
missorum reparatio et primo exprim-
itur promissio domini de reparacione
secundo oratio prophete de adimpletione
promissorum ibi Pasce populum tuum
tertio laus et quedam [illegible]
precedentium promissa ibi Quis deus
similis tui. Dicit ergo Dies veniunt
ut edificentur macerie tue. [illegible]
est prophete alloquentis [illegible] iuda
de reditu captivitatis babilonice ver-
ba tenens ierusalem sub persona [illegible]
sicut loquitur nunc deus ad ierusalem
respondens dicit o ierusalem veniet
dies ut edificentur macerie tue
que erant babilonica vastitate
destructe. Refertur autem ierusalem
spiritualiter [illegible]
[illegible] in celum tollentur in
domum [illegible] mittet filius
hominis angelos suos et colligent
de regno eius omnia scandala
et quia propheta loquebatur longe
ante captivitatem et reditum [illegible]
[illegible] denunciat captivitatem [illegible]
quedam per regem assyriorum. In die
illa id est tempore achaz ydolatre longe
fiet lex quia faciet [illegible] deponi
altare domini ubi offerebantur hostie
secundum legem domini et iussit eas offerri
super altare sacrilegum [illegible]
Die illa id est tempore ezechie filii achaz
usque ad te scilicet ierusalem veniet Assur
id est sennacherib rex assiriorum qui
venit usque prope ierusalem ad capien-
dum eam et usque ad civitates munitas
[illegible] totam
terram et a civitatibus munitis usque
ad flumen id est iordanem qui est finis
terre promissionis versus orientem
et ad mare de mari id est de mari
mortuo usque ad mare mediterra-
neum et ad montem de monte
id est de monte Syon usque ad montem
libani qui est in [illegible]
[illegible] et erit terra in desolatione
propter habitatores eius suos id est propter peccata

propter fructum cogitationum eorum
propter mala opera, quia opera dicuntur
fructus cogitationum. Per istud similiter
alii legunt de destructione terre Chal-
deorum. Post hec ponit oratio-
nem prophete petentis divine promissionis
implecionem dicens: Pasce populum tuum id est
[illegible] quando fuerunt
seducti et desolati, sed nos autem
populus tuus et oves pascue tue.
Iudei tunc dicunt legentes [illegible]
deridentes consolationem post reditum de
captivitate babilonica, et ergo sic
exponitur: pasce id est pascere populum
tuum scilicet in terra sua ducendo
de captivitate. In virga tua id est ad
modum pastoris pellentis et pelle-
re ad pascua et protegere ab [illegible]
Ps. [illegible] Domine respice populum
tuum omnes nos. Notandum est quod
Christus est bonus pastor Iohannis x.
Ego sum pastor bonus. Ipse etiam
pascit nos. Ipse in virga [illegible]
[illegible] captivos [illegible]
[illegible] processit [illegible] virga
directionis in regnum beatorum.
Ps. Virga directionis virga re-
gni tui, virga consolationis. Ps.
Virga tua et baculus tuus ipsa
me consolata sunt. [illegible] virga
[illegible] Moyses [illegible] populi
percussit petram et fluxerunt aque
[illegible] sicut virga percussit
Moyses [illegible] carnales delicias
et [illegible] est in sanguinem, in apparatu
[illegible] Exo. [illegible] hoc est signum de
quo aque amaritudinis dulcorate sunt
Exo. xv. hic est baculus in quo
Iacob transivit Iordanem Gen. xxxii.
Gregem hereditatis tue id est populum suum
[illegible] hereditas appellatur [illegible]
simpliciter Ysa. lxiii. Convertere propter
servos tuos tribus hereditatis tue [illegible]
[illegible] eos populum esse [illegible]
et oves in alio [illegible]
populus tuus et oves pascue tue
[illegible] ad [illegible] quosque
oves [illegible] ad eos [illegible]
[illegible] animi simpliciter [illegible]
tenti sunt et appellavit [illegible] heredi-
tatem. Habitantes solos in saltu [illegible]
[illegible] apud Chaldeos [illegible]
[illegible] erat [illegible]
Chaldei habitacionem [illegible] eorum
[illegible] meruerit. Ysa. lxiii. quasi

ad [illegible] possideret populus sanctus tuus
[illegible] exponitur de consolatione sic exponitur
[illegible] est protector populi quod securi
habitare possunt in saltu ubi fore
[illegible] Esdre viii. legitur quod
Esdras non petivit equites a rege
[illegible] in via protegere. Dicta pro-
tectione [illegible] quod perfectores virga
indigent ne deficiant a perfectione
[illegible] Cor. iiii. Quid vultis
in virga veniam ad vos an in ca-
ritate et spiritu mansuetudinis? Simplices
indigent ut prudentiores efficiantur
[illegible] parvuli virga [illegible]
Proverbiorum. Noli subtrahere a puero
disciplinam; si enim eum percusseris vir-
ga non morietur. Et peccatores ut
[illegible] puniti aut [illegible]
Deinde propheta ostendit [illegible]
divinam de promissione implenda,
quia cum propheta petebat ut Dominus
populum pasceret et educendo ad pascua
[illegible] et uberrima, ideo respondet
Dominus dicens: In medio Carmeli pascetur
id est in loco [illegible] Carmelus enim erat
mons arenosus non aptus segetibus
[illegible] sed pascua uberrima [illegible]
[illegible] erat in eo de quo [illegible]
erat vir [illegible] in solitudine
[illegible] et possessio eius in Car-
melo. Basan et Galaad sunt mon-
tes [illegible] valde pascualia [illegible]
[illegible] Basan enim fuit
trans Iordanem fuit terra Og
de qua [illegible] Iuxta dies an-
tiquos id est sicut solebat pascere anti-
quitus [illegible] in pastoribus
uberrimis pasta eos in [illegible]
excelsis [illegible] erunt pascue eorum.
Secundum dies egressionis de terra E-
gypti id est sicut fecit in egressu
de Egypto ubi fecit [illegible] eis
mirabilia. Ostendam ei mirabilia. Id est in populo
[illegible] quando [illegible]
[illegible] meum. [illegible] Esdre [illegible]
[illegible] domus [illegible]
[illegible] et [illegible] quo [illegible] nos
[illegible] ad [illegible] ascendit
[illegible] sacerdos [illegible]
quia [illegible] quod [illegible] diligebat.
Iob vi. [illegible] nolebat ta-
[illegible] anima mea [illegible]

abi inci sunt de quo non curabant
arderent querentes per dominum bis Habacuc
sicut ysa. xxix. ad nuncabuntur deos fortes et
videbunt gentes .i. caldei et alii in
talia vel samaritani, et confundentur.
s. chaldei a medis superati et persis
vel samaritani videntes illos q.
de captivitate venerant prosperari in edi
ficatione civitatis et templi et in aliis
fuerunt misericordia per tribulati ut habetur. primo
esdre. secundo, super omnem fortitudinem suam
ponent manus super os .i. nichil
audebunt dicere contra virtutem illius nisi
laudent consiliatoribus potestatem eius quem
illud ysaias. non sunt qui moveret
pennam et aperiret os et garriret
homo surda aure perfusus. aures
eorum surde erunt .i. declinabunt
audire prosperitatem eorum per invidiam qua
torquebuntur ipsi contra eius illud ysa
deprecata cor populi huius et aures
eius aggrava, vel ubi supra habetur aures
sunt quantum audire earum deorsum surde
eorum obstupescet quia magnam
non solum exercitat intuitus oculorum
sed et aures fatuitas surdescere. Lingent
pulverem sicut serpens
.i. terra eorum sanctorum et persarum desolabitur
ysa. xiii. erit civitas
babilon sicut subvertit dominus sodomam
et gomorram. velud reptilia terre
perturbabuntur .i. erunt conturbati de
edibus suis .s. a persis et medis
ysa. xiii. tortores et dolores tenebunt
et sequitur dominum despicient dominum deum
dominum deum nostrum non desiderabunt
q. d. inter tot miserias non confugient
ad deum ex amore et desiderio
et timebunt te hoc est apostropha
.i. conversio sermonis et hic timore
servili timentes a deo puniri propter
scelera que fecerunt populo tuo, vel
ysa. quis non timebit te o rex gentium
et propheta predicta videns futura consolationis
prophetia assurgit ad laudem dei quis
deus similis tui q. d. nullus quia tu es
solus verus deus, exodo xv. quis similis
tui in fortibus domine aut quis
similis tui magnificus in sanctitate qui au
fers iniquitatem scilicet per medicinam flagel
lorum a finibus tuis psalmus. propicius domine
patribus et misericordie nostre auferens ini
quitates et scelera et transgressiones peccatorum
reliquiarum hereditatis tue .s. dissimulando

propter penitentiam voluntariam sapientie xi. dissi
mulans peccata hominum propter penitentiam
non inmittet ultra furorem suum
q. d. ex quo hec predicta exhibuit et
maiora exhibebit. ut non dimittat
ultra furorem afflictionis qui est afflic
tio gravis ut gehennalis et sic
intelligendum est sub conditione si perseve
rantes penitentiam de peccatis egerint
de isto furore dicitur psalmus domine ne in ira tua arguas
me domine ... in iudicio et non
in furore et non in furore tuo psalmus
domine ne in furore tuo arguas me.
quoniam volens misericordiam est .i. misericors
... tu illis ... Ioel.
...bolus et non sacrificium Ioel. secundo.
benignus et misericors est patiens
et multe misericordie et prestabilis super malicia
revertetur propter quod ... suus fuit contra
nos usque oblivisceris me domine usque in finem
usque quo avertis faciem tuam a me. et
misericordiam nostri ut ... qui misericordiam suam per
culpam perdiderimus, et ... scelus ... per
peccatum ysa. xxx. miserebitur
et deponet iniquitates nostras .i. maxima
peccata hec est maxima gratia peccata ma
et iniquitates que sederunt super talentum
plumbi ... portabat et demerget
in mare et ... faciet. et proiciet
eas in profundum maris .i. faciet eas
non apparere. ad purificandum ysa. xxxviii.
proiecisti post tergum omnia peccata mea
et dicit non partem sed omnia peccata quia
dominus aut totum aut nichil remittit
Ioh. vii. totum hominem sanum feci in
sabbato. Nota per hoc quod dicit in profundum
maris notatur modus quo delentur
peccata quia per ... penitentie ... dix
dominus ... contrita ... profundum
maris ysa. li. posuisti viam profundum
maris ut transiret liberati. dabis
.s. sic faciendo veritatem .i. adimpletionem
liberationum promissam Jacob .i. filiis
iacob scilicet duabus tribubus et aliquibus
de x tribubus de hac promissione Jer.
xxx. ecce ego salvabo te de terra
longinqua et semen tuum de terra
captivitatis. et misericordiam .i. bonitatem promissam
ex misericordia abrahe scilicet de multiplicatione
seminis genesis xv. suspice et
numera stellas si potes sic erit semen
tuum que scilicet veritatem et misericordiam iura
sti .i. firmiter promisisti genesis xxii. per me-
metipsum iuravi dicit dominus patribus
nostris a diebus antiquis .i. a diebus
patriarcharum et sic exponitur ista licet
de christo quia in eo veritas et misericordia facta
est quia ipse veritas Joh. xiv. cui sit
honor in secula seculorum Amen etc.

Naum propheta

Onus Ninive liber

visionis / Iste est liber prophetie Nau
que fuit ... contemplator iusticie
divine bonitatis ... dimissione ...
Deus ... in principio et textu qui in
ibi Deus emulator / ... in principio
... tangit. ... liber ... in gali
... dicitur onus Ninive / Secundo auctor
ibi Visionis Naum / Dicitur et onus
Ninive. i. prophetia de calamitate ven-
tura super Ninive qua oppressa
erit / Vnde Hieronymus / Apud Hebreos po-
... i. onus grave eo quod eam
... quia ... Deus ... nec si-
net clemencie ... Ninive
... ad penitentiam Ione predicantis
egerit super peccatis suis. ideo deus
non intulit ... per Ionam
comminatam / Sed quia post ... in
tempore reversi erant in peccata pri-
stina ... ad bonitatem / ideo
deus destruxit regnum Ninive per
Nabuchodonosor regem Chaldeorum. et
istam destructionem predixit propheta sicut
Thobias ... et de ista loquitur
etiam hic propheta ... subdit liber scilicet
particularis ... prophetie duodecim
prophetarum in uno volumine collecte dun-
taxat ... prophetia est
... liber Visionis Naum
i. de visione ... intellexit. Helcesei
qui est viculus in Galilea ut dicit
Ieronimus qui putat Helcesem patrem
esse Naum ... hebrea tradicio
... prophetam fuisse ... Helcesei
parvulus ... sit quidam ...
... que onerant se luto et late-
re et fimo / Item alii feno ferro et
... sicut camelus et ... ani-
malibus. Secundo. Ego sedebo super bos
... strident plaustra onusta feno
... ponet iugum ferreum
super cervicem tuam ... te ... Item alii ... et ... sicut
sunt elephantes et principes ...
... de quibus ... posuit ...
... turres
ligate erant super elephantes
... onera sublevanda ...
... bonorum ... alii ...
onera portare / Item pro largis
elemosinarum ... petrum ... plurimos

... et tibi in aliis
partibus ... / Item onera peccatorum quia
sunt ... qui ... ingressa ...
... et sic onus ...
et facit hominem ... usque ad
... et ... / ... ante ... est
est ut ... peccatum ... angustiam
... quid ... ideo tale onus deponendum est per confessionem
contritionem et satisfactionem / ... dissol-
ve colligationes impietatis solve fascicu-
los deprimentes. i. peccata. depone onera
mala et onerem ... Sequitur in

Deus emulator

... in quo sit
predictio ... zelus divine iusticie de-
clarat / Secundo ad propositum applicat ibi Deus
... ostendit
rigor divine iusticie in puniendo / Secundo
potencia dei ad exequendum ibi Dominus in
tempestate / Dicit et Deus emulator
i. vehemens ... suum auctor
deus ... bonitatis ...
... ideo subdit et ulciscens
Dominus. i. puniens peccata, obstinatos
... suos auctores
... erat statua
... zeli ad provocandam emulationem
ulciscens Dominus s. in illos qui
impenitentes permanent. et habens
furorem ... furor
sed ille furor ... furor non
est in deo ... quedam ...
sed methaphorice ... ulci-
scens Dominus in hostes suos ...
... in maiore ... affectione
... obstinaciores
... vindictam ...
in hostes suos et irascens ipse
inimicis suis. i. peccatis ... qui
diu expectati ad penitentiam bonitatem dei
contempserunt / ... in ... peccatum
erit puniens in corde ... 2.
reddam ultionem hostibus meis et
his qui oderunt me ...
et ... Iob. xix. fugite
a facie gladii quia ultor iniquitatum
gladius est / et in ... reddere
retribucionem ... ira ...
... impenitentibus ut sic ipsi
peccaverunt in suo eterno sic erit
puniens in dei eterno / Deinde
ostendit ... dei ad puniendum non
subita ... Dominus patiens ...
non statim punit peccatores sed

exspirat ad purum ut nisi cor appa
reat viridia; et celebrat altissimus partibus
est redditor et magnus fortitudine
i. quod talis parum non est ex defectu
virtutis sed ex sua magnanimitate
Ro. 9. Sustinuit in multa patientia vasa
ire apta in interitum ut ostenderet divi
tias glorie sue in vasa misericordie. Mundans
s. deus illos [illegible] in se est sed sic
[illegible] et sustinendo non fa
ciet innocentem i. impunitum sed
innocentem [illegible] ut mundans scilicet
penitentem a culpa non faciet in
nocentem i. immunem a pena quia con
tritio [illegible] sit mundus a peccatis quod fecit
oportet quod doleat quod fecit sicut Ju
das Thamar [illegible] Gen. 38
[illegible] Gen. [illegible] hoc est exprobratio
peccati et Joseph dixit Gen. [illegible] in
sua venditione de venditionibus ce
li desuper et venditionibus abyssi
iacentis deorsum erit venditio sua
hoc est in gratia et peccati memoria
[illegible] filii Israel tulerunt farinam
conspersam de Egypto hoc est dolorem
et penam gravem mixtam ideo
dicit Jeremias [illegible] castigabo te ut non
videaris tibi innocens

Dominus in tempestate

In ista parte ponit vigorem eius
potentie et hoc ex [illegible] scilicet ex modo
veniendi ad puniendum [illegible]
[illegible] ibi increpans mare et
ex impotentia resistendi ibi ante
faciem indignationis eius etc. Dominus
in tempestate i. in modum tempestatis
veniet ad puniendum peccatores obstina
tos quia sicut tempestati nichil potest
resistere sic virtuti dei Isaias [illegible]
[illegible] validus et fortis sicut impetus
grandinis turbo confringens. Et tur
bine vie eius i. sicut turbo subito
venit et rapit [illegible] non
sit fuga de hoc [illegible] [illegible]
ubi dicitur quod in primogenitorum Egyptiorum
percussione vehemens et [illegible]
[illegible] et in debellatione Philistinorum
orante Samuele 1. Reg. 7.
Et nebule pulvis pedum eius
quia ex vento turbinis elevatus
pulvis obscurat aerem ad modum
nebule et dicitur procedere ex pe
dibus quia procedit contra [illegible]

illud ergo mali [illegible] ipso dicit [illegible]
[illegible] multi sedes est et [illegible]
scabellum pedum meorum [illegible]
potest notari adventus domini [illegible] ad
iudicium futurum [illegible] dominus in
consummatione et quisque [illegible]
suscitat quod in fine [illegible]
nebulae [illegible] in Aggeo scribitur
Adhuc semel et ego movebo
celum et terram mare et aridam [illegible]
Ignis ante ipsum precedet et infla
mabit in circuitu inimicos eius sicut
tamquam paleam et alibi Ignis in
conspectu eius exardescet et in circui
tu eius tempestas valida. Turbo
veniet [illegible] scilicet dispergendo malos
[illegible] veniet [illegible] ut turbo ad dis
pergendum me [illegible] nebule
[illegible] contemplatorum in alta [illegible]
[illegible] Job [illegible] eleget suspen
dium anima mea [illegible] elevat
nebulas ab extremis terre
pulvis pedum eius erit cum [illegible]
[illegible] veniet eo [illegible]
iudicium [illegible] dominus ad iudicium
veniet cum senibus populi sui in
crepans mare i. virtute sua
[illegible] mari sicut fecit [illegible]
[illegible] mari rubro quod exsiccatum fu
it et filii Israel ambulaverunt per ipsum
siccis pedibus [illegible] Di
[illegible] veniet et non procedes amplius
amplius et hic confringes tumen
tes fluctus tuos [illegible] subditur et
exsiccabis illud quia est [illegible]
non [illegible] dei precepto subsistit [illegible]
[illegible] imperat ventis et mari et fac
ta est tranquillitas magna. Et omnia
flumina ad desertum adducet i. potest
desiccare sicut desertum quia sic sicca
verat alveum Jordanis Josue
[illegible] potest de aliis fluminibus facere
Non quod [illegible] est mare [illegible]
illud Isaias [illegible] impii quasi
mare fluctuans quod quiescere non potest
hoc dominus siccat qui ad amo
rem suum inflammat [illegible]
siccabit fontes eius et desola
bit fontem eius vene per quas
fluunt peccata sicut vanitates et volup
tates fontis [illegible] flumina
[illegible] diversa [illegible] [illegible]
quod mare est sicut iam dictum est
Ecc. [illegible] omnia flumina in ma
re intrant et mare non redundat

Infirmatus est Basan et Carmelus
que sunt loca fertilissima. Hec ferti-
litas in terra ipsorum [illegible] misit
[illegible] dominus deus [illegible] tenuit
in pinguibus eius. Et flos Libani
elanguit. Quod Libanum erat ubi
erant arbores frondose et herbe
aromatice, que omnia fuerunt consump-
ta virtute divina. Verbum autem et sep-
tuaginta sic habent: Et nota quod per Basan intelliguntur
fortes mundi qui adveniente ad mundi
iudicium [illegible] Ysa [illegible]
mata est altitudo [illegible] terre.
Per Carmelum gulosi significantur
[illegible] eius fertilitas est tales
eis confunduntur. Philip. iii. quorum deus
venter est et gloria in confusione eorum
qui terrena sapiunt. Per florem Libani
pulchritudo [illegible] corporalis que tunc erit
ut stet ysa [illegible] vere tunc sicut
[illegible] et [illegible] ut flos decidit [illegible].
[illegible] Montes commoti sunt ab eo. i.
quando veniente [illegible] montes siccea-
[illegible] a facie domini quia venit.
Et colles [illegible] moriores montes de-
solati sunt. i. depositi sunt. Et contre-
muit terra a facie eius. i. virtute
eius. Et orbis. Et hoc frequenter appa-
ruit in motibus terre, et ista omnia
inducta erat ad ostendendam potentiam
virtutis divine, et consequenter. Et omnes
habitantes in eo. Non [illegible] per
montes et colles possunt intelligi
principes seculi, qui commovebuntur
et desolabuntur. i. desolio deponentur
in adventu Christi ad iudicium [illegible]
[illegible] montes et colles [illegible]
[illegible] gloria, amantes et [illegible] sublimes
et potentes qui in adventu domini
depositi terre haerebunt [illegible] non
debebunt respicere faciem domini quod
erit eis pro magno cruciatu
de quibus dicit Ezechiel [illegible]
a te in terra [illegible]. Deinde
subdit impotentia resistendi eum dicens:
Ante faciem indignationis eius. i. an-
tequam veniente cum indignatione et ira
quis stabit, i. sustinendo [illegible]
quis potest cogitare de adventu
eius aut quis stabit ad videndum
eum. Et quis resistet. i. repelle[?]
[illegible] sibi [illegible] ut non cadat
in ira furoris eius. i. in [illegible]
[illegible] omnis eius

resistere potest sub quo curvantur qui portant
orbem. Et [illegible] quis restitit ei et
pacem habuit. Indignatio eius. i. effec-
tus indignationis eius. Effusa est ut ignis,
i. violentissime consumit et destruit
et hoc apparuit in subversione Sodome
et Gomorre in igne sulfuris. [illegible]
[illegible] iram tuam in gentes que
te non cognoverunt et [illegible] effudit
super eum indignationem furoris sui et
forte bellum. Et petre dissolute sunt
ab eo quia ex vehementi igne
resolvuntur lapides ut patet in cal-
ce. Et nota quod hoc fiet maxime in
die iudicii ad litteram [illegible] [illegible]
te turbo divine indignationis egre-
dietur et tempestas erumpens super
caput impiorum veniet. [illegible]
Bonus dominus [illegible]
ostendit
vigorositatem divine potentie et rigo-
re iustitie in ista ergo par-
te applicat ad propositum in punitio-
ne regni Assyriorum [illegible] fuit
civitas Ninive, et precedit secun-
da pars. Ponit bonum regis [illegible]
secundo totius regni destructionem
[illegible] in prima parte primo ponit terra Sen-
nacherib virtute divina. Secundo exul-
tatio in terra Iuda ibi Super montes,
dicit Bonus dominus, quia nemo
bonus nisi solus deus. Et con-
fortans in die tribulationis. i. vasta-
tionis terre Iudeorum quod fuit
[illegible] tempore Ezechie regis Iuda, ut
legitur iv Reg. xviii. Sennacherib
venit in Iudeam de Lachis misit
Rapsacem in Ierusalem ad terrendum
Ezechiam et populum suum, sed re-
gem Ethiopum invadente terram suam
Sennacherib compulsus fuit di-
mittere Iudeam ad defendendum terram
suam, sed [illegible] victoriam rediit post
ea in Iudeam ad destruendum Ie-
rusalem et tunc angelus domini percussit
in exercitu eius [illegible] milia bellatorum, et ipse cum paucis
fugit in terram suam ubi interfectus
fuit a filiis suis. iv Reg. xix. et per-
fuit confortatus Ezechias cum populo
suo. Et sciens. i. approbans [illegible]
tes in se. i. Ezechiam Ysaiam
et alios iustos contra Sennacherib

et ideo dicitur Sophonias .iii. Laudate dominum deum nostrum qui non deserit sperantes in se. Et in diluvio praetereunte, id est in forti exercitu Sennacherib, secundum quod dicitur Isaiae .viii. Adducet super eos dominus aquas fluminis fortes et multas, regem Assyriorum, et sequitur ibidem: et ibit per rivos [illegible]. Consummationem, id est finem, faciet loci eius, id est Assyriorum, et hoc fuit factum per angelum. Et inimicos, id est Assyrios, persequentur tenebrae, scilicet caecitatis, quia excaecavit eos malitia eorum, Sapientiae .ii. Et caecitas haec fuit quia credebat Sennacherib sua virtute alios posse sibi subiugare. Quid cogitatis contra dominum? scilicet vos Assyrii qui cogitatis destruere templum, civitatem et occidere populum. Sed non potestis, quia blasphemia linguae eorum et [illegible] eorum contra dominum, id est voluntatem domini. Consummationem ipse faciet, id est vos cogitatis quod ex toto destruet [illegible] temporibus suis [illegible] secundum Hebraeos. Hunc locum ita exponunt: quid putatis Assyrii multipliciter(?) contra dominum cogitantes quod populum Israel, id est x tribus, usque ad internicionem ipse consumat. Non consurget duplex tribulatio, id est Sennacherib non tribulabit regnum Iuda sicut Salmanazar primus(?) regnum Israel tribulavit. Nota quod deus poenitentes non penitus destruit sed verbis(?) affligit pro eorum delicto, et ideo hic afflicti per tribulationem promittitur consolatio. Matthaei .v. Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur. Dubium(?) est quod hic est una glossa satis difficilis quae dicit: Securitate, id est pro peccatis temporaliter(?) punivisse ne deterius puniret, quia non iudicabit deus bis in idipsum [illegible]. Qui ergo puniti sunt pro peccato non punientur; alioquin mentiretur scriptura, quod nefas est dicere. Illa glossa sic debet intelligi, quod illi non punientur [illegible] qui in poenis hic conteruntur de peccatis suis.

nota glossa difficilis

et scriptura quae allegatur quod deus non puniet bis in idipsum intelligitur de punitis in [illegible] sufficienter [illegible] pro uno peccato non punietur pro eodem in futuro saeculo. Et ita Sodomitae et Aegyptiaci submersi non possunt dici salvandi quamvis sint puniti hic pro peccatis suis. Quia sicut spinae se invicem complectuntur, scilicet exponendo, convivium sic eorum pariter potantium consumentur, id est sic Assyrii in una nocte epulantes et bibentes ab angelo per ignem misso consumentur. Isaiae .xxxvii. Egressus angelus domini percussit in castris Assyriorum centum octoginta quinque milia. Sed glossa dicit hoc non capiendum(?) ab Assyriis [illegible] sic debet, quia dum adhuc in terra Iuda fuerunt Assyrii, et tamen sicut spinae complectentes [illegible] consumuntur ab angelo quando una nocte centum octoginta quinque milia caesa sunt, quae multitudo corporibus eorum convivis et spinis se complectentibus pulchre comparatur, quia spinae igni solent dari et parvo ardore consumuntur. Sic exercitus Sennacherib percussus fuit igne ab angelo. Unde subditur: quasi stipula ariditate plena, id est sine difficultate consumentur. Isaiae [illegible] facti sunt sicut stipula, ignis combussit eos. Nota: spinae sunt amici carnales qui sibi carne iunguntur sed invicem se pungunt dum verbis aut(?) feriunt, dum detrahunt et mordent invicem. Michaeae .vii. Omnes in sanguine insidiantur, vir fratrem suum venatur ad mortem. Et qui optimus est in eis quasi paliurus et qui rectus quasi spina de sepe. Et possunt dici quasi stipula etiam in medio [illegible] Isaiae .xxxiii. Concipietis ardorem et parietis stipulam. Vel nota: stipula est levis et sonorosa et vacua et fert fructum sed non sibi; sic intelligentes(?) instabiles [illegible] peccatum [illegible] instabilis facta est, sonorosa se iactando et loquendo [illegible] disperdat dominus universa labia dolosa et linguam magniloquam.

vam sit a gratia / gal. v. evacuati
estis a xpo qui in lege iustificami-
ni, Unde sit ab osee c. xxxi.
et ibi hec est istud silentium vel qui
in omnibus viis suis non prosperabitur
ferunt tibi fructum bonum quos expec-
tant in bonis operibus / hec ysa. xxxi.
maior fuerit merito, Ecce enim
scilicet contra Sennacherib i. ex te ex-
itium exibit contra dominum cogitans
malitiam i. intendens annichilare
cultum dei, Michee ii. ve qui co-
gitatis malum in cordibus vestris
et iste fuit rapsaces missus a Sen-
nacherib ad regem Ezechiam
et populum ut sic revocaret in ydolatriam
et duceret in terram ydolatrie sub
dicta mente pertractans i. studens
et deliberans per ante populum per-
vertere ad ydolatriam / vel sic glosa hec de
rapsace intelligitur qui egressus
de assyriis blasfemat deum persua-
dens ysrahelitis ut desperantes de au-
xilio dei tradant se assyriis non
deo sed ydolis servituri / hec dicit
dominus scilicet qui non mentitur numeri 23.
non est deus quasi homo ut mentiatur
Si perfecti fuerint scilicet assyrii in for-
titudine et ita plures i. multo plures
quam sunt sic quasi fuerint existentes in forti-
tudine et multitudine attondentur i. abscin-
dentur per quem rasorio vocatur
rasio / vel sic ysa. vii. radet dominus
in novacula acuta in rege as-
syriorum caput et pilos pedum
et barbam universam, et pertransibit
i. desinet esse in toto exercitu eius
Vel transibit scilicet Sennacherib fugi-
ens in terram suam hoc manifeste
ysa. xxxvii. et iiii reg. xix. Moraliter
spiritualiter quandocumque quis perfectus est
bona opera multiplicando, tunc est
sibi ipsi tondendi superflua resecan-
do / hoc est quod dixit dominus mat. xix.
Si vis perfectus esse vade vende omnia
que habes et da pauperibus / ier.
vii. tonde capillum tuum et proice
et sume in directum planctum, can-
tica iiii. dentes tui i. clerici et prelati
qui debent esse dentes ecclesie
mordendo / et etiam fideles

mordendo / cant. i. mactando et man-
ducando sicut greges tonsarum que ascenderunt
abscindendo scilicet superflua resecan-
do dicentes apostolo i. thy. vi. habentes
alimenta et quibus tegamur hiis
contenti sumus, Afflixi te est verbum
domini ad Ezechiam et populum suum quasi
deus affligeret per regem assyriorum
de qua afflictione ysa. xxxvi. et iiii reg. xviii.
et non affligam ultra scilicet per assyrios.
quia postea post illud tempus Sedechie
regis iuda fuit afflictus per caldeos
et nunc conteram virgam eius de dor-
so tuo i. auferam potestatem eius ut
non possit te opprimere et vincula
tua dirumpam i. quod poteris secure
et libere ire per iudeam quam infecerat
exercitus eius / vel sic dicit glosa. vincula
que captivos parabat quos posset et
obsidio accipi per vinculis / Spiritualiter
homo affligitur ezech. ix. a sanctu-
ario meo incipite / thob. xii. quia
acceptus fuisti domino deo necesse fuit et ps.
Supra dorsum meum fabricaverunt
peccatores et affligunt eum mali
homines qui occidunt et tales afflic-
tiones suggerit scilicet peccatum, sed tandem
totum abscinditur a dorso iusti dominus
ab omnibus dorsum suum et de vin-
culis dicitur ps. dirupisti vincula
mea tibi sacrificabo hostiam laudis, et precipiet super
te dominus i. de te scilicet angelo ut
percutiat exercitum tuum de quo ysa.
xxxvii. egressus est angelus
domini et percussit in castris assyriorum
clxxxv. milia, non seminabitur
ex nomine tuo amplius i. de cetero
nullum filium procreabis / Vel non
seminabitur ex nomine tuo scilicet blas-
femia dei et per sui persone
exsiccata est radix corporis fructum
nec fructum faciet, ex nomine tuo hoc
est per rabsacen nuntium Senna-
cherib ysa. xxxvi. de domo
dei tui interficiam quia ad terram
suam fugiens cito interfectus fuit
a filiis suis scilicet post xlv. dies
a fuga sua ysa. xxxvii. factum
est cum in templo adoraret nes-
rach deum suum adramalech et
sarasar filii eius percusserunt eum gladio

sensibile et gustabile pena sepult-
tus, qz nisi ydola fuit deditus qz
inhonoratus est qz non sepultura
regia fuit sibi fca nec expositus fuit
ipe insfectoz exitus quia sibi ois
plus ipius imputabat ipe hoc qz
deum isrl blasfemauerat vnde
i re ii. qui honorificauit me glo-
rificabo eum qui aut contempnunt
me erunt ignobiles. dicitur blasfemia
Senacherib dicitur. ysa xxxvii.

Ecce super montes pedes etc. Tertio ponit ppli exultacionem que
sequitur ad pdca, et sic pdicit exultacionem
scdo ostendit racionem hui(us) dicit Ecce
sup montes pedes ewangelisantis
et annunciantis pacem, sc. quam in
sblime indicabat vel pdicat hoc
sz quod percusso exercitu senacherib
ab angelo statim Ezechias misit
nuncios ad annunciandum sibi factum
amici a deo. moraliter pdicator qui
est ewangelisantis pacem debet
esse in monte eminencie vite et
vino propter ciuitatem abscondi sup
monte posita. ysa xl. Sup monte
excelsum ascende tu qui ewan-
gelisas syon exalta in fortitudine
vocem tuam qui ewangelisas ihrlm. quia
cuius vita despicitur restat ut eius
sermo contempnatur. ipe illuminauit
huius uirtutis anno tempore eius. Ce-
lebra iuda festiuitates tuas, i. redde
gracias pro actis de tantis beneficiis et
redde vota tua sz que p tribulacionem
deo promiseras etc. xx. Suppo
nisi deo ne morieris reddere
vel celebra festa redde vota
que q necesse insti tui pollicitus
es, et hec dicit. Hostie que p vir-
tute hostium offerebant primo ppl.
Isrl vota se obligat deo et ex-
duntur ptes eius subditi ad
exultacionem, quia non addiciet
vltra ut pertranseat in te belial
i. Senacherib qui neqz deum
neqz hoies timebat. belial n
nisi pstat sui naltaus et sic fuit
asserens tollente ydola et vote
tem, perurte cultum dei vel inius
interet quia pro occasionem expe-
tis ipe totus siue periit. Naz sequitur
hoc de ecce sup montes vbi

erit beta semper via. ysa xxxvi sp.
et h nichil conmunicatum intrabit
in illam neque auoiam lc. apocalips.

Ascendit qui disperdat. Qui

post quam leuiata est illa
pars in qua posita est destitutio
assyriorum et interitum senacherib
in ista parte pphia dicit de
structione regni illius tunc metropolis
fuit niniue que fuit destructa
p nabuchodonosor rege babilonie post
mortem senacherib. et ipe tredecim
sit plis post destructionem. sic capit xl.
ostendit destructionem ipe racionem primo
ps pr diuide maior pars eius ponit
niniue obsidionem, sco capitulum obsesse
ibi porte fluuiorum, tertio capte
depdaco ibi diripite. dicit Ascendit
i ascendet sz nabuchodonosor qui qui
disperdat coram te sz hostium tuum
agros tuos vastando et agros
tuos persequendo oculis tuis videntibus
q d ly dupi quod non preualebit
te vel belial. ostendit istam qui
custodiet obsidionem. i. custodiet
te clausam in obsidione ne inde
fugientes euadat, vel sic quod
ista ps sit fideli aie consilium h
ascendit dyabolus ad disperdendum eam
vel ampli ascendit leo de cubili suo
pdo gentium se leuauit ad disperdendum
sophi. ii. dispersit filios israel per
egiptum ut colligerent paleas
Contemplare viam, glosa ppha in
sultat nniue vrute sc. quod
fuit monita ppet et est monita lo
quendo q d considera viam i. ps
venturus sit hostis ut possis
ea obstruere. Jr. xxxviii. comedentes
et bibentes surgite principes
arripite clipeum conforta lum-
bos i. indue armis. Jsi ii.
confortanitur et vincimini accingimini
et vincimini, robora virtutem val-
de i. congrega exercitum quod de qui virtute
te dispones resistere hostibus tuis
hoc p nichilo erit. vel sic pa-
ti aie indubitanter ea ad sui
considerationem vel in lena in
diuinis oculos et vide vbi mult
spuata est et in eadem septo
plate pr vias vias et audite

et interrogate de semitis antiquis
que sit via bona et vadite in ea. Et
tamen tercio visus uitas, et se
infirmat ad castitatem et fortitudinem
subeos vivos sicut supra. Sicut sicut
vir prauiti etatis, denuo cum
castitatis sunt opera homines vana
est mutat ad bonam operationem
robora, te ad uirtutem, quia bona
operatio a virtute procedit et virtute
roborat [illegible]. Dat lasso vir-
tute et robur hijs qui non sunt
multiplicata [illegible]. vel necessitatem
operata est, quamvis bona missa omnis
aut fortitudo dimicabit per vrbem, de
inde propheta subdit racionem destruccionis
regis assyriorum et populi: primum quia
cuius sit recordabitur domini sui supra
bibentes, i. pecuniam vendidit deli-
ciarum thesauris de superbia somnians
deficiendo cursu eius. sicut super-
bia erit i. sic vendicabit decre-
tis que a inimice possidebit
vilis captiuitate, quia vasta
tores i. caldei deuenientes dissi-
pauerit i. dissipabunt in suo
eos i. assyrios et pinguedinem corporum
i. pueros non parcentes etati
neque sexui, clipeus fortium i. pro
bis est ignitus i. splendens, vel
quia fere erat quedam lamina erea
ad solis radios refulgentes sicut
ignis ad terrorem assyriorum et ad
confusionem oculis eorum. viri
exercitus in coccineis i. crudeles et
parati fundere sanguinem sine timore
vel per animositatem sua habebant
super arma vestimenta rubea ut si ab
vulneratus in apparentia cruor
effusi aliis non terrerentur, vel cocci-
neo populus, veniet de terra aquilonis
et gens magna consurget a diuisi-
te a finibus terre sagittam et scu-
tum arripiet crudelis est et non
miserebitur. igne habene currus
sicut erant, quia ceteri ibi habene
laminate et sicut radio solis fulge-
bat sicut ignis. Vel significat velocitatem
eorum sicut ignis eius velociter mouet
sicut ipsi velociores erant. In die pre-
parationis eius i. in die qua venire
ceperunt non cessabunt terrere vel
sitio, qui agitantes sunt currentes

et agitatores eius i. principes con-
sopiti sunt i. principes principes qui
alios agitare solent optimos et alta
in te sunt subditos ad resistendum
id modo consopitorum. Vel in dormita-
uerunt pastores tui rex assur
sepelientur principes tui, et etiam
propheta transit de vno exercitu ad aliud
sicut solet fieri in destructione bellorum
nos quomodo agitatores spirituales sunt
prelati qui consopiti sunt vigilans
Prouerbia dormitis et quibus potest dici
illud Prouerbia erit quasi dormiens in
medio mari et quasi sopitus guber-
nator amisso clavo, et non solum
consopiti sunt [illegible] negligencie
sed et lascivie vel [illegible]. vel
habitis qui opulenti estis in syon
et post qui dormitis in lectis ebur-
neis et lascivitis in stratis vestris
Sed et de bonis sicut [illegible] pastores
erant in regione illa vigilantes
et custodientes vigilias noctis super gregem suum
[illegible]. Non dederis sompnum oculis
tuis nec dormitent palpebre tue
et tales boni prelati sequuntur vel hec
[illegible] principes in curru
ascendit et auriga eius, post hec
subdit propheta in dispositione bellatorum
eorum in itineribus conturbati sunt
i. erunt propter dei commixtionem indistincte
per multitudinem, Ezechielis gens ascendit
super terram fortis et innumerabilis quadri-
ge commixte sunt in plateis ad lam-
cinam populi putabant currus
et collidebant in sapphiro, erunt
ballistis in celo, plene que dirigentur
aspectus eorum i. chaldeorum quasi
lampades, quasi fulgura discur-
rentia i. fulgentes refulgentes armorum
velocitatis et crudelitatis discurrent
ad interfectionem assyriorum recor-
dabitur i. assur fugiet fortium
eius qui prius solebant esse con-
stantes et animosi non vero fecit
sunt pauidi adeo subditur ruent
in itineribus suis scilicet non potentes
resistere chaldeis iam a virtute
priori destituti, vel quod eis
illud Ysaie corruet populus vir
ad virum unusquisque ad proximum
suum et velociter ascendet murum

puerut ut cor rupor

pastor

scilicet ad defendendum civitatem. In hebreo habet
festinabunt ad muros suos scilicet ut
qui non poterant resistere in campo non
defenderent se in muro et preparabitur
umbraculum .i. tentoria a chaldeis
in circuitu civitatis ad portas ipsius obsi-
dendas. Spiritualiter obsidentes mundum
debent habere umbraculum primo quod ser-
vat ab ardore peccati sicut fecerat Ionas
in ninive sedens Ione .4. vel sic preparabi-
tur umbraculum dicitur a bestiis destruc-
tionis et absconsione a lumine et aplu-
via quod est hoc umbraculum suum contra
peccatorum defensor est Iob .40. protegunt
umbre umbram eius circumdant eum
salices torrentis. Iste dicta Ribbi.

Porte fluminum in ista parte ponitur capta
et destructio civitatis ninive et regis
assiriorum dicitur porte fluminum .i. por-
te civitatis ninive que consistebat
in ambitu fluviorum aperte sunt per ba-
thaldeorum (?) hostium in istra
in ... ad apertum paudet
porte terre tue. Spiritualiter porte sunt
sensus qui sepius aperiuntur peccatis
Ieremie 9. mors intrat per fenestras
nostras ingressa est domos nostras
Ieremie 17. custodite animas vestras nolli-
te portare honus .i. peccata in die
sabbati nec inferatis per portas.
habitus templum scilicet ydoli nestarch
quod colebant reges assiriorum ad
solum dirutum .i. destructum de quo
.iiij. Regum xix. vel per templum dicitur
signum destructio tocius regni. Unde
in hebreo habetur et palacium scilicet regis
ad solum dirutum scilicet in regni con-
temptum. Spiritualiter porte .i. sensibus
nostris ad peccatum apertis dirutum
templum in nobis .j. Cor. iij. templum
dei sanctum quod estis vos. Trenorum .ij. ob
porte eius destructe et statim
sequitur sacerdotes eius gementes. Iob
xxx. quasi rupto muro et aperta
ianua irruerunt super me et
ad miserias meas convoluti sunt.
Psalmo xxx. sicut vidi patens inferis
et absque muri corporis ambitu sic hu-
guis loquendi non potest cohibere spiritum
suum. Et miles captivus .i. mul-
titudo militum assiriorum tellus e-
mos ... sepius postea per plurimum

abductus est scilicet in captivitatem. Spiritualiter
miles dei quilibet iustus qui militat deo
Iob .vij. militia est vita hominis super terram
.i. non est nisi militatis deo sed est
captivus ducitur captivus. Dan. dyalogo per
peccatum Ysaias .v. propterea ductus est populus
meus captivus quia non habuit scien-
tiam et nobiles eius velud arietes
abierunt absque fortitudine intrerunt (?) ante
faciem persequentis Trenorum .j. facti sunt principes eius
velud arietes et abierunt absque
fortitudine ante faciem subsequentis et an-
cille eius .i. multitudo sive ancille chal-
deorum et ita nobiles et ignobiles
quantum ad captivitatem erant eiusdem
conditionis unde potuit eis dici illud
Ysaias xxiiij. sicut ancilla sic domina eius
minabuntur .i. ducentur in captivitatem sicut grex
omnium solet minari Ezechielis .iii. cum
minasset gregem ad interiora deserti
gementes ut columbe .i. trudentes dolo-
rem magnum sine spe consolationis
murmurantes in cordibus suis non
audentes pro timore alte clamare unde
potuit eis illud dici Ysaias x. non fuit
qui moveret pennam et aperiret
os suum et garriret et ninive quasi
piscina aquarum aque eius .i. sicut
aqua piscine solet ita se habe-
re magis pascua sic ipsa multorum populo-
rum non potuit resistere adversariis suis
per quas in quibus confidebat unde
subditur ipsi vero fugerunt scilicet de
civitate quicumque potuerunt fugere
unde potest eis impetrari illud Deuteronomii
xxxij. quomodo unus persequebatur mille
et duo fugarent decem milia state
state ipsa loquitur ad modum revocantis
fugientes et non est qui revertatur.
Spiritualiter ad illa scilicet ninive defendenda
Spiritualiter monemur a deo ad standum
cum ipso Ecclesiastici ij. fili accedens ad servi-
tutem dei sta in iustitia et in timore. Contra
ad quendam ad ipsum Ieremie viij. quantumvis
filij revertentes et sanabo contritiones
vestras et videte non. nullus est
qui agat penitentiam super peccato suo in
eodem omnis conversus est in cursum suum
quasi equus cum impetu.

Diripite argentum in ista parte ponitur
hoc quantum ad civitatis
capte depredationem et primo ponitur
invitatio hostium ad depredationem secundo
multitudo possessionis depredande primo
non est finis. diripite dicitur sic diripi-
te scilicet vos chaldei argentum

scilicet quantum ad nunc preciosa. Direpti sunt. scilicet quantum ad magis preciosa, quia per hostes thesauros suos in direptionem da bis et non finis divitiarum expoliaverunt. Vastitas ex hac arbitrii gloriosa i. non potest finis sumi quam illa ad rapiendum prebeat quia Jerusalem re pleta est terra argento et auro et non est finis thesauri eius. Dissi pata est scilicet Ninive, et scissa et dilacerata scilicet per fractionem murorum in pluribus locis et per destructionem domorum infra Ninive multotiens tue sicut ficus cum grossis suis si concussae fuerint cadunt in os come dentis et cor tabescens i. defi ciens pre dolore et anxietate. Ezechiel: tabescet omne cor, et dissolutio geniculorum scilicet erit in ea pre nimio timore quando quisque pre nimio timore tremet et sic genua propria dissolvuntur secundum legem de Baltasar. Daniel v: tunc facies regis commuta ta est et cogitationes eius perturbabant eum et compagines renum eius dissolvebantur et genua eius ad invi cem collidebantur. et defectio in cunctis renibus i. virtus in ipsis defe cit et permanet quia non poterat stare. Psalmista: renes mei commutati sunt et ego ad nichilum redactus sum. et fa cies omnium scilicet habitatorum sicut nigre do olle i. deformata pallore primo timore ex fame et incendio ignis Ninive quando populus sedenti bus [illegible] eorum [illegible] in [illegible] potat [illegible] demigrata est super carbones facies corporis non se cognoscit in pla teis. Deinde subdit propheta insul tando habitatoribus Ninive: Ubi est habitaculum leonum. i. Ninive in qua residebat reges et principes feroces tamquam leo nes [illegible] domus pascua catulorum leonum i. filiorum regis vel nobilium qui suposuit regi [illegible] ubi iam est civitas nobilis et populosa et fer tilis que tot tam magnos et tot nobiles sustentabat ad quam scilicet Ninive ivit leo i. Nabuchodonosor de quo dicitur Jeremie iiii. Ascendit leo de cubili suo et predo gen tium se levavit leo i. Nabuchodonosor

glosam, ut intraret ibi illuc catulus leonis i. subregulus et non est qui exterreat scilicet Chaldeos resistendo eis ipsi leones quia gloriam quam querunt secum duxerunt in Ninive, quia nemo resisteret et gloria eius et ei admiratores et gaudeatis dixit: Ubi est habitatio leonum ad quam ivit dyabolus de quo i. Petri v. adversarius vester dyabolus tamquam leo rugiens et etiam catulus i. Antichristus et omnes perverse doctrine homo que ante adventum Christi ne obsciant heresi nectaverunt plurimos dogmatibus suis et impleverunt speluncas i. ecclesias [illegible] suas [illegible] et pravis mortuorum. Iste leo scilicet dyabolus qui rapit in peccatum inducendo pe insidiatur ut rapiat pauperem et raptum devoret eum, Hieronymus per [illegible] ad [illegible] peccatum in [illegible] magis perpetrat et apprehenda et implebit animam meam et necat eum [illegible] desperat per vite continendi [illegible] unde factus est dolor meus perpetuus et plaga mea desperabilis renuit curari. Super iob: peccatum cum in profundum peccatorum venerit contempnit. et Nabuchodonosor leo i. Nabuchodonosor cepit sufficienter ca tulis suis i. liberis ut principibus habundanter bona regnorum di repiendo. et necavit leenis i. interfecit reges et spolia eorum ad uxores, vel [illegible] et implevit preda speluncas suas i. thesauros suos. et cubile suum rapina ita ut quecumque Ninive habu [illegible] ipse cepit [illegible] [illegible] que predicta sunt [illegible] facta [illegible] subdit: Ecce ego ad te scilicet Ninive dicit Dominus exercituum quod in mea virtute [illegible] hoc eveniet in cuius potestate est omnis virtus bellandi. Exodus: Dominus quasi vir pugnator omnipotens nomen eius currus pharaonis et exercitum eius proiecit in mare. et succendam usque ad fumum quadrigas eius i. currus et alios belli apparatus destruam penitus usque ad consumptionem. Ysaias: erit fortitudo vestra ut favilla stuppe in [illegible] devorabit ignis vectes tuos. et leunculos tuos comedet gladius. i. nobi les et principes tuos vel leunculos

exe[m]plis de terra p[ro]ximo tua, audio
e[nim] chaldeis ut ysa[ias] xxxvi. hec qui
predat nunc et ipse predabit[ur]. et no[n]
audiet[ur] ult[ra] vox nunciorum tuorum s[cilicet]
ad blasfemand[um] d[omi]n[u]m deu[m], sic rapsa
ces fuit miss[us] ut blasfemaret do[minum]
4 regu[m] xviii. stetit itaq[ue] rapsaces et ex
clamavit voce magna iuda[ice]
et s[cilicet] nolite audi[re] ezechia[m] q[ui] vos
decipit dicens deus liberabit nos
nu[m]q[ui]d liberaverunt dii gentium &c. q[uasi] d[icat]
nec deus v[este]r potest vos liberare

V[e] civitas sanguinum

postq[uam] p[ro]pheta posuit civitatis
ninive destructio[nem], in ista parte
ostendit causa[m] destructionis civitatis
que fuit malicia, et divi[ditur] in duas
q[uia] p[rimo] p[on]it malicia[m] civitatis depo
pulato[rum], in s[e]c[un]da p[onit] multi[tudinem] e[ius] confusio[nis]
civitas dicit ergo ve. i. affectio i[m]miet tibi sa[n]
guinu[m] i. cuius p[o]p[u]l[u]s fuit effusor san
guinis h[umani], ut potuit dici illud
ezech. xxiiii. ve civitas sanguinum
cui[us] ego grande[m] facia[m] roga[m] univ[er]
sa me[n]dacii i. in q[ua] mult[um] v[er]itatis
erat, quos n[on] potuit supare v[ir]tute
decipiebat mendacio. sicut de nini
ve n[on] m[od]o est civitas sanguinum. p[ro]pter
dec[e]ptio[n]e[m]. os. iiii. maledictum mendacium
furtum (?) et homicidium et adult[eri]um
inundaverunt et sangu[i]s sanguine[m] tetigit
et alibi xxiii. tota mendacium vastat[e]
m[u]ltiplicat. dilaceracione plena mendaces
erant colles mult[is] do[lis] collium. dilacera-
tionibus plena i. divisionibus in
testinis et hoc erat signum futur[e] de
structionis m[atthei] xii. o[mn]e regnum i[n]
se divisum desolabit[ur]. vox flagel
li. non recedet a te rapina i. chal
dei obs[id]entes non recedent a te
donec rapiant omnia tua con
gregata. vox flagelli i. sentie
tis impii iste fuit flagellum alior[um]
ysa. x. suscitabit super eum do[minu]s
exercituum flagellum iuxta plagam
madyan in petra oreb. vox
et vox i. sonus, et s[e]c[un]d[u]m aliquos
hic vox p[ro] sono ponit[ur] p[ro] genere
impetus rote i. fortit[er] collidentes
rote et currus vehementer egressi
a te ysa. v. rote eius quasi impe
tus tempestatis et equi frementis
et quadrige ferventis. p[ro]pter quas equi
trahebant in quibus currus erant
arma et alia q[ue] p[er]tinent ad bellum
et equitis ascendentis s[cilicet] quadriga
vox s[cilicet] egressa est q[uo]d ad currum
equi in ipsa quadriga sic d[ist]inguit
sed et vox equitis ascendentis h[ic]
dicit ad litteram quia te pugnabant
in curribus ipsis hii in curribus et hii
in equis &c. et micantis i. splende
tis gladii s[cilicet] ad te occidendum in
ezech. xxi. gladius exacuatus et
exacuatus est et limatus ut cedat
et fulgurantis haste bellorum vibrate
ad modum fulguris et in omnibus
gravis ruine i. mult[is] interfectoru[m] et
magnorum ysa. quidem principes in
regos (?) sic quam iniere magn[e]
nica ut in (?) et similiter
corpus de ihrlm et de samaria, et in
p[re]dictis clausulis debet subintellige[re]
vox exp[er]itur (?) ysa. xxiii. a voce rui
ne eorum mota est terra. nec est
finis cadaverum i. non finiat[ur] nec
finit[ur] interfectio a vobis ut sit infini
ta cadavera. et exponunt quidam de
strage ninivitarum sed s[e]c[un]d[u]m jeronimum ex
ponit de strage adversariorum p[ro]pter hoc (?)
nam q[ui]a cum g[e]n[er]alis ruine n[on] est finis
cadaverum de adversariis intelliga[tur]
q[ui]a ab eis s[unt] interfecti. et corruet in
ninivite in corporibus suis i. tanta
erit multitudo interfectorum quibus unus
cadet super aliud ysa. lix. corruet p[ro]p[ter]
Vir ad virum unusquisque ad proximum suum
iure (?) sepulchrum in civitate est inde
est vox flagelli i. huius flagel
lantis p[ro] gloria imperia et ch[al]deos
job. v. a flagello lingue absconderis
et non timebis calamitatem cum ve[nerit]. est etiam
vox impetus rote i. cuius s[e]c[un]d[u]m (?)
que sunt non sit de q[ui]b[us] ecclesiastici
p[re]cordia sanctum q[ui]a tota terra. est etiam
vox frementis equi i. impetus in
iu[stiti]a (?) de quo jeremias (?) in se
nidis emissarii sic s[unt] unusquisque
ad uxorem proximi sui hinniet. est
etiam vox quadrige ferventis i. in
iustitia q[uo]rum affectionum s[cilicet] spei timoris
gaudii et doloris de qua zacharias
vi. dicit quadriga ex effraym
et equum de ihrlm. est etiam vox equitis
ascendentis super eum i. tu[m] (?) sentiens
se p[ro] affectu impetum affectionum

fuerunt i. p[ro]cedit (?)

et concupiscentiis quibus dixit post concupiscentias
tuas non eas et a voluntate tua
averte. si prestes me tue concupiscentie eius
faciet te in gaudium inimicis tuis Eccl.
xviii. Et est ergo vox micantis gladii
i. minantis dicentium / Deus enim omni
dat prodesse carnis spiritus gladius
de quo ii. Reg. ii. apprehenso unusquisque
capite corporis sui defixit gladium
in latus sui contrarii. Et est ergo vox sue
iracundie sive vindicte id malum sub
specie boni / P. xxxiiii. arma et gladium
in ma[illegible] custos ante sue longe
[illegible] Propter multitudinem fornica-
tionum spiritualium scilicet ydolatrie et
corporalium meretricis i. Nimbe ab
heuntis alias gentes ad suas ydola-
trias speciose et grate. Speciosa est
quia multis placuit sua malicia
i. propter laudatur peccator in desideriis
anime sue et iniquus benedicitur. Ps. ix.
Nec mirabitur Nimbe scortum esse
[illegible] que tota homini inclita ha-
beatur fornicatur et maleficiis illig-
et quibusdam incantationibus ad amo-
rem eius pene cunctos trahi. Et appellat
fornicationes ydolatriam. et dicit propter multi-
tudinem fornicationum quia idolorum
multitudine polluebant colendo ydola
multa per genera / Unde subdit et ha-
bentis maleficia i. habentis in se ma-
leficos et incantatores magicis arti-
bus deditos. Unde Mich. v. auferam
maleficia de manu tua et divina-
tiones non erunt in te. et que ven-
didit gentes in fornicationibus suis
et familias in maleficiis suis
i. puellas pulcras aliarum gentium
captas exponebat prostibulis nimi-
mis pro precio et idem faciebant pul-
cris immo nobiles in virio [illegible]

Ecce ego hic quia prius dixit
de toto regno Assy-
riorum sub nomine Nimbe / et dein-
de dixit quia prius ostendit propositum
sub parabola fornicariis / hoc sub parabola
[illegible] ibi congregatus per [illegible]
quia ipse ponitur palam [illegible] de-
[illegible] aliud ibi [illegible] Ad primum dicit sic
Ecce ipse propter multitudinem fornicationum
ego ipse et non aliquis ad te ipse be-
[illegible] pudenda in [illegible]
dicit dominus cuius dicere est facere [illegible]

ipse dominus et [illegible] sunt mala et tractatus
exercituum i. cuius est omnis potestas belli pro
[illegible] qui vere pugnator est unde
Exo. [illegible] formatur. [illegible] ipse est dominus et [illegible]
[illegible] vere hereditas eius dominus exercitu
nomen eius et revelabo pudenda tua
i. sequitur de ea [illegible] de muliere forma
via deprehensa in facie tua i. ut co-
gnoscas ipsa peccata que ante ignorabas
Ps. [illegible] nudam femora tua con-
tra faciem tuam et apparuit ignominia tua
et ostendam gentibus nuditatem tuam
i. te nudatam a gratia consilio et au-
xilio. quod idem ego tu hoc videbis
sed et alie gentes aperte intelli-
gent et cognoscent Osee [illegible]
et nunc revelabo stulticiam eius
et in eadem statua ea nuda [illegible]
die nativitatis eius et regnis igno-
miniam tuam i. deiectionem a pristina
dignitate et gloria ut te despiciant Ezech.
xxxiii. revelabis ignominiam forni-
cationis [illegible] Si peccator qui non
revelat peccata sua et dat in m[illegible]
[illegible] revelabit et proiciam super te abho-
minationes i. faciam te despectam [illegible]
et urbis Ezech. [illegible] vias tuas impo-
nam tibi et abhominationes tue i. pene
pro peccatis in medio tui erunt [illegible]
quia te abhominationibus [illegible] Ier. xxiii.
dabo vos in obprobrium sempiternum
et ignominiam sempiternam. et con-
tumeliis te faciam afficiam i. pro blas-
femia quam contra me fecisti [illegible]
magnam [illegible] Ier. [illegible]
contumelias multorum et [illegible]
in circuitu / de hac contumelia [illegible]
Ysa. xxxvii. Si quis audiat verba
verba rapsacis que misit rex
Assyriorum dominus suus ad blasphe-
mandum deum viventem. et ponam
te in exemplum i. ita affligi
faciam quod alii videntes propter nullam
[illegible] non audebunt blasphemare
nomen meum / unde dicit eis illud Ezech.
v. Eris obprobrium et blasfemia
exemplum et stupor gentibus
que in circuitu tuo sunt [illegible]
ponam te in exemplum ut [illegible]
pene formidate [illegible] perhibeat
delinquendi. et erit omnis qui vi-
derit te [illegible] devastata et igno-
minie tradita resiliet a te i.
a maliciis tuis ne [illegible]
/ Unde [illegible] sicut descendit a te

Et erat scilicet ... deserta. Vastata e
Niniue scilicet que tam superba et tam specio
sa erat. Et omnis qui transibit
per eam stupebit et sibilabit super omnibus
plagis eius sicut subversa sodoma
et gomorra et confinitime eius ait
dominus. Quis commovebit super te caput
scilicet tibi compaciendo q. d. nullus. Unde que
ram consolatorem tibi q. d. ne
scio ... posita est non habens
consolatorem / et ibidem ideo ego
plorans et oculus meus deducens
aquam quia a me longe factus
est consolator ¶ Laudandi enim consolati
sunt in futuro consolatorem non habe
bunt. Luc. vi. Ve vobis divitibus
qui habetis hic consolationem vestram
e contrario qui hic sunt desolati propter Christum
ibi consolabuntur Math. v. Beati qui
lugent quoniam ipsi consolabuntur

Numquid melior in ista parte propheta
confirmando destructionem civitatis Ni
nive per exemplum ponit de alia
civitate per Nabuchodonosor destructa in egypto
qui primus vastavit egyptum per re
gnum Assyriorum. Numquid melior
es Alexandria q. d. non et ideo
non poterit stare contra Nabuchodonosor. In hebreo
habetur numquid melior es quam No
et civitas vocabatur No quam
destruxit eam Nabuchodonosor et dicebatur
No quia ibi nutriebantur filii
regis propter pulchritudinem et bonitatem suam
et postea post longum tempus Alexander
magnus intravit egyptum et reedi
ficavit hanc civitatem vocans nomine
suo Alexandriam / translator vero
contemnens nomen antiquum quod ia
cuit quasi oblivioni datum loco
eius posuit nomen quod erat factum
postea. Populorum i. que multos populos habuit
sub se. Que habitat in fluminibus
aqua in circuitu eius. quia ex
una parte fluebat nilus et ex
alia mare. Per hoc designatur for
titudo civitatis et amenitas situs
¶ No. ... honorum que sepius
affligebatur in fluminibus gravium amari
tudinum et lacrimarum. Ps. Super
flumina babilonis sedimus et fle
vimus / in fluminibus i. in gravibus
asperis ... effluentibus / que in
flumine egrediebatur a loco
voluptatis ad irrigandum paradisum. Ps.
fluminis impetus letificat civitatem dei
Cuius divicie mare i. altitudo por
maris sicut dicunt propter bonum portum quem
habebant in quo notatur habundantia
diviciarum sicut de tyro Ezechiel xxvii
in corde maris divicie tue. Aque
muri eius i. defensio est propter aquas
circumstantes. Ethyopia fortitudo eius
i. Alexandrie propter eius adiuncto
et egyptus sicut enim in medio sunt Alle
xandria. Et non est finis scilicet fortitudinis
et diviciarum. Affrica et Libies fuerunt
in auxilio tuo scilicet Alexandrie et
nunc moraliter a secunda persona ecclesia
¶ Quod ethyopia est sub torrida zo
na et signat existentes sub ardore
carnalis voluptatis / egyptus angustia
et signat existentes sub angustia cu
piditatis ¶ Affrica aliquanta et ...
consuetudinum ¶ Libies interpretatur incipiens
et signat eos qui in peccato obdurate
mentis qui quasi iam incipiunt descen
dere ad infernum de talibus aliquis fit
fortitudo ecclesie quando convertuntur Ps. Ethy
opia preveniet manus eius deo
i. R. qui prius a dyabolo vocabantur
ipsi postea vocantur christiani. Ps. Tu confre
gisti capita draconum in aquis
dedisti eum escam populis ethyopum
et hoc est quod dominus dicit Math. ix non veni
vocare iustos sed peccatores ad pe
nitenciam. Et in signum huius dominus vo
luit sponsus coronari. Cant. Iohannis
posita fortitudine et amenitate Allexa
ndrie ponitur nihil ad resistendum
Sed et ipsa scilicet Allexandria ducta
in transmigratione hoc est quando alie
gentes sunt ingrediebantur ad Chaldeos
ducta est in captivitatem sive non obstan
tibus aquis ipsius et fortitudine et hec
fuit facta per Nabuchodonosor. Parvuli
eorum scilicet qui ire non poterant. Elisi
sunt scilicet ab hostibus in quo ostenditur
magna crudelitas. In capite omnium
viarum hoc aliquis dicit debere intelligi
de filiis pauperum quos nolebant
deferre secum et nutrire quia non
sperabant redemptionem / precium scilicet sed
Lam. filii mei perditi quia invaluit
inimicus / et eos deserunt placitis
oculi nimirum deseret parvulus et
lactentes in plateis. Et super
inclitos eius miserunt sortem
ad dividendum quis quos captivos haberet

victor et omnes optimates eius i.
i. principes confixi sunt in compedibus
i. sunt compediti in signum gravioris
captivitatis. Ieremie 40. parvuli eius
allisi sunt in compitis nobiles domini
duntaxat forte virorum et potentissimi
principes quondam ducentur captivi
in cathenis. Et tu ergo scilicet ninive
inebriaberis i. replebens
fletibus penis vel maioribus Trenorum
iiii. Ad te quoque perveniet calix et
inebriaberis. Et eris despecta scilicet
post afflictionem captivitatis. Trenorum ii.
plauserunt super te sibilaverunt
et moverunt capita sua. Et tu que-
res auxilium ab inimico i. illi a quibus
sperabas habere auxilium erunt tibi
inimici vel et queres auxilium i. roga-
bis amicos et mendicabis victum
a babiloniis quibus possis sustinere
vitam. Exposicio. tu queres tibi ut sis
absconditus. Omnes munitiones tue sic-
ut ficus cum grossis suis q. d. sic-
ut de imitacionibus tuis confidis
sunt fortes Ieremie 5. Omnia firmata
tua et muri et sublimes por-
te immites sunt sunt contra et expo-
nit in quo est fortitudo talis. Si con-
cusse fuerint, scilicet ficus, cadent in os
comedentis, scilicet sic cito decidetur
ad terram fortes munitiones. Ieremie 21.
destruam omnes munitiones tuas sic-
ut Trenorum ii. destruxit in furore suo
dominus omnes munitiones Iacob. Gentes Iu-
da deiecit in terram, polluit regnum
eius et principes. Vel et potest intelligi
sic. destructores omnes auxilii et
fortitudinis, Ieremie 5. omnes bellatores tui
et universa auxilia hostibus patu-
erunt et sine labore caperetur in simili-
tudine grossorum ficuum que grosse non in
terra nec saltem primo labore colli-
gantur sed statim in os devorantis
cadunt. Ecce populus tuus mulieres in medio tui. i. factus pavidus
ad resistendum. Ieremie li. devoratum est
robur eorum facti sunt quasi mulieres.
Inimicis tuis. i. babiloniis qui erunt
hostes tui adapertione pandentur
pandentur porte terre tue. i. hosti-
bus patebunt hostibus porte tue
porte tue aperte. Devora-
bit ignis vectes tuos. i. tanta

erit vehemencia ardoris incendii quod por-
tarum ferrum faciet liquefieri. Zacharie 11.
Aperi libane portas tuas et come-
dat ignis cedros tuos. Deinde post
insultacionem eorum que aquam propter obsidi-
onem hauries tibi innuit ne desit po-
tus obsessis. Extrue extructiones munitio-
nes tuas in luto, loquitur yronice quasi
de nulla munitio valebit tibi forte
licet sit in pressura in urbe et civitate
moraliter ... ad unicuique secundum
quod ostenditur quia nulla munitio nullius valet
erit. Intra in lutum et calca subi-
gens tene laterem. i. mens principis
delicatas supponet id facientes lateres
sicut patres eorum edificaverunt urbes tabernaculorum
pharaonem pharaoni et timuisse [illegible]
[illegible] fuit numbe i. amatores
in [illegible] facti sunt mulieres. i. ita dediti sunt
voluptatibus quod in amore viciis [illegible]
[illegible] et languent mollicie mu-
liebri contra quem viri esse sunt effemina-
ti [illegible] virilitate ... a-
gendo pulant sicut ... Ieremie.
nullus est qui agat penitenciam super
peccato suo dicens quid feci. Mechus
[illegible] virtutum ita ut
possit ... illud psalmi
non est qui faciat bonum non est
usque ad unum. Tunc quidem est cor
virilis submissum est in flumine
... in delicijs mundi secundum corporis
vel per ... Ieremie 12. Vir
non est in domo ... lon-
gissima quia in regione dissimili-
tudinis regione sua expandit
... Ibi ignis
scilicet vicijs et peccatis pandet por-
te. i. sensus corporales ista at por-
te sunt porte mortis ... qui ...
tas ... in portis mortis que
debent claudi quia per ... mors
introducitur. Ieremie 9. ascendit mors
per fenestras nostras. Debent
enim claudi aures ne audiant
iudicium sanguinis. Isaie 33. qui
obturat aures suas ne audi-
at sanguinem et claudit oculos suos
ne videat vanitatem. Iob 30.
pepigi fedus cum oculis meis
ut ne cogitarem de virgine. [illegible]
... claudi debet ne [illegible] cibos
ad voluptatem et non ad necessitatem ma-
gis crapule deserviat quam nature

porta. b.

Ssmnes i alij

i. sbyn agr

b

ku

Ezech. xxi. super magnam, unde sedisti
non aperias super illa faucem tuam. porta
et post hoc frugi esto vos hiis que
apponuntur / gulosi enim non servant
naturam quia illa destruunt. Eccli.
xxxvii. propter crapulam multi perie-
runt. Et quod est maius cohibendus est a
contactu mulierum / Eccli. ix. cum [illegible] mu-
liere aliena ne sedeas omnino
nec accubas cum ea super cubitum / iste
porte scilicet nimie sunt claudende. alias
ignis libidinis peccandi devora-
bit vectes i. bona exercitia in tua
perseverancia hostibus ingressum
per portas. Joelis i. Ignis devo-
rabit speciosa deserti et flamma
succendit omnia ligna regionis.
[illegible] quod dicit [illegible] scutum, scutum [illegible]
est scutum [illegible] est vehite [illegible]
nis attende. Et explorata oculos tuos
in circuitu et vide ubi nunc prostra-
ta es. [illegible] congrega de terra
confusionem tuam que habitas in ob-
sidione. [illegible] est per primam
operationem [illegible] [illegible] mor-
tificate membra vestra que sunt super terram
[illegible] [illegible] carnem suam cum
viciis et concupiscentiis
subiuge est coge cum sub ea
[illegible] [illegible] ut subtrahit appeti-
tus tuus et tu dicas illius
[illegible] castigo corpus meum
et in servitutem redigo illud. Ibi
[illegible] subdit propheta verbi te multos
[illegible] [illegible] ubi tu construes muni-
tiones comedet te ignis i.
[illegible] hostium ad omnia destru-
enda [illegible] ignis Joelis i.
ante faciem eius ignis devorans
[illegible] gladio scilicet Chaldeorum
devorabit te ut bruchus i. omnia
devastabit tua [illegible] [illegible]
[illegible] regionem [illegible] coram
vobis alieni devorant [illegible].

Congregare [illegible] ista parte
ponit [illegible]
[illegible] [illegible] congrega-
et destructio [illegible] facta
locuste congregare ergo ut
bruchus multiplicare ut locusta
i. non poteris te defendere si con-
gregares [illegible] [illegible] ma-
gnum et ita est loquendo [illegible]

plures fecisti negociaciones tuas
i. multas habes divicias et multos
habebas thezauros quam stelle sunt
celi iste cetus [illegible] magnum
multitudinem exprimit / [illegible] [illegible] multi-
plicabo semen tuum sicut stellas celi
bruchus i. pestis minor qui sicut [illegible] per
bruchum expansus est i. per alas
extensus / bruchus enim dicitur fetus
locuste cum non habet alas [illegible]
cum et alas incipit crescere et per
eas extendere statim avolat / hoc est
ergo quod dicit bruchus cum expanderit
alas suas statim avolat sic [illegible]
avolabit i. fugiet / [illegible] [illegible] quasi
[illegible] [illegible] [illegible] eius ipsi [illegible] fu-
gierunt custodes tui quasi locusta
i. bellatores tui impotentes te
custodire, et parvuli tui quasi locuste
locustarum i. [illegible] qui erant
in subsidium maioribus sed [illegible]
debiles que consedent i. sic sedet
per turmas in sepibus in die fri-
goris i. in [illegible] frigoris orta
est sol et avolaverunt i. volant
in [illegible] caloris / modus enim
est locustarum [illegible] frigoris
in sepibus se congregare et ibi se
[illegible] [illegible] [illegible] frigus
[illegible] orta sol [illegible]
moriantur statim evolant inde
[illegible] [illegible] [illegible] quod assyrii
timore Nabucodonosor in fortalibus [illegible]
[illegible] et postea [illegible] sua
in captivitate duxerunt / [illegible] subditur
et non est cognitus locus eorum ubi
fuit i. locus ille in quo sederunt
est [illegible] [illegible] non apparet
ille locus in quo ante [illegible]
est de loco in quo sedet [illegible]
[illegible] [illegible] captivi assyriorum [illegible]
[illegible] redditus [illegible] non custo-
des aliorum sed [illegible] ipsi [illegible] sede-
runt in sepibus i. in [illegible] [illegible]
et indigentibus [illegible]. [illegible]
[illegible] sepe mordebit eum coluber
[illegible] [illegible] [illegible] sepes eius
et [illegible] [illegible] in die frigoris i. in
hyeme propter [illegible] [illegible]
i. diviciis avolant per voluptates
et [illegible] [illegible]. [illegible]
qui opulenti estis in [illegible] et [illegible]
[illegible] dormitis in lectis eburneis
et lascivitis [illegible] [illegible] qui
comeditis agnum de grege [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

pugne. pastores tui .i. principes
negligentes consilio. rex Assur
. Vel est casus pro vocativo. dormitaverunt omnes
qui ascenderunt equos. sepelientur
.i. apti ad sepeliendum efficientur.
missi a Chaldeis. Ille loco
fedo Memphis sepeliet eos. Vel
potest legi interrogative, sic: an sepelientur?
Quasi diceret: non. Colliget nec
sepelientur, nisi sterquilinio super
faciem terre erunt. Latitavit populus tuus
in montibus scilicet fugiens ad loca in-
accessibilia hominibus. et non est [illegible]
de maioribus qui congreget scilicet
eos dispersos ad pugnandum. Supra
potestate statu et non est qui mutet.
Quia postquam Assur destructa est et
[illegible] tua et cuncti principibus interfectis
qui potuerunt resistere adversariis,
vis tuus deleta est. populus tuus
imbellis et ignobilis in montibus
dispersus est, nec de ducibus tuis
in senum potest qui congreget eos
et de collectis [illegible] colligat eos
contra Caldeos. grex dispersus est leo-
nes [illegible] eos. Non est obscu-
ra contritio tua .i. occulta sed tota
mundo manifesta. Hoc est ex
eo quod dixi: et revelabo puden-
da tua in facie tua. pessima
est plaga tua .i. incurabilis quia
nullus apponet remedium. Nota
quod sicut est gradus in peccatis sic etiam
est et in penis. Unde mala est pla-
ga parvulorum sine baptismo decedentium,
peior adultorum qui vixerunt
in [illegible] aliorum. Ezech. xxxi.
Et in [illegible] vis [illegible] omnis [illegible]
scilicet actualis. Sed pessima est
[illegible] scilicet [illegible] iudicium [illegible]
est hiis qui presunt. Omnes qui
audierunt auditionem tuam .i. verum
signum auditum de te compresserunt
manum super te .i. magis exultabunt
[illegible] alleviande [illegible] compres-
serunt exultando. Vel compresserunt plause-
runt super te omnes manibus suis [illegible]
[illegible] et subdit causam [illegible]
[illegible] crudelis erant aliis [illegible]
[illegible] quia super quem non transiit
malicia tua semper .i. nullus
est super quem non extendisti malitiam
tuam [illegible] nullus est qui possit pro
te dolere et [illegible] tue et [illegible]
tuo donare [illegible] quia nullus
est super quem tua malitia non transiit
et [illegible] malitia transiit [illegible]
[illegible] malitia est medicus [illegible]
[illegible] apud eos [illegible] applaude-
bant eius [illegible]

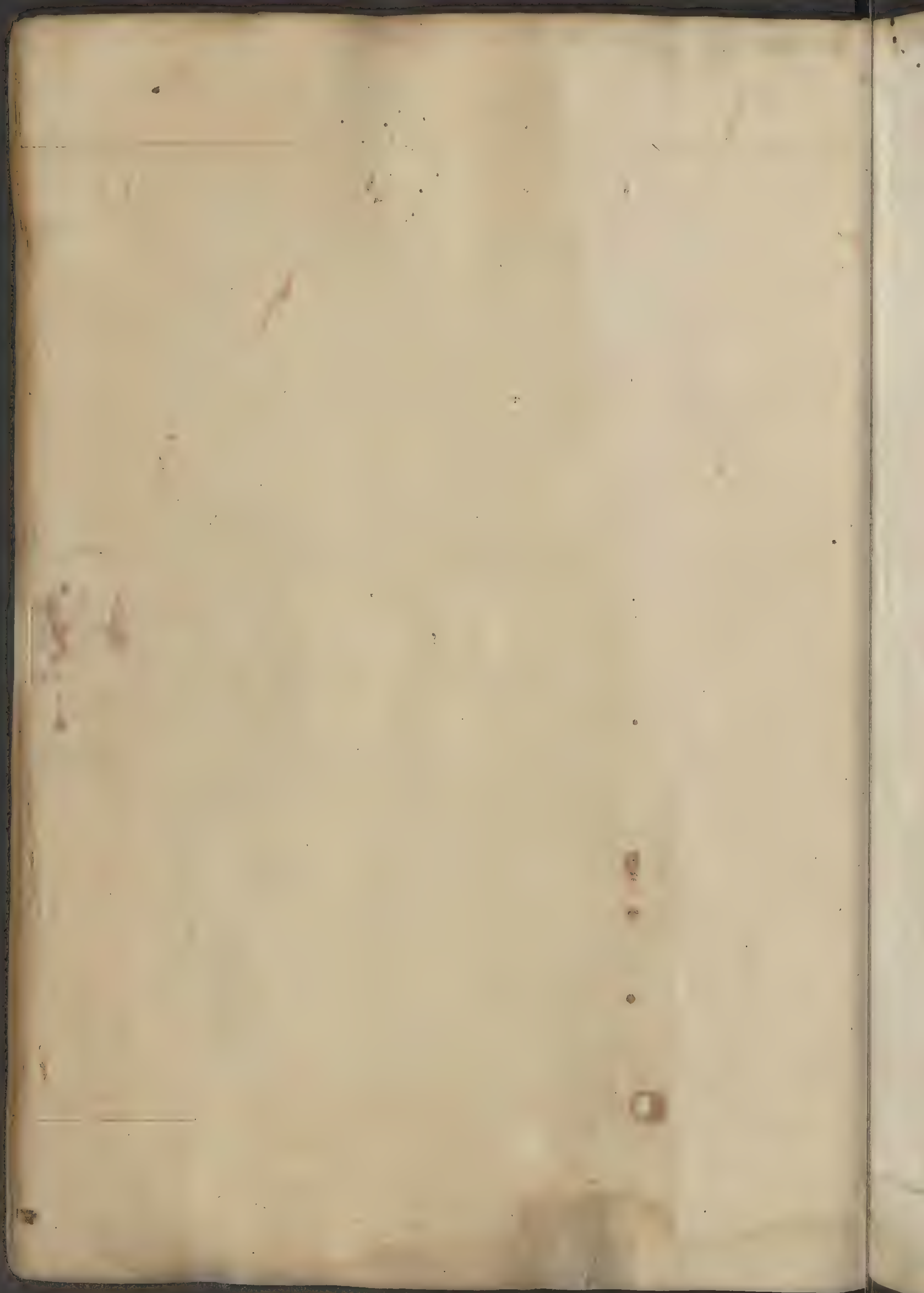
Onus quod vidit Abacuc

Iste est liber prophetie Abacuk
prophete, quia sunt ex racionibus divine
iusticie. Primo namque disputat de divine
iusticie iudiciis, quare impius
prevalet adversus iustum, et utrum
quare non respicis super inique agentes
et taces devorante impio
iustiorem se. Secundo [illegible] fit cum
divine sapientie hic prophetam contra Babi-
lonios qui captivaverunt Iudeos
[illegible] in [illegible] dividitur igitur
iste liber principaliter in duas partes scilicet in titu-
lum et tractatum qui incipit ibi: Usque
quo. In titulo ostendit materiam
prophetie cum dicit Onus, et auctorem
cum subdit vidit Abacuk. Dicit ergo:
Onus .i. oppressio gravis ventura
super Babilonem quod vidit Abacuk
propheta per visionem intellectualem. Nota
[illegible] visio quedam est corporalis
per quam videmus res subiectas in-
sensibiles. Alia est visio spiritualis qua
videmus in sompnis ymaginacionem.
Et tertia est intellectualis, que
est in ratione per quam creatorem
cognoscimus et ipso revelante
cognoscimus quelibet preterita vel futura.

Usque quo Domine. Hic incipit tractatus et
dividitur in partes. In prima ponitur
questio prophete [illegible] dividitur, secunda
responsio Dei ibi: Aspicite in gen-
tibus. In tertia parte ponitur oratio
prophetie [illegible] ibi: Domine
audivi auditum tuum. Circa primam
dividitur in duas quia primo propheta ponit
[illegible] ipsi habuit et causa
[illegible] sunt pessimi [illegible]
[illegible] illius [illegible] 16
[illegible] ubi: Hec est [illegible]
Usque quo Domine. Hoc est ex persona
sua et aliorum iustorum [illegible]
clamabo [illegible] contra malitiam
Nabuchodonosor qui destruxit civitatem
et populum captivavit. Unde [illegible]
in prologo Abacuk propheta [illegible]
Babilonie post destructionem civitatis
Ierusalem et templi per Chaldeos
et non [illegible] propheta non crescat
+ [illegible] quia non [illegible] iuste [illegible]
[illegible] Iherusalem et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ne [illegible]

vociferabor: q[uo]d est plus q[uam] clama
re ~t ostend[i]t aff[li]ctione[m] animi. ad
te vim patiens. i[d est] afflictione[m] qui soles
talib[us] adesse. p[er] eu[m] ipso su[n]t t[ri]
bulatio[n]e, et loq[ui]t[ur] p[ro]ph[et]a in p[er]sona
p[o]p[u]li oppressi. et no[n] saluab[is] sc[ilicet] de opp[re]s
sione chaldeor[um] qui solus saluar[e] po
tes. Ysa[ias] p[ri]m[o] Ego d[omi]n[u]s et no[n]
est absq[ue] me salu[at]or. Secu[n]d[o] q[uia] ali
q[ua]n[do] d[omi]n[u]s clamantes ad se no[n] ex
audit. p[ri]mo ut petentis desideriu[m]
magis accendat[ur] et exh[ibit]io magis
mereat[ur]. Vn[de] gregor[ius] differre solet
d[eu]s vota petencium ut multa para
cencio crescant. Job xxx. Clama
bo ad te et no[n] exaudies sto et no[n]
respicies me

1 V

2 63

quorum liberi posteris quam pro
... non liceat omnes eum inmemo-
... indeterminata liberalitate sibi
... hostem tenuiorum putat ...
... ... redimi e servitute captos
... volgo solitum fieri ab ordine
... copiose videmus. hanc ego consue-
... munerum ... hec est gravium
... illa quasi assentatorum ... multitudinis
... quasi titillantium. Convenit autem tum
... tum in exigendo non acerbum in omni
... vendendo emendo conducendo locando in vi-
... equum et facilem multa multis de iure suo
... quantum liceat et nescio an paulo
... borrentem ... enim non modo liberale
... ... fructuosum
... ... quam quidem labi sine fla-
... illiberalitatis avaritie quam ... suspicio
... non spoliante se patrimonio muni-
... recte est a Theophrasto ... laudata
... enim ut mihi videtur valde decorum
... illustrium hospitiorum ... patet
... ... externos hoc liberalitate ...
... ... vehementer utile his qui
... hospites apud externos
Theophrastus scribit quidem Cimo-
... ... laudatum hospitalem
... et villicis imperavisse ut omnia
... ... in villa sua divertisset
...ralitate ad opera prestatur
... non largitione beneficia ...
... remp ... in singulos ...

Conferunt Nam in iure c
scientie gratia prodesse quam plurim
et ad opes augendas pertinet
preclara maiorum tum quod optim
mo semper in honore fuit cogniti
quidem ante confusionem temporum in
retinuerunt Nunc ut honores ut
sit huius scientie splendor deletus est
tempore hoc contigit cum is esset qui omnes
par esset scientia facile vicisset Hec igitur opera
astringendos homines accommodata Atque hu
gravior facultas et grandior et ornatior Quid
et prestabilius vel admiratione audientium vel
eorum qui defensi sunt gratia Huic quoque ergo a m
dignitatis principatus datus Diserti igitur homin
quod est in patriis moribus multorum causas
defendentis beneficia et patrocinia late pa
res ut hoc quoque loco intermissionem non dica
ni vererer ne de me ipso aliquid viderer
quibus extinctis oratoribus quam in paucis sp
facultas quam in multis sit audacia Cum
multi quidem aut iuris periti esse aut diserti
beneficia petentem commendantem iudicibus ma
pro re alterius eos ipsos qui aut consulu
quod qui faciunt plurimum gratie consequuntur la
industria Iam illud non sunt admonend
animadvertant cum alios iuvare velint
enim aut eos ledunt quos non debent aut
imprudentes negligentie est si scientes
etiam excusatione adversus eos quos in
possis Quare id quod feceris necesse fuer
ceterisque operis et officiis erit quod

~2, 68

In officio prestando vir bo
preferendus est

